

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W ŁODZI

Numer egzemplarza:

1

PROTOKÓŁ
KONTROLI GOSPODARKI FINANSOWEJ
I ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Jednostka kontrolowana:	Urząd Gminy Wierzchlas
Termin kontroli:	20 kwietnia – 3 czerwca 2016 roku
Kontrolujący (imię, nazwisko, stanowisko służbowe):	Joanna Pączek – starszy inspektor kontroli, Sylwia Ryl – inspektor kontroli Alicja Gołąbek – młodszy inspektor kontroli
Okres objęty kontrolą	2014-2015
Numer i data upoważnienia:	WK 601-2/19/2016 z dnia 8 kwietnia 2016 roku

Uwaga!

Protokół niniejszy podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz.2058), z ograniczeniami wynikającymi z art.5 tej ustawy.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

DANE O JEDNOSTCE

Gmina Wierzchlas położona jest w południowej części województwa łódzkiego w powiecie wieluńskim. Graniczy z gminami: Wieluń, Pątnów, Osjaków, Siemkowice i Działoszyn.

Urząd Gminy w Wierzchlesie jest zarejestrowany w systemie REGON i posiada nr statystyczny 000552018. Gmina jest podatnikiem podatku VAT – numer identyfikacji podatkowej 832-10-13-631 nadany decyzją Naczelnika Urzędu Skarbowego w Wieluniu z dnia 19 stycznia 2000 roku.

Siedziba Urzędu Gminy mieści się w Wierzchlesie, przy ul. Szkolnej nr 7.

Kontrola ma charakter kompleksowy.

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE

W oparciu o dane wynikające ze sprawozdań: Rb-27S, Rb-28S, Rb-NDS, Rb-Z, kontrolujące ustaliły następujące wskaźniki finansowe, które obrazują sytuację finansową Gminy Wierzchlas:

LP	SYMBOL I NAZWA WSKAŹNIKA		ROK OBROTOWY		
			2013	2014	2015
I	WSKAŹNIKI BUDŻETOWE		w %		
1	WB1	Udział dochodów bieżących w dochodach ogółem	96,25	99,91	81,81
3	WB3	Udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem	6,34	5,87	6,97
4	WB4	Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	5,75	13,02	23,99
5	WB5	Obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne	50,20	49,40	49,88
6	WB6	Udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem	6,34	5,87	7,00
7	WB7	Wskaźnik samofinansowania, wyliczony jako stosunek sumy nadwyżki operacyjnej i dochodów majątkowych do wydatków majątkowych	183,88	42,41	106,58
II	WSKAŹNIKI NA MIESZKAŃCA		w złotych		
1	WL1	Transfery bieżące na mieszkańca	1 886,35	1 955,38	2 033,00
2	WL2	Nadwyżka operacyjna na mieszkańca	175,97	166,93	256,92
3	WL3	Zobowiązania ogółem na mieszkańca	245,69	496,04	723,90
4	WL4	Zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne na mieszkańca	245,69	496,04	723,90
III	WSKAŹNIKI DLA ZOBOWIĄZAŃ		w %		
1	WZ1	Udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem	8,85	17,46	19,65
2	WZ2	Zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne w dochodach ogółem	8,85	17,46	19,65
3	WZ3	Obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia	5,93	2,96	5,87
4	WZ4	Obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia bez rat kapitałowych na projekty unijne	2,69	2,96	1,02
5	WZ6	Obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia	99,57	97,08	98,65
6	WZ7	Udział zobowiązań wymagalnych w zobowiązaniach ogółem	0,00	0,00	0,00
7	WU1	Udział zobowiązań wymagalnych wobec ZUS, KRUS, NFZ w dochodach ogółem	0,00	0,00	0,00
8	WU2	Udział zobowiązań wymagalnych wobec ZUS, KRUS, NFZ w zobowiązaniach ogółem	0,00	0,00	0,00

Z powyższej tabeli wynika, co następuje:

Nadwyżka operacyjna, czyli różnica między dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi wskazuje na potencjalne zdolności i możliwości jednostki do spłaty zobowiązań oraz do finansowania wydatków o charakterze inwestycyjnym. Porównano wysokość nadwyżki operacyjnej na przestrzeni lat 2013-2015 (1.166.857,19 zł, 1.105.429,31 zł i 1.705.663,07 zł) i zauważono jej niewielkie wahania w latach 2013 – 2014 oraz znaczny wzrost w roku 2015. Pomimo wzrostu dochodów bieżących o kwotę 1.089.606,68 zł nadwyżkę operacyjną w roku 2014 charakteryzowała tendencja malejąca, która spowodowana była wzrostem wydatków bieżących w 2014 roku w stosunku do 2013 roku o kwotę 1.151.034,56. Wzrost wysokości nadwyżki operacyjnej w 2015 roku w stosunku do 2014 roku podyktowany był znacznym wzrostem dochodów bieżących o 1.211.483,38 zł. Wysokość nadwyżki operacyjnej miała wpływ na poziom wskaźników W_{B3} , W_{B6} , W_{B7} i W_{L2} .

Wskaźnik W_{B3}

Obrazuje udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem. Powodem obniżenia wskaźnika W_{B3} w 2014 roku był wzrost wydatków bieżących, a co za tym idzie spadek nadwyżki operacyjnej. Tendencja wzrostowa wskaźnika w 2015 roku uwarunkowana była znacznym wzrostem dochodów bieżących, a tym samym wzrostem nadwyżki operacyjnej, co wskazuje na większe możliwości finansowania wydatków inwestycyjnych oraz zwiększenia wydatków bieżących.

Wskaźnik W_{B6}

Określa udział wypracowanej nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem. Wskaźnik ten wykazywał nieznaczne wahania w badanym okresie w 2014 roku nastąpił spadek natomiast w 2015 roku odnotowano wzrost. Wzrost wskaźnika o 1,13% w 2015 roku to wynik wypracowanej nadwyżki operacyjnej oraz znaczny przyrost dochodów ze sprzedaży majątku, których Gmina nie osiągała w latach 2013 – 2014.

Wskaźnik W_{B7}

Ww. wskaźnik obrazuje stopień w jakim jednostka samorządu terytorialnego finansuje inwestycje środkami własnymi. Im wyższa jest ta relacja, tym mniejsze ryzyko utraty płynności finansowej, w związku z nadmiernymi kosztami obsługi zadłużenia, jednak jego wysoka wartość może również świadczyć o niskim poziomie realizowanych inwestycji w stosunku do własnych możliwości. W Gminie Wierzchlas odnotowano znaczny spadek ww. wskaźnika w 2014 roku o 141,47% w porównaniu z 2013 rokiem, natomiast w 2015 roku nastąpił jego wzrost o 64,17% w stosunku do 2014 roku. Najwyższą wartość omawiany wskaźnik osiągnął w 2013 roku, co zostało spowodowane najniższym poziomem wydatków majątkowych w porównaniu z latami ubiegłymi.

Wskaźnik W_{L2}

Znacznym wahaniom – szczególnie w roku 2015 - podlegał w badanym okresie wskaźnik W_{L2} , co było spowodowane zróżnicowaniem wypracowanej nadwyżki operacyjnej w poszczególnych latach.

Wskaźnik W_{L3}

Wzrost wskaźnika zobowiązań ogółem na mieszkańca w latach 2013 – 2015 spowodowany był systematycznym wzrostem kwoty zobowiązań – szczególnie w roku 2015 – która w stosunku do roku 2014 wzrosła aż o kwotę 1.521.169,28 zł.

Wskaźnik W_{L4}

Wartość wskaźnika zobowiązań ogółem bez zobowiązań na projekty unijne w badanych okresach posiadała wartości wskaźnika W_{L3} , co oznacza brak zobowiązań zaciąganych na realizację nowych projektów unijnych w latach 2013-2015.

Wskaźnik W_{Z1-7}

W Gminie Wierzchlas zaewidencjonowano zobowiązania w 2013 roku na kwotę 1.629.192,56 zł, w 2014 roku na kwotę 3.284.780,84 zł, a w 2015 roku – 4.805.950,12 zł. Wskaźnik zobowiązań ogółem bez zobowiązań na projekty unijne w dochodach ogółem (W_{Z2}) w latach 2013 – 2015 był równy wskaźnikowi W_{Z1}. Wskaźniki te we wskazanym okresie posiadały tendencję rosnącą. Wzrost wartości wskaźników spowodowany był rosnącą z roku na rok kwotą zobowiązań.

Wskaźnik W_{Z3} określający obciążenie dochodów ogółem wydatkami na obsługę zadłużenia, obejmujący odsetki i spłaty rat kapitałowych posiadał tendencję malejącą w roku 2014 w stosunku do roku 2013. W 2013 roku wynosił 5,93% osiągając najwyższą wartość w badanym okresie, natomiast w 2014 roku - 2,96%. W roku 2015 w odniesieniu do roku 2014 odnotowano wzrost wskaźnika o 2,91%.

Wskaźnik W_{Z4} określający obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia bez rat kapitałowych na projekty unijne w latach 2013-2014 podlegał nieznacznym wahaniom – 2,69% w 2013 roku oraz 2,96% w roku 2014, prezentując tendencję spadkową w roku 2015 w stosunku do roku 2014 o 1,94%.

Wskaźnik W_{Z6} obrazuje obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia (odsetki i spłaty rat kapitałowych). Wskaźnik w latach 2013-2015 podlegał jedynie nieznacznym wahaniom kształtując się na poziomie: 99,57%, 97,08% i 98,65%, co oznacza, że wydatki bieżące powiększone o koszty obsługi zadłużenia nie przekroczyły bieżących dochodów gminy w latach 2013 - 2015. Wskaźnik W_{Z6} przekraczający wartość 100% może być sygnałem pogarszającej się kondycji finansowej jednostki, gdyż dochody bieżące nie pokrywają wydatków bieżących powiększonych o koszty obsługi zadłużenia.

Wskaźnik W_{Z7} czyli udział zobowiązań wymagalnych w zobowiązaniach ogółem w latach 2013 - 2015 roku kształtował się na poziomie 0%, co świadczyło o terminowym wywiązywaniu się jednostki z płatności.

Spełnienie warunku określonego w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r, poz. 885 ze zm.):

	2014		2015		2016
	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Plan na dzień 01.01.2016
Dochody bieżące	19 058 249,56	18 799 921,82	20 630 821,73	20 011 405,20	19 359 022,90
Nadwyżka z lat ubiegłych	0,00	0,00	0,00	380 218,84	0,00
Wolne środki	1 019 287,24	1 019 287,24	1 149 915,91	1 149 915,91	0,00
Wydatki bieżące	19 055 012,48	17 694 492,51	19 905 449,32	18 305 742,13	18 424 712,58
Dochody bieżące + nadwyżka z lat ubiegłych + wolne środki - wydatki bieżące	1 022 524,32	2 124 716,55	1 875 288,32	3 235 797,82	934 310,32

Na podstawie danych zawartych w wyżej przedstawionej tabeli stwierdzono, że został spełniony warunek zawarty w art. 242 ustawy o finansach publicznych. W latach 2014-2016 planowane wydatki bieżące nie przekroczyły planowanych dochodów bieżących. Również wykonane w latach 2014-2015 wydatki bieżące nie były większe od wykonanych dochodów bieżących powiększonych o wolne środki.

Wskaźnik zadłużenia określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych na rok 2016 obliczono na podstawie danych zawartych w poniższej tabeli:

L.p.	Elementy wskaźnika wg art. 243 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009	2013 (n-3)	2014 (n-2)	2015* (n-1)	2016 (n)
1	Plan łącznej kwoty spłat kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych i poręczenia	-	-	-	536 900,32
2	Odsetki od kredytów i pożyczek	-	-	-	90 000,00
3	Dochody budżetowe ogółem	18 400 890,52	18 817 521,82	23 882 277,63	20 216 022,90
4	Dochody bieżące	17 710 315,14	18 799 921,82	20 136 127,63	-
5	Dochody ze sprzedaży majątku	0,00	0,00	7 140,00	-
6	Wydatki bieżące	16 543 457,95	17 694 492,51	19 374 855,22	-
7	Wyłączenia – art. 243 ust. 3	-	-	-	10 000,00
8	Kwota zobowiązań związku współtworzonego przez jst	-	-	-	0,00
9	Wskaźnik dla poszczególnych lat	6,34%	5,87%	3,22%	-
	Relacja procentowa dla roku budżetowego 2016 wyliczona, jako średnia arytmetyczna z lat 2013, 2014, plan III kwartału 2015	5,14%			3,05%

*planowane wartości wykazane w sprawozdaniu za III kwartały 2015 roku

Wymieniony wskaźnik wyliczony dla 2016 roku wyniósł: 3,05% < 5,14%

Relacja planowanych spłat wraz z odsetkami do planowanych dochodów budżetowych na 2016 rok wyniosła **3,05%** i nie przekraczała średniej arytmetycznej określonej w art. 243 ustawy o finansach publicznych, tj. wartości **5,14%**.

II. USTALENIA OGÓLNE

1. KIEROWNICTWO JEDNOSTKI

Przewodniczący rady gminy

Przewodniczącym Rady Gminy Wierzchlas jest Jacek Młynarczyk wybrany do pełnienia tej funkcji uchwałą Rady Gminy nr I/2/2014 z dnia 27 listopada 2014 roku. W poprzedniej kadencji (2010-2014) Przewodniczącym Rady Gminy Wierzchlas był również Jacek Młynarczyk.

Wójt i jego zastępcy

Wójtem Gminy Wierzchlas jest Krzysztof Wojciech Bednarek, wybrany w I turze wyborów bezpośrednich w dniu 19 listopada 2014 roku. Krzysztof Wojciech Bednarek stanowisko Wójta Gminy Wierzchlas zajmuje nieprzerwanie od dnia 18 czerwca 1990 roku. W Gminie Wierzchlas w obecnej kadencji Wójt nie posiada zastępcy.

Skarbnik gminy

Skarbnikiem Gminy Wierzchlas jest Teresa Nowak, powołana na to stanowisko uchwałą nr IV/32/90 Rady Gminy w Wierzchlesie z dnia 17 września 1990 roku.

Sekretarz gminy

Sekretarzem Gminy Wierzchlas jest Leszek Gierczyk, powołany na to stanowisko uchwałą nr XXI/222/2001 Rady Gminy w Wierzchlesie z dnia 23 listopada 2001 roku. Na mocy ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (t.j. Dz.U. z 2014 roku poz. 1202 ze zm.) nawiązany z wyżej wymienionym stosunek pracy w formie

powołania przekształcił się z dniem 1 stycznia 2009 roku w stosunek pracy nawiązany na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

2. GMINNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I PRAWNOORGANIZACYJNE FORMY ICH DZIAŁALNOŚCI

Na terenie Gminy Wierzchlas funkcjonują niżej wymienione jednostki organizacyjne:

- Szkoła Podstawowa w Kraszkowicach,
- Szkoła Podstawowa w Mierzycach,
- Szkoła Podstawowa w Łaszewie z oddziałem Przedszkolnym,
- Szkoła Podstawowa w Toporowie z oddziałem Przedszkolnym,
- Szkoła Podstawowa w Wierzchlesie,
- Gimnazjum Publiczne w Mierzycach,
- Gimnazjum Publiczne w Wierzchlesie,
- Przedszkole Samorządowe w Kraszkowicach,
- Przedszkole Samorządowe w Mierzycach,
- Przedszkole Samorządowe w Wierzchlesie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchlesie,
- Gminna Biblioteka Publiczno - Szkolna w Wierzchlesie z filiami w: Mierzycach i Kraszkowicach – instytucja kultury.

Wszystkie ww. jednostki organizacyjne poza instytucjami kultury pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek budżetu, a zatem funkcjonują na zasadzie jednostki budżetowej.

3. UNORMOWANIA WEWNĘTRZNE

Statut gminy

Statut Gminy Wierzchlas uchwalony został przez Radę Gminy w Wierzchlesie uchwałą nr II/4/2002 z dnia 2 grudnia 2002 roku (opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa łódzkiego nr 27 z dnia 14 lutego 2003 roku pod pozycją 293). Statut wszedł w życie po upływie 14 dni od daty jego ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa łódzkiego. Statut został zmieniony następującymi uchwałami: nr XXVI/143/2009 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 9 marca 2009 roku, nr V/38/2011 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 30 marca 2011 roku, zmiany zostały ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa łódzkiego.

Regulamin organizacyjny urzędu

W okresie objętym kontrolą obowiązywał Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy wprowadzony zarządzeniem nr 20/2004 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 1 grudnia 2004 roku. Regulamin został zmieniony następującymi zarządzeniami: nr 5/2007 z dnia 6 marca 2007 roku, nr 29/2008 z dnia 18 czerwca 2008 roku, 54/2011 z dnia 20 grudnia 2011 roku, nr 1/2013 z dnia 7 stycznia 2013 roku, nr 40/2014 z dnia 27 września 2013 roku, nr 47/2014 z dnia 27 października 2014 roku. Zarządzeniem nr 6/2015 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 28 lutego 2015 roku wprowadzono nowy Regulamin Organizacyjny, jednocześnie uchylając poprzedni Regulamin wraz ze wszystkimi zmianami. Nowy Regulamin wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2015 roku.

Struktura organizacyjna Urzędu Gminy w Wierzchlesie jest referatowo-stanowiskowa. W skład Urzędu wchodzi następujące referaty i stanowiska pracy:

- 1) Referat Finansowy,
  - a) Księgowość budżetowa,
  - b) Księgowość podatkowa,
  - c) Księgowość oświaty,
- 2) Sekretarz Gminy,
- 3) Urząd Stanu Cywilnego,
  - a) Kierownik USC,
  - b) Stanowisko do spraw akt stanu cywilnego, działalności gospodarczej, obronności i zarządzania kryzysowego,
- 4) samodzielne stanowisko do spraw oświaty, kultury, sportu, spraw kadrowych i socjalnych,
- 5) samodzielne stanowisko do spraw gospodarki komunalnej,
- 6) samodzielne stanowisko do spraw rolnictwa i gospodarki wodnej,
- 7) samodzielne stanowisko do spraw funduszy europejskich,
- 8) samodzielne stanowisko do spraw planowania przestrzennego i gospodarki gruntami,
- 9) samodzielne stanowisko do spraw ochrony środowiska i leśnictwa,
- 10) samodzielne stanowisko do spraw obsługi rady gminy,
- 11) samodzielne stanowisko do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 12) samodzielne stanowisko do spraw zamówień publicznych,
- 13) samodzielne stanowisko do spraw gospodarki odpadami.

Ustalone zasady gospodarowania mieniem komunalnym

Rada Gminy w Wierzchlesie uchwałą nr XII/78/2008 z dnia 30 stycznia 2008 roku ustaliła szczegółowe zasady dot. nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata.

Zgodnie z powyższą uchwałą sprzedaż lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości, której wartość rynkowa oszacowana przez rzeczoznawcę majątkowego przekracza kwotę 5.000 zł, wymaga zgody Rady Gminy Wierzchlas.

Instrukcja w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

Gmina Wierzchlas posiada instrukcję w sprawie wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, wprowadzoną do stosowania zarządzeniem nr 38/2009 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 11 sierpnia 2009 roku.

4. UNORMOWANIA W ZAKRESIE KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.

Unormowania w zakresie kontroli wewnętrznej (w tym – finansowej). Osoby odpowiedzialne.

Do zapewnienia adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej zobowiązuje wójta od dnia 1 stycznia 2010 roku art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz.885 ze zm.).

Funkcjonujące w kontrolowanej jednostce unormowania dotyczące kontroli wewnętrznej wprowadzone były:

- zarządzeniem nr 62/2013 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 31 grudnia 2013 roku w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości, do którego załączniki stanowiły:
  - a) zakładowy plan kont
  - b) instrukcja sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych,
  - c) instrukcja określająca gospodarkę majątkiem trwałym, inwentaryzację majątku i zasady odpowiedzialności za powierzone mienie,
  - d) instrukcja ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania,
  - e) instrukcja ewidencji i poboru podatków i opłat,
  - f) instrukcja udzielenia ulg w sprawie spłaty zobowiązań podatkowych i umarzania zaległości.

W 2015 roku Skarbnik Gminy przeprowadziła kontrole w 2 jednostkach organizacyjnych, tj. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej i w Gminnej Bibliotece Publiczno-Szkolnej.

5. KONTROLE ZEWNĘTRZNE

Kontrole przeprowadzone przez RIO

Kontrola kompleksowa została przeprowadzona w 2012 roku przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi. Pismem nr WK-6020/73/2013 z dnia 11 grudnia 2012 roku Regionalna Izba Obrachunkowa skierowała do Gminy 26 zaleceń pokontrolnych.

Kontrole przeprowadzone w zakresie gospodarki finansowej przez inne podmioty - lata 2013- 2015

Lp.	Instytucja przeprowadzająca kontrole	Tematyka kontroli	Czas trwania czynności kontrolnych
ROK 2013			
1	Urząd Marszałkowski w Łodzi	Kontrola na zakończenie realizacji projektu pn.: „Budowa gminnej oczyszczalni ścieków w Krzeczowie oraz kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami i przepompowniami ścieków- miejscowość Krzeczów”	6-8.02.2013

2	ZUS II oddział w Łodzi	Prawidłowość i rzetelność obliczania składek na ubezpieczenia społecznej oraz innych składek	27.06-18.10.2013
ROK 2015			
3	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi	Kontrola realizacji zadania zgodnie z umową 857/OU/PD/2015	26.06.2015
4	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi	Kontrola wniosku N151595W	17.08.2015

W okresie objętym kontrolą Urząd Kontroli Skarbowej nie przeprowadzał kontroli w Urzędzie Gminy w Wierzchlesie.

6. BANK WYKONUJĄCY OBSŁUGĘ BANKOWĄ JEDNOSTKI

Rachunki bankowe

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Gmina Wierzchlas posiadała następujące rachunki bankowe prowadzone przez Nadwarciański Bank Spółdzielczy w Działoszynie:

Lp.	Nazwa rachunku bankowego	Konto	Stan na 31.12.2015
Rachunki bankowe prowadzone dla organu			
	rachunek budżetu gminy	133	3.461.926,71
Rachunki bankowe prowadzone dla jednostki			
	rachunek wydatków urzędu	130	0,00
	rachunek dochodów urzędu	130	1.252,79
	rachunek depozytów	139	66.316,11
	rachunek zakładowego funduszu świadczeń socjalnych	135	17,15
	rachunek dla projektu „sfinansowanie pracodawcom kosztów przygotowania zawodowego młodocianych pracowników”	139	8.081,00
	Rachunek dochodów z tytułu opłaty za ścieki	130	0,00
	Rachunek dochodów z tytułu opłaty za odpady komunalne	130	0,00
	Rachunek dochodów z tytułu opłaty za wodę	130	0,00

Na dzień 31 grudnia 2015 roku na rachunku bankowym dochodów Urzędu Gminy figurowały nieprzekazane środki w wysokości 1.252,79 zł, ponadto ustalono, że na dzień 31 grudnia 2015 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchlesie nie przekazał kwoty 294,64 zł na rachunek budżetu

gminy. Wskazane kwoty zostały przekazane na rachunek budżetu gminy w dniu 4 stycznia 2016 roku.

Kontrolujące wskazują, że w świetle art. 11 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, jednostkami budżetowymi są jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych nieposiadające osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek odpowiednio dochodów budżetu państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Powyższy przepis stanowi o tym, że wszystkie wydatki jednostki budżetowej są wydatkami budżetu a wszystkie dochody jednostki budżetowej są dochodami budżetu.

Ponadto zgodnie z opisem do konta 130 – rachunek bieżący jednostki, zawartym w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2013 roku poz. 289 ze zm.)- konto 130 służy do ewidencji stanu środków pieniężnych oraz obrotów na rachunku bankowym z tytułu wydatków i dochodów (wpływów) budżetowych objętych planem finansowym. Konto 130 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bieżącym jednostki budżetowej. Konto 130 w zakresie dochodów budżetowych może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych z tytułu zrealizowanych dochodów budżetowych, które do końca roku nie zostały przelane do budżetu. Saldo konta 130 ulega likwidacji przez księgowanie przelewu do budżetu dochodów budżetowych pobranych, lecz nieprzelanych do końca roku, w korespondencji z kontem 222. Wobec powyższego środki z tytułu zrealizowanych dochodów, pozostające na rachunku bankowym jednostki na koniec roku budżetowego, powinny zostać przekazane najpóźniej z początkiem nowego roku do budżetu, z którego pochodzą.

Stan środków na rachunkach bankowych był zgodny z ewidencją księgową oraz sprawozdawczością.

Postępowanie na wybór banku prowadzącego obsługę bankową Gminy Wierzchlas w latach 2014-2018

Zarządzeniem nr 13/2012 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 11 kwietnia 2012 roku została powołana stała komisja przetargowa. Przewodniczącym komisji został Leszek Gierczyk (Sekretarz Gminy), a sekretarzem komisji Mirosław Kinas.

Szacunkową wartość zamówienia ustalił Arkadiusz Patyk w dniu 8 sierpnia 2013 roku na kwotę 175.580,50 zł, co w przeliczeniu na euro stanowiło 42.934,74. Szacunkowa wartość zamówienia została ustalona w oparciu o wydatki poniesione w 2012 roku i pomnożone przez 5 lat.

Specyfikacja istotnych warunków zamówienia została zatwierdzona w dniu 14 sierpnia 2013 roku przez Wójta Gminy.

Ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 14 sierpnia 2013 roku pod numerem 330136-2013. Również w dniu 14 sierpnia 2013 roku zamieszczono ogłoszenie o zamówieniu na stronie internetowej Urzędu, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń.

Przedmiotem zamówienia było:

- 1) Otwarcie i prowadzenie rachunków bankowych dla Gminy Wierzchlas oraz wymienionych w specyfikacji jednostek organizacyjnych,
- 2) Bieżąca obsługa bankowa:

- a) Otwarcie i prowadzenie rachunków bieżących, rachunków lokat terminowych, rachunków środków pomocowych i innych rachunków pozabudżetowych (funduszy celowych i specjalnych),
  - b) Realizowanie poleceń przelewu w formie elektronicznej,
  - c) Przyjmowanie wpłat gotówkowych,
  - d) Dokonywanie wypłat gotówkowych,
  - e) Generowanie i dostarczanie codziennie wyciągów bankowych wraz z dokumentami źródłowymi,
  - f) Realizowanie przelewów w formie papierowej.
- 3) Pozostałe usługi bankowe:
- a) Udzielenie poręczeń i gwarancji bankowych,
  - b) Wydawanie opinii bankowych o prowadzonym rachunku bankowym oraz innych opinii i zaświadczeń,
  - c) Przechowywanie depozytów.

Termin realizacji zamówienia został określony od 1 stycznia 2014 do 31 grudnia 2018 roku. Termin składania ofert upływał 22 sierpnia 2013 roku o godz. 11.00, natomiast otwarcie ofert miało nastąpić tego samego dnia o godz. 11.30.

Kryteria oceny ofert ustalono następująco:

80% - cena obsługi bankowej oceniana w skali od 1 do 10 pkt,

20% - oprocentowanie środków na rachunkach bankowych oceniane w skali od 1 do 10 pkt.

Wadium ustalono w kwocie 2.000 zł, które może być wniesione w formach określonych w specyfikacji. Zabezpieczenia należytego wykonania umowy nie żądano.

W dniu 20 sierpnia 2013 roku wpłynęło pismo od Powszechnej Kasy Oszczędności Bank Polski S.A. z prośbą o wyrażenie zgody na przesunięcie terminu składania ofert o 14 dni tj. do 5 września 2013 roku, w związku z rozmowami w sprawie możliwości spełnienia warunku polegającego na zorganizowaniu i prowadzeniu w odległości 300 m od siedziby zamawiającego na własny koszt punktu bankowego przeznaczonego do obsługi bankowej zamawiającego.

Z informacji uzyskanych od Skarbnika Gminy wynikało, że w odległości 300 m od Urzędu Gminy istniała placówka Nadwarciańskiego Banku Spółdzielczego w Działoszynie.

W sprawie ustalenia warunku posiadania placówki w odległości 300 m od budynku Urzędu wyjaśnienie złożył Sekretarz Gminy – Leszek Gierczyk. W przedłożonym wyjaśnieniu stwierdzono, że wymóg dotyczący placówki bankowej postawiono w związku z planowaną likwidacją z dniem 31 grudnia 2013 roku kasy w Urzędzie Gminy. Zapis taki miał zagwarantować interesantom dokonującym drobnych opłat zwłaszcza opłaty skarbowej, że nie będą musieli pokonywać znacznej odległości (np. dojazdu do Wielunia) w celu uiszczenia drobnej opłaty. Ponadto Sekretarz napisał, że w trakcie postępowania w bezpośrednim sąsiedztwie Urzędu był odstępnym co najmniej jeden lokal, w którym przy niewielkich nakładach mogła być zorganizowana placówka bankowa, o której to byli informowane instytucje zainteresowane złożeniem oferty.

Wyjaśnienie Sekretarza Gminy w sprawie ustalenia warunku posiadania placówki w odległości 300 m od budynku Urzędu stanowi załącznik nr 28 do protokołu kontroli.

W dniu 20 sierpnia dokonano zmiany SIWZ polegającej na zmianie terminu składania i otwarcia ofert. Powyższą zmianę opublikowano w dniu 20 sierpnia 2013 roku w BIP, na

stronie Urzędu oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych a także na tablicy ogłoszeń Urzędu.

Wszystkie osoby uczestniczące w przygotowaniu i przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia złożyły oświadczenia, o których mowa w art. 17 ustawy Prawo Zamówień Publicznych.

Ze zbiorczego zestawienia ofert sporządzonego w dniu 5 września 2013 roku wynikało, że wpłynęła tylko jedna oferta złożona przez Nadwarciański Bank Spółdzielczy w Działoszynie z ceną 224.300 zł oraz oprocentowaniem rachunków wynoszącym 1,03%.

Na posiedzeniu komisji przetargowej w dniu otwarcia ofert, komisja wnioskuje o zajęcie stanowiska w sprawie kwoty jaką zamawiający zamierza przeznaczyć na realizację zadania (ustalono 173.000 zł), polegającą na zwiększeniu kwoty przeznaczonej na zadanie do 224.300 zł. Komisja uzasadniła, że do szacowania zamówienia przyjęto o 10.000 zł rocznie za niskie koszty obsługi kasowej, nie uwzględniono inflacji w poszczególnych latach oraz nie ujęto dotychczas ponoszonych kosztów dojazdu do banku obecnego banku obsługującego Gminę, który posiada swoją placówkę w Wieluniu. Propozycja została zaakceptowana przez Wójta Gminy Wierzchlas.

W dniu 6 września komisja przetargowa po analizie oferty stwierdziła, że oferta jest kompletna i nie zawiera błędów oraz że uznaje ją za najkorzystniejszą.

W dniu 6 września 2013 roku sporządzono zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty, które zostało dostarczone wykonawcy 10 września 2013 roku listownie, a w dniu 6 września 2013 roku drogą elektroniczną.

Zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń w okresie od 6 września do 3 października 2013 roku oraz w BIP.

Umowa nr 1/2013 z Nadwarciańskim Bankiem Spółdzielczym w Działoszynie została zawarta w dniu 12 listopada 2013 roku. Umowa zawierała zapisy dotyczące przedmiotu zamówienia zgodne ze specyfikacją. Bank z tytułu świadczonych usług pobiera następujące prowizje i opłaty:

- 5 zł – opłata miesięczna za prowadzenie każdego rachunku,
- 1 zł – opłata za realizację przelewu zewnętrznego w wersji papierowej,
- 0,5 zł – opłata za realizację każdego przelewu zewnętrznego w wersji elektronicznej.

Ponadto wykonawca zobowiązał się do utworzenia w ciągu miesiąca (jeśli nie posiada) punktu kasowego we Wierzchlesie otwartego, co najmniej 6 godzin dziennie w dni robocze od godziny 8 do 14.

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 18 listopada 2013 roku pod numerem 469874-2013.

Również w dniu 18 listopada 2013 roku został sporządzony przez Arkadiusza Patyka protokół z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, a zatwierdzony przez Wójta Gminy.

7. KREDYTY, POŻYCZKI, OBLIGACJE, PORĘCZENIA, AKCJE I UDZIAŁY

Zaciągnięte kredyty i pożyczki – 2014 – 2016 (do 31 marca)

Zobowiązania Gminy Wierzchlas z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, według ewidencji księgowej na kontach 134 - kredyty bankowe i 260 - zobowiązania finansowe,

na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiły 3.284.780,84 zł, na dzień 31 grudnia 2015 – 4.805.950,12 zł, a na dzień 31 marca 2016 roku – 4.671.725,54 zł.

Na zobowiązania Gminy według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku, 31 grudnia 2015 roku i 31 marca 2016 roku składały się:

L.p.	Nazwa banku lub instytucji udzielającej kredytu lub pożyczki	Umowa nr... z dnia...	Kwota pożyczki lub kredytu	Zadłużenie na dzień 31.12.2014	Zadłużenie na dzień 31.12.2015	Zadłużenie na dzień 31.03.2016
1	WFOŚiGW w Łodzi	117/OW/P/2009 z 30.12.2009+aneksy	1.590.383,01	1.113.268,24	954.229,92	914.470,34
2	WFOŚiGW w Łodzi	857/OW/PD/2014 z 24.12.2014, aneks nr 1 z 29.07.2015	1.554.048,00 (*):1.488.390,60	-	1.451.181,60	1.413.972,60
3	WFOŚiGW w Łodzi	584/ZI/P/2015 z 27.10.2015	229.026,00	-	229.026,00	171.770,00
4	Nadwarciański Bank Spółdzielczy w Działoszynie	46/J/O/W/2014 z 14.10.2014	2.171.512,60	2.171.512,60	2.171.512,60	2.171.512,60
Razem		x	x	3.284.780,84	4.805.950,12	4.671.725,54

(*) aneks nr 1 z 29 lipca 2015 roku – zmiana kwoty pożyczki.

Szczegółowy wykaz zawartych umów o pożyczkę lub kredyt, kwoty zaciągniętych pożyczek lub kredytów, przeznaczenie kredytu lub pożyczki, okres spłaty, oprocentowanie zawiera załącznik nr 1 do protokołu kontroli.

Kredyty zaciągnięte na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

Planowany deficyt i limity zaciągania zobowiązań w latach 2014 – 2015

2014 rok

W dniu 24 stycznia 2014 roku Rada Gminy Wierzchlas podjęła uchwałę nr XXXIII/202/2014 w sprawie uchwalenia budżetu Gminy na 2014 rok, w której określiła kwotę planowanego deficytu budżetu w wysokości 10.100.000,00 zł. Jako źródła pokrycia wskazano zaciągnięte pożyczki i kredyt. Wymienioną uchwałą określono limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na finansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 12.000.000,00 zł.

Uchwałą nr XXXV/212/2014 z dnia 1 maja 2014 roku Rada Gminy Wierzchlas określiła planowany deficyt budżetu na 2014 rok, tj. 10.603.362,92 zł, który miał zostać sfinansowany przychodami z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytu na kwotę 10.100.000,00 zł i wolnymi środkami w kwocie 503.362,92 zł.

Uchwałą nr XXXVIII/229/2014 z dnia 9 września 2014 roku Rada Gminy Wierzchlas zmieniła kwotę deficytu na 6.274.875,52 zł. Jako źródła pokrycia deficytu wskazano przychody z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytu w kwocie 5.771.512,60 zł oraz wolne środki w kwocie 503.362,92 zł. W § 7 uchwały określono limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu gminy na kwotę 7.000.000,00 zł.

Kolejnej zmiany planowanego deficytu budżetu na kwotę 2.774.875,52 zł dokonano uchwałą nr XLI/247/2014 z dnia 7 listopada 2014 roku. Jako źródła sfinansowania deficytu wskazano zaciągnięte przychody na kwotę 2.271.512,60 zł i wolne środki w wysokości 503.362,92 zł. Wymienioną uchwałą określono limit zobowiązań z tytułu

zaciągniętych kredytów na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 3.000.000,00 zł.

2015 rok

Uchwałą nr III/13/2014 z dnia 30 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy na 2015 rok Rada Gminy Wierzchlas określiła kwotę planowanego deficytu budżetu w wysokości 3.695.961,68 zł, który miał zostać pokryty przychodami z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytu. Wymienioną uchwałą określono limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu gminy w kwocie 2.100.000,00 zł.

Zmian kwoty planowanego deficytu budżetu dokonano uchwałami Rady Gminy Wierzchlas nr: [1] V/36/2015 z dnia 27 marca 2015 roku – deficyt w wysokości 4.606.335,59 zł, który miał zostać pokryty przychodami z tytułu zaciągniętych pożyczek w kwocie 3.654.048,00 zł oraz wolnymi środkami w kwocie 952.287,59 zł, [2] nr VI/44/2015 z dnia 24 kwietnia 2015 roku – deficyt w wysokości 3.666.335,59 zł, który miał zostać sfinansowany przychodami z tytułu zaciągniętych pożyczek w kwocie 2.714.048,00 zł oraz wolnymi środkami w kwocie 952.287,59 zł, [3] nr VII/49/2015 z dnia 8 maja 2015 roku – deficyt w wysokości 2.806.335,59 zł i źródła jego pokrycia – przychody z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek i wolnych środków, [4] nr X/69/2015 z dnia 18 września 2015 roku – deficyt w wysokości 3.035.361,59 zł, sfinansowany przychodami z tytułu zaciągniętych pożyczek, kredytów i wolnych środków. Tą samą uchwałą zmieniono limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 2.300.000,00 zł.

Według budżetu gminy na 2015 rok i jego zmian w trakcie roku oraz sprawozdania kwartalnego Rb-NDS o nadwyżce/deficycie planowany deficyt na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił 3.035.361,59 zł, a faktycznie osiągnięto nadwyżkę w kwocie 380.218,84 zł.

Osiągnięcie nadwyżki budżetowej przy planowanym w 2015 roku deficycie związane było, między innymi, z niezrealizowaniem planowanych wydatków budżetowych na kwotę 3.330.465,16 zł (w tym majątkowych na kwotę około 1.337.000,00 zł).

Ustalono, że nie zostały zrealizowane następujące wydatki majątkowe: [1] przebudowa drogi gminnej Jajczaki – wykonano tylko mapy i projekt na kwotę 7.900,00 zł przy planowanych 120.000,00 zł – inwestycja została zakończona w 2016 roku, [2] przebudowa drogi gminnej Strugi – wykonano mapy i projekt na kwotę 8.500,00 zł przy planowanych 120.000,00 zł. Z informacji uzyskanych od Wójta Gminy wynikało, że długo trwały formalności związane z wykupem ziemi od rolników, obecnie Gmina czeka na podpisanie umowy dotacji z Urzędem Marszałkowskim w Łodzi, [3] budowa kanalizacji sanitarnej w Kraszkowicach – zaplanowano w § 6057 kwotę 2.100.000,00 zł i wykonano 1.645.839,25 zł, tj. mniej o 454.160,75 zł oraz zaplanowano w § 6057 kwotę 3.110.000,00 zł, a wykonano 2.454.475,44 zł, tj. mniej o 655.524,56 zł. Mniejsze wykonanie wydatków w wymienionych paragrafach wynikało z: przekazania pożyczki z BGK w kwocie niższej o 9.106,00 zł, ze zmniejszenia kwoty pożyczki zaciągniętej w WFOŚ o 65.657,40 zł (nie wszystkie koszty były kwalifikowalne) oraz ze zwrotu podatku VAT na inwestycje w 2015 roku w kwocie ponad 900.000,00 zł.

W przypadku wydatków bieżących nie zrealizowano między innymi: [1] wydatków na ponad 800.000,00 zł zaplanowanych na szkoły i przedszkola, w związku z oszczędnościami na kosztach ogrzewania oraz zaplanowaniem wyższych wydatków na przedszkola niż faktycznie otrzymana dotacja w zakresie wychowania przedszkolnego, [2] wydatków na ponad 108.000,00 zł przewidzianych na odsetki od kredytów i pożyczek, co wynikało z niezaciągnięcia planowanego w 2015 roku kredytu w wysokości 300.000,00 zł, również oprocentowanie zaciągniętych wcześniej zobowiązań uległo obniżeniu, ponadto odsetki planowano z rezerwą, [3] wydatków

w rozdziale 90001 § 6050 – zaplanowano wydatki w kwocie 510.458,00 zł, a wydatkowano 123.332,70 zł - niezaciągnięcie wymienionego w punkcie wcześniejszym kredytu miało wpływ na mniejsze wykonanie w tym paragrafie, [4] wydatków na rezerwę (rozdział 75818 § 4810) w kwocie 100.000,00 zł.

Z powyższego wynika, że Gmina nie monitorowała na bieżąco wykonania budżetu w trakcie roku budżetowego oraz nie korygowała na bieżąco pierwotnych założeń.

Kredyt – 2.171.512,60 zł

Uchwałą nr XXXVIII/231/2014 z dnia 9 września 2014 roku Rada Gminy Wierzchlas postanowiła zaciągnąć w 2014 roku kredyt inwestycyjny w kwocie 2.171.512,60 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu z przeznaczeniem na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice”. Zgodnie z § 2 uchwały, kredyt będzie spłacony w latach 2017 – 2020.

W dniu 30 września 2014 roku (uchwała nr IV/267/2014) Skład Orzekający RIO w Łodzi wydał pozytywną opinię w przedmiocie możliwości spłaty przedmiotowego kredytu.

W dniu 14 października 2014 roku została zawarta z Nadwarciańskim Bankiem Spółdzielczym w Działoszynie z/s w Działoszynie umowa o kredyt obrotowy nr 46/J/O/W/2014. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy Krzysztof Bednarek, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Teresy Nowak. Z umowy wynikało, że w wyniku postępowania o zamówienie publiczne, Bank udziela kredytobiorcy kredytu obrotowego w kwocie 2.171.512,60 zł na okres od dnia 14 października 2014 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku na pokrycie planowanego deficytu budżetowego z przeznaczeniem na finansowanie realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice”. Bank postawił do dyspozycji kredytobiorcy kredyt jednorazowo od dnia 15 października 2015 roku. Ponadto udzielił Gminie karencji w spłacie kredytu do dnia 30 marca 2017 roku. Ostateczny termin spłaty kredytu i odsetek upływa w dniu 31 grudnia 2020 roku. Za czynności związane z zawarciem umowy i obsługą kredytu nie przewidziano prowizji przygotowawczej.

W umowie zastrzeżono, że rata wpłacona w terminie wcześniejszym niż określony w aktualnym harmonogramie lub w kwocie wyższej niż wynikająca z aktualnego harmonogramu powoduje zmniejszenie kwoty zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu w terminie wpłaty. Kredytobiorca ma prawo do wcześniejszej spłaty kredytu bez pobierania przez Bank dodatkowych opłat i oprocentowania za okres po spłacie kredytu.

Kredyt w kwocie 2.171.512,60 zł wpłynął na rachunek bankowy Gminy w dniu 20 października 2014 roku (wb nr 180). Do dnia 31 grudnia 2015 roku jednostka poniosła koszty w postaci odsetek od zaciągniętego kredytu w wysokości 66.711,02 zł.

Wybór banku kredytującego

Kontrolą objęto postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, którego przedmiotem było udzielenie kredytu do wysokości 2.171.512,60 zł na pokrycie deficytu budżetu z przeznaczeniem na realizację zadania pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice”.

Zarządzeniem nr 13/2012 z dnia 11 kwietnia 2012 roku Wójt Gminy powołał komisję przetargową w siedmioosobowym składzie. W § 2 zarządzenia wskazano, że tryb pracy komisji oraz członków komisji określa regulamin wewnętrzny określony przez zarządzenie nr 16/2005 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 6 lipca 2005 roku.

W dniu 17 września 2014 roku Arkadiusz Patyk - referent ustalił szacunkową wartość zamówienia w wysokości 450.767,74 zł (106.693,11 euro). Jako podstawę ustalenia wartości przedmiotu zamówienia wskazano analizę rynku. Wniosek nie został zatwierdzony przez Wójta Gminy.

W ogłoszeniu o zamówieniu z dnia 19 września 2014 roku wskazano między innymi: 1) nazwę i adres Zamawiającego, 2) tryb zamówienia: przetarg nieograniczony o wartości szacunkowej poniżej progów ustalonych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych, 3) adres strony internetowej, na której zamieszcza się SIWZ, 4) przedmiot oraz wielkość zamówienia - zamawiający nie dopuścił możliwości składania ofert częściowych, 5) informację o możliwości złożenia oferty wariantowej - zamawiający nie dopuścił możliwości składania ofert wariantowych, 6) termin wykonania zamówienia określony jako: „zakończenie: 31.12.2020” (czyli termin zapadalności ostatniej raty spłaty kredytu, a nie termin postawienia kredytu do wykorzystania określony w SIWZ pod datą 15 października 2014 roku, 7) warunki udziału w postępowaniu oraz sposób dokonywania oceny spełniania tych warunków, 8) informację o oświadczeniach lub dokumentach, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu oraz niepodleganiu wykluczeniu na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy, 9) wadium - zamawiający nie wymagał wniesienia, 10) kryteria oceny ofert - najniższa cena.

Ogłoszenie o zamówieniu zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 19 września 2014 roku pod nr 312808-2014 oraz w siedzibie zamawiającego na tablicy ogłoszeń w okresie od 19 do 30 września 2014 roku i na stronie internetowej Urzędu www.wierzchlas.pl w okresie od dnia 19 września 2014 roku.

Specyfikacja istotnych warunków zamówienia została zatwierdzona przez Wójta Gminy w dniu 19 września 2014 roku.

W SIWZ i ogłoszeniu określono między innymi: [1] oprocentowanie kredytu obliczone dla każdego okresu odsetkowego i okresu karencji w oparciu o zmienny wskaźnik oprocentowania depozytów bankowych WIBOR 3M, powiększony lub pomniejszony o stałą marżę banku oraz powiększoną lub nie o prowizję z tytułu udzielonego kredytu, [2] spłata kredytu będzie następować w ratach kwartalnych przez okres od dnia 31 marca 2017 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku, karencja w spłacie kredytu (pierwszej raty kapitałowej wraz z odsetkami) do dnia 31 marca 2017 roku, [3] zamawiający zastrzegł sobie możliwość wcześniejszej spłaty kredytu bez pobierania przez Bank oprocentowania za okres po spłacie kredytu, [4] termin wykonania zamówienia – od dnia zawarcia umowy do dnia 15 października 2014 roku (dzień postawienia przez Bank kredytu do dyspozycji zamawiającego). Kredyt miał być uruchomiony w jednej transzy, [5] zamawiający nie wymagał wniesienia wadium oraz zabezpieczenia należytego wykonania umowy, [6] miejsce i termin składania ofert – w siedzibie zamawiającego do dnia 29 września 2014 roku, do godz. 11.00, [7] sposób obliczenia ceny – cena obsługi kredytu ustalona na podstawie zmiennej stawki bazowej WIBOR 3M oraz stałej marży i prowizji Banku. Bank nie będzie naliczał żadnych opłat dodatkowych. Prowizja Banku będzie płatna w równych ratach łącznie z poszczególnymi ratami kredytu, [8] kryterium oceny ofert – cena oferty brutto (koszt kredytu) – 100%.

Od wykonawcy wymagano posiadania zezwolenia na prowadzenie działalności zgodnie z ustawą Prawo bankowe, a w przypadku zagranicznych instytucji kredytowych w rozumieniu ustawy Prawo bankowe w miejsce ww. zezwolenia należy posiadać odpowiedni dokument z kraju (siedziby) banku, potwierdzający prawo do prowadzenia działalności bankowej oraz zawiadomienie złożone w Komisji Nadzoru Bankowego o prowadzeniu działalności na terytorium RP w formie oddziału lub w ramach działalności transgranicznej.

W dniu 22 września 2014 roku dokonano zmiany SIWZ. Zmianę zamieszczono na stronie BIP w dniu 22 września 2014 roku.

Z protokołu postępowania (druk ZP-PN) wynikało, że przed otwarciem ofert zamawiający poinformował, że zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia kwotę 450.767,74 zł.

Otwarcia ofert dokonano zgodnie z SIWZ, w dniu 29 września 2014 roku.

Kierownik zamawiającego i członkowie Komisji Przetargowej złożyli oświadczenia w trybie art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych o braku okoliczności powodujących wyłączenie z postępowania o zamówienie publiczne.

Wpłynęła jedna oferta – Nadwarciańskiego Banku Spółdzielczego w Działoszynie – cena oferty brutto 300.812,94 zł (WIBOR 3M – 2,58% + marża 0,55%; jednorazowa prowizja bankowa 0,00%). Wezwano oferenta do uzupełnienia dokumentu – oświadczenia dotyczącego grupy kapitałowej, na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych. Komisja przetargowa uznała ofertę za najkorzystniejszą.

Zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty sporządzono z datą 30 września 2014 roku i przesłano do uczestnika postępowania o zamówienie publiczne drogą e-mail w dniu 30 września 2014 roku i drogą pocztową (potwierdzenie odbioru z dnia 2 października 2014 roku). Informację o wyborze najkorzystniejszej oferty zamieszczono na tablicy ogłoszeń w siedzibie zamawiającego w okresie od dnia 30 września do dnia 22 października 2014 roku oraz na stronie internetowej Urzędu w dniu 30 września 2014 roku.

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało zamieszczone w BZP w dniu 14 października 2014 roku pod nr 340120-2014.

Przy udzieleniu ww. zamówienia publicznego nie stwierdzono naruszenia przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

Pożyczka na kwotę 1.554.048,00 zł

W dniu **24 grudnia 2014 roku** zawarto z WFOŚiGW w Łodzi umowę nr 857/OW/PD/2014 w formie pożyczki i dotacji na dofinansowanie zadania pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice” do łącznej wysokości 3.108.096,00 zł, w tym pożyczka w kwocie 1.554.048,00 zł. W umowie określono: [1] kwota pożyczki będzie przekazywana sukcesywnie w terminie do dnia 31 sierpnia 2015 roku, [2] termin spłaty pożyczki od 31 grudnia 2015 roku do 30 września 2025 roku.

Uchwałą nr III/14/2014 z dnia **30 grudnia 2014 roku** Rada Gminy Wierzchlas postanowiła zaciągnąć pożyczkę w WFOŚiGW w Łodzi w kwocie 1.554.048,00 zł w roku 2015 z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego Gminy w roku 2015 w związku z realizacją zadania inwestycyjnego pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice”. Pożyczka ta będzie podlegać spłacie w latach 2015 – 2025.

Z powyższego wynika, że umowa o pożyczkę została podpisana przed dniem podjęcia uchwały przez Radę Gminy Wierzchlas w powyższym zakresie. Tym samym naruszono postanowienia art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. c ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 446 ze zm.), w myśl którego - do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących zaciągnięcia długoterminowych pożyczek i kredytów.

Uchwałą nr IV/31/2015 z dnia **19 lutego 2015 roku** Skład Orzekający RIO w Łodzi wydał pozytywną opinię w przedmiocie możliwości spłaty ww. kwoty kredytu. **Umowa pożyczki została podpisana przed dniem wydania opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej w powyższym zakresie.** Tym samym naruszono postanowienia art. 91 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. W przypadku ubiegania się przez jednostkę samorządu terytorialnego o kredyt lub pożyczkę na cel, o którym mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 i art. 90, a także w przypadku zamiaru emisji przez jednostkę samorządu terytorialnego papierów wartościowych na cel, o którym mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4

i art. 90, zarząd tej jednostki jest obowiązany uzyskać opinię regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki lub wykupu papierów wartościowych.

W dniu 29 lipca 2015 roku strony podpisały aneks do ww. umowy, którym zmieniono łączną kwotę dofinansowania na 2.976.780,40 zł, w tym kwotę pożyczki na 1.488.390,60 zł.

Pożyczka w kwocie 1.072.010,64 zł (kwotę 1.085.798,80 zł pomniejszono o odsetki w wysokości 13.788,16 zł) wpłynęła na rachunek bankowy Gminy w dniu 27 lutego 2015 roku (wb nr 38). Kwotę odsetek zrefundowano z rachunku wydatków Urzędu Gminy w tym samym dniu. Kwota 399.514,45 zł (tj. 402.591,80 zł pomniejszono o odsetki w kwocie 3.077,35 zł) wpłynęła na rachunek Gminy w dniu 30 czerwca 2015 roku (wb nr 110).

Do końca I kwartału 2016 roku spłacono w terminie dwie raty pożyczki, każda po 37.209,00 zł. Na dzień 31 grudnia 2015 roku do spłaty pozostawała kwota 1.413.972,60 zł. Jest to saldo zgodne z harmonogramem spłaty kredytu.

Ustalono, że w związku z zaciągnięciem w 2014 roku ww. pożyczki w kwocie 1.554.048,00 zł został naruszony art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. W świetle przywołanego artykułu, suma zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz zobowiązań z wyemitowanych papierów wartościowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, nie może przekroczyć kwoty określonej w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego. Tymczasem w uchwale nr XLI/247/2014 z dnia 7 listopada 2014 roku określono limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 3.000.000,00 zł. Jednostka zaciągnęła w dniu 14 października 2014 roku kredyt w wysokości 2.171.512,60 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu z przeznaczeniem na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice”, następnie w dniu 24 grudnia 2014 roku pożyczkę w wysokości 1.554.048,00 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego Gminy w roku 2015 w związku z realizacją zadania inwestycyjnego pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice”. W 2014 roku zaciągnięto kredyty i pożyczki w łącznej kwocie 3.725.560,60 zł.

Pożyczka na kwotę 229.026,00 zł

Uchwałą nr X/71/2015 z dnia 18 września 2015 roku Rada Gminy Wierzchlas postanowiła zaciągnąć pożyczkę w WFOŚiGW w Łodzi w kwocie 229.026,00 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego Gminy w 2015 roku w związku z realizacją zadania pn. „Zakup ciągnika rolniczego i kosiarki wysięgnikowej służących do utrzymania rowów w Gminie Wierzchlas”.

Uchwałą nr IV/248/2015 z dnia 1 października 2015 roku Skład Orzekający RIO w Łodzi wydał pozytywną opinię w przedmiocie możliwości spłaty wymienionej pożyczki.

W dniu 27 października 2015 roku została zawarta z WFOŚiGW w Łodzi umowa nr 584/ZI/P/2015 w formie pożyczki na dofinansowanie zadania pn. „Zakup ciągnika rolniczego i kosiarki wysięgnikowej służących do utrzymania rowów i poboczy w Gminie Wierzchlas” w kwocie 229.026,00 zł, nie więcej niż 95% wartości kosztu całkowitego zadania. W umowie określono termin zakończenia realizacji zadania rozumiany jako data sporządzenia protokołu odbioru – do dnia 30 listopada 2015 roku. Zgodnie z umową kwota pożyczki miała być przekazywana sukcesywnie w terminie do dnia 30 grudnia 2015 roku na rachunek bankowy Gminy. Spłatę pożyczki przewidziano w czterech ratach płatnych w 2016 roku.

Pożyczka w kwocie 228.069,11 zł (229.026,00 zł pomniejszona o odsetki w kwocie 956,89 zł) wpłynęła na rachunek bankowy Gminy w dniu 3 grudnia 2015 roku, wb nr 204. Odsetki od pożyczki w kwocie 956,89 zł zrefundowano z rachunku wydatków Urzędu w dniu 3 grudnia 2015 roku. W dniu 5 stycznia 2016 roku została spłacona I rata podatku w kwocie 57.256,00 zł. Na dzień 31 marca 2016 roku pozostało do spłaty 171.770,00 zł. Jest to saldo zgodne z harmonogramem spłat kredytu.

Na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów (art. 89 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

Uchwałą nr XXXIII/202/2014 z dnia 24 stycznia 2014 roku Rada Gminy Wierzchlas określiła limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów w kwocie 3.000.000,00 zł.

Uchwałą nr III/13/2014 z dnia 30 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy na 2015 roku Rada Gminy określiła limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań z ww. tytułów w kwocie 250.000,00 zł. Uchwałą nr VII/49/2015 z dnia 8 maja 2015 roku Rada Gminy zmieniła limit na kwotę 1.500.000,00 zł.

W kontrolowanym okresie nie zaciągnano kredytów na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Kredyty i pożyczki zaciągnięte na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

2015 rok

Uchwałą nr III/13/2014 z dnia 30 grudnia 2014 roku Rada Gminy Wierzchlas ustaliła limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu UE w wysokości 2.500.000,00 zł.

Uchwałą nr VI/44/2015 z dnia 24 kwietnia 2015 roku Rada Gminy Wierzchlas określiła limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu UE w wysokości 1.500.000,00 zł.

W dniu 12 września 2014 roku pomiędzy Gminą Wierzchlas, a Samorządem Województwa Łódzkiego została podpisana umowa o przyznanie pomocy nr 00275-6921-UM0502278/4 w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” objętego PROW na lata 2007-2013. Wymienioną umową Gmina zobowiązała się do realizacji operacji „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice”. Z tego tytułu przyznano Gminie, na podstawie złożonego wniosku o przyznanie pomocy oraz na warunkach określonych w umowie, pomoc w wysokości 3.507.753,00 zł, jednak nie więcej niż 50% poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji. Niniejszą umową Gmina zobowiązała się do złożenia wniosku o płatność wraz z wymaganymi dokumentami po zakończeniu realizacji całości operacji – w terminie od dnia 1 czerwca do dnia 30 czerwca 2015 roku, jednak nie wcześniej niż po weryfikacji postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, którego koszty wchodziły w zakres wniosku o płatność.

Aneks nr 1 z dnia 26 marca 2015 roku zmieniono kwotę przyznanej pomocy na 2.879.752,00 zł, jednak nie więcej niż 50% poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji.

Uchwałą nr VI/46/2015 z dnia 24 kwietnia 2015 roku Rada Gminy Wierzchlas postanowiła zaciągnąć w 2015 roku pożyczkę w BGK w kwocie 1.160.000,00 zł na wyprzedzające finansowanie zadania pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kraszkowice”.

W dniu 12 maja 2015 roku Skład Orzekający RIO w Łodzi wydał pozytywną opinię w przedmiocie możliwości spłaty przedmiotowej pożyczki.

W dniu 19 maja 2015 roku pomiędzy Gminą Wierzchlas, reprezentowaną przez Wójta Gminy Krzysztofa Bednarka przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Teresy Nowak, a Bankiem Gospodarstwa Krajowego została zawarta umowa pożyczki nr PROW321.11.05374.10 na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych operacji realizowanej w ramach działania 321 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej objętego PROW na lata 2007-2013 w województwie łódzkim. Mocą umowy Bank udzielił Gminie pożyczki w kwocie 1.160.000,00 zł na realizację operacji pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice”.

Pożyczka w wysokości 1.150.894,00 zł (po rozliczeniu zadania inwestycyjnego pożyczka z BGK została przekazana w kwocie mniejszej o 9.106,00 zł) wpłynęła na rachunek w BGK w dniu 29 czerwca 2015 roku.

Agencja Płatnicza przekazała pomoc w kwocie 2.871.142,00 zł w dniu 17 listopada 2015 roku (z tego kwotę 1.720.248,00 zł zwrócono w tym samym dniu na rachunek środków własnych). Pożyczkę w kwocie 1.150.894,00 zł spłacono w dniu 17 listopada 2015 roku.

Z przekazanych środków sfinansowano:

Nr faktury/rachunku z dnia...	Kontrahent	Opis operacji	Kwota	Termin płatności	Zapłata
Faktura nr 14/06/2015 z 15.06.2015	Zakład Usług Projektowych i Nadzorów Inwestorskich mgr inż. Robert Pilarczyk Wieluń	Za pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania pn. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice	17.220,00	30 dni	29.06.2015
W tym: 6.741,00 zł – środki pożyczki					
Faktura nr U/00024/15 z 28.05.2015	Zakład Usług Sprzętowo Transportowych sc A. Bator J. Mielczarek Wieluń	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice	2.836.223,91	27.06.2015	29.06.2015
W tym: 1.144.153,00 zł – środki pożyczki					

Koszty związane z zaciągnięciem pożyczki

- odsetki od pożyczki – 4.941,18 zł,
- prowizja od pożyczki – 1.160,00 zł,
- opłaty za prowadzenie rachunków w BGK i prowizje za przelewy – 583,50 zł.

Na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 82 ust.1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych)

Uchwałą nr XXXIII/202/2014 z dnia 24 stycznia 2014 roku Rada Gminy Wierzchlas upoważniła Wójta Gminy do zaciągania kredytów i pożyczek krótkoterminowych na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu do wysokości 1.000.000,00 zł. Tą samą uchwałą określiła limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych

kredytów i pożyczek na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu gminy w kwocie 1.120.000,00 zł.

Uchwałą nr III/13/2014 z dnia 30 grudnia 2014 roku Rada Gminy Wierzchlas upoważniła Wójta Gminy do zaciągania pożyczek i kredytów krótkoterminowych na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu w wysokości 1.000.000,00 zł oraz określiła limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na sfinansowanie przejściowego deficytu w kwocie 1.100.000,00 zł.

W kontrolowanym okresie jednostka nie zaciągała kredytów krótkoterminowych na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu.

Udzielone gwarancje i poręczenia – lata 2012- 2015

Według oświadczenia Skarbnika Gminy w kontrolowanym okresie, a także w okresie wcześniejszym Gmina Wierzchlas nie udzielała gwarancji i poręczeń.

Wyemitowane papiery wartościowe

Gmina Wierzchlas nie emitowała obligacji komunalnych.

Posiadane akcje i udziały w spółkach prawa handlowego. Wnoszenie i wycena aportów rzeczowych

Według oświadczenia Skarbnika Gminy, jednostka nie posiada akcji ani udziałów w spółkach prawa handlowego. Ustalono, że na koncie 030 - długoterminowe aktywa finansowe nie prowadzono żadnej ewidencji.

Stan zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego

Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych na 2015 rok

Kontrolujące dokonały sprawdzenia spełnienia relacji wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych w roku 2015, przyjmując dane według uchwały nr III/12/2014 z dnia 30 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia WPF Gminy Wierzchlas na lata 2015-2025 z uwzględnieniem jej zmian w ciągu roku budżetowego. Analizę przedstawiono w poniższej tabeli:

L.p.	Elementy wskaźnika wg art. 243 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009	2012	2013	2014	2014	2015 plan
		(n-3)	(n-3)	(n-1)	(n-1)	
		Wykonanie	wykonanie	plan za 3 kwartały	wykonanie	
1	Plan łącznej kwoty spłat kredytów i pożyczek	-	-	-	-	159 038,32
	Kwota wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań – art. 243 ust. 3	-	-	-	-	-
2	Odsetki od kredytów i pożyczek	-	-	-	-	190 000,00
	Odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań	-	-	-	-	-
3	Dochody budżetowe ogółem	19 040 774,45	18 400 890,52	18 398 815,97	18 817 521,82	20 872 460,00
4	Dochody bieżące	18 627 740,17	17 710 315,41	18 381 215,97	18 799 921,82	-
5	Dochody ze sprzedaży majątku	0,00	0,00	0,00	0,00	-
6	Wydatki bieżące	16 563 782,19	16 543 457,95	18 353 078,89	17 694 492,51	-
7	Wskaźnik dla poszczególnych lat	10,84%	6,34%	0,15%	5,87%	1,67%

Relacja procentowa dla roku budżetowego 2015 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat 2012, 2013 (wykonanie) i 2014 (plan za 3 kwartały)	5,78%	
Relacja procentowa dla roku budżetowego 2015 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat 2012, 2013, 2014 (wykonanie)	7,68%	-

Wymieniony wskaźnik wyliczony dla 2015 roku wyniósł: 1,67% < 5,78% (średnia arytmetyczna z lat 2012, 2013 (wykonanie) i 2014 (plan za 3 kwartały)).

Zgodnie z danymi wynikającymi z ww. uchwały z dnia 30 grudnia 2014 roku, suma potencjalnych spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami, wykupu papierów wartościowych wraz z należnymi odsetkami i dyskontem od papierów wartościowych oraz kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji do planowanych dochodów ogółem budżetu, wyliczona dla uchwalenia budżetu na 2015 rok **nie przekroczyła** średniej arytmetycznej obliczonej dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu.

Do WPF wprowadzono w ciągu 2015 roku zmiany uchwałami Rady Gminy nr:

- IV/34/2015 z dnia 5 lutego 2015 roku - ww. relacja procentowa dla roku budżetowego 2015 (rozchody 197.628,32 zł + wydatki na obsługę długu 190.000 zł/dochody ogółem 20.872.460,00 zł) wyniosła 1,86% < 5,78% (lata 2012, 2013 wykonanie i 2014 – plan za 3 kwartały) i została spełniona,
- V/37/2015 z dnia 27 marca 2015 roku – ww. relacja procentowa dla roku budżetowego 2015 (rozchody 197.628,32 zł + wydatki na obsługę długu 190.000 zł/dochody ogółem 21.254.184,00 zł) wyniosła 1,82% < 5,78% (lata 2012, 2013 wykonanie i 2014 – plan za 3 kwartały) i została spełniona. Biorąc pod uwagę wykonanie za lata 2012-2014 wskaźnik kształtował się na poziomie 7,69% (1,67% < 7,69% - relacja również spełniona),
- VI/45/2015 z dnia 24 kwietnia 2015 roku – ww. relacja procentowa dla roku budżetowego 2015 (rozchody 197.628,32 zł + wydatki na obsługę długu 190.000 zł/dochody ogółem 22.248.211,00 zł) wyniosła 1,74% < 5,78% (lata 2012, 2013 wykonanie i 2014 – plan za 3 kwartały) i została spełniona. Biorąc pod uwagę wykonanie za lata 2012-2014 wskaźnik kształtował się na poziomie 7,68% (1,67% < 7,68% - relacja również spełniona),
- VII/50/2015 z dnia 8 maja 2015 roku - ww. relacja procentowa dla roku budżetowego 2015 (rozchody 1.357.628,32 zł – w tym 1.160.000 zł to łączna kwota wyłączeń z limitu spłaty + wydatki na obsługę długu 190.000 zł – w tym 10.000 zł odsetki podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań/dochody ogółem 23.610.451,63 zł) wyniosła 1,60% < 5,78% (lata 2012, 2013 wykonanie i 2014 – plan za 3 kwartały) i została spełniona. Biorąc pod uwagę wykonanie za lata 2012-2014 wskaźnik kształtował się na poziomie 7,68% (1,60% < 7,68% - relacja również spełniona),
- X/50/2015 z dnia 18 września 2015 roku - ww. relacja procentowa dla roku budżetowego 2015 (**rozchody 1.357.628,32 zł**, w tym 1.160.000 zł to łączna kwota wyłączeń z limitu spłaty + wydatki na obsługę długu 190.000 zł, w tym 10.000 zł odsetki podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań/dochody ogółem 23.870.952,63 zł) wyniosła 1,58% < 5,78% (lata 2012, 2013 wykonanie i 2014 – plan za 3 kwartały) i została spełniona. Biorąc pod uwagę wykonanie za lata 2012-2014 wskaźnik kształtował się na poziomie 7,68% (1,58% < 7,68% - relacja również spełniona).

W ww. uchwale w kwocie rozchodów nie uwzględniono zmniejszenia kwoty pożyczki, wynikającej z aneksu nr 1 zawartego w dniu 29 lipca 2015 roku do umowy pożyczki i dotacji nr 857/OW/PD/2014 z dnia 24 grudnia 2014 roku na dofinansowanie realizacji zadania pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice”. Po uwzględnieniu aneksu rozchody powinny być mniejsze kwotą 1.381,00 zł i stanowić kwotę 1.356.247,32 zł. Powyższe nie miało wpływu na wysokość wskaźnika i zachowanie relacji, wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Kontrolujące wskazują, że kwotę odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek na 2015 rok zaplanowano ponad dwukrotnie większą, tj. 190.000,00 zł niż faktycznie wykonano na dzień 31 grudnia 2015 roku – 89.297,18 zł. Odsetki od kredytów na dzień 31 grudnia 2014 roku według sprawozdania Rb-28S sporządzonego na koniec 2014 roku stanowiły kwotę 40.885,59 zł. W 2015 roku jst zaciągnęła pożyczkę w WFOŚiGW w Łodzi na kwotę 229.026,00 zł oraz kredyt w Nadwarciańskim Banku Spółdzielczym w Działoszynie na kwotę 2.171.512,60 zł z 29-miesięcznym okresem karencji. Na dzień 31 grudnia 2015 roku odsetki od kredytów wynosiły 89.297,18 zł. Skarbnik Gminy wyjaśniła kontrolującą, że odsetki planowano z rezerwą. Mniejsze wykonanie wynikało także ze spadku oprocentowania już zaciągniętych zobowiązań finansowych oraz z niezaciągnięcia kredytu w wysokości 300.000,00 zł. **Stosownie do art. 226 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą między innymi wydatki bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym na obsługę długu. By spełniać ustawowy wymóg realności, WPF powinna być weryfikowalna i przygotowana w oparciu o prawidłowe założenia metodologiczne, bez zaniżania lub zawyżania przyjętych w niej wartości. W przypadku długu realność kosztów jego obsługi wpływa na wysokość indywidualnego wskaźnika zadłużenia wyliczonego w oparciu o art. 243 ustawy o finansach publicznych.**

Spłata zaciągniętych zobowiązań - w szczególności z tytułu kredytów i pożyczek

Kontroli poddano terminowość regulowania w latach 2014 – 2015 zobowiązań z tytułu zaciągniętych przez Gminę pożyczek i kredytów, tj.:

- w Banku Polska Kasa Opieki SA z/s Warszawa – umowa nr 200018/2013 z dnia 8 lipca 2013 roku,
- w WFOŚiGW w Łodzi – umowa nr 117/OW/P/2009 z dnia 30 grudnia 2009 roku z aneksami,
- w WFOŚiGW w Łodzi – umowa nr 857/OW/PD/2014 z dnia 24 grudnia 2014 roku z aneksami,
- w WFOŚiGW w Łodzi - umowa nr 584/ZI/P/2015 z 27 października 2015 roku.

Wyniki kontroli przedstawiono w tabelach stanowiących załączniki nr 2 do protokołu kontroli.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w regulowaniu rat kredytowych i odsetek od kredytów.

Ustalono, że w 2014 roku jednostka spłaciła kwotę 515.924,32 zł, w tym kredyt zaciągnięty w Banku Polska Kasa Opieki SA – 356.886,00 zł i pożyczkę w WFOŚiGW – 159.038,32 zł.

W 2015 roku spłacono raty na kwotę 1.347.141,32 zł, w tym 1.150.894,00 zł pożyczka na wyprzedzające finansowanie zadań oraz 196.247,32 zł pożyczki zaciągnięte w WFOŚiGW w Łodzi.

Kwota dokonanych spłat kredytów i pożyczek wykazana w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2014 roku i do dnia 31 grudnia 2015 roku była zgodna z zapisami księgowymi i saldami na kontach 134 i 260.

W sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2015 roku w części F w pozycji F.11 – kwota wyłączeń, o których mowa w art. 243 ust. 3 ustawy o finansach publicznych wykazano kwotę 1.194.505,00 zł (wykonanie). Na ww. kwotę złożyły się podlegające wyłączeniu raty kredytowe w kwocie 1.188.103,00 zł oraz odsetki w kwocie 6.402,00 zł.

Kontrolujące ustaliły, że odsetki zawyżono o kwotę 1.460,82 zł. W kwocie odsetek uwzględniono prowizję od udzielonej pożyczki oraz prowizje za przelewy i opłaty za prowadzenie rachunków w BGK. Łączna kwota wyłączeń powinna stanowić kwotę 1.189.563,82 zł.

Zgodnie z art. 243 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, ograniczenia określonego w ust. 1 nie stosuje się do spłat rat kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, **wraz z należnymi odsetkami** - w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków; termin ten nie ma zastosowania do odsetek i dyskonta od zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy, o których mowa w pkt 1 i 1a.

Ustalenia dotyczące spłaty kredytów zaciągniętych w okresie wcześniejszym

W dniu 8 lipca 2013 roku została zawarta z Bankiem Polska Kasa Opieki SA z/s w Warszawie umowa nr 200018/2013 kredytu inwestycyjnego. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy. Przedmiotem umowy było udzielenie Gminie nieodnawialnego kredytu inwestycyjnego w wysokości 356.886,00 zł przeznaczonego na finansowanie zadania inwestycyjnego pn. „Rozwój obszarów wiejskich – Wiejskie Centrum Kultury i Sportu w Łaszewie”. Kredytu udzielono na okres od dnia 8 lipca 2013 roku do dnia 29 grudnia 2014 roku. Niniejszą umową kredytobiorca zobowiązał się dokonać ostatecznej spłaty kredytu dnia 29 grudnia 2014 roku. Ponadto zobowiązano Gminę do zapewnienia na rachunku bieżącym (wydatków) jednostki, z którego ma być dokonywana spłata kredytu, wystarczających środków na spłatę zobowiązań z tytułu kredytu.

Ustalono, że kredyt został spłacony w całości w 2014 roku w terminach wynikających z umowy, zgodnie z harmonogramem spłaty kredytu.

Udzielone pożyczki

W kontrolowanym okresie Gmina Wierzchlas nie udzielała pożyczek.

Ewidencja w zakresie długu

- ewidencja kredytów i pożyczek

Ewidencję księgową kredytów i pożyczek prowadzono w księdze rachunkowej budżetu Gminy Wierzchlas.

Ewidencja kredytów prowadzona była na koncie 134 – kredyty bankowe. Zaciągnięcie kredytu księgowano na kontach 133 (Wn) – rachunek budżetu, 134 (Ma) – kredyty bankowe. Spłatę kredytów ewidencjonowano w księdze organu poprzez zapis odwrotny, tj. Wn 134 – kredyty bankowe, Ma 133 – rachunek budżetu. **Kredyty księgowano bez wyodrębnienia konta analitycznego.**

Ewidencję pożyczek prowadzono na koncie 260 – zobowiązania finansowe. Zaciągnięcie pożyczki księgowano poprzez zapis Wn 133 – rachunek budżetu, Ma 260 – zobowiązania

finansowe. Spłatę pożyczek ujmowano w księdze organu poprzez zapis odwrotny.
Pożyczki księgowano bez wyodrębnienia konta analitycznego.

Skarbnik Gminy sporządzała jedynie pod kwartalne sprawozdania Rb-Z - ręczne zestawienia z podziałem na poszczególne kredyty i pożyczki.

Zgodnie z opisem kont 134 i 260 zawartym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity z 2013 roku, poz. 289 ze zm.) - **ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 134 powinna umożliwiać ustalenie stanu zadłużenia według umów kredytowych (w zasadach rachunkowości jednostki nie zawarto takiego zapisu), a ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 260 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu zobowiązań z poszczególnymi kontrahentami według tytułów zobowiązań (w zasadach rachunkowości również zawarto taki zapis odnośnie konta 260).**

- ewidencja naliczenia i spłaty odsetek

Ewidencja odsetek od kredytów i pożyczek prowadzona była w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Wierzchlas poprzez zapis na kontach 751 (Wn) – koszty finansowe, 130 (Ma) – rachunek bieżący jednostki.

Odsetki od kredytów na dzień 31 grudnia 2014 roku według sprawozdania Rb-28S sporządzonego na koniec 2014 roku stanowiły kwotę 40.885,59 zł. Z obrotów na klasyfikacji wydatków na dzień 31 grudnia 2014 roku w dziale 757 rozdział 75702 § 8110 oraz z obrotów na koncie księgowym 751 – koszty finansowe, wynikała również kwota 40.885,59 zł.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku odsetki od kredytów wynosiły 89.297,18 zł. Kwota ta wynikała ze sprawozdania Rb-28S sporządzonego na koniec IV kwartału 2015 roku i była zgodna z klasyfikacją wydatków w dziale 757 rozdział 75702 § 8110. Z konta 751 wynikało saldo Wn w kwocie 91.040,68 zł, na które składały się odsetki od kredytów i pożyczek w kwocie 89.297,18 zł oraz **provizja od udzielonej pożyczki w BGK w kwocie 1.160,00 zł oraz prowizje za przelewy i opłaty za prowadzenie rachunków w BGK w kwocie 583,50 zł.**

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, konto 751 służy do ewidencji kosztów finansowych. Na stronie Wn konta 751 ujmuje się w szczególności wartość sprzedanych udziałów, akcji i innych papierów wartościowych, odsetki od obligacji, odsetki od kredytów i pożyczek, odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań, z wyjątkiem obciążających środki trwałe w budowie, odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu operacji finansowych, dyskonto przy sprzedaży weksli, czeków obcych i papierów wartościowych, ujemne różnice kursowe, z wyjątkiem obciążających środki trwałe w budowie. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 751 powinna zapewnić wyodrębnienie w zakresie kosztów operacji finansowych - naliczone odsetki od pożyczek i odsetki za zwłokę od zobowiązań. **Prowizje i opłaty za prowadzenie rachunków (w tym przypadku w BGK) powinny być ewidencjonowane na koncie zespołu 4, takim jak 402 – usługi obce,** przy zachowaniu zastosowanej przez jednostkę klasyfikacji budżetowej 801 - rozliczenia z bankami związane z obsługą długu publicznego.

- rozliczenia międzyokresowe na przykładzie odsetek na koniec roku

Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiły odsetki obciążające koszty 2015 roku, a płatne w 2016 roku.

III. EWIDENCJA KSIĘGOWA. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

1. OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI. ZABEZPIECZENIE DANYCH PRZETWARZANYCH W SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH.

Kontrolowana jednostka posiadała dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości, przyjętą zarządzeniem nr 62/2013 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 31 grudnia 2013 roku w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości, do którego załączniki stanowiły:

1. zakładowy plan kont, do którego załącznikami były:
  - a. wykaz kont dla budżetu gminy,
  - b. wykaz kont dla jednostki budżetowej,
  - c. wykaz ksiąg rachunkowych,
  - d. opis systemów finansowo-księgowych – wykaz programów komputerowych użytkowanych w księgowości Urzędu Gminy,
  - e. zasady prowadzenia rachunkowości dotyczące ewidencji środków europejskich dla Budżetu Gminy Wierzchlas i Urzędu Gminy Wierzchlas,
2. instrukcja sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych,
3. instrukcja określająca gospodarkę majątkiem trwałym, inwentaryzację majątku i zasady odpowiedzialności za powierzone mienie,
4. instrukcja ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania,
5. instrukcja ewidencji i poboru podatków i opłat,
6. instrukcja udzielenia ulg w sprawie spłaty zobowiązań podatkowych i umarzania zaległości.

Stosownie do art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2013 roku poz. 330 ze zm.) - jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące:

- 1) określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych,
- 2) metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego,
- 3) sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej:
  - a) zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej,
  - b) wykazu ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,

- c) opisu systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji,
- 4) systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.

Kontrolujące wskazują na konieczność uzupełnienia istniejącej dokumentacji w celu spełnienia wymogów określonych w art. 10 ust. 1 pkt 3 ppkt b i c ustawy o rachunkowości - o wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i procesach przetwarzania danych oraz w zakresie opisu systemu informatycznego o wykaz procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania.

Księgi rachunkowe (syntetyka) kontrolowanej jednostki prowadzone są komputerowo.

2. URZĄDZENIA KSIĘGOWE

Urząd Gminy prowadzi obsługę księgową następujących jednostek organizacyjnych:

- Szkoła Podstawowa w Kraszkowicach,
- Szkoła Podstawowa w Mierzycach,
- Szkoła Podstawowa w Łaszewie z oddziałem Przedszkolnym,
- Szkoła Podstawowa w Toporowie z oddziałem Przedszkolnym,
- Szkoła Podstawowa w Wierzchlesie,
- Gimnazjum Publiczne w Mierzycach,
- Gimnazjum Publiczne w Wierzchlesie,
- Przedszkole Samorządowe w Kraszkowicach,
- Przedszkole Samorządowe w Mierzycach,
- Przedszkole Samorządowe w Wierzchlesie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchlesie,
- Gminna Biblioteka Publiczno-Szkolna w Wierzchlesie z filiami w: Mierzycach i Kraszkowicach – instytucja kultury,

przy czym księgi rachunkowe są wyodrębnione, a jednostki organizacyjne sporządzają plany finansowe i sprawozdania budżetowe i finansowe.

Rada Gminy uchwałą nr XXI/131/2012 z dnia 27 grudnia 2012 roku podjętą na podstawie art. 5 ust. 7 pkt.3 oraz ust. 9 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 2156 ze zm.) postanowiła o prowadzeniu wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę Wierzchlas.

Kontrolującym nie przedstawiono uchwały Rady Gminy, która określałaby jednostki obsługujące i obsługiwane oraz zakres obowiązków powierzonych jednostce obsługującej w ramach wspólnej obsługi dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Gminnej Biblioteki Publiczno-Szkolnej. Jak też Gminna Biblioteka Publiczno-Szkolna w Wierzchlesie z filiami nie zgłosiła Wójtowi

zamiaru przystąpienia do wspólnej obsługi oraz nie zawarto porozumienia pomiędzy Biblioteką, a Gminą w tej sprawie.

Od 1 stycznia 2016 r. obowiązują regulacje wynikające z ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1045), wprowadzające w treści ustawy o samorządzie gminnym zasady organizowania i wykonywania wspólnej obsługi wszelkiego rodzaju gminnych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych. Zgodnie ze zmienionym brzmieniem art. 5 ust. 9 ustawy o systemie oświaty, możliwość organizowania wspólnej obsługi szkół i placówek na podstawie ustawy o systemie oświaty dotyczyć będzie tylko jednostek oświatowych prowadzonych przez podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego. Przepisy ustawy o systemie oświaty przestały zatem być podstawą organizowania wspólnej obsługi szkół samorządowych, a stały się nią ogólne regulacje zawarte w ustawie o samorządzie gminnym, dotyczące wszystkich jednostek organizacyjnych gminy. Na mocy art. 10a ww. ustawy od 1 stycznia 2016 roku Gmina może zapewniać obsługę w szczególności administracyjną, finansową i organizacyjną dla jednostek organizacyjnych zaliczanych do jednostek sektora finansów publicznych, gminnych instytucji kultury oraz innych zaliczanych do sektora finansów publicznych gminnych osób prawnych. W zakresie jednostek budżetowych zastosowanie znajdują regulacje zawarte w art. 10b ust. 2 i art. 10c ustawy o samorządzie gminnym. Dla zorganizowania wspólnej obsługi jednostek budżetowych (w tym szkół) zgodnie z przepisami obowiązującymi od 1 stycznia 2016 r. niezbędne będzie podjęcie przez Radę Gminy uchwały na podstawie art. 10b ust. 2 ustawy, określającej w szczególności jednostkę obsługującą (obecnie funkcję tę pełni Urząd Gminy), jednostki obsługiwane oraz zakres obowiązków powierzonych jednostce obsługującej w ramach wspólnej obsługi. Zakres wspólnej obsługi określony uchwałą Rady Gminy musi być wyznaczony z uwzględnieniem regulacji zawartych w art. 10c ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Z przepisu tego wynika, że obowiązki powierzone jednostce obsługującej nie mogą obejmować kompetencji kierowników jednostek obsługiwanych do dysponowania środkami publicznymi oraz zaciągania zobowiązań, a także sporządzania i zatwierdzania planu finansowego oraz przeniesień wydatków w tym planie. Wspólna obsługa nie może zatem polegać na jakiegokolwiek formie dysponowania przez jednostkę obsługującą środkami jednostek obsługiwanych. Ponadto art. 10c ust. 2 ustawy wskazuje, że w przypadku powierzenia jednostce obsługującej obowiązków z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości jednostek obsługiwanych są one przekazywane w całości (wynika z tego m.in., że to kierownik jednostki obsługującej – Pan Wójt, jeżeli jednostką obsługującą będzie Urząd Gminy – ma sporządzać i aktualizować dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości jednostek obsługiwanych, a także podpisywać ich sprawozdania). Natomiast w zakresie gminnych instytucji kultury i samorządowych osób prawnych postawiono wymóg zawarcia porozumienia (art. 10b ust. 3) w celu przystąpienia do wspólnej obsługi, po uprzednim zgłoszeniu wójtowi takiego zamiaru. Porozumienie takie powinno regulować zakres wspólnej obsługi.

Zwrócenia uwagi wymaga też, że w stwierdzonym stanie faktycznym będzie miał zastosowanie w stosunku do szkół art. 48 ust. 3 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r., zezwalający na to, aby wspólna obsługa szkół zorganizowana przez gminę na podstawie art. 5 ust. 9 ustawy o systemie oświaty w brzmieniu dotychczasowym, była prowadzona na dotychczasowych zasadach, **nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy**. Aktualnie wykonywana wspólna obsługa jest umocowana w przepisach ustawy o systemie oświaty, jednak nie dłużej niż do końca 2016 roku. Oznacza to, że podstawą wykonywania wspólnej obsługi szkół od 1 stycznia 2017 r. musi być uchwała podjęta w 2016 roku na podstawie art. 10b ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym.

Ewidencja księgową syntetyczną i analityczną budżetu Gminy (organu) prowadzona była techniką komputerową. Również ewidencja syntetyczna Urzędu Gminy prowadzona była techniką komputerową. Ewidencja analityczna prowadzona była do niektórych kont techniką ręczną w formie ksiąg kontowych.

Przy użyciu programu Budżet WIN firmy Info-System – Tadeusz i Roman Groszek prowadzona była syntetyczna ewidencja księgową jednostki budżetowej.

Ewidencja analityczna dla kont jednostki budżetowej Urzędu Gminy prowadzona była zasadniczo techniką ręczną (np. konta: 011- środki trwałe, 013- pozostałe środki trwałe, 020 - wartości niematerialne i prawne, 310 – materiały, 080 – inwestycje oraz niektóre dochody budżetowe, 234- pozostałe rozrachunki z pracownikami).

Ewidencja płacowo – kadrowa prowadzona były techniką komputerową przy użyciu programu Płace i Kadry firmy Info-System – Tadeusz i Roman Groszek.

Ewidencja podatkowa łącznego zobowiązania pieniężnego, podatku od środków transportowych, podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego prowadzona była przy użyciu programu komputerowego opracowanego przez firmę Info-System – Tadeusz i Roman Groszek, a pozostałe należności podatkowe oraz dochody niepodatkowe księgowane były techniką ręczną.

W zakresie poprawności dokonywania zapisów księgowych w księgach rachunkowych Budżetu Gminy w Wierzchlesie kontrolą objęto wyciągi bankowe z grudnia 2015 roku. Kontrolą objęto 20 dowodów księgowych (zbiorczych), co stanowiło 9% dowodów księgowych zaewidencjonowanych w 2015 roku.

W wyniku kontroli dokumentów księgowych budżetu Gminy (wyciągów bankowych) z miesiąca grudnia 2015 roku stwierdzono następujące uchybienia:

- **Wpłata przez GOPS nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej oraz odsetek od świadczeń z funduszu alimentacyjnego była ewidencjonowana poprzez zapis na kontach Wn 133 – rachunek budżetu Ma 222 – rozliczenie z tytułu dochodów budżetowych, natomiast przekazanie na rzecz Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego (występującego w imieniu Skarbu Państwa) zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej następowało poprzez ujemny zapis na konta Wn 133 – rachunek budżetu Ma – 222 – rozliczenie z tytułu dochodów budżetowych. Kontrolujące stwierdziły, że kontem właściwym do ewidencji rozliczeń z innymi budżetami jest konto 224 zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z opisem do konta służy ono do ewidencji rozrachunków z innymi budżetami, a w szczególności:**
  - 1) rozliczeń dochodów budżetowych realizowanych przez urzędy skarbowe na rzecz budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
  - 2) rozrachunków z tytułu udziałów w dochodach innych budżetów;
  - 3) rozrachunków z tytułu dotacji i subwencji;
  - 4) rozrachunków z tytułu dochodów pobranych na rzecz budżetu państwa.

Ewidencja szczegółowa do konta 224 powinna umożliwić ustalenie stanu należności i zobowiązań według poszczególnych tytułów oraz według poszczególnych budżetów. Konto 224 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn

konta 224 oznacza stan należności, a saldo Ma konta 224 - stan zobowiązań budżetu z tytułu pozostałych rozrachunków. Takie same zapisy wynikały z uregulowań wewnętrznych kontrolowanej jednostki.

- **Wpływ dotacji na zadania z zakresu pomocy społecznej ewidencjonowany był poprzez zapis na kontach Wn 133 Ma 222. Dopiero pod datą 31 grudnia 2015 roku następowało księgowanie dochodów z tytułu dotacji przekazanych przez Łódzki Urząd Wojewódzki na zadania z zakresu pomocy społecznej jedną kwotą poprzez zapis na kontach Wn 222 Ma 901. Kontrolujące stwierdziły, że ewidencja otrzymanych dotacji na koncie 222 stanowi naruszenie zasad klasyfikacji zdarzeń gospodarczych, gdyż wpływ dotacji powinien być ewidencjonowany bezpośrednio na koncie 901.** Zgodnie z opisem do konta 901 – dochody budżetu zawartym w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...) konto 901 służy do ewidencji dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Na stronie Wn konta 901 ujmuje się przeniesienie, w końcu roku, sumy dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego na konto 961. Na stronie Ma konta 901 ujmuje się dochody budżetu:

- 1) na podstawie sprawozdań budżetowych jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 222;
- 2) na podstawie sprawozdań innych organów w zakresie dochodów budżetów jednostek samorządu terytorialnego, w korespondencji z kontem 224;
- 3) z tytułu rozrachunków z innymi budżetami za dany rok budżetowy, w korespondencji z kontem 224;
- 4) z innych tytułów, w szczególności subwencje i dotacje, w korespondencji z kontem 133;
- 5) pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, w korespondencji z kontem 133;
- 6) pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, w korespondencji z kontem 133.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 901 powinna umożliwić ustalenie stanu poszczególnych dochodów budżetu według podziałek planu finansowego.

- **Operacje związane z przekazaniem środków z funduszu alimentacyjnego na rzecz budżetu państwa ewidencjonowane były na koncie 225 – rozliczenie wydatków niewygasających poprzez zapis Wn 225 Ma 133.** Kontrolujące stwierdziły że zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi kontrolowanej jednostki oraz zasadami klasyfikacji zdarzeń określonymi w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont, jak już wcześniej wskazywano, kontem właściwym do ewidencji rozliczeń z innymi budżetami jest konto 224 – rozrachunki budżetu.

W trakcie kontroli dokonano sprostowania ww. operacji zaksięgowanych w 2016 roku w sposób opisany przez kontrolujących. Z uwagi na zamknięcie ksiąg rachunkowych 2015 roku nie prostowano zapisów 2015 roku.

Kontrolę ewidencji wybranych operacji gospodarczych przeprowadzono na podstawie niżej wyszczególnionych operacji gospodarczych ewidencjonowanych w księgach rachunkowych budżetu gminy i Urzędu Gminy w Wierzchlesie:

- 1) wpływ w grudniu subwencji oświatowej na styczeń roku następnego

Wpływ subwencji oświatowej w grudniu 2015 roku na styczeń roku 2016 roku został zaewidencjonowany następująco Wn konto 133, Ma konto 909 (WB 218/2015 z dnia 23 grudnia 2015 roku) w kwocie 489.155,00 zł;

Przeniesienie subwencji oświatowej na dochody w roku następnym nastąpiło poprzez zapis na kontach Wn 909 Ma 901 (PK 1/1 z dnia 1 stycznia 2016 roku) w kwocie 489.155,00 zł.

- 2) Poprawność ewidencji na koncie 901 – dochody budżetu i 902 – wydatki budżetu

W zakresie dochodów wykonanych stwierdzono, że ujęcie na koncie 901 – dochody budżetu dochodów Urzędu Gminy w kwocie 5.721.886,27 zł nastąpiło poprzez jeden zapis na kontach Wn 222-1 Ma 901 bez zastosowania klasyfikacji budżetowej (Pk brak numeru z dnia 31 grudnia 2015 roku). Stanowiło to naruszenie zasad ewidencji na koncie 901 – dochody budżetu, określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z opisem do konta 901 ewidencja szczegółowa prowadzona do tego konta powinna umożliwiać ustalenie stanu poszczególnych dochodów budżetu według podziałek planu finansowego.

W zakresie poprawności ewidencji na koncie 902 – wydatki budżetu stwierdzono, że na koncie 902 dokonywano księgowania kwartalnych sprawozdań Rb-28S składanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz przez Urząd Gminy oraz jednostki oświatowe, jednak księgowanie dokonywane było bez szczególności wykazanej w tychże sprawozdaniach (tj. bez klasyfikacji budżetowej).

Sprawozdania jednostkowe powstają na podstawie ewidencji księgowej jednostki budżetowej i są przekazywane do dysponenta środków (Gminy). O ile sprawozdania jednostkowe składane przez jednostki budżetowe są dowodami księgowymi, na podstawie, których ewidencjonowane są zdarzenia gospodarcze (czyli rozliczenie wydatków wykonanych przez jednostkę budżetową, na które wcześniej otrzymała środki pieniężne, lub rozliczenie zrealizowanych przez tę jednostkę dochodów), to sprawozdania zbiorcze powinny powstawać na podstawie ewidencji księgowej budżetu Gminy, w której wcześniej zostały ujęte sprawozdania jednostkowe. Podstawą do sporządzenia sprawozdania zbiorczego Rb-28S jest ewidencja na koncie 902 – wydatki budżetu, natomiast sprawozdania Rb-27S jest ewidencja na koncie 901 – dochody budżetu, przy czym ewidencja ta powinna być prowadzona w szczególności zgodnie z danymi wynikającymi ze sprawozdań jednostkowych, a więc dział, rozdział, paragraf.

Zgodnie z zapisami art. 4 ustawy o rachunkowości - jednostki ujmują zdarzenia gospodarcze w księgach rachunkowych, które są podstawą do sporządzenia sprawozdań, zatem konsekwencją prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych powinno być prawidłowo sporządzone sprawozdanie.

Nie można uznać za prawidłowo prowadzoną ewidencję zarówno na koncie 902 – wydatki budżetu, jak i na koncie 901 – dochody budżetu, w formie zapisów dokonanych w kwotach zbiorczych wykonanych wydatków lub dochodów dla poszczególnych jednostek organizacyjnych bez stosowania ewidencji szczegółowej w formie klasyfikacji budżetowej.

Powyższa nieprawidłowość stanowiła naruszenie zasad rachunkowości określonych w art. 4 ustawy o rachunkowości oraz w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów

z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

W trakcie kontroli przeprowadzonej w 2012 roku przez Regionalną Izbę Obrachunkową dokonano również ustaleń dotyczących braku ewidencji szczegółowej wg klasyfikacji budżetowej na kontach 901 i 902, w związku z tym Izba w skierowanym do Gminy wystąpieniu pokontrolnym wskazywała na ww. nieprawidłowość i skierowała w związku z tym zalecenie pokontrolne. Opisana nieprawidłowość została stwierdzona również podczas bieżącej kontroli, co świadczy o niewykonaniu zaleceń pokontrolnych.

Skarbnik Gminy – Teresa Nowak złożyła kontrolującemu oświadczenie, że sprawozdania finansowe jednostek organizacyjnych w 2016 roku będą księgowane z zastosowaniem klasyfikacji budżetowej, a co za tym idzie ewidencja szczegółowa na koncie 902 będzie prowadzona z zastosowaniem klasyfikacji budżetowej.

Szczegółowe ustalenia dotyczące poprawności innych zapisów dokonywanych w księgach rachunkowych zostały zawarte w dalszej części protokołu przy opisie poszczególnych zagadnień kontrolnych.

3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ I BILANS JEDNOSTKI. ZGODNOŚĆ DANYCH WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIACH BUDŻETOWYCH Z EWIDENCJĄ KSIĘGOWĄ

Prawidłowość wykazanych w sprawozdaniu o dochodach budżetowych skutków udzielonych przez gminę ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień sprawdzono za 2014 i 2015 rok.

Skutki obniżenia górnych stawek podatku i udzielonych zwolnień przez Radę Gminy oraz skutki wydanych decyzji na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa w sprawach umorzeń i odroczeń

2014 rok

W sprawozdaniu Rb-PDP - z wykonania dochodów podatkowych, ujęto następujące kwoty z podziałem na:

- 1) skutki udzielonych przez gminę zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych)
  - podatek od nieruchomości - 11.711,00 zł
- 2) skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa z tytułu rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności:
  - podatek rolny - 716 zł,
  - podatek od nieruchomości - 57 zł,
- 3) skutki obniżenia górnych stawek ustawowych:
  - podatek od nieruchomości - 384.545 zł
  - podatek rolny - 117.582 zł
  - podatek od środków transportowych - 147.127 zł

W sprawozdaniu Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych jednostek samorządu terytorialnego, wykazano w zakresie skutków ulg i zwolnień dane zgodne ze sprawozdaniem Rb-PDP.

2015 rok

W sprawozdaniu Rb-PDP - z wykonania dochodów podatkowych, ujęto następujące kwoty z podziałem na:

- 1) skutki udzielonych przez gminę zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych)
  - podatek od nieruchomości - 11.700 zł
- 2) skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa z tytułu rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności:
  - podatek rolny - 225 zł,
- 3) skutki obniżenia górnych stawek ustawowych:
  - podatek od nieruchomości - 402.350 zł,
  - podatek rolny - 101.731 zł,
  - podatek od środków transportowych - 157.591 zł

W sprawozdaniu Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych jednostek samorządu terytorialnego, wykazano w zakresie skutków ulg i zwolnień dane zgodne ze sprawozdaniem Rb-PDP.

Ustalenia kontroli

1. Podatek od nieruchomości

W zakresie skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości – 2015 rok

Prawidłowość obliczania skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości ustalono w oparciu o deklaracje podatkowe złożone przez wszystkie osoby prawne będące podatnikami podatku od nieruchomości za 2015 rok oraz wydruki „zestawienia kwotowe wg rodzaju nieruchomości”.

W wyniku analizy wymienionych dokumentów ustalono, **że ww. skutki zawyżono w 2015 roku o kwotę 6.767,20 zł. Powyższe wynikało z:**

- opisanych poniżej nieprawidłowości w opodatkowaniu i ujęciu w rejestrze wymiarowym podatnika o nr konta (...)¹ (skutki zaniżono o 436,92 zł),
- uwzględnienia w kwocie skutków zwolnień ochotniczych straży pożarnych sklasyfikowanych w ewidencji gruntów jako rolne (w tym przypadku skutki zawyżono o 7.052,50 zł),
- zaokrąglenia skutków podatkowych (skutki zaniżono o 2,46 zł),
- dwukrotnego ujęcia w bazie osób prawnych gruntów i budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (w tym przypadku skutki zawyżono o 154,08 zł). Ustalono, że wskazana nieprawidłowość występuje od 2012 roku.

W sprawozdaniu Rb-27S sporządzonym na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazano skutki obniżenia górnych stawek w podatku od nieruchomości od osób prawnych kwotę 102.884,00 zł. Biorąc pod uwagę powyższe nieprawidłowości, **kwota skutków powinna wynosić 96.116,80 zł.**

---

¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

W zakresie skutków ulg wprowadzonych przez Radę Gminy w podatku od nieruchomości – kwota 11.700,00 zł

Uchwałą nr XIX/114/2012 z dnia 26 września 2012 roku Rada Gminy Wierzchlas zwolniła od podatku od nieruchomości grunty, budowle, budynki lub ich części wykorzystywane na cele ochrony przeciwpożarowej oraz grunty, budowle, budynki lub ich części związane z działalnością w zakresie kultury i sportu oraz pomocy społecznej. Zwolnienia te nie obejmują budowli, budynków lub ich części oraz gruntów przeznaczonych na prowadzenie działalności gospodarczej.

Skutki udzielonych przez Radę Gminy ulg i zwolnień w powyższej kwestii zostały zawyżone w 2015 roku o kwotę 2.417,34 zł. Według jednostki kontrolowanej kwota skutków zwolnień wynosiła 11.700,00 zł, z kolei zgodnie z wyliczeniami kontrolujących kwota ta powinna wynosić 9.282,66 zł. Wymieniona różnica wynikała z uwzględnienia w kwocie skutków zwolnień gruntów ochotniczych straży pożarnych sklasyfikowanych w ewidencji gruntów jako użytki rolne, nie zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej. Taka sama nieprawidłowość została stwierdzona w trakcie poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminie Wierzchlas w 2012 roku. Wówczas kontrolujący podkreślili, że od tych gruntów powinien być naliczany podatek rolny. Wobec powyższego wskazana nieprawidłowość obejmuje nie tylko rok 2015, ale także lata wcześniejsze.

Zestawienie podmiotów zwolnionych z podatku od nieruchomości przez Radę Gminy oraz obliczonych dla nich skutków zwolnień stanowi [załącznik nr 3 do protokołu kontroli](#).

W zakresie skutków decyzji wydanych na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa

Skutki decyzji wydanych na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa wykazane w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP sporządzonych według stanu na koniec 2015 zostały wykazane prawidłowo.

2. Podatek rolny – osoby prawne

Według sprawozdania Rb-27S sporządzonego na koniec 2014 roku skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy wynosiły 95 zł. Z przedłożonych kontrolującym deklaracji na podatek rolny złożonych na 2014 rok przez osoby prawne wynikało, że ww. skutki powinny stanowić kwotę 86,64 zł. **Wobec powyższego skutki obniżenia górnych stawek podatkowych zawyżono o kwotę 8,36 zł.**

W 2015 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

Szczegółowe wyliczenie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku rolnym za okres 2014-2015 zawiera [załącznik nr 4 do protokołu kontroli](#).

3. Podatek rolny – osoby fizyczne

Kontrolujące wskazują, że w związku z ustaleniami kontroli przy zagadnieniach dotyczących prawidłowości obliczania podatku od nieruchomości i rolnego od osób fizycznych (...) ² kwota skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku

---

² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

rolnym od osób fizycznych została ustalona w sposób nieprawidłowy i powinna zostać przeanalizowana przez kontrolowanych celem skorygowania błędów.

4. Podatek od środków transportowych

Osoby prawne

Prawidłowość obliczania skutków obniżenia górnych stawek podatku od środków transportowych ustalono w oparciu o deklaracje podatkowe złożone przez wszystkie osoby prawne będące podatnikami podatku od środków transportowych za lata 2014 - 2015.

W wyniku analizy wymienionych dokumentów ustalono:

- w 2014 roku w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie 12 – skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy wykazano kwotę 2.465,00 zł. **Wymienioną kwotę skutków zawyżono o kwotę 616,26 zł. Prawidłowa kwota skutków powinna wynosić 1.848,74 zł,**
- w 2015 roku w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie 12 – skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy wykazano kwotę 2.108,00 zł. **Wymienioną kwotę skutków zawyżono o kwotę 265,05 zł. Prawidłowa kwota skutków powinna wynosić 1.842,95 zł.**

Szczegółowe wyliczenie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych za okres 2014-2015 zawiera [załącznik nr 5 do protokołu kontroli](#).

Osoby fizyczne

Prawidłowość obliczania skutków obniżenia górnych stawek podatku od środków transportowych ustalono w oparciu o deklaracje podatkowe złożone przez osoby fizyczne, objęte kontrolą RIO, będące podatnikami podatku od środków transportowych za lata 2014 - 2015. **Ustalenia w tym zakresie zawarto przy zagadnieniu Podatek od środków transportowych od osób fizycznych**. Kontrolujące wskazują, że w celu ustalenia prawidłowości podatku i skutków posiłkowano się głównie danymi z bazy komputerowej Urzędu, z tego względu, że deklaracje złożone na podatek od środków transportowych były niekompletne, nie zawierały informacji o parametrach pojazdów, które są niezbędne do ustalenia prawidłowej kwoty podatku.

Ponadto ustalono, że w skutkach obniżenia górnych stawek podatkowych za lata 2014 - 2015 uwzględniono podatnika (...)³ (podatnika nie ujęto w próbie kontroli), który zbył pojazd już w 2012 roku – skutki w 2014 roku zawyżono o kwotę 64 zł (stawka maksymalna 136,00 zł, stawka lokalna 72,00 zł), a w 2015 roku skutki zawyżono o kwotę 387 zł (stawka maksymalna 821,00 zł, stawka lokalna 434,00 zł).

Poprawność sporządzenia sprawozdań Rb-27S i Rb-28S na dzień 31 grudnia 2015 roku

W zakresie poprawności określenia kwoty dochodów otrzymanych wykazanych w sprawozdaniu Rb-27S na dzień 31 grudnia 2015 roku ustalono, że dochody wykonane były niższe niż dochody otrzymane o 34.860. Z zapisów księgowych na koncie 901 –

---

³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

dochody wykonane ustalono, że dochody wykonane wyniosły 24.462.087,00 zł i taką kwotę wykazano w sprawozdaniu w kolumnie dochody wykonane. Powyższa kwota dochodów była zgodna z kwotą dochodów przeksięgowaną z konta 901 na wynik budżetu pod datą 31 grudnia 2015 roku.

Rb-Z - kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2014 roku oraz na koniec IV kwartału 2015 roku i I kwartału 2016 roku

W sprawozdaniu Rb-Z na dzień 31 grudnia 2014 roku wykazano zobowiązania tworzące dług publiczny w kwocie 3.284.780,84 zł – były to zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek. Wartość nominalna niewymagalnych zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na koniec 2014 roku wynosiła 0,00 zł. Wartość kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych na koniec 2014 roku wynosiła 2.171.512,60 zł (z innych źródeł – na współfinansowanie (udział własny)).

W sprawozdaniu Rb-Z na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazano zobowiązania tworzące dług publiczny w kwocie 4.805.950,12 zł – były to zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek. Wartość nominalna niewymagalnych zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na koniec 2015 roku wynosiła 0,00 zł. Wartość kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych na koniec 2015 roku wynosiła 3.622.694,20 zł (z innych źródeł – na współfinansowanie (udział własny)).

W sprawozdaniu Rb-Z na dzień 31 marca 2016 roku wykazano zobowiązania tworzące dług publiczny w kwocie 4.671.725,54 zł – były to zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek. Wartość nominalna niewymagalnych zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na koniec I kwartału 2016 roku wynosiła 0,00 zł. Wartość kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych na koniec I kwartału 2016 roku wynosiła 3.585.485,20 zł (z innych źródeł – na współfinansowanie (udział własny)).

Kredyty i pożyczki zaciągnięte na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych wykazane w części C sprawozdań Rb-Z to:

- kwota 2.171.512,60 zł – kredyt obrotowy w Nadwarciańskim Banku Spółdzielczym na pokrycie planowanego deficytu budżetowego z przeznaczeniem na finansowanie realizacji zadania inwestycyjnego pn. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice – umowa nr 46/J/O/W/2014 z dnia 14 października 2014 roku (karencja w spłacie kredytu udzielona do dnia 30 marca 2017 roku),
- kwota 1.488.390,60 zł – pożyczka w WFOŚiGW w Łodzi na dofinansowanie zadania pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice” (początkowa kwota pożyczki 1.554.048,00 zł, zmieniona aneksem z dnia 29 lipca 2015 roku). Do dnia zakończenia kontroli RIO spłacono dwie raty pożyczki: [1] w dniu 28 grudnia 2015 roku – 37.209,00 zł, [2] w dniu 25 marca 2016 roku – 37.209,00 zł.

Stwierdzono zgodność kwot zobowiązań długoterminowych, wykazanych w ww. sprawozdaniach z saldami kont 134 – kredyty bankowe i 260 – zobowiązania finansowe.

Rb-NDS - kwartalne sprawozdanie o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2015 roku

Na podstawie sprawozdania Rb-NDS – o nadwyżce/deficycie sporządzonego za rok 2015, ustalono, iż na dzień 31 grudnia 2015 roku w badanej jednostce wystąpił dodatni stan środków finansowych na kwotę 3.051.304,03 zł, stanowiący:

- w kwocie 2.671.085,19 zł wolne środki w rozumieniu art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych,
- w kwocie 380.218,84 zł nadwyżkę budżetową 2015 roku

Stan wolnych środków wynikał z wyliczenia:

- D1. Przychody ogółem – 4.018.226,51zł
- D2. Rozchody ogółem - 1.347.141,32 zł
- D1 – D2 = 2.671.085,19 zł.

Kwota wolnych środków wynikająca z wyliczeń dokonanych na podstawie bilansu z wykonania budżetu gminy wynosiła 3.051.304,03 zł, w tym kwota nadwyżki budżetowej 380.218,84 zł.

Ze sprawozdania Rb-NDS sporządzonego za I kwartał 2016 roku wynikało, że w poz. D16. Sprawozdania - wolne środki, w rozumieniu art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych wykonano kwotę 3.051.304,03 zł, w tym na pokrycie deficytu planowano kwotę 2.514.403,71 zł. Z uwagi na fakt, że aktywa netto budżetu (tj. wystąpiła tylko roczna nadwyżka budżetu natomiast skumulowane wyniki budżetu dalej są ujemne) na koniec 2015 roku wynosiły -2.134.864,93 zł zarówno kwotę nadwyżki jak i kwotę wolnych środków z 2015 roku wykazano w pozycji D16 – wolne środki.

Bilans organu (z wykonania budżetu) na dzień 31 grudnia 2015 roku

Wyszczególnienie	Konta	Aktywa		Różnice	Pasywa		Różnice
		Wg ewidencji	Wg sprawozdania		Wg ewidencji	Wg sprawozdania	
Środki pieniężne	Wn 133	3.461.926,71	3.461.926,71	0,00	-	-	-
Środki pieniężne budżetu	Wn 133	3.461.926,71	3.461.926,71	0,00	-	-	-
Pozostałe środki pieniężne	Wn 140	0,00	250,80	250,80	-	-	-
Należności finansowe	Wn 250	-	-	-	-	-	-
Należności od budżetów	Wn 224	77.235,69	77.235,69	0,00	-	-	-
Pozostałe należności i rozliczenia	Wn 240, Wn 222, Wn 223, Wn 245	0,00 0,00 0,00 1.296,63	1.547,43	250,80	-	-	-
Zobowiązania finansowe	Ma 134 Ma 260	-	-	-	2.171.512,60 2.634.437,52	4.805.950,12	0,00
Zobowiązania wobec budżetów	Ma 224	-	-	-	0,00	0,00	0,00
Pozostałe zobowiązania	Ma 240 Ma 222	-	-	-	0,00 0,00	250,80	250,80
Wynik wykonania budżetu (nadwyżka)	Ma 961	-	-	-	380.218,84	380.218,84	0,00

Skumulowany wynik budżetu	Wn 960	-	-	-	-2.134.864,93	-2.134.864,93	0,00
Inne pasywa	Ma 909	-	-	-	489.155,00	489.155,00	0,00

Zobowiązania budżetu Gminy

Według bilansu z wykonania budżetu Gminy Wierzchlas na dzień 31 grudnia 2015 roku zobowiązania według tytułów wynosiły:

zobowiązania finansowe	- 4.805.950,12 zł
zobowiązania wobec budżetów	- 0,00 zł
zobowiązania pozostałe	- 250,80 zł

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe dotyczyły zaciągniętych kredytów i pożyczek i były zgodne z kwotami sald kont 134 i 260.

Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania wykazane w bilansie z wykonania budżetu w kwocie 250,80 zł zostały zaewidencjonowane na koncie 245- wpływy do wyjaśnienia i dotyczyły zwrotu niewykorzystanych dotacji:

- do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi na zadania z zakresu spraw obywatelskich w wysokości 245,90 zł (rozdział 75011 § 2010). Przelano w dniu 20 stycznia 2016 roku.
- do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi na realizację programu „Książki naszych marzeń” w wysokości 4,90 zł (rozdział 80101 § 2030). Przelano w dniu 8 stycznia 2016 roku.

Kontrolujące stwierdziły, że operacje dotyczące zaewidencjonowania zobowiązań wynikających z niewykorzystanych dotacji podlegających zwrotowi właściwym dysponentom wg załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej ewidencjonuje się na koncie 224- rozrachunki z budżetami. Wg opisu do konta 224 służy ono do ewidencji rozrachunków z innymi budżetami, a w szczególności:

1. rozliczeń dochodów budżetowych realizowanych przez urzędy skarbowe na rzecz budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
2. rozrachunków z tytułu udziałów w dochodach innych budżetów;
3. rozrachunków z tytułu dotacji i subwencji;
4. rozrachunków z tytułu dochodów pobranych na rzecz budżetu państwa.

Ewidencja szczegółowa do konta 224 powinna umożliwić ustalenie stanu należności i zobowiązań według poszczególnych tytułów oraz według poszczególnych budżetów.

Konto 224 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn konta 224 oznacza stan należności, a saldo Ma konta 224 - stan zobowiązań budżetu z tytułu pozostałych rozrachunków.

Taki sam opis konta 224 wynikał z uregulowań wewnętrznych kontrolowanej jednostki.

Kontrolujące ustaliły, że zarówno w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...) oraz w załączniku nr 1 – wykaz kont dla budżetu gminy do zakładowego planu kont, będącego załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 62/2013 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 31 grudnia 2013 roku w sprawie wprowadzania zasad (polityki) rachunkowości brak było konta 245- wpływy do wyjaśnienia. **Kontrolujące ustaliły, że w 2015 roku dokonywano księgowania na koncie 245 w ewidencji księgowej budżetu gminy, które to konto nie zostało ujęte w planie kont dla budżetu gminy, a operacje na nim ewidencjonowane zgodnie z przytoczonymi przepisami powinny zostać zaksięgowane na koncie 224.**

Należy zaznaczyć, że przepisy ww. rozporządzenia zezwalają na wprowadzanie dodatkowych kont do planu kont, o czym stanowi § 15 tegoż rozporządzenia. Zgodnie z § 15 ust. 1 pkt 1 i 2 ustalając zakładowy plan kont, należy się kierować następującymi zasadami:

- 1) konta wskazane w planach kont należy traktować jako standardową liczbę kont, która może być ograniczona jedynie o konta służące do księgowania operacji gospodarczych niewystępujących w jednostce lub placówce albo uzupełniona o konta zgodne co do treści ekonomicznej, w tym również przy wykorzystaniu symboli kont, które nie mają zastosowania w jednostce;
- 2) plan kont dla budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być uzupełniony, w miarę potrzeby, o właściwe konta planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;

Z powyższego przepisu wynika, że jednostka może wprowadzić nowe konto do planu kont, jeśli istnieje taka potrzeba, jednak nie w celu ujęcia na nim operacji, które są ewidencjonowane zgodnie z rozporządzeniem na innym koncie - w tym przypadku na koncie 224 – rozrachunki z budżetami.

Kontrolujący ustalili, że konta 224, 225 i 240 nie wykazywały salda zobowiązań na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Należności budżetu Gminy

Według bilansu z wykonania budżetu Gminy Wierzchlas na dzień 31 grudnia 2015 roku należności według tytułów wynosiły:

należności finansowe	0,00 zł,
należności od budżetów	77.235,69 zł,
pozostałe należności i rozliczenia	1.547,43 zł,

Należności od budżetów

Saldo konta 224 – rozrachunki budżetu na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 77.235,69 zł i było zgodne z kwotą wykazaną w bilansie. Na należności od budżetów stanowiące saldo konta 224 złożyły się następujące kwoty:

- 77.001 zł - należne za 2015 rok udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych; Ministerstwo Finansów przekazało należne udziały w dniach 7 i 28 stycznia 2016 roku;
- 236,69 zł – należne za 2015 rok udziały w dochodach podatkowych przekazywane przez Urzędy Skarbowe. Udziały zostały przekazane w dniach

5, 8, 11 stycznia 2016 roku.

Ujęcie w ewidencji księgowej budżetu Gminy nastąpiło poprzez zapis na kontach Wn 224 rozrachunki budżetu Ma 901 – dochody budżetu.

Pozostałe należności

W bilansie z wykonania budżetu wykazano pozostałe należności i rozliczenia w wysokości 1.547,43 zł. **Na powyższą kwotę złożyły się następujące sumy ujęte na koncie 245- wpływy do wyjaśnienia:**

- 1.252,79 zł – nieprzekazane na dzień 31 grudnia 2015 roku dochody z rachunku dochodów Urzędu Gminy (wpływ na rachunek budżetu w dniu 4 stycznia 2016 roku);
- 294,64 zł – nieprzekazane na dzień 31 grudnia 2015 roku dochody przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchlesie (wpływ na rachunek budżetu w dniu 4 stycznia 2016 roku).

Kontrolujące ustaliły, że zgodnie z opisem do konta 222 – rozliczenie z tytułu dochodów budżetowych ujętym w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...) konto 222 służy do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu zrealizowanych przez te jednostki dochodów budżetowych. Na stronie Wn konta 222 ujmuje się dochody budżetowe zrealizowane przez jednostki budżetowe i urzędy obsługujące organy podatkowe, w wysokości wynikającej z okresowych sprawozdań tych jednostek, w korespondencji z kontem 901. Na stronie Ma konta 222 ujmuje się przelewy dochodów budżetowych na rachunek budżetu, dokonane przez jednostki budżetowe i urzędy obsługujące organy podatkowe, w korespondencji z kontem 133. Ewidencję szczegółową do konta 222 prowadzi się w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi oraz urzędami obsługującymi organy podatkowe z tytułu zrealizowanych przez nie dochodów budżetowych. Konto 222 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn konta 222 oznacza stan zrealizowanych dochodów budżetowych objętych okresowymi sprawozdaniami, lecz nieprzekazanych na rachunek budżetu. Saldo Ma konta 222 oznacza stan dochodów budżetowych przekazanych przez jednostki budżetowe i urzędy obsługujące organy podatkowe na rachunek budżetu, lecz nieobjętych okresowymi sprawozdaniami.

Taki sam opis konta 222 wynikał z uregulowań wewnętrznych kontrolowanej jednostki.

Kontrolujące wskazują, że właściwym kontem do ujmowania nieprzekazanych dochodów jest konto 222 i saldo strony Wn tego konta powinno odzwierciedlać kwotę nieprzekazanych do budżetu dochodów jednostek budżetowych.

Kontrolujące ustaliły, że zarówno w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...) oraz w załączniku nr 1 – wykaz kont dla budżetu gminy do zakładowego planu kont, będącego załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 62/2013 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 31 grudnia 2013 roku w sprawie wprowadzania zasad (polityki) rachunkowości brak było konta 245- wpływy do wyjaśnienia. **Kontrolujące ustaliły, że w 2015 roku dokonywano księgowania na koncie 245 w ewidencji księgowej budżetu gminy, które to konto nie zostało ujęte w planie kont dla budżetu gminy, a operacje na nim ewidencjonowane zgodnie z przytoczonymi przepisami powinny zostać zaksięgowane na koncie 222.**

Inne aktywa i pasywa

W bilansie z wykonania budżetu sporządzonym na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazano w pozycji III - inne aktywa nie wykazano żadnej kwoty, co było zgodne z saldem strony Wn konta 909 – rozliczenia międzyokresowe.

W bilansie z wykonania budżetu sporządzonym na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazano również inne pasywa w kwocie 489.155,00 zł, które stanowiły subwencję przekazaną w grudniu 2015 roku na styczeń 2016 roku. Powyższa kwota wynikała z salda strony Ma konta 909 – rozliczenia międzyokresowe.

Stan środków pieniężnych wykazanych w bilansie z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił 3.461.926,71 zł, natomiast aktywa netto budżetu wynosiły - 1.754.646.09 zł. Stan środków pieniężnych wykazanych w bilansie był zgodny z saldami kont:

- 133 – rachunek bieżący budżetu – 3.461.926,71 zł (Wn),

natomiast na aktywa netto budżetu złożyły się salda kont:

- 960 – skumulowane wyniki budżetu – 2.134.864,93 zł (Wn - niedobór),

- 961 – wynik wykonania budżetu – 380.218,84 zł (Ma - nadwyżka),

Kontrolujący ustalili, że wolne środki w 2015 roku wyniosły 3.051.304,03 zł. Wolne środki ustalone na podstawie ewidencji księgowej i bilansu z wykonania budżetu były zgodne w kwotę obliczoną na podstawie sprawozdania Rb-NDS sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Środki pieniężne budżetu

W sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2015 roku wykazano:

1) stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego w wysokości - 3.461.926,71 zł,

2) stan środków na rachunku niewygasających wydatków – 0,00 zł,

3) środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym – 0,00 zł,

4) środki dotacji i subwencji przekazane w grudniu na styczeń następnego roku – 489.155,00 zł,

5) stan środków funduszy pomocowych - 0,00 zł.

W bilansie z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2015 roku w pozycji I - środki pieniężne budżetu ujęto kwotę 3.461.926,71 zł. Zgodną ze sprawozdaniem Rb-ST i saldami kont zespołu 1.

W wyniku kontroli dokumentacji źródłowej ustalono, że na dzień 31 grudnia 2015 roku Gmina Wierzchlas nie wykorzystwała dotacji w kwocie 250,80 zł. Szczegółowy opis kwoty nie wykorzystanych dotacji został zamieszczony w punkcie dotyczącym pozostałych zobowiązań.

Kontrolujące ustaliły, że w sprawozdaniu Rb-ST w pozycji środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym wykazano kwotę 0,00 zł, co było niezgodne z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych budżetu Gminy Wierzchlas, a przede wszystkim z dokumentacją źródłową. W księgach rachunkowych na koncie 224 - rozrachunki z budżetami na dzień 31 grudnia 2014 roku, co prawda nie wykazano żadnych zobowiązań wobec budżetów,

jednak kwota niezwróconych dotacji wynikała z zapisów na konie 245- wpływy do wyjaśnienia (nieprawidłowość wcześniej opisana).

Pozostałe środki pieniężne

W bilansie z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2015 roku w pozycji pozostałe środki pieniężne wykazano 250,80 zł. Powyższa kwota stanowiła kwotę niewykorzystanych do końca roku dotacji, które zostały zwrócone w 2016 roku.

Nadwyżka lub niedobór wykonania budżetu

W bilansie z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazano wynik wykonania budżetu w kwocie 380.218,84 zł (nadwyżka budżetu).

W sprawozdaniu Rb-NDS na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazano nadwyżkę w kwocie - 380.218,84 zł. W ewidencji księgowej na dzień 31 grudnia 2015 roku konto księgowe 961 – wynik wykonania budżetu wykazywało saldo 380.218,84 zł (Ma). Dane wynikające z ewidencji były zgodne ze sprawozdaniami.

Skumulowana nadwyżka lub niedobór wykonania budżetu

W bilansie z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazano skumulowany niedobór w kwocie -2.134.864,93 zł. W ewidencji księgowej na dzień 31 grudnia 2015 roku konto księgowe 960 – skumulowany wyniki budżetu wykazywało saldo - 2.134.864,93 zł (Wn). Dane wynikające z ewidencji były zgodne ze sprawozdaniami.

Bilans jednostki na dzień 31 grudnia 2015 roku

Według bilansu Urzędu Gminy Wierzchlas na dzień 31 grudnia 2015 roku zobowiązania według tytułów wynosiły:

z tytułu robót, dostaw i usług wobec budżetów	43.972,04 zł 0,00 zł
z tytułu ubezpieczeń społecznych	24.027,00 zł
z tytułu wynagrodzeń	128.485,68 zł
pozostałe zobowiązania	13.661,70 zł
sumy depozytowe	66.316,11 zł

rozliczenie z tytułu środków na wydatki
budżetowe i z tytułu dochodów
budżetowych

	0,00 zł
--	---------

Wartości zobowiązań wykazane w bilansie były zgodne z ewidencją.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wynikały z salda strony Ma konta 201 – rozrachunki z odbiorcami i dostawcami.

Na zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń złożyło się saldo Ma konta 229 – pozostałe rozrachunki publiczno-prawne w kwocie 24.027,00 zł i dotyczyło rozrachunków z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy.

Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń wynikały z salda konta 231 – rozrachunki z tytułu wynagrodzeń, w kwocie 128.485,68 zł.

Pozostałe rozrachunki wynikały z sald strony Ma następujących kont:

- 221 - należności z tytułu dochodów budżetowych (konto wykazywało presaldo jednak w bilansie ujęto odrębnie kwoty zaległości i nadpłat) - nadpłaty dochodów budżetowych w łącznej kwocie 12.251,84 zł,
- 240 - pozostałe rozrachunki - odpis 2% podatku rolnego na rzecz Izby Rolniczej w Łodzi - 157,07 zł,
- 245 - wpływy do wyjaśnienia - 1.252,79 zł, na powyższą kwotę złożyły się nie przekazane na rachunek budżetu na dzień 31 grudnia 2015 roku dochody za odpady komunalne - 478,42 zł, za opłatę za zużycie wody - 546,83 zł, kapitalizacja odsetek na rachunkach bankowych - 227,54 zł. **Kontrolujące stwierdziły, że zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi oraz ww. rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości i planów kont (...) - operacje związane z rozliczeniami z tytułu dochodów budżetowych z jednostkami organizacyjnymi ujmują się na koncie 222 - rozliczenie dochodów budżetowych.**

Ponadto saldo strony Ma konta 240-1-2 - pozostałe zobowiązania zostało wykazane w bilansie jako sumy obce, gdyż dotyczyło zgromadzonych wadiumów i zabezpieczeń należytego wykonania umów. Kwota 66.316,11 zł była zgodna z kwotą zgromadzoną na rachunku bankowym depozytów.

W bilansie Urzędu Gminy Wierzchlas sporządzonym na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazano w pozycji środki pieniężne na rachunkach bankowych (B.III.1.2) kwotę 75.667,05 zł. Powyższa kwota była zgodna z kwotami zgromadzonymi na następujących rachunkach bankowych:

- Sum depozytowych - 66.316,11 zł,
- Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych - 17,15 zł,
- Dofinansowania kosztów kształcenia pracowników młodocianych - 8.081,00 zł,
- Rachunek dochodów Urzędu Gminy - 1.252,79 zł.

Saldo wyodrębnionego rachunku bankowego prowadzonego dla dofinansowania kosztów kształcenia pracowników młodocianych wynosiło 8.081 zł.

W dniu 16 marca 2015 roku Gmina Wierzchlas reprezentowana przez Wójta Gminy zawarła z Wojewodą Łódzkim reprezentowanym przez Kuratorium Oświaty w Łodzi na podstawie art. 109c w związku z art. 108 ust. 1 pkt 55 oraz art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudniania i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015 roku poz. 149) umowę w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2015 roku środków z Funduszu Pracy z przeznaczeniem dla gmin na dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia pracowników młodocianych oraz ich rozliczenia. Zgodnie z umową środki miały być przekazywane na podstawie złożonych wniosków do Kuratorium Oświaty i przekazane na rachunek Gminy w terminie 30 dni od dnia wpływu wniosku. Gmina zobowiązała się do zwrotu środków niewykorzystanych do dnia 31 grudnia 2015 roku na rachunek Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi oraz do przekazania do dnia 8 stycznia 2016 roku odsetek od środków zgromadzonych na wyodrębnionym rachunku bankowym. Do dnia 11 stycznia 2016 roku Gmina miała przekazać do Wydziału Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego informację o zwracanych w grudniu i styczniu środkach ze szczególnym uwzględnieniem informacji o wysokościach należności głównej i odsetek bankowych oraz ewentualnych odsetek ustawowych.

W dniu 26 listopada 2015 roku pracodawca złożył wniosek dofinansowanie kosztów

kształcenia młodocianego pracownika na podstawie art. 70b ust. 7 ustawy o systemie oświaty. W dniu 27 listopada 2015 roku do pracodawcy przesłano zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie ww. dofinansowania. Również w dniu 27 listopada 2015 roku Gmina skierowała wniosek do Kuratorium Oświaty w Łodzi w sprawie przekazania transzy środków z Funduszu Pracy na dofinansowanie pracodawcy kosztów kształcenia pracownika młodocianego w kwocie 8.081 zł.

W dniu 8 grudnia 2015 roku na wyodrębniony rachunek bankowy wpłynęła wnioskowana kwota dofinansowania.

W dniu 15 grudnia 2015 roku przesłano pracodawcy zawiadomienie o 7-dniowym terminie na wypowiedzenie się w sprawie zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań (doręczono w dniu grudnia 2015 roku). Na potwierdzeniu odbioru widniała adnotacja o jego zwrocie do Urzędu w dniu 3 stycznia 2016 roku.

W dniu 4 stycznia 2016 roku Wójt Gminy wydał decyzję nr FE.4453.7.2015 w sprawie przyznania dofinansowania do kosztów kształcenia pracownika młodocianego w kwocie 8.081 zł (decyzja doręczona w dniu 7 stycznia 2016 roku). Decyzja uprawomocniła się w dniu 20 stycznia 2016 roku.

Wypłata dofinansowania po uprawomocnieniu się decyzji w dniu 22 stycznia 2016 roku. **Kontrolujące stwierdziły, że zgodnie z zapisami umowy zawartej w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2015 roku środków z Funduszu Pracy z przeznaczeniem dla gmin na dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia pracowników młodocianych oraz ich rozliczenia środki nie wykorzystane do końca roku powinny zostać zwrócone do dnia 31 grudnia 2015 roku na rachunek Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, co nie zostało dokonane.**

W dniu 3 czerwca 2016 roku inspektor –Andżelika Kucharska –Bociąga złożyła wyjaśnienie w sprawie niezwrócenia na rachunek Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi niewykorzystanych środków na dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia pracowników młodocianych, z którego wynikało, że ze względu na uprawomocnienie się decyzji w dniu 20 stycznia 2016 roku, zatrzymano środki na rachunku bankowym mając na względzie jak najszybszą ich wypłatę na rzecz przedsiębiorcy. Zwrócenie środków do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego wiązałoby się z koniecznością ponownego wystąpienia do kuratorium o przyznanie dofinansowania oraz zawarciem umowy w sprawie przekazywania środków Funduszu Pracy dla Gminy Wierzchlas na rok 2016. Zawarcie takiej umowy zazwyczaj następuje w połowie marca, co umożliwiłoby wcześniejsze wystąpienie z wnioskiem o przyznanie dofinansowania do Kuratorium i wydłużyłoby czas oczekiwania przez pracodawcę na należne mu środki o kolejne miesiące.

Wyjaśnienie Andżeliki Kucharskiej-Bociągi w sprawie niezwrócenia na rachunek Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi niewykorzystanych środków na dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia pracowników młodocianych stanowi załącznik nr 6 do protokołu kontroli.

Według bilansu Urzędu Gminy Wierzchlas sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku należności według tytułów wynosiły:

z tytułu dostaw i usług	0,00 zł
od budżetów	45.044,00 zł
z tytułu ubezpieczeń społecznych	0,00 zł
pozostałe należności	651.610,40 zł
rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych	0,00 zł

Wartości należności wykazane w bilansie były zgodne z ewidencją księgową.

Należności od budżetów wynikały z salda strony Wn konta 225 – rozrachunki z budżetami i dotyczyły podatku VAT do rozliczenia z Urzędem Skarbowym w kwocie 45.044,00 zł.

Na kwotę pozostałych należności złożyły się salda strony Wn następujących kont:

- 221 – należności z tytułu dochodów budżetowych – zaległości w dochodach budżetowych na łączną kwotę 645.530,40 zł,
- 240 – pozostałe rozrachunki w łącznej kwocie 6.080 zł pożyczki z ZFŚS.

W bilansie Urzędu Gminy Wierzchlas na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazano następujące aktywa trwałe:

Wartości niematerialne i prawne (A.I)	3.936,00 zł
Grunty (A.II.1.1)	1.433.432,80 zł
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (A.II.1.2)	1.143.829,34 zł
Urządzenia techniczne i maszyny (A.II.1.3)	916.592,49 zł
Środki transportu (A.II.1.4)	972.013,50 zł
Inne środki trwałe (A.II.1.5)	26.339.650,55 zł
Inwestycje rozpoczęte (A.II.2)	177.767,00 zł
Akcje i udziały (A.IV.1.1)	0,00 zł

Wartości aktywów trwałych wykazane w bilansie były zgodne z ewidencją i dokumentacją źródłową.

Kontrolujący stwierdzili, że bilans zamknięcia 2015 roku był zgodny z bilansem otwarcia 2016 roku.

Szczegółowe ustalenia dotyczące poprawności danych wykazanych w bilansie znajdują się w dalszej części protokołu.

Kontroli poddano zobowiązania na kontach rozrachunkowych prowadzonych dla Urzędu Gminy.

IV. ROZRACHUNKI I ROSZCZENIA

1. ROZRACHUNKI Z ODBIORCAMI I DOSTAWCAMI. TERMINOWOŚĆ REGULOWANIA ZOBOWIĄZAŃ (LATA 2014 - 2015)

Zgodnie z zakładowym planem kont dla Urzędu Gminy Wierzchlas, konto 201 – rozrachunki z odbiorcami i dostawcami służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw, robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług oraz kaucji gwarancyjnych, a także należności z tytułu przychodów finansowych. Na koncie 201 nie ujmuje się należności jednostek budżetowych zaliczanych do dochodów budżetowych, które ujmowane są na koncie 221.

Ponadto, w opisie do konta 201 zamieszczonym w zarządzeniu nr 62/2013 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 31 grudnia 2013 roku w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości zamieszczono zapis zgodnie z którym, faktury i dostawy w Urzędzie Gminy księguje się na bieżąco chronologicznie, a ewidencja szczegółowa zapewnia możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych według poszczególnych kontrahentów.

Kontrolujące stwierdziły natomiast, że ujmowanie zobowiązań następowało tylko raz w roku, tj. na koniec roku. W ciągu roku faktury i rachunki ewidencjonowane były pod datą zapłaty bezpośrednio w koszty z pominięciem konta 201. Ponadto w Urzędzie Gminy Wierzchlas nie prowadzi się ewidencji szczegółowej do konta 201 według poszczególnych kontrahentów. Powyższe działanie stanowiło naruszenie zasad ewidencji zobowiązań wobec dostawców zamieszczonych w zarządzeniu nr 62/2013 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 31 grudnia 2013 roku w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości.

Z ewidencji księgowej na koncie 201 wynikało, że jednostka na dzień 31 grudnia 2015 roku posiadała zobowiązania z tytułu dostaw i usług w kwocie 43.972,04 zł. W bilansie jednostki budżetowej (Urzędu Gminy) za 2015 rok ujęto zobowiązania z tytułu dostaw i usług w kwocie 43.972,04 zł.

W wyniku kontroli zobowiązań Urzędu Gminy na dzień 31 grudnia 2015 roku stwierdzono, że:

- ogólna kwota zobowiązań z tytułu dostaw i usług wykazana w sprawozdaniu Rb-28S była zgodna z kwotą wynikającą z ewidencji księgowej,
- nie wystąpiły zobowiązania z tytułu dostaw i usług nie ujęte w księgach rachunkowych 2015 roku, które stanowiły koszty i zobowiązania 2015 roku;
- nie wystąpiły zobowiązania wymagalne z tytułu dostaw i usług.

Zestawienie zobowiązań wobec dostawców na dzień 31 grudnia 2015 roku stanowi załącznik nr 7 do protokołu kontroli.

Próbę dotyczącą terminowości regulowania zobowiązań stanowiły 44 dokumenty księgowe (faktury, rachunki), ujęte w ewidencji w okresie 1-4 grudnia 2015 roku. **Na dokumentach w wielu przypadkach nie odnotowano daty wpływu do Urzędu.** Spośród 45 skontrolowanych dokumentów źródłowych wszystkie zobowiązania zostały uregulowane przed terminem płatności.

Zestawienie dokumentów stanowiących próbę dotyczącą terminowości regulowania zobowiązań stanowi załącznik nr 8 do protokołu kontroli.

2. ROZRACHUNKI PUBLICZNOPRAWNE

Stan należności wobec budżetu na dzień 31 grudnia 2015 roku według konta 225 - Rozrachunki z budżetem, wynosił 45.044,00 zł. W bilansie w pozycji B.II.2 - Należności od budżetów ujęto również kwotę 45.044,00 zł. Saldo strony Wn konta 225-1-2 wynikało z nadwyżki podatku VAT naliczonego nad należnym. Ww. kwota była zgodna z deklaracją VAT-7 za miesiąc grudzień 2015 roku.

Ponadto, w wyniku kontroli dokumentacji źródłowej z miesiąca grudnia 2015 roku oraz stycznia 2016 roku, stwierdzono, że na czynności związane z dostarczeniem wody dla potrzeb Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Krzeczowie wystawiono dwie faktury VAT nr: [1] 02270/4/2015 z dnia 26 maja 2015 roku w kwocie brutto – 439,56 zł (Vat 8% - 32,56 zł) oraz [2] 02270/5/2016 z dnia 21 stycznia 2016 w kwocie brutto – 1.216,51 zł (Vat 8% - 90,11 zł). Z uwagi na fakt, że właścicielem Gminnej Oczyszczalni Ścieków jest Gmina Wierzchlas, świadczeń na własne cele nie należy traktować jako usługi. Świadczenie usług nie może mieć miejsca bez ustalenia konsumenta, tj. podmiotu będącego beneficjentem danej usługi. Tym samym w przedmiotowej sytuacji nie występuje czynność podlegająca opodatkowaniu podatkiem VAT. W konsekwencji czynność ta nie podlega obowiązkowi udokumentowania

fakturą VAT. Zatem Gmina dostarczając wodę dla potrzeb Gminnej Oczyszczalni Ścieków, której jest właścicielem nie świadczy usługi sprzedaży wody; jest to czynność wewnętrzna niepodlegająca podatkowi od towarów i usług.

Sprawdzono terminowość zapłaty podatku dochodowego od osób fizycznych (konto 225-1-1) za miesiąc: wrzesień - grudzień 2015 roku.

Miesiąc	Naliczony podatek	Termin płatności	Wpłaty			Uwagi	Potrącone wynagrodzenie z tyt. term. wpłacania zaliczek
			Kwota	Data	Nr WB		
1	2	3	4	5	6	7(2-4)	8
Wrzesień	15.160,00	20.10.2015	15.160,00	25.09.2015	166/2015	-	0
październik	12.511,00	20.11.2015	12.511,00	29.10.2015	188/2015	-	0
Listopad	12.385,00	20.12.2015	12.385,00	26.11.2015	208/2015	-	0
Grudzień	19.888,00	20.01.2016	16.233,00 78,00 3.577,00	22.12.2015 28.12.2015 22.12.2015	226/2015 228/2015 053/2015	Kwota 3.577 zł stanowi podatek dochodowy za paczki świąteczne dla dzieci – przelew z rach. Socjalnego	0

Zobowiązania z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, przekazywano do Urzędu Skarbowego w terminie zgodnym z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity z 2012 roku, poz. 361 ze zm.), tj. do 20-go dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaliczki zostały pobrane.

Kontrolowana jednostka nie pobierała prowizji od przekazywanej do Urzędu Skarbowego kwoty zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych. W myśl art. 28 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 613), płatnikom i inkasentom przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie z tytułu terminowego wpłacania podatków pobranych na rzecz budżetu państwa. Szczegółowe zasady ustalania wynagrodzenia płatników i inkasentów pobierających podatki na rzecz budżetu państwa, w relacji do kwoty pobranych podatków oraz tryb pobrania wynagrodzenia, określono w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2002 roku w sprawie wynagrodzenia płatników i inkasentów pobierających podatki na rzecz budżetu państwa (Dz. U. nr 240, poz. 2065), zgodnie z którym - płatnikom podatku dochodowego od osób fizycznych, przysługuje wynagrodzenie z tytułu terminowego wpłacania podatków, wynoszące 0,3% kwoty podatków pobranych na rzecz budżetu państwa.

Konto 229 – pozostałe rozrachunki publicznoprawne

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w bilansie Urzędu Gminy wykazano zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na kwotę 24.027,00 zł (poz. C.II.3 – Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń). Konto 229 – pozostałe rozrachunki publicznoprawne wykazywało na dzień 31 grudnia 2015 roku saldo zobowiązań w kwocie 24.027,00 zł. Saldo było zgodne z kwotą wykazaną w bilansie. Na powyższą kwotę składało się zobowiązanie z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy od dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2015 rok. Wpłaty dodatkowego rocznego wynagrodzenia dokonano w dniu 11 stycznia 2016 roku (Wb nr 005/2016), ww. składki zapłacono w dniu 26 stycznia 2016 roku (Wb nr 015/2016).

Kontroli poddano terminowość odprowadzania składek ZUS za miesiące marzec, maj, czerwiec, październik i grudzień 2015 roku. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli:

NALEŻNOŚĆ ZA MIESIĄCE	SKŁADKI ZADEKLAROWANE WEDŁUG DRA		TERMIN PŁATNOŚCI	WPŁATY			UWAGI
	Tytuł składki	Kwota w zł		Kwota w zł	data	WB nr	
1	2	3	4	5	6	7	8
Marzec	Społeczne	35.293,97	05.04.2015 (niedziela)	35.293,97	26.03.2015	053/2015	-
	Zdrowotne	9.580,42	05.04.2015 (niedziela)	9.580,42	26.03.2015	053/2015	-
	Fundusz pracy	1.913,53	05.04.2015 (niedziela)	1.913,53	26.03.2015	053/2015	-
Maj	Społeczne	47.391,66	05.06.2015	47.385,66 +6,00	28.05.2015 01.06.2015	093/2015 096/2015	-
	Zdrowotne	12.976,91	05.06.2015	12.976,91	28.05.2015	093/2015	-
	Fundusz pracy	2.726,55	05.06.2015	2.726,55	28.05.2015	093/2015	-
Czerwiec	Społeczne	47.087,60	05.07.2015	47.087,60	26.06.2015	109/2015	-
	Zdrowotne	12.639,84	05.07.2015	12.639,84	26.06.2015	109/2015	-
	Fundusz pracy	2.716,39	05.07.2015	2.716,39	26.06.2015	109/2015	-
Październik	Społeczne	52.903,80	05.11.2015 (sobota)	52.903,80	29.10.2015	188/2015	-
	Zdrowotne	13.820,76	05.11.2015 (sobota)	13.820,76	29.10.2015	188/2015	-
	Fundusz pracy	3.088,99	05.11.2015 (sobota)	3.088,99	29.10.2015	188/2015	-
Grudzień	Społeczne	58.371,41	05.01.2016	58.100,29 +271,12	22.12.2015 28.12.2015	226/2015 228/2015	-
	Zdrowotne	15.652,66	05.01.2016	15.584,32 +68,34	22.12.2015 28.12.2015	226/2015 228/2015	-
	Fundusz pracy	3.292,17	05.01.2016	3.270,61 +21,56	22.12.2015 28.12.2015	226/2015 228/2015	-

Jak wynika z powyższego zestawienia, składki na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz składki na Fundusz Pracy przekazywane były na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w terminach określonych w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 1442 ze zm.).

Kontrolujące stwierdziły, że w zakresie umów zlecenia oraz umów o dzieło, zobowiązania z tytułu zaliczek na podatek dochodowy oraz składek ZUS nie były ewidencjonowane na kontach rozrachunkowych, a ujmowane jedynie jako zapłata poprzez zapis na kontach Wn 404 – Wynagrodzenia i Ma 130 – Rachunek bieżący. Powyższym naruszono zasady ewidencji zobowiązań określone w załączniku 3 rozporządzenia Ministra Finansów w dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity, Dz. U. nr 2013, poz. 289). Konto 225 – Rozrachunki z budżetami - służy do ewidencji rozrachunków z budżetami w szczególności z tytułu dotacji, podatków, nadwyżek środków obrotowych, nadpłat w rozliczeniach z budżetami. Na stronie Wn konta 225 ujmuje się nadpłaty oraz wpłaty do budżetu, a na stronie Ma - zobowiązania wobec budżetów i wpłaty od budżetów. Ewidencja szczegółowa do konta 225 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności i zobowiązań według każdego z tytułów rozrachunków z budżetem odrębnie. Konto 229 – Pozostałe rozrachunki publicznoprawne

- służy do ewidencji, innych niż z budżetami, rozrachunków publicznoprawnych, a w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych. Na stronie Wn konta 229 ujmuje się należności oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań, a na stronie Ma - zobowiązania, spłatę i zmniejszenie należności z tytułu rozrachunków publicznoprawnych. Ewidencja szczegółowa prowadzona do kont 225 i 229 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności i zobowiązań według każdego z tytułów rozrachunków odrębnie oraz podmiotów, z którymi są dokonywane rozliczenia. W trakcie trwania kontroli, tj. od miesiąca maja 2016 roku zaprowadzona została prawidłowa ewidencja rozrachunków w powyższym zakresie.

Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Podstawą prawną dokonania naliczenia na PFRON jest art. 21 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, który mówi, że pracodawca zatrudniający co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy jest obowiązany, dokonywać miesięcznych wpłat na Fundusz, w wysokości kwoty stanowiącej iloczyn 40,65% przeciętnego wynagrodzenia i liczby pracowników odpowiadającej różnicy między zatrudnieniem zapewniającym osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości 6%, a rzeczywistym zatrudnieniem osób niepełnosprawnych. Z wpłat, o których mowa w ust. 1, zwolnieni są pracodawcy, u których wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi co najmniej 6%.

W Wyniku kontroli dokumentacji źródłowej ustalono, że za miesiące luty i marzec 2015 roku oraz styczeń – marzec 2016 roku Urząd Gminy składał deklaracje DEK-I-a i dokonywał terminowych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W 2015 roku Urząd Gminy dokonał wpłat za PFRON na łączną kwotę 1.305 zł, natomiast w 2016 roku (do kwietnia) na łączną kwotę 5.368 zł.

W wyniku kontroli stwierdzono, że przeciętne zatrudnienie w miesiącu wyliczane było wg średniej arytmetycznej stanów dziennych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Za miesiące styczeń oraz kwiecień – grudzień 2015 oraz kwiecień 2016 roku Urząd Gminy nie dokonywał wpłat na PFRON, ponieważ wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych przekraczał 6%. Stwierdzono, że INF-1 za miesiąc maj 2015 roku złożono z dziewięciodniowym opóźnieniem. Poza tym w 2015 i w 2016 roku Urząd Gminy składał terminowo informacje miesięczne o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych – INF-1.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

3. POZOSTAŁE ROZRACHUNKI

Konto 240- pozostałe rozrachunki

W bilansie jednostkowym Urzędu Gminy za 2015 rok w rubryce pozostałe zobowiązania wykazano kwotę 13.661,70 zł oraz w pozycji sumy obce wykazano kwotę 66.316,11 zł. Na koncie 240 -Pozostałe rozrachunki, na dzień 31 grudnia 2015 roku jako zobowiązania figurowała kwota 66.473,18 zł, jako należności 6.080,00 zł. Kontrolujące stwierdziły, że na kwotę pozostałych zobowiązań wykazanych w bilansie złożyły się salda następujących kont:

- 221 - należności z tytułu dochodów budżetowych w kwocie 12.251,84 zł dotyczące nadpłat w podatkach oraz innych opłatach,

- 245 – wpływy do wyjaśnienia w kwocie 1.252,79 zł (szerzej na ten temat w części dotyczącej analizy bilansu Urzędu Gminy),
- 240 – pozostałe rozrachunki w kwocie 157,07 zł dotyczące naliczenia odpisu podatku rolnego na rzecz Izby Rolniczej.

Na saldo zobowiązań konta 240 składały się następujące sumy (ujęte w bilansie jednostki jako sumy depozytowe):

1. 5.029,01 zł – zabezpieczenie należytego wykonania pobrane od firmy Usługi Ogólno – Budowlane Jarosław Błach, pobrane na podstawie umowy nr 31/2012 z dnia 12 czerwca 2012 roku. Na dzień kontroli na rachunku depozytów pozostała kwota stanowiąca 30% kwoty na pokrycie roszczeń z tytułu gwarancji i rękojmi za wady fizyczne udzielonej na okres 60 miesięcy od dnia odbioru końcowego (28 wrzesień 2012 roku), termin zwrotu powyższej kwoty jeszcze nie upłynął. 70% kwoty zabezpieczenia zostało zwrócone w dniu 30 listopada 2012 roku (**33 dni opóźnienia**);
2. 761,09 zł – zabezpieczenie należytego wykonania pobrane od firmy Zakład Budownictwa Drogowego Wodno – Kanalizacyjnego i Transportu Edward Hucz, pobrane na podstawie umowy nr 43/2012 z dnia 22 czerwca 2012 roku. Na dzień kontroli na rachunku depozytów pozostała kwota stanowiąca 30% kwoty na pokrycie roszczeń z tytułu gwarancji i rękojmi za wady fizyczne udzielonej na okres 5 lat od dnia odbioru końcowego (10 wrzesień 2012 roku), termin zwrotu powyższej kwoty jeszcze nie upłynął. 70% kwoty zabezpieczenia zostało zwrócone w dniu 30 listopada 2012 roku (**51 dni opóźnienia**);
3. 3.653,10 zł – zabezpieczenie należytego wykonania pobrane od firmy DORBUD Janusz Czyż, pobrane na podstawie umowy nr 58/2012 z dnia 13 sierpnia 2012 roku. Na dzień kontroli na rachunku depozytów pozostała kwota stanowiąca 30% kwoty na pokrycie roszczeń z tytułu gwarancji i rękojmi za wady fizyczne udzielonej na okres 60 miesięcy od dnia odbioru końcowego (18 sierpień 2013 roku – protokół z usunięcia usterek na obiekcie), termin zwrotu powyższej kwoty jeszcze nie upłynął. 70% kwoty zabezpieczenia zostało zwrócone w dniu 24 października 2013 roku (**26 dni opóźnienia**);
4. 2.470,50 zł – zabezpieczenie należytego wykonania pobrane od firmy CHEM – TECH Paulina Kaczmarska, pobrane na podstawie umowy nr 65/2012 z dnia 23 sierpnia 2012 roku. Na dzień kontroli na rachunku depozytów pozostała kwota stanowiąca 30% kwoty na pokrycie roszczeń z tytułu gwarancji i rękojmi za wady fizyczne udzielonej na okres 60 miesięcy od dnia odbioru końcowego (8 lipca 2013 roku), termin zwrotu powyższej kwoty jeszcze nie upłynął. 70% kwoty zabezpieczenia zostało zwrócone w dniu 23 lipca 2013 roku;
5. 2.532,85 zł – zabezpieczenie należytego wykonania pobrane od firmy CHEM – TECH Paulina Kaczmarska, pobrane na podstawie umowy nr 64/2012 z dnia 23 sierpnia 2012 roku. Na dzień kontroli na rachunku depozytów pozostała kwota stanowiąca 30% kwoty na pokrycie roszczeń z tytułu gwarancji i rękojmi za wady fizyczne udzielonej na okres 60 miesięcy od dnia odbioru końcowego (8 lipca 2013 roku), termin zwrotu powyższej kwoty jeszcze nie upłynął. 70% kwoty zabezpieczenia zostało zwrócone w dniu 23 lipca 2013 roku;
6. 962,21 zł – zabezpieczenie należytego wykonania pobrane od firmy PHU RAD – TOM Tomasz Jadach, na podstawie umowy nr 63/2014 z dnia 14 lipca 2014 roku. Ustalona w umowie kwota zabezpieczenia w wysokości 5% wynagrodzenia brutto została wniesiona w formie gwarancji ubezpieczeniowej ważnej do dnia 28 września 2014 roku. Na dzień kontroli na rachunku depozytów pozostała kwota stanowiąca 30% kwoty na pokrycie roszczeń z tytułu gwarancji i rękojmi za wady fizyczne

udzielonej na okres 24 miesięcy od dnia odbioru końcowego (30 września 2014 roku), termin zwrotu powyższej kwoty jeszcze nie upłynął;

7. 14.329,50 zł – zabezpieczenie należytego wykonania pobrane od firmy BIO – SYSTEM Artur Kozłowski, na podstawie umowy nr 13/2015 z dnia 30 marca 2015 roku. Na dzień kontroli na rachunku depozytów pozostała kwota stanowiąca 100% kwoty wniesionego zabezpieczenia (nie dokonano odbioru końcowego przedmiotu umowy);
8. 284,14 zł - kaucja z tytułu umowy najmu lokalu mieszkalnego wraz z garażem i magazynem zawartej w dniu 30 listopada 2015 roku na czas nieokreślony, kaucja została pobrana w wysokości dwumiesięcznego czynszu tytułem zabezpieczenia ewentualnych roszczeń dotyczących należności czynszowych oraz kosztów związanych z eksploatacją lokalu. Zgodnie z art. 6 ust.4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu Cywilnego (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 150 ze zm.) kaucja winna zostać zwrócona najemcy lokalu mieszkalnego najpóźniej w terminie miesiąca od opróżnienia lokalu;
9. 34.992,00 zł – zabezpieczenie należytego wykonania umowy pobrane od firmy Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Wieluniu, na podstawie umowy nr 108/2014 z dnia 11 grudnia 2014 roku obowiązującej do dnia 30 czerwca 2016 roku. Na dzień kontroli na rachunku depozytów pozostała kwota stanowiąca 100% kwoty wniesionego zabezpieczenia;
10. 1.301,20 zł – odsetki od sum zgromadzonych na rachunku bankowym depozytów.

W wyniku kontroli ustalono, że pomimo przechowywania wpłaconych zabezpieczeń należytego wykonania umowy na oprocentowanym rachunku depozytów bankowych, zwracane zabezpieczenia dokonywane były bez odsetek wynikających z rachunku bankowego, na którym były przechowywane oraz bez rozliczania kosztów prowadzenia tego rachunku. Powyższa nieprawidłowość stanowiła naruszenie art. 148 ust. 5 ustawy Prawo zamówień publicznych - zgodnie z którym - jeżeli zabezpieczenie wniesiono w pieniądzu, zamawiający przechowuje je na oprocentowanym rachunku bankowym. Zamawiający zwraca zabezpieczenie wniesione w pieniądzu z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy.

Pozostałe należności

W bilansie Urzędu Gminy Wierzchlas sporządzonym na dzień 31 grudnia 2015 roku ujęto należności pozostałe w kwocie 651.610,40 zł. Na powyższą kwotę złożyły się salda strony Wn następujących kont:

221 – należności z tytułu dochodów budżetowych w kwocie 645.530,40 zł dotyczące zaległości w podatkach oraz innych opłatach,

240 – pozostałe rozrachunki w kwocie 6.080,00 zł dotyczące należności z tytułu pożyczek pracowniczych udzielonych z ZFŚS.

Kontrolujące stwierdziły, że ujęcie należności z tytułu udzielonych pożyczek pracowniczych na koncie 240 – pozostałe rozrachunki, stanowiło naruszenie zasad ewidencji operacji gospodarczych na kontach 240 i 234 określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających

siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z opisem do konta 234 – pozostałe rozrachunki z pracownikami, na stronie Wn tego konta ujmuje się w szczególności:

- 1) wypłacone pracownikom zaliczki i sumy do rozliczenia na wydatki obciążające jednostkę;
- 2) należności od pracowników z tytułu dokonanych przez jednostkę świadczeń odpłatnych;
- 3) należności z tytułu pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych;
- 4) należności i roszczenia od pracowników z tytułu niedoborów i szkód;
- 5) zapłacone zobowiązania wobec pracowników.

Konto 231 – rozrachunki z tytułu wynagrodzeń

Na dzień 31 grudnia 2015 roku konto 231 wykazywało saldo Ma w kwocie 128.485,68 zł, na które składało się naliczone dodatkowe wynagrodzenie roczne pracowników za 2015 rok. Wpłaty ww. wynagrodzenia dokonano w dniu 11 stycznia 2016 roku (Wb nr 005/2016). Pobrany podatek dochodowy od wypłaconych dodatkowych rocznych wynagrodzeń odprowadzono do Urzędu Skarbowego w dniu 26 stycznia 2016 roku (Wb nr 015/2016). W tym samym dniu odprowadzono należne składki ZUS obciążające pracowników.

Ustalenia dotyczące ewidencji wynagrodzeń na koncie 231 zostały opisane w części protokołu dotyczącej wynagrodzeń.

Ustalenia kontroli

W wyniku weryfikacji ewidencji księgowej oraz bilansu Urzędu Gminy w Wierzchlesie stwierdzono, że przedstawione zestawienie obrotów i sald za 2015 rok wskazywało jedynie na saldo Wn (należności) konta 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych oraz saldo Ma (zobowiązania) konta 240 – Pozostałe rozrachunki. Natomiast w bilansie jednostki sporządzonym na dzień 31 grudnia 2015 roku konto 221 oraz 240 wykazano zarówno saldo Wn oraz saldo Ma (zobowiązań jednostki z tytułu nadpłat). Powyższe stanowiło naruszenie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z opisem do kont 221 i 240 zawartych w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia, konta 221 i 240 mogą wykazywać salda strony Wn i strony Ma. Do oddzielnego wykazywania sald zobowiązywał także pośrednio art. 7 ust. 3 ustawy o rachunkowości zgodnie z którym wartość poszczególnych składników aktywów i pasywów, przychodów, i zwianych z nimi kosztów, jak też zysków i strat nadzwyczajnych ustala się oddzielnie. Nie należy kompensować ze sobą wartości różnych co do rodzaju aktywów i pasywów, przychodów i kosztów związanych z nimi oraz zysków i strat nadzwyczajnych.

V. GOSPODARKA KASOWA

1. ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH I DRUKÓW ŚCISŁEGO ZARACHOWANIA. KONTROLA KASY. INSTRUKCJA KASOWA

Urząd Gminy Wierzchlas nie prowadzi kasy.

Obsługa kasowa Urzędu Gminy Wierzchlas prowadzona jest przez Nadwarciański Bank Spółdzielczy w Działoszynie na podstawie umowy nr 1/2013 zawartej w dniu 12 listopada 2013 roku z okresem obowiązywania do 31 grudnia 2018 roku.

2. DOKUMENTOWANIE OPERACJI KASOWYCH

Prawidłowość udzielania zaliczek

Na podstawie ewidencji księgowej na koncie 234 - Pozostałe rozrachunki z pracownikami oraz informacji uzyskanej od Skarbnika Gminy Wierzchlas – Teresy Nowak ustalono, że w roku 2015 nie udzielano zaliczek.

VI. WYKONYWANIE BUDŻETU JEDNOSTKI. ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. INFORMACJE OGÓLNE – 2015 ROK.

Dochody i przychody budżetu

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
DOCHODY OGÓŁEM	24 376 971,73	24 462 087,00
Dochody bieżące	20 630 821,73	20 011 405,20
Dochody majątkowe	3 279 150,00	3 241 441,07
PRZYCHODY	4 392 989,91	4 018 226,51
z tego:		
Kredyty i pożyczki	3 243 074,00	2 868 310,60
Nadwyżka z lat poprzednich	0,00	0,00
Inne (np. prywatyzacja, wolne środki)	1 149 915,91	1 149 915,91

Wydatki i rozchody budżetu.

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
WYDATKI OGÓŁEM	27 412 333,32	24 081 868,16
z tego:		
Wydatki majątkowe	7 506 884,00	5 776 126,03

Wydatki bieżące	19 905 449,32	18 305 742,13
ROZCHODY	1 357 628,32	1 347 141,32
w tym: spłata kredytów i pożyczek	1 357 628,32	1 347 141,32

Terminowość przekazywania środków na realizację zadań związanych ze świadczeniem wychowawczym

Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 roku poz. 195) nałożyła na gminy szereg obowiązków związanych z ustaleniem i wypłatą świadczenia wychowawczego. Zgodnie z art. 10 ww. ustawy, organem prowadzącym postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Zgodnie z art. 29 tej ustawy zadanie to jest realizowane przez Gminę jako zadanie z zakresu administracji rządowej, a świadczenie i jego koszty finansowane są z dotacji celowej z budżetu państwa.

Gmina Wierzchlas otrzymała w dniu 6 kwietnia 2016 roku kwotę 100.000 zł jako pierwszą transzę środków na wypłatę świadczenia wychowawczego (klasyfikacja wg tytułu przelewu 85295 § 2010), którą przekazała w dniu 7 kwietnia na rachunek bankowy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchlesie. Kolejna transza wpłynęła na rachunek budżetu Gminy w dniu 9 maja 2016 roku w kwocie 745.427 zł (klasyfikacja wg tytułu przelewu 85211 § 2060) i w tym samym dniu została przekazana na rachunek bankowy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchlesie.

Zarządzeniem nr 13/2016 z dnia 25 kwietnia 2016 roku w sprawie zmian w budżecie na 2016 rok zwiększono w dziale 852 rozdział 85295 § 201 planowaną kwotę dotacji z 13.920,96 zł do 3.129.361,00 zł (wzrost o 3.115.440,04 zł z tytułu wypłaty świadczenia wychowawczego, tzw. 500+). Zwiększono również plan wydatków w dziale 852 rozdział 85295 o ww. kwotę. Następnie zarządzeniem nr 16/2016 z dnia 12 maja 2016 roku przeniesiono zaplanowane środki w wysokości 3.129.361,00 zł z § 201 do § 206, zgodnie z obowiązującą klasyfikacją budżetową.

Wieloletnia Prognoza Finansowa

Uchwałą nr XIII/89/205 z dnia 29 grudnia 2015 roku Rada Gminy Wierzchlas uchwaliła wieloletnią prognozę finansową gminy na lata 2016 – 2025.

WPF zmieniono uchwałą nr XIV/100/2016 z dnia 30 marca 2016 roku i zarządzeniem nr 12/2016 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 7 kwietnia 2016 roku.

Dokonano analizy danych przedstawionych w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2016–2025 przyjętej ww. uchwałą Rady Gminy. W szczególności zweryfikowano dane mające wpływ na spełnienie relacji, o której mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, w 2016 roku i latach następnych.

Dochody bieżące

Dochody bieżące w latach	Uchwała nr XIII/89/2015 z 29.12.2015 Kwota w zł	Wzrost/ spadek w stosunku do poprzedniego roku (w %)	Uchwała nr XIV/100/216 z 30.03.2016 Kwota w zł	Wzrost/ spadek w stosunku do poprzedniego roku (w %)	Zarządzenie nr 12/2016 z 07.04.2016	Wzrost/ spadek w stosunku do poprzedniego roku (w %)
Wykonanie 2013	17 710 315,14	-	17 710 315,14	-	17 710 315,14	-
Wykonanie 2014	18 799 921,82	+6,15%	18 799 921,82	+6,15%	18 799 921,82	+6,15%
Wykonanie 2015 NDS	20 011 405,20	+6,44%	20 011 405,20	+6,44%	20 011 405,20	+6,44%
WPF 2016	19 359 022,90	+2,97%	19 133 338,86	-4,39%	19 091 887,86	-4,59%
WPF 2017	21 494 476,00	+11,03%	21 494 476,00	+12,34%	21 494 476,00	+12,58%
WPF 2018	22 694 476,00	+5,58%	22 694 476,00	+5,58%	22 694 476,00	+5,58%
WPF 2019	23 094 476,00	+1,76%	23 094 476,00	+1,76%	23 094 476,00	+1,76%

Z objaśnień do pierwotnej WPF wynikało, że w 2016 roku dochody bieżące w kwocie 19.359.022,90 zł zostały skalkulowane w oparciu o obowiązujące stawki podatkowe i posiadane dane ewidencyjne, pismo o wysokości subwencji oraz pisma o wysokości dotacji na zadania zlecone i dotacje do zadań własnych gminy.

Analiza danych przedstawionych powyżej wykazała prognozowany spadek wpływów z tytułu dochodów bieżących w 2016 roku w stosunku do wykonania roku 2015 o 919.517,34 zł, tj. o 4,59% (WPF po zmianie). W roku kolejnym, tj. 2017 jednostka zaplanowała **ponad 12% wzrost dochodów bieżących** w stosunku do planu roku 2016 (ponad 2.300.000 zł), co ma wpływ na kształtowanie się prognozy wymienionych dochodów w kolejnych latach prognozy. Skarbnik Gminy wyjaśniła, że w 2017 roku planuje się zwiększenie dochodów między innymi z tytułów: [1] po zakończeniu budowy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice przewiduje się wzrost liczby abonentów, w związku z czym planuje się wyższe dochody z tytułu opłat za odbiór ścieków o około 200.000,00 zł, [2] w ostatnich latach Rada Gminy nie podwyższała podatków oraz opłat za wodę i ścieki, natomiast w 2017 roku zaplanowano podwyższenie dochodów z ww. tytułów o około 200.000,00 zł, [3] dotacji z budżetu państwa na przedszkola – około 300.000,00 zł, [4] zwiększenia subwencji z tytułu liczby dzieci w klasach pierwszych – około 100.000,00 zł. Skarbnik Gminy wskazała ponadto, że w WPF na rok 2017 dokonano zwiększenia planu dochodów ogółem i planu dochodów bieżących, natomiast nie uwzględniono tych zmian w poszczególnych pozycjach dochodów (1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.3.1, 1.1.4, 1.1.5).

Skarbnik Gminy w wyjaśnieniu uzasadniła jedynie wzrost dochodów bieżących w 2017 roku o kwotę 800.000 zł, a natomiast z WPF planowany wzrost dochodów bieżących w 2017 roku w stosunku do roku 2016 wynikał na ponad 2.300.000 zł.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy – Teresy Nowak w sprawie wzrostu planowanych dochodów bieżących w 2017 roku stanowi załącznik nr 9 do protokołu kontroli.

Należy mieć na uwadze, że realistyczność wieloletniej prognozy finansowej, o której mowa w art. 226 ust.1 ustawy o finansach publicznych, w zakresie przyjmowanych w prognozie wartości dla przyszłych budżetów ma znaczenie dla potwierdzenia spełnienia w kolejnych latach ustawowego wskaźnika spłaty zobowiązań, określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych, co jest jedną z zasadniczych funkcji prognozy. Brak spełnienia standardu realistyczności niesie ze sobą ryzyko dla jednostki samorządowej wystąpienia istotnych problemów w prowadzeniu gospodarki finansowej polegających, m.in., na braku możliwości spłaty zadłużenia, konieczności negocjowania zmiany terminów spłaty oraz zwiększeniu kosztów obsługi zadłużenia.

Ponadto kontrolujące ustaliły, że zarządzeniem nr 13/2016 z dnia 25 kwietnia 2016 roku w sprawie zmian w budżecie na 2016 rok zwiększono w dziale 852 rozdział 85295 § 201 planowaną kwotę dotacji z 13.920,96 zł do 3.129.361,00 zł (wzrost o 3.115.440,04 zł z tytułu wypłaty świadczenia wychowawczego, tzw. 500+). W WPF na rok 2016 i lata kolejne do dnia zakończenia kontroli nie dokonano zmian w powyższym zakresie.

Dochody majątkowe

Dochody majątkowe	Uchwała nr XIII/89/2015 z 29.12.2015 Kwota w zł	W tym ze sprzedaży majątku	Uchwała nr XIV/100/216 z 30.03.2016 Kwota w zł	W tym ze sprzedaży majątku
2016 rok – plan	857.000,00	0,00	0,00	0,00
2017 rok – prognoza	0,00	0,00	0,00	0,00
2018 rok – prognoza	0,00	0,00	0,00	0,00
2019 rok – prognoza	0,00	0,00	0,00	0,00

Zgodnie z treścią art. 235 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, do dochodów majątkowych zalicza się: dotacje i środki przeznaczone na inwestycje, dochody ze sprzedaży majątku oraz dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

W pierwotnej WPF wskazano dochody majątkowe w kwocie 857.000,00 zł. Z objaśnień do WPF wynikało, że są to planowane w 2016 roku dotacje na realizację inwestycji: [1] 445.000,00 zł – z PROW na „Zagospodarowanie Centrum Wsi Toporów”, [2] 412.000,00 zł – z PROW na „Rewitalizację Parku w Mierzycach”. **Z wyjaśnienia Skarbnika Gminy wynikało, że jednostka nie posiadała jednak dokumentów źródłowych (umów) dających podstawę takiego planowania.** Powyższe nie miało jednak wpływu na spełnienie relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

W WPF z 30 marca 2016 roku i w zarządzeniu Wójta Gminy Wierzchlas nr 12/2016 z dnia 7 kwietnia 2016 roku nie planowano dochodów majątkowych na rok 2016 i lata kolejne.

Dochody ze sprzedaży majątku

Na rok 2016 i lata kolejne nie planowano dochodów ze sprzedaży majątku.

Wydatki bieżące

Wydatki bieżące w latach	Uchwała nr XIII/89/2015 z 29.12.2015 Kwota w zł	Wzrost/ spadek w stosunku do poprzedniego roku (w %)	Uchwała nr XIV/100/216 z 30.03.2016 Kwota w zł	Wzrost/ spadek w stosunku do poprzedniego roku (w %)	Zarządzenie nr 12/2016 z 07.04.2016	Wzrost/ spadek w stosunku do poprzednie go roku (w %)
Wykonanie 2013	16 543 457,95	-	16 543 457,95	-	16 543 457,95	
Wykonanie 2014	17 694 492,51	+6,96%	17 694 492,51	+6,96%	17 694 492,51	+6,96%
Wykonanie 2015 NDS	18 305 742,13	+3,45%	18 305 742,13	+3,45%	18 305 742,13	+3,45%
WPF 2016	18 424 712,58	+4,13%	18 845 047,57	+2,95%	18 803 596,57	+2,72%
WPF 2017	19 540 089,08	+6,05%	19 540 089,08	+3,69%	19 540 089,08	+3,92%
WPF 2018	20 811 601,68	+6,51%	20 811 601,68	+6,51%	20 811 601,68	+6,51%
WPF 2019	21 211 601,68	+1,92%	21 211 601,68	+1,92%	21 211 601,68	+1,92%

Z objaśnień do WPF wynikało, że w 2016 roku wydatki ogółem skalkulowano w kwocie 18.424.712,58 zł w oparciu o kalkulacje jednostek podległych, samodzielne stanowiska i wyliczenia wynagrodzeń wraz z pochodnymi. W wydatkach bieżących ujęto kwotę na obsługę długu. W latach kolejnych wydatki bieżące zaplanowano o wzrost inflacyjny, tj. w latach 2017-2018 około 5%, natomiast od 2018 do 2025 – około 2%.

Analiza powyższych danych wykazała, że zaplanowana w 2016 roku kwota wydatków bieżących po zmianach jest wyższa o ok. 3% w stosunku do wykonanych wydatków bieżących w 2015 roku. W kolejnych latach, tj. 2017-2018 w zakresie wielkości wydatków bieżących utrzymuje się tendencja wzrostu od około 4 do ponad 6%. Skarbnik Gminy wyjaśniła, że planowany wzrost wydatków w latach kolejnych wiąże się między innymi z planowanymi podwyżkami dla pracowników Urzędu.

Przychody budżetu

Na rok 2016 wg WPF z dnia 29 grudnia 2015 roku zaplanowano przychody w wysokości 600.000,00 zł (kredyt na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań i pokrycie planowanego deficytu budżetu). Na kolejne lata nie zaplanowano przychodów.

W WPF z dnia 30 marca 2016 roku zaplanowano na 2016 rok przychody z tytułu wolnych środków w wysokości 3.051.304,03 zł, w tym na pokrycie deficytu budżetu

2.514.403,71 zł. Na kolejne lata nie planowano przychodów.

Rozchody budżetu

Rozchody budżetu w latach	Uchwała nr XIII/89/2015 z 29.12.2015	Uchwała nr XIV/100/2016 z 30.03.2016	Zarządzenie nr 12/2016 z 07.04.2016
WPF 2016	536.900,32	536.900,32	536.900,32
WPF 2017	754.386,92	754.386,92	654.386,92
WPF 2018	882.874,32	882.874,32	882.874,32
WPF 2019	882.874,32	882.874,32	882.874,32
WPF 2020	882.874,32	882.874,32	882.874,32
WPF 2021	307.874,32	307.874,32	307.874,32
WPF 2022	748.836,00	148.836,00	248.836,00
WPF 2023	148.836,00	148.836,00	148.836,00
WPF 2024	148.836,00	148.836,00	148.836,00
WPF 2025	111.657,60	111.657,60	111.657,60

Lata	Spląty rat kapitałowych kredytów i pożyczek poz. 5.1 WPF	Spląty rat kapitałowych wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych poz. 14.1 WPF	Różnica	Spląty rat kapitałowych wynikające z zawartych umów	Różnica
	I	II	I-II	III	II-III
2016	536.900,32	536.900,32	0	536.900,32	0,00
2017	754.386,92	754.386,92	0	754.386,92	0,00
2018	882.874,32	882.874,32	0	882.874,32	0,00
2019	882.874,32	882.874,32	0	882.874,32	0,00
2020	882.874,32	882.874,32	0	882.874,32	0,00
2021	307.874,32	307.874,32	0	307.874,32	0,00
2022	748.836,00	748.836,00	0	148.836,00	600.000,00(*)
2023	148.836,00	148.836,00	0	148.836,00	0,00
2024	148.836,00	148.836,00	0	148.836,00	0,00
2025	111.657,60	111.657,60	0	111.657,60	0,00

(*) Różnica między kwotami rozchodów wykazanymi w WPF a kwotami umownych splat rat kredytowych w roku 2022 wynikała z planowanego do zaciągnięcia kredytu na splatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań i pokrycie planowanego deficytu budżetu. W kolejnej WPF z dnia 30 marca 2016 roku nie planowano zaciągać w 2016 roku ww. kredytu. W związku z powyższym splaty zmniejszono z kwoty 748.836,00 zł do kwoty 148.836,00 zł.

Prognozowane w WPF z dnia 29 grudnia 2015 roku i 30 marca 2016 roku kwoty rozchodów budżetu w latach 2016-2025 wynikały z zwartych umów kredytowych i pożyczkowych. Należy podkreślić jednak, że według uchwały z dnia 30 marca 2016 roku relacja wynikająca z art. 243 ustawy o finansach publicznych nie została spełniona.

Uchwała z 29 grudnia 2015 roku w sprawie uchwalenia WPF

L.p.	Elementy wskaźnika wg art. 243 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009	2014	2015	2016	2017 prognoza
		(n-3)	(n-3)	(n-1)	
		Wykonanie	wykonanie	plan	
1	Plan łącznej kwoty splat kredytów i pożyczek	-	-	-	754.386,92
	Kwota wyłączeń z limitu splaty zobowiązań – art. 243 ust. 3	-	-	-	
2	Odsetki od kredytów i pożyczek	-	-	-	90.000,00
	Odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu splaty zobowiązań	-	-	-	-
3	Dochody budżetowe ogółem	18 817 521,82	23 882 277,63	20 216 022,90	21.494.476,00
4	Dochody bieżące	18 799 921,82	20 136 127,63	19 359 022,90	-
5	Dochody ze sprzedaży majątku	0,00	7 140,00	0,00	-

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE WIERZCHLAS
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

6	Wydatki bieżące	17 694 492,51	19 374 855,22	18 424 712,58	-
7	Wskaźnik dla poszczególnych lat	5,87%	3,22%	4,62%	3,93%
Relacja procentowa dla roku budżetowego 2017 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat 2014, 2015 (wykonanie) i 2016 (plan)		4,57%			-

3,93% < 4,57% relacja spełniona

Uchwała z 30 marca 2016 roku w sprawie zmiany WPF

L.p.	Elementy wskaźnika wg art. 243 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009	2014	2015	2016	2017 prognoza
		(n-3)	(n-3)	(n-1)	
		Wykonanie	wykonanie	plan	
1	Plan łącznej kwoty spłat kredytów i pożyczek	-	-	-	754.386,92
	Kwota wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań – art. 243 ust. 3	-	-	-	
2	Odsetki od kredytów i pożyczek	-	-	-	90.000,00
	Odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań	-	-	-	-
3	Dochody budżetowe ogółem	18 817 521,82	23 882 277,63	19 133 338,86	21.494.476,00
4	Dochody bieżące	18 799 921,82	20 136 127,63	19 133 338,86	-
5	Dochody ze sprzedaży majątku	0,00	7 140,00	0,00	-
6	Wydatki bieżące	17 694 492,51	19 374 855,22	18 845 047,57	-
7	Wskaźnik dla poszczególnych lat	5,87%	3,22%	1,51%	3,93%
Relacja procentowa dla roku budżetowego 2017 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat 2014, 2015 (wykonanie) i 2016 (plan)		3,53%			-

3,93% > 4,57% relacja nie spełniona

Zarządzenie z dnia 7 kwietnia 2016 roku w sprawie zmian w WPF

W przypadku zmiany WPF na lata 2016-2025, wprowadzonej zarządzeniem nr 12/2016 z dnia 7 kwietnia 2016 roku, zmianie uległ plan rozchodów w 2017 roku i 2022 roku. Przesunięto spłatę kredytu z roku 2017 na rok 2022. **Kontrolującym nie przedłożono żadnego dokumentu dającego podstawę do dokonania ww. przesunięcia.**

L.p.	Elementy wskaźnika wg art. 243 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009	2014	2015	2016	2017 prognoza
		(n-3)	(n-3)	(n-1)	
		Wykonanie	wykonanie	plan	
1	Plan łącznej kwoty spłat kredytów i pożyczek	-	-	-	654.386,92
	Kwota wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań – art. 243 ust. 3	-	-	-	
2	Odsetki od kredytów i pożyczek	-	-	-	90.000,00
	Odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań	-	-	-	-
3	Dochody budżetowe ogółem	18 817 521,82	23 882 277,63	19 133 338,86	21.494.476,00
4	Dochody bieżące	18 799 921,82	20 136 127,63	19 133 338,86	-
5	Dochody ze sprzedaży majątku	0,00	7 140,00	0,00	-
6	Wydatki bieżące	17 694 492,51	19 374 855,22	18 845 047,57	-
7	Wskaźnik dla poszczególnych lat	5,87%	3,22%	1,51%	3,46%
Relacja procentowa dla roku budżetowego 2017 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat 2014, 2015 (wykonanie) i 2016 (plan)		3,53%			-

3,46% < 3,53% relacja spełniona

W sytuacji przyjęcia w WPF prawidłowej kwoty rozchodów w kwocie wynikającej z umów kredytowych i pożyczkowych w wyżej ustalonej kwocie, tj. 754.386,92 zł (przyjęto 654.386,92 zł) wskaźnik spłat wyniósłby 3,93% i **przekroczyłby średnia arytmetyczną** obliczoną dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu, który wynosił 3,53%.

W WPF w łącznej kwocie spłat rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych, przypadającej na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych nie wykazano żadnych wyłączeń.

Jednostka zaciągnęła w kontrolowanym okresie kredyty i pożyczki na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych wykazane w części C sprawozdań Rb-Z to:

- kwota 2.171.512,60 zł – kredyt obrotowy w Nadwarciańskim Banku Spółdzielczym na pokrycie planowanego deficytu budżetowego z przeznaczeniem na finansowanie realizacji zadania inwestycyjnego pn. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice – umowa nr 46/J/O/W/2014 z dnia 14 października 2014 roku (karencja w spłacie kredytu udzielona do dnia 30 marca 2017 roku),
- kwota 1.488.390,60 zł – pożyczka w WFOŚiGW w Łodzi na dofinansowanie zadania pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice” (początkowa kwota pożyczki 1.554.048,00 zł, zmieniona aneksem z dnia 29 lipca 2015 roku). Do dnia zakończenia kontroli RIO spłacono dwie raty pożyczki: [1] w dniu 28 grudnia 2015 roku – 37.209,00 zł, [2] w dniu 25 marca 2016 roku – 37.209,00 zł.

Wykaz przedsięwzięć

W załączniku nr 2 do WPF z dnia 30 marca 2016 roku w wykazie przedsięwzięć uwzględniono opracowanie projektu budowlano – wykonawczego kanalizacji sanitarnej w m. Wierzchlas i Przycłapy w celu realizacji inwestycji „Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Wierzchlas i Przycłapy” – okres realizacji 2015 – 2016; łączne nakłady finansowe 332.043,51 zł, limit 2016 roku i limit zobowiązań – 230.000,00 zł. W limicie zobowiązań uwzględniono umowę na opracowanie projektu budowlano – wykonawczego kanalizacji sanitarnej w m. Wierzchlas i Przycłapy na kwotę 270.600 zł, termin przekazania kompletu dokumentacji do dnia 23 lutego 2016 roku (w 2015 roku zapłacono I transzę w wysokości 40% wartości umowy) oraz koszty studium wykonalności dla projektu.

2 PRZESTRZEGANIE ZASAD GOSPODARKI FINANSOWEJ OKREŚLONYCH W ART.254 PKT 3 USTAWY Z DNIA 27 SIERPNIĄ 2009 ROKU O FINANSACH PUBLICZNYCH

Kontrola przestrzegania art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych została dokonana przy kontroli poszczególnych rodzajów wydatków.

VII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

1. DOCHODY Z PODATKÓW I OPŁAT LOKALNYCH - 2014 - 2015.

---

1) Rachunkowość w zakresie podatków i opłat. Plan kont

Ewidencja podatków i opłat jest integralną częścią ewidencji księgowej urzędu. Ewidencja syntetyczna prowadzona jest techniką komputerową.

Do szczegółowej ewidencji rozrachunków z podatnikami z tytułu zobowiązania pieniężnego kontrolowana jednostka prowadzi konta indywidualne podatników w postaci wydruków komputerowych dla każdego podatnika oddzielnie.

W odniesieniu do wszystkich podatników objętych próbą kontroli w zakresie podatku od nieruchomości, podatku od środków transportowych i podatku rolnego od osób fizycznych i prawnych, o których mowa poniżej przy zagadnieniach podatków przeanalizowano zapisy na kartach kontowych podatników z dokumentami źródłowymi, takimi jak deklaracje podatkowe, informacje o nieruchomościach, decyzje przypisu i odpisu.

Zarządzeniem nr 62/2013 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 31 grudnia 2013 roku wprowadzono zasady rachunkowości przyjęte w Urzędzie Gminy Wierzchlas, nie wprowadzono odrębnego planu kont dotyczącego zasad funkcjonowania kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organu podatkowego Urzędu Gminy.

W załączniku nr 5 do ww. zarządzenia wprowadzono instrukcję w sprawie ewidencji i poboru podatków i opłat, a w załączniku nr 6 – instrukcję w sprawie udzielania ulg w spłacie i umarzania zobowiązań podatkowych.

2) Organizacja wymiaru i poboru podatków i opłat (inkaso)

Uchwałą nr V/41/2011 z dnia 30 marca 2011 roku Rada Gminy Wierzchlas zarządziła pobór podatku od nieruchomości, leśnego i rolnego w drodze inkasa oraz określiła inkasentów i wynagrodzenie za inkaso w wysokości od 7,4% do 12% wynagrodzenia od zainkasowanej kwoty. Wypłata wynagrodzenia następuje w ciągu miesiąca po rozliczeniu zainkasowanych rat podatków. Zmiany ww. uchwały: [1] uchwała Rady Gminy nr XXIII/144/2013 z dnia 28 lutego 2013 roku, [2] nr XXIX/177/2013 Rady Gminy z dnia 27 września 2013 roku, [3] nr IV/35/2015 Rady Gminy z dnia 5 lutego 2015 roku.

Dochody z podatków i opłat lokalnych w latach 2014 – 2015 przedstawiono w poniżej zamieszczonych tabelach:

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie	Procent wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE – ogółem		19 075 849,56	18 817 521,82	98,65%	-
1.	Podatek od nieruchomości	1 092 500,00	1 033 557,15	94,60%	5,49%
2.	Podatek rolny	480 500,00	437 587,04	91,07%	2,33%
3.	Podatek leśny	138 000,00	128 060,35	92,80%	0,68%
4.	Podatek od środków transportowych	147 000,00	143 492,84	97,61%	0,76%
5.	Oplata targowa	1 000,00	0,00	0,00%	0,00%

2. Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Gminy Wierzchlas.

Plan i realizacja dochodów własnych w 2015 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie	Procent wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE – ogółem		24 376 971,73	24 462 087,00	100,35%	-
1.	Podatek od nieruchomości	1 087 500,00	1 062 844,67	97,73%	4,34%
2.	Podatek rolny	440 500,00	386 132,54	87,66%	1,58%
3.	Podatek leśny	150 000,00	142 765,90	95,18%	0,58%
4.	Podatek od środków transportowych	162 000,00	154 920,00	95,63%	0,63%
5.	Oplata targowa	1 000,00	0,00	0,00%	0,00%

3. Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Gminy Wierzchlas.

3) Podatek od nieruchomości

Stawki podatku od nieruchomości na lata 2014 - 2015 określone zostały uchwałami Rady Gminy Wierzchlas:

- nr XXIX/181/2013 z dnia 27 września 2013 roku (opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z 2013 roku, poz. 4856 z dnia 15 listopada 2013 roku),
- nr XL/237/2014 z dnia 30 października 2014 roku (opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z 2014 roku, poz. 4006 z dnia 14 listopada 2014).

Uchwałą nr XIII/81/2011 z dnia 15 grudnia 2011 roku Rada Gminy określiła wzory formularzy informacji o nieruchomości i deklaracji na podatek od nieruchomości.

Porównanie stawek podatku uchwalonych przez Radę Gminy Wierzchlas z górnymi stawkami podatku, wynikającymi z przepisów prawa obrazuje poniższe zestawienie:

Przedmiot opodatkowania	2014 rok	2015 rok

	Górna ustawowa stawka podatku	Stawka podatku uchwalona przez Radę Gminy	Górna ustawowa stawka podatku	Stawka podatku uchwalona przez Radę Gminy
Od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków – od 1 m ² powierzchni	0,89	0,56	0,90	0,57
Od gruntów pod jeziorami, zajętych na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrowni wodnych – od 1 ha powierzchni	4,56	4,56	4,58	4,58
Od gruntów pozostałych, w tym: zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – od 1 m ² powierzchni	0,46	0,12	0,47	0,12
Od budynków mieszkalnych lub ich części – od 1 m ² powierzchni użytkowej	0,74	0,40	0,75	0,40
Od budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej – od 1 m ² powierzchni użytkowej	23,03	13,33	23,13	13,49
Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu materiałem siewnym – od 1 m ² powierzchni użytkowej	10,75	5,49	10,80	5,55
Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych – od 1 m ² powierzchni użytkowej	4,68	4,68	4,70	4,70
Od pozostałych budynków lub ich części, w tym: - zajętych na prowadzenie statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – od 1 m ² powierzchni użytkowej, - domków letniskowych	7,73	4,69 7,73	7,77	4,75 7,77
Od budowli	2%	2%	2%	2%

Uchwałą nr XIX/114/2012 z dnia 26 września 2012 roku (uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa łódzkiego z dnia 12 listopada 2012 roku, pod poz. 3544) Rada Gminy Wierzchlas zwolniła od podatku od nieruchomości:

1. grunty, budowle, budynki lub ich części wykorzystywane na cele ochrony przeciwpożarowej,
2. grunty, budowle, budynki lub ich części związane z działalnością w zakresie kultury i sportu oraz pomocy społecznej.

Zwolnienia te nie obejmują budowli, budynków lub ich części oraz gruntów przeznaczonych na prowadzenie działalności gospodarczej.

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

Wpływy z podatku od nieruchomości od osób prawnych w 2014 roku wynosiły 686.816,80 zł i stanowiły 3,65% dochodów budżetowych, w 2015 roku – 703.498,19 zł, tj. 2,88 % dochodów budżetowych.

W Gminie Wierzchlas prowadzony jest rejestr osób prawnych prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy. W 2014 roku na terenie gminy funkcjonowało 23, a w 2015 roku - 26 podmiotów prawnych, będących podatnikami podatku od nieruchomości.

Jako próbę kontroli przyjęto 11 podatników podatku od nieruchomości w każdym roku, tj. 47,83% ogółu podatników w roku 2014 i 42,31% ogółu podatników w 2015 roku.

Przypis netto podatku od nieruchomości od osób prawnych (wymiar podatku według deklaracji podatkowych + przypisy – odpisy) w kontrolowanej gminie wynosił w 2014 roku - 671.476,00 zł, a w 2015 roku – 694.262,00 zł.

Przypis podatku od nieruchomości dla podatników objętych kontrolą według złożonych deklaracji podatkowych wynosił w 2014 roku - 621.861,97 zł (92,07% ogółu przypisanego podatku netto na 2014 rok), w 2015 roku - 657.647,61 zł (90,78% ogółu przypisanego podatku netto na 2015 rok).

Zestawienie podatników objętych kontrolą w latach 2014 – 2015 stanowi załącznik nr 10 do protokołu kontroli.

Ustalenia kontroli

Podatnicy (...) ⁴

Zwraca się uwagę, że organy podatkowe pierwszej instancji mogą przeprowadzać kontrolę podatkową u podatników na mocy art. 281 § 1 i § 2 ustawy Ordynacja podatkowa. Celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego. Z informacji uzyskanych od Ludmiły Wypych – inspektora ds. wymiaru podatków i opłat wynikało, że w latach 2014 – 2015 nie przeprowadzano kontroli podatkowych u podatników - osób prawnych.

Stawki podatków w deklaracjach i ich korektach zostały określone zgodnie z uchwałami Rady Gminy w Wierzchlesie.

W trakcie kontroli sprawdzono terminowość zapłaty przez podatników objętych próbą kontroli podatku z tytułu XI i XII raty za 2014 rok oraz I i II raty za 2015 rok. Skontrolowano także terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości z tytułu wskazanych rat podatku. *Wyniki tych czynności zawarto w załączniku nr 11 do protokołu kontroli.*

Podatnicy objęci próbą kontroli w większości przypadków uregulowali należne raty podatku w obowiązującym terminie. 10 rat zostało zapłaconych po terminie, w tym w 2 przypadkach nieterminowa zapłata nie skutkowałą zapłatą odsetek, a z tytułu nieterminowej zapłaty 8 rat podatkowych zostały naliczone

---

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

i pobrane odsetki w prawidłowej wysokości. Wobec podatnika (...) ⁵ podjęto czynności windykacyjne (wystawiono upomnienia) po upływie terminu płatności XI i XII raty za 2014 rok oraz I i II raty podatku za 2015 rok. Powyższe skutkowało zapłatą przez podatnika zaległych rat wraz z należnymi odsetkami.

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

Wpływy z podatku od nieruchomości od osób fizycznych w 2014 roku wynosiły 346.740,35 zł i stanowiły 1,84% dochodów budżetowych, w 2015 roku – 359.346,48 zł, tj. 1,47 % dochodów budżetowych.

Jako próbę do kontroli przyjęto 21 podatników (...) ⁶. Próbę wybrano metodą losową wśród podatników podatku od nieruchomości, z uwzględnieniem podatników prowadzących działalność gospodarczą w latach 2014-2015.

Przypis netto podatku od nieruchomości od osób fizycznych (wymiar podatku według deklaracji podatkowych + przypisy – odpisy) w kontrolowanej gminie wynosił w 2014 roku - 370.025,00 zł, w 2015 roku – 367.262,00 zł.

Przypis podatku od nieruchomości dla podatników objętych kontrolą według złożonych deklaracji podatkowych stanowił w 2014 roku kwotę 97.842,00 zł (26,44 % ogółu przypisanego podatku netto na 2014 rok), a w 2015 roku kwotę 84.304,00 zł (22,96% ogółu przypisanego podatku netto na 2015 rok).

Szczegółowe informacje dotyczące podatników objętych kontrolą w zakresie kwoty podatku ustalonej decyzjami wymiarowymi, dat wydania i doręczenia decyzji wymiarowych jak również korekt informacji podatkowych złożonych w trakcie okresu objętego kontrolą (2014 - 2015) zawiera tabela stanowiąca załącznik nr 12 do protokołu kontroli.

Ustalenia kontroli

Podatnicy (...) ⁷

---

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że w wielu kontrolowanych przypadkach podatnicy nie składali korekt informacji na podatek od nieruchomości, gdy zmieniał się przedmiot opodatkowania, bądź dane w informacjach były niezgodne ze stanem faktycznym. Natomiast w myśl art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, osoby fizyczne są obowiązane złożyć właściwemu organowi podatkowemu informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, sporządzoną na formularzu według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości lub od dnia zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 3.

Rada gminy określa, w drodze uchwały, wzory formularzy, o których mowa w ust. 6, w których zawarte będą dane dotyczące podmiotu i przedmiotu opodatkowania niezbędne do wymiaru i poboru podatku od nieruchomości (art. 6 ust. 13 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).

Z kolei ust. 7 powołanego wyżej artykułu stanowi, że podatek od nieruchomości na rok podatkowy od osób fizycznych, ustala w drodze decyzji organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania.

Zatem organ podatkowy ustala w drodze decyzji podatek od nieruchomości na rok podatkowy na podstawie złożonej przez podatnika Informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, w której znajdują się dane dotyczące podmiotu i przedmiotu opodatkowania niezbędne do wymiaru i poboru podatku od nieruchomości, zgodnie z ustalonym przez radę gminy wzorem.

W sytuacji, gdy organ podatkowy nie posiada Informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych złożonej przez podatnika, przed wydaniem decyzji wymiarowej nie może dokonać czynności sprawdzających, do których jest zobligowany przepisem art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa - ustalenia poprawności formalnej składanych deklaracji, jak również ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.

Organ podatkowy winien wezwać podatnika do złożenia Informacji na mocy art. 274a ustawy Ordynacja podatkowa, a w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

Kontrolujące wskazują również, że samo złożenie przez podatnika deklaracji nie zwalnia organu podatkowego od ustalania okoliczności istotnych dla ustalenia stanu faktycznego oraz porównania danych zawartych z deklaracji lub informacji ze stanem rzeczywistym. W sytuacji gdy podatnik twierdzi, że dane wynikające z poprzedniej deklaracji nie są aktualne, czy też nie są zgodne ze stanem rzeczywistym, to organ podatkowy może albo wezwać go do złożenia aktualnej deklaracji podatkowej, albo też w ramach wszczętego postępowania podatkowego ustalić faktyczną podstawę opodatkowania. Organ powinien podjąć czynności zmierzające do zebrania materiału dowodowego pozwalającego na ustalenie stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy.

Powyższe nieprawidłowości wskazują, że Gmina Wierzchlas występując w roli organu podatkowego nie dochowała należytej staranności, aby prawidłowo przeprowadzić postępowania podatkowe i wydać merytorycznie poprawne decyzje kończące te postępowania.

Kontroli poddano również sposób opodatkowania dzierżawców i najemców nieruchomości gminnych:

(...)⁸

Wyjaśnienie w sprawie nie naliczania podatku od nieruchomości od gruntów sklasyfikowanych jako K – użytki kopalne złożył Wójt Gminy Krzysztof Bednarek. Ww. wskazał, że ze względu na brak inwestorów chętnych do wydzierżawiania, bądź kupna powyższych działek w celu wykorzystania ich na cele zgodne z klasyfikacją z rejestru gruntów, tj. kopaliny, ale wykorzystywanych rolniczo przez dzierżawców przyjęto w celu naliczenia stawki podatku rolnego klasą bonitacyjną V odpowiadającą klasie sąsiednich gruntów.

Wyjaśnienie Wójta Gminy w sprawie nie naliczania podatku od nieruchomości sklasyfikowanych jako K – użytki kopalne stanowi załącznik nr 13 do protokołu kontroli.

Kontrolujące wskazują, że zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 roku Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity z 2015 r., poz. 520 ze zm.), podstawę planowania gospodarczego, planowania przestrzennego, wymiaru podatków i świadczeń, oznaczania nieruchomości w księgach wieczystych, statystyki publicznej, gospodarki nieruchomościami oraz ewidencji gospodarstw rolnych stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków. W świetle przytoczonych przepisów organ podatkowy jest zobowiązany prowadząc postępowanie uwzględnić dane wynikające z ewidencji gruntów i budynków.

Natomiast w myśl art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym, podatkomu podatkiem rolnym podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne lub jako grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza (od 1 stycznia 2016 roku obowiązuje zapis, że opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza).

W stanie faktycznym wynikającym z ewidencji gruntów i budynków oraz w myśl wymienionych przepisów ustawy o podatku rolnym, opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają jedynie grunty określone w ewidencji gruntów jako użytki rolne. Zatem grunty podatników oznaczone w ewidencji gruntów symbolami „K”, nie są gruntami gospodarstwa rolnego w rozumieniu ustawy o podatku rolnym, gdyż przepis ustawy w sposób jednoznaczny stanowi o tym, że opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają jedynie użytki gruntowe sklasyfikowane w ewidencji jako użytki rolne. Wobec powyższego w wymienionych powyżej przypadkach organ podatkowy powinien wymierzyć podatek od nieruchomości od gruntów, które nie są sklasyfikowanymi użytkami rolnymi.

Stawki podatkowe zastosowane w decyzjach ustalających wysokość podatku były zgodne z treścią uchwał Rady Gminy.

---

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Decyzje ustalające wysokość podatku zostały doręczone w terminie umożliwiającym podatnikom zachowanie ustawowego terminu płatności raty podatku.

W trakcie kontroli sprawdzono terminowość zapłaty przez podatników objętych próbą kontroli podatku z tytułu IV raty za 2014 rok oraz I raty za 2015 rok. Skontrolowano także terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości z tytułu wskazanych rat podatku. *Wyniki tych czynności zawarto w załączniku nr 14 do protokołu kontroli.*

Podatnicy objęci próbą kontroli w większości przypadków uregulowali należne raty podatku w obowiązującym terminie. 13 rat zostało zapłaconych po terminie, w tym w 3 przypadkach nieterminowa zapłata nie skutkowała zapłatą odsetek, a z tytułu nieterminowej zapłaty 10 rat podatkowych zostały naliczone i pobrane odsetki w prawidłowej wysokości. Wobec podatników (...) ⁹ podjęto czynności windykacyjne (wystawiono upomnienia, bądź upomnienia i tytuły wykonawcze) po upływie terminu płatności VI raty za 2014 rok oraz I raty podatku za 2015 rok. Powyższe skutkowało w przypadku 11 zaległych rat zapłatą przez podatników bądź organ egzekucyjny zaległych rat wraz z należnymi odsetkami.

Pracownicy Urzędu Gminy w Wierzchlesie przeprowadzili w 2014 roku 2 kontrole podatkowe. Powyższe skutkowało odpisem podatku w przypadku każdej z kontroli (w jednym przypadku po pomiarach zmniejszono powierzchnię gruntów pod działalność do opodatkowania, a w drugim – wyłączono z opodatkowania budynek, który nie był na trwale związany z gruntem). W 2015 roku nie przeprowadzano kontroli podatkowych.

W kontrolowanym okresie, przypis zobowiązania podatkowego następował w dacie wydania decyzji przed skutecznym jej doręczeniem (przypis następował zbyt wcześnie). Tymczasem w świetle art. 21 § 1 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa, zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania. Powyższym działaniem naruszono również art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco oraz świadczyło o niewypełnianiu dyspozycji § 3 pkt 1 i § 4 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. nr 208 poz. 1375). W ww. § 3 pkt 1 określono, że zadaniem komórki rachunkowości jest w szczególności prowadzenie w księgach rachunkowych prawidłowej ewidencji przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów i zaliczeń nadpłat z tytułu podatków. Natomiast w § 4 ust. 1 pkt 1 wskazano, że do udokumentowania przypisów lub odpisów służą decyzje.

Udzielone ulgi w zapłacie podatku w zakresie podatku od nieruchomości

2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	0	0

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Rozłożenie zapłaty podatku na raty	0	0
Odroczenie terminu płatności podatku	1	1.473
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	0	0
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	1	1.465

2015 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	0	0
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	0	0
Odroczenie terminu płatności podatku	3	9.311
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	0	0
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	1	4.104

Kontrolą objęto wszystkie decyzje w sprawie ulg podatkowych wydane w 2015 roku:

- decyzja nr PiO 3120.D.1.2015 z dnia 13 marca 2015 roku w sprawie odroczenia zaległości podatkowej za miesiące I i II oraz odroczenia terminu płatności podatku za miesiące III, IV i V za 2015 rok w łącznej kwocie 10.260,00 zł wraz z odsetkami – (...) ¹⁰. Do wniosku załączono: bilans, rachunek zysów i strat sporządzone na dzień 31 grudnia 2012, 2013 i 2014 roku, rachunek przepływów pieniężnych za lata 2012-2013. Wniosek uwzględniono w całości. Decyzję podpisał Wójt Gminy. Wydano zaświadczenie o pomocy de minimis,
- decyzja nr PiO 3120.2.2015 z dnia 2 kwietnia 2015 roku w sprawie odroczenia terminu płatności zaległości podatkowej za I kwartał 2015 roku w kwocie 1.465,00 zł oraz odroczenia terminu płatności podatku za II kwartał 2015 roku w kwocie 1.465,00 zł (...) ¹¹,
- decyzja nr PiO 3120.3.2015 z dnia 21 grudnia 2015 roku w sprawie odroczenia terminu płatności zaległości podatkowej w podatku rolnym za IV kwartał 2015 roku w kwocie 225,00 zł (...) ¹².

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Kontrolą objęto również dwie decyzje w sprawie ulg podatkowych w łącznym zobowiązaniu pieniężnym, wydane w 2014 roku:

- decyzja nr PiO 3104/3/14 z dnia 1 kwietnia 2014 roku w sprawie rozłożenia na raty zaległości podatkowej w łącznym zobowiązaniu pieniężnym w kwocie 1.673,00 zł i umorzenia odsetek w kwocie 581,00 zł. Podatek rozłożono na raty na wniosek podatnika z dnia 1 kwietnia 2014 roku (...) ¹³. Podatnik uregulował podatek w terminach wynikających z decyzji,
- decyzja nr PiO 3140/4/2014 z dnia 4 kwietnia 2014 roku w sprawie odroczenia terminu zapłaty zaległości podatkowej z tyt. I raty łącznego zobowiązania pieniężnego w kwocie 1.473,00 zł (w tym 1.465,00 zł + 8,00 zł odsetki) oraz odroczenia terminu płatności II raty łącznego zobowiązania pieniężnego w kwocie 1.465,00 zł – (...) ¹⁴.

Kontrolujące ustaliły, iż sprawy z wniosków podatników dotyczących udzielenia ulg podatkowych zostały załatwione w drodze decyzji, o której mowa w art. 207 § 1 Ordynacji podatkowej. W przypadku jednej decyzji wydano zaświadczenie o pomocy de minimis.

Kontrolujące stwierdziły, że decyzje w sprawach ulg w podatku od nieruchomości podpisane były przez Wójta Gminy Wierzchlas.

Ustalono, że w jednej z wymienionych decyzji organ podatkowy udzielił ulgi w podatku od nieruchomości na podstawie jedynie wniosku podatnika i karty leczenia szpitalnego. Kontrolujące wskazują, że **w myśl art. 187 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa organ podatkowy jest obowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy. Z kolei stosownie do art. 180. § 1 jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. Następnie w myśl art. 191 ww. ustawy organ podatkowy ocenia na podstawie całego zebranego materiału dowodowego, czy dana okoliczność została udowodniona.**

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

¹⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

4) Podatek rolny

Uchwałą nr XXXI/195/2013 z dnia 29 listopada 2013 roku Rada Gminy Wierzchlas obniżyła ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawę do obliczenia podatku rolnego. Ww. uchwałą obniżono cenę skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego ogłoszoną w Komunikacie Prezesa GUS z dnia 18 października 2013 roku w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów poprzedzających kwartał poprzedzający rok podatkowy 2014 przyjmowaną jako podstawa obliczenia podatku rolnego na obszarze Gminy Wierzchlas na 2014 rok z kwoty 69,28 zł za 1 dt do kwoty 55 zł za 1 dt.

W dniu 12 grudnia 2014 roku Rada Gminy Wierzchlas podjęła uchwałę nr II/6/2014 w sprawie obniżenia ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawę do obliczenia podatku rolnego. Ww. uchwałą obniżono cenę skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego ogłoszoną w Komunikacie Prezesa GUS z dnia 20 października 2014 roku w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów poprzedzających kwartał poprzedzający rok podatkowy 2015 przyjmowaną jako podstawa obliczenia podatku rolnego na obszarze Gminy Wierzchlas na 2015 rok z kwoty 61,37 zł za 1 dt do kwoty 49 zł za 1 dt.

Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 roku w sprawie zaliczenia gmin oraz miast do jednego z czterech okręgów podatkowych (Dz. U. z 2001 roku nr 143 poz. 1614) Gmina Wierzchlas zaliczana jest do I okręgu podatkowego.

Stawki podatku od 1 ha przeliczeniowego do naliczenia podatku rolnego wynosily:

- na 2014 rok – 137,50 zł (55 zł x 2,5q) od 1 ha przeliczeniowego i 275 zł (55 zł x 5q) od pozostałych gruntów od 1 ha powierzchni,
- na 2015 rok – 122,50 zł (49 zł x 2,5q) od 1 ha przeliczeniowego i 245 zł (49 zł x 5q) od pozostałych gruntów od 1 ha powierzchni.

Uchwałą nr XVIII/132/2004 z dnia 26 listopada 2004 roku Rada Gminy określiła wzory formularzy informacji w sprawie podatku rolnego i deklaracji na podatek rolny.

Podatek rolny od osób prawnych

Wpływy z podatku rolnego od osób prawnych wynosily w 2014 roku 364,00 zł, a w 2015 roku – 301,00 zł.

Na podstawie prowadzonego przez Gminę rejestru, na terenie Gminy funkcjonowały w latach 2014 – 2015 roku – 2 osoby prawne będące podatnikami podatku rolnego.

Kontrolą objęto 100% podatników.

Nieprawidłowości w zakresie naliczania podatku rolnego nie stwierdzono.

Kontrolujące wskazują, że podatkiem rolnym nie objęto ochotniczych straży pożarnych z terenu Gminy Wierzchlas. Szerzej na ten temat przy zagadnieniu Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych – podatek od nieruchomości.

Podatek rolny od osób fizycznych

Podatek rolny od osób fizycznych ujęty jest w jednej decyzji wymiarowej (nakazie płatniczym) jako składnik łącznego zobowiązania pieniężnego (art. 6c ust.1 ustawy o podatku rolnym).

Przypis netto podatku rolnego od osób fizycznych (wymiar podatku według deklaracji podatkowych + przypisy – odpisy) w kontrolowanej gminie wynosil w 2014 roku kwotę 438.194,00 zł, w 2015 roku – 387.259,00 zł.

Wpływy z tytułu podatku rolnego od osób fizycznych wynosiły w 2014 roku – 437.223,04 zł i stanowiły 2,32% dochodów budżetowych Gminy Wierzchlas. W 2015 roku wpływy z tytułu podatku rolnego stanowiły kwotę 385.831,54 zł, tj. 1,58% dochodów budżetowych ogółem.

Kontrolą prawidłowości poboru i ewidencji podatku rolnego od osób fizycznych w latach 2014 - 2015 objęto 19 podatników (...) ¹⁵. W 2014 roku skontrolowano podatek rolny na kwotę 13.067,00 zł, natomiast w 2015 roku na kwotę 13.156,00 zł (próba przyjęta do kontroli została wybrana metodą losową i wyniosła w 2014 roku – 2,98%, a w 2015 roku – 3,38% przypisanego podatku w każdym roku).

Uwagi co do prawidłowości naliczania podatku rolnego od osób fizycznych zawarto powyżej przy zagadnieniu Podatek od nieruchomości od osób fizycznych.

Ustalono, że w większości przypadków podatnicy podatku rolnego nie składali informacji na podatek rolny według wzoru ustalonego przez Radę Gminy.

Zgodnie natomiast z przepisami ustawy o podatku rolnym, osoby fizyczne mają obowiązek złożyć właściwemu organowi podatkowemu informacje o gruntach, sporządzone na formularzach według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku rolnego. Osoby fizyczne mają również obowiązek złożyć informacje o zajęciu gruntów gospodarstwa rolnego na prowadzenie innej działalności gospodarczej niż działalność rolnicza lub po zaprzestaniu prowadzenia tej działalności o przywróceniu działalności rolniczej albo jeżeli z innych powodów ich powierzchnia uległa zmniejszeniu lub zwiększeniu.

Udzielone ulgi i zwolnienia w zakresie podatku rolnego

2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)
Ulga inwestycyjna	0	0
Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów	13	1.181
Ulga żołnierska	0	0
Umorzenie zaległości, odsetek	1	581
Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	1	1.673
Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	0	0

2015 rok

Rodzaj decyzji	Ilość decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)
Ulga inwestycyjna	0	0

¹⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów	28	3.664
Ulga żołnierska	0	0
Umorzenie zaległości, odsetek	0	0
Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	0	0
Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	0	0

Zwolnienia z tytułu nabycia gruntów

Kontroli poddano 8 decyzji w sprawach zwolnień i ulg z tytułu nabycia gruntów, wydanych w 2015 roku, to jest 28,57% ogółu decyzji. Sprawdzono:

Decyzja nr PiO 3121.u.20.2015 z dnia 7 września 2015 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 1,4993 ha nabyte przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego aktem notarialnym nr Rep. A 4352/2015 z dnia 20 września 2015 roku (...) ¹⁶ na okres od dnia 1 września 2015 roku do dnia 31 października 2020 roku. Wniosek podatnika z dnia 21 sierpnia 2015 roku.

Decyzja nr PiO 3121.u.21.2015 z dnia 8 września 2015 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 1,6815 ha nabyte przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego aktem notarialnym nr Rep. A 2627/2015 z dnia 24 sierpnia 2015 roku (...) ¹⁷ od dnia 1 września 2015 roku do dnia 31 października 2020 roku. Wniosek podatnika z dnia 25 sierpnia 2015 roku.

Decyzja nr PiO 3121.u.23.2015 z dnia 6 października 2015 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 0,9502 ha nabyte przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego aktem notarialnym nr Rep. A 4687/2015 z dnia 16 września 2015 roku (...) ¹⁸ na okres od dnia 1 października 2015 roku do dnia 3 listopada 2020 roku. Wniosek podatnika z dnia 28 września 2015 roku.

Decyzja nr PiO 3121.u.24.2015 z dnia 6 października 2015 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 0,2546 ha nabyte przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego aktem notarialnym nr Rep. A 3104/2015 z dnia 25 września 2015 roku (...) ¹⁹ na okres od dnia 1 października 2015 roku do dnia 3 października 2020 roku. Wniosek podatnika z dnia 28 września 2015 roku.

¹⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Decyzja nr PiO 3121.u.22.2015 z dnia 7 października 2015 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 1,5555 ha nabyte przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego aktem notarialnym nr Rep. A 4797/2015 z dnia 19 września 2015 roku (...) ²⁰ na okres od dnia 1 października 2015 roku do dnia 30 listopada 2020 roku. Wniosek podatnika z dnia 30 września 2015 roku.

Decyzja nr PiO 3121.u.26.2015 z dnia 27 listopada 2015 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 3,0123 ha nabyte przez podatnika na powiększenie istniejącego gospodarstwa rolnego aktami notarialnymi nr Rep. A 1973/2015 z dnia 29 września 2015 roku (...) ²¹, Rep. A 1983/2015 z dnia 30 września 2015 roku (...) ²² oraz nr Rep. A 2008/2015 (...) ²³ i nr Rep. A 2018/2015 z dnia 2 października 2015 roku (...) ²⁴ na okres od dnia 1 grudnia 2015 roku do dnia 31 października 2020 roku. Wniosek podatnika z dnia 2 listopada 2015 roku. W decyzji wykazano hektary fizyczne pomniejszone o użytki rolne klasy V, zwolnione na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o podatku rolnym.

W świetle art. 12 ust. 3 ustawy o podatku rolnym, okres zwolnienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, wynosi 5 lat, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zawarto umowę sprzedaży gruntów lub prawa wieczystego użytkowania, ustanowiono prawo wieczystego użytkowania gruntów lub objęto grunty w trwałe zagospodarowanie w drodze umowy. Z kolei w myśl art. 13d ust. 3 wymienionej ustawy - zwolnienia i ulgi podatkowe udzielone na wniosek podatnika stosuje się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.

Dla gruntów nabytych aktami notarialnymi z dni 29 i 30 września ulga powinna przysługiwać od 1 grudnia 2015 roku do dnia 31 października 2020 roku, a dla gruntów nabytych aktem notarialnym z dnia 2 października 2015 roku – od dnia 1 grudnia 2015 roku do dnia 30 listopada 2020 roku.

Decyzja nr PiO 3121.u.27.2015 z dnia 1 grudnia 2015 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 0,2913 ha nabyte przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego aktem notarialnym nr Rep.

---

²⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

A 3726/2015 z dnia 18 listopada 2015 roku (...) ²⁵ na okres od dnia 1 grudnia 2015 roku do dnia 30 listopada 2020 roku. Wniosek podatnika z dnia 18 listopada 2015 roku.

Decyzję nr PiO 3121.u.28.2015 z dnia 22 grudnia 2015 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 0,4935 ha (...) ²⁶, nabyte przez podatnika na powiększenie istniejącego gospodarstwa rolnego aktem notarialnym Rep. A 6378/2014 z dnia 24 listopada 2014 roku na okres od 1 stycznia 2016 roku do 30 listopada 2019 roku oraz zwolniono pow. 0,5046 ha (...) ²⁷ nabytą aktem notarialnym nr Rep. A 6276/2015 z dnia 11 grudnia 2015 roku na okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku. Wniosek podatnika z dnia 15 grudnia 2019 roku.

5) Podatek od środków transportowych

Stawki podatku od środków transportowych na lata 2014 – 2015 określono uchwałami Rady Gminy Wierzchlas: [1] nr XXX/190/2013 z dnia 29 października 2013 roku na 2014 rok, [2] nr XL/238/2014 z dnia 30 października 2014 roku na 2015 rok.

Podatek od środków transportowych – osoby fizyczne

W 2014 roku w kontrolowanej jednostce podatkiem od środków transportowych od osób fizycznych objętych było 141 pojazdów, natomiast w 2015 roku 152 pojazdy.

Przypis podatku od środków transportowych dla osób fizycznych w 2014 roku wyniósł 149.258 zł, natomiast w 2015 roku 160.998,00 zł. Dochody z tytułu podatku od środków transportowych od osób fizycznych wyniosły w 2014 roku – 141.792,84 zł, a w 2015 roku – 153.200,00 zł.

Kontrolą prawidłowości poboru i ewidencji podatku od środków transportowych od osób prawnych za lata 2014 i 2015 objęto 10 podatników. W 2014 roku skontrolowano podatek od środków transportowych na kwotę 83.760,00 zł, natomiast w 2015 roku na kwotę 83.070 zł (próba przyjęta do kontroli wyniosła w 2014 roku – 56,12%, w 2015 roku – 51,60%).

Zestawienie pojazdów objętych kontrolą stanowi załącznik nr 15 do protokołu kontroli.

Ewidencja podatku od środków transportowych prowadzona jest techniką komputerową przy użyciu programu AUTA 2014.1.1.1.303.

Ustalenia kontroli

Podatnicy:

(...) ²⁸

---

²⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w

Wobec powyższego naruszono przepis art. 21 § 2 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym, jeżeli przepisy prawa podatkowego nakładają na podatnika obowiązek złożenia deklaracji, a zobowiązanie podatkowe powstaje w sposób określony w § 1 pkt 1 (zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem zaistnienia zdarzenia, z którym ustawa podatkowa wiąże powstanie takiego zobowiązania), podatek wykazany w deklaracji jest podatkiem do zapłaty, z zastrzeżeniem § 3. W § 3 określono, że jeżeli w postępowaniu podatkowym organ podatkowy stwierdzi, że podatnik, mimo ciężącego na nim obowiązku, nie zapłacił w całości lub w części podatku, nie złożył deklaracji albo że wysokość zobowiązania podatkowego jest inna niż wykazana w deklaracji, organ podatkowy wydaje decyzję, w której określa wysokość zobowiązania podatkowego (od 1 stycznia 2016 roku § 3 brzmi - jeżeli w postępowaniu podatkowym organ podatkowy stwierdzi, że podatnik, mimo ciężącego na nim obowiązku, nie zapłacił w całości lub w części podatku, nie złożył deklaracji albo że wysokość zobowiązania podatkowego jest inna niż wykazana w deklaracji, albo powstałego zobowiązania nie wykazano, organ podatkowy wydaje decyzję, w której określa wysokość zobowiązania podatkowego).

Przypisu podatku dokonano w ewidencji podatkowej Urzędu na podstawie wyliczeń inspektora ds. wymiaru podatków i opłat. Jak wspomniano powyżej podstawą ewidencji są między innymi deklaracje, bądź decyzje określające (szerzej na ten temat poniżej).

Wymieniony pojazd został uwzględniony w skutkach obniżenie stawek podatkowych jako ciągnik samochodowy z zawieszeniem pneumatycznym powyżej 36t. Dla danego pojazdu przyjęto podatek maksymalny w kwocie 1.046,00 zł, podatek lokalny 0,00 zł, różnica 1.046,00 zł). W związku z powyższym skutki obniżenia górnych stawek podatkowych zawyżono dla tego pojazdu w 2015 roku o kwotę 621,98 zł.

Podatnicy w wielu ww. przypadkach składali niekompletne informacje (brak dat nabycia/ zbycia/ zarejestrowania/wyrejestrowania pojazdów, brak danych niezbędnych do obliczenia podatku – DMC, DMCZP, liczby osi, rodzaju zawieszenia, brak obliczenia kwoty podatku), bądź nie składali deklaracji czy korekt deklaracji w sytuacji, gdy nabyli, zbyli, zarejestrowali, wyrejestrowali pojazdy. Inspektor ds. wymiaru podatków i opłat sama dokonywała obliczenia podatku, na podstawie informacji pozyskanych ze Starostwa Powiatowego, bądź danych zgromadzonych w okresie wcześniejszym w bazie komputerowej Urzędu.

W związku z powyższym kontrolujące podkreślają, że podatek od środków transportowych jest podatkiem majątkowym. Nie wszystkie środki transportowe są nim objęte. Opodatkowaniu podatkiem od środków transportowych podlegają pojazdy wymienione w art. 8 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

---

aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączone dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Obowiązek podatkowy w zakresie podatku od środków transportowych, z zastrzeżeniem ust. 2, ciąży na osobach fizycznych i osobach prawnych będących właścicielami środków transportowych. Jak właściciele traktuje się również jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, na które środek transportowy jest zarejestrowany, oraz posiadaczy środków transportowych zarejestrowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako powierzone przez zagraniczną osobę fizyczną lub prawną podmiotowi polskiemu (art. 9 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).

Podatnik podatku od środków transportowych ma zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych obowiązek: składać, w terminie do dnia 15 lutego właściwemu organowi podatkowemu, deklaracje na podatek od środków transportowych na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu – w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku; 2) odpowiednio skorygować deklaracje w razie zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie lub wygaśnięcie obowiązku podatkowego, lub zmianę miejsca zamieszkania, lub siedziby - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia tych okoliczności; 3) wpłacać obliczony w deklaracji podatek od środków transportowych - bez wezwania - na rachunek budżetu właściwej gminy.

Organem właściwym w sprawach podatku od środków transportowych jest organ podatkowy, na którego terenie znajduje się miejsce zamieszkania lub siedziba podatnika, a w przypadku przedsiębiorstwa wielozakładowego lub podmiotu, w którego skład wchodzi wydzielone jednostki organizacyjne – wójt, burmistrz, prezydent miasta, na terenie którego znajduje się zakład lub jednostka posiadająca środki transportowe podlegające opodatkowaniu. W przypadku współwłasności środka transportowego organem właściwym jest organ podatkowy odpowiedni dla osoby lub jednostki organizacyjnej, która została wpisana jako pierwsza w dowodzie rejestracyjnym pojazdu.

Deklaracje składa się na urzędowym formularzu.

Poniżej kontrolujące wskazały, w jaki sposób organ podatkowy powinien postąpić: [1] w przypadku złożenia przez podatnika deklaracji, korekty deklaracji, [2] w przypadku niezłożenia deklaracji, korekty deklaracji, [3] ujmując podatek w ewidencji podatkowej Urzędu.

W sytuacji gdy podatnik złoży deklarację, to po jej złożeniu, organ podatkowy powinien zgodnie z art. 272 Ordynacji podatkowej w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 roku dokonać czynności sprawdzających mających na celu:

- 1) sprawdzenie terminowości:
  - a) składania deklaracji,
  - b) wpłacania zadeklarowanych podatków, w tym również pobieranych przez płatników oraz inkasentów;
- 2) stwierdzenie formalnej poprawności dokumentów wymienionych w pkt 1;
- 3) ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.

Od dnia 1 stycznia 2016 roku przepis brzmi - Organy podatkowe pierwszej instancji, z zastrzeżeniem art. 272a, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu: 1) sprawdzenie terminowości: a) składania deklaracji, b) wpłacania podatków, w tym również pobieranych przez płatników oraz inkasentów; 2) stwierdzenie formalnej

poprawności dokumentów wymienionych w pkt 1; 3) ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami; 4) weryfikację poniesionych przez podatnika wydatków i uzyskanych przychodów (dochodów) opodatkowanych lub przychodów (dochodów) nieopodatkowanych – w zakresie niezbędnym do ujawnienia podstawy opodatkowania z tytułu przychodów niezajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych; 5) weryfikację danych i dokumentów przedstawionych przez podatników dokonujących rejestracji podatkowej.

W razie stwierdzenia, że deklaracja zawiera błędy rachunkowe lub inne oczywiste omyłki bądź że wypełniono ją niezgodnie z ustalonymi wymaganiami, organ podatkowy w zależności od charakteru i zakresu uchybień, zgodnie z art. 274 § 1-5 Ordynacji podatkowej w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 roku: 1) koryguje deklarację, dokonując stosownych poprawek lub uzupełnień, jeżeli zmiana wysokości zobowiązania podatkowego, kwoty nadpłaty, kwoty zwrotu podatku lub wysokości straty w wyniku tej korekty nie przekracza kwoty 1000 zł; 2) zwraca się do składającego deklarację o jej skorygowanie oraz złożenie niezbędnych wyjaśnień, wskazując przyczyny, z powodu których informacje zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość.

Organ podatkowy: 1) uwierzytelnia kopię skorygowanej deklaracji, o której mowa w § 1 pkt 1; 2) doręcza podatnikowi uwierzytelnioną kopię skorygowanej deklaracji wraz z informacją o związanej z korektą deklaracji zmianie wysokości zobowiązania podatkowego, kwoty nadpłaty lub zwrotu podatku lub wysokości straty bądź informację o braku takich zmian.

Na korektę, o której mowa w § 1 pkt 1, podatnik może wnieść sprzeciw do organu, który dokonuje korekty, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uwierzytelnionej kopii skorygowanej deklaracji. Wniesienie sprzeciwu anuluje korektę. W razie niewniesienia sprzeciwu w terminie, korekta deklaracji, o której mowa w § 1 pkt 1, wywołuje skutki prawne jak korekta deklaracji złożona przez podatnika. Przepisy § 1-4 stosuje się odpowiednio do deklaracji składanych przez płatników lub inkasentów oraz do załączników do deklaracji.

Od 1 stycznia 2016 roku obowiązuje zapis art. 274 Ordynacji podatkowej w brzmieniu – w razie stwierdzenia, że deklaracja zawiera błędy rachunkowe lub inne oczywiste omyłki bądź że wypełniono ją niezgodnie z ustalonymi wymaganiami, organ podatkowy w zależności od charakteru i zakresu uchybień: 1) koryguje deklarację, dokonując stosownych poprawek lub uzupełnień, jeżeli zmiana wysokości zobowiązania podatkowego, kwoty nadpłaty, kwoty zwrotu podatku albo kwoty nadwyżki podatku do przeniesienia lub wysokości straty w wyniku tej korekty nie przekracza kwoty 5000 zł; 2) zwraca się do składającego deklarację o jej skorygowanie oraz złożenie niezbędnych wyjaśnień, wskazując przyczyny, z powodu których informacje zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość.

Organ podatkowy: 1) uwierzytelnia kopię skorygowanej deklaracji, o której mowa w § 1 pkt 1; 2) doręcza podatnikowi uwierzytelnioną kopię skorygowanej deklaracji wraz z informacją o związanej z korektą deklaracji zmianie wysokości zobowiązania podatkowego, kwoty nadpłaty lub zwrotu podatku albo kwoty nadwyżki podatku do przeniesienia lub wysokości straty, albo informacją o braku takich zmian, oraz pouczeniem o prawie wniesienia sprzeciwu. Na korektę, o której mowa w § 1 pkt 1, podatnik może wnieść sprzeciw do organu, który dokonuje korekty, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uwierzytelnionej kopii skorygowanej deklaracji. Wniesienie sprzeciwu anuluje korektę. W razie niewniesienia sprzeciwu w terminie, korekta deklaracji, o której mowa w § 1 pkt 1, wywołuje skutki prawne jak korekta deklaracji złożona przez podatnika.

Ustalenia kontrolujących dotyczące prawidłowości opodatkowania osób fizycznych, będących podatnikami podatku od środków transportowych świadczą o tym, że organ podatkowy nie dokonywał weryfikacji danych wykazywanych w składanych przez podatników deklaracjach na podatek od środków transportowych, co stanowiło naruszenie przywołanego powyżej art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Ponadto zgodnie z art. 274a § 2 ww. ustawy w razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

Szczególnego podkreślenia wymaga fakt, że w kontrolowanych przypadkach podatnicy składali deklaracje niekompletne (zwłaszcza brak było w deklaracjach kwoty podatku obliczonej przez podatnika). Samoobliczenia podatku dokonywała inspektor ds. wymiaru podatków i opłat posiłkując się informacjami wprowadzonymi w okresie wcześniejszym do komputerowej bazy danych Urzędu Gminy, bądź informacjami podatkowymi ze Starostwa Powiatowego w Wieluniu. **Jednak to nie organ podatkowy, ale podatnik jest zobowiązany do określenia danych niezbędnych do wyliczenia podatku od środków transportowych. Podatnik w deklaracji na podatek od środków transportowych powinien wskazać wszelkie wymagane do obliczenia podatku daty i parametry pojazdu, na tej podstawie wyliczyć podatek i odprowadzić go na rachunek danej gminy.**

Także w przypadku braku obliczenia podatku przez podatnika w deklaracji, ale gdy deklaracja zawiera dane pozwalające obliczyć podatek organ podatkowy powinien zastosować procedurę korekty deklaracji określoną w Ordynacji podatkowej.

Kontrolujące wskazują również, że w przypadku podatników (podatnik (...)²⁹), którzy wpłacili podatek na podstawie nawet prawidłowych obliczeń pracownika, ale w kwocie wyższej niż zadeklarowana w deklaracji mają nadpłatę, ponieważ zgodnie z art. 21 § 2 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym, **jeżeli przepisy prawa podatkowego nakładają na podatnika obowiązek złożenia deklaracji, a zobowiązanie podatkowe powstaje w sposób określony w § 1 pkt 1 (zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem zaistnienia zdarzenia, z którym ustawa podatkowa wiąże powstanie takiego zobowiązania), podatek wykazany w deklaracji jest podatkiem do zapłaty, z zastrzeżeniem § 3.**

W sytuacji, gdy podatnik nie złoży deklaracji na podatek od środków transportowych (DT-1) organy podatkowe uprawnione są, w ramach czynności sprawdzających, do żądania złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji. Organ podatkowy może również wezwać podatnika do złożenia

---

²⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak. Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

deklaracji, jeżeli deklaracja nie została złożona pomimo zaistnienia takiego obowiązku (art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej).

Uchylenie się podatnika od obowiązków powinno skutkować wszczęciem postępowania podatkowego na podstawie art. 165 Ordynacji podatkowej. W ramach tego postępowania organ podatkowy ma możliwość wezwać stronę do złożenia wyjaśnień, zeznań lub dokonania określonej czynności, jeżeli jest to niezbędne dla wyjaśnienia stanu faktycznego lub rozstrzygnięcia sprawy, zgodnie z art. 155 § 1 Ordynacji podatkowej. W sytuacji gdy wszelkie ww. czynności organu nie przyniosą oczekiwanego skutku, wówczas, po przeprowadzonym postępowaniu, powinien on wydać decyzję określającą wysokość zobowiązania podatkowego, co wynika z art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym, jeżeli w postępowaniu podatkowym organ stwierdzi, że podatnik mimo ciążącego obowiązku nie zapłacił w całości lub w części podatku, nie złożył deklaracji albo że wysokość zobowiązania podatkowego jest inna niż wykazana w deklaracji, wydaje decyzję, w której określa wysokość zobowiązania podatkowego.

Uwagi co do ewidencji księgowej w zakresie podatków i opłat

Ponadto należy wskazać, że dokonane przez pracownika ds. wymiaru podatków i opłat samodzielne ustalenia dotyczące parametrów pojazdów (dot. głównie samodzielnego obliczenia przez pracownika DMCZP czy uwzględniania do obliczenia podatku liczby osi, pomimo braku takich informacji w deklaracjach czy w informacjach podatkowych ze Starostwa), czy samodzielne obliczenia kwot podatków od środków transportowych nie mogą być podstawą zapisów w ewidencji księgowej jednostki.

Zgodnie z § 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 roku, nr 208, poz. 1375), zadaniem komórki rachunkowości jest w szczególności prowadzenie w księgach rachunkowych prawidłowej ewidencji przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów i zaliczeń z tytułu podatków. Z kolei w świetle § 4 ust. 1 pkt 1 wymienionego rozporządzenia do udokumentowania przypisów lub odpisów służą deklaracje w rozumieniu art. 3 pkt 5 Ordynacji podatkowej, z których wynika zobowiązanie podatkowe lub kwota zmniejszająca zobowiązanie podatkowe oraz decyzje.

W myśl art. 3 pkt 5 ustawy Ordynacja podatkowa, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 roku, przez deklaracje - rozumie się również zeznania, wykazy oraz informacje, do których składania obowiązani są, na podstawie przepisów prawa podatkowego, podatnicy, płatnicy i inkasenci (od dnia 12 stycznia 2016 roku przez deklaracje - rozumie się również zeznania, wykazy, zestawienia oraz informacje, do których składania obowiązani są, na podstawie przepisów prawa podatkowego, podatnicy, płatnicy i inkasenci).

Stosownie natomiast do art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej, jeżeli w postępowaniu podatkowym organ podatkowy stwierdzi, że podatnik, mimo ciążącego na nim obowiązku, nie zapłacił w całości lub w części podatku, nie złożył deklaracji albo że wysokość zobowiązania podatkowego jest inna niż wykazana w deklaracji, organ podatkowy wydaje decyzję, w której określa wysokość zobowiązania podatkowego (brzmienie przepisu do dnia 31 grudnia 2015 roku). Wówczas zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania (art. 21 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej).

Udzielone ulgi w zakresie podatku od środków transportowych

W latach 2014 – 2015 nie udzielano ulg w zakresie podatku od środków transportowych.

6) Terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości podatkowych

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

Na dzień 31 grudnia 2014 roku zadłużenie w podatku od nieruchomości od osób prawnych wynosiło 15.494,79 zł, a na dzień 31 grudnia 2015 roku 6.208,60 zł.

(...)³⁰

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

Na dzień 31 grudnia 2014 roku zadłużenie w podatku od nieruchomości od osób fizycznych wynosiło 83.394,61 zł, a na dzień 31 grudnia 2015 roku 91.920,11 zł.

Kontroli poddano czynności windykacyjne wobec podatników wymienionych w poniższych tabelach:

(...)³¹

Szczegółową kontrolą objęto czynności windykacyjne podjęte w latach 2014 – 2015.

Podatek od środków transportowych od osób fizycznych

Na dzień 31 grudnia 2014 roku zadłużenie w podatku od środków transportowych od osób fizycznych wynosiło 21.279,46 zł, a na dzień 31 grudnia 2015 roku 24.367,46 zł.

Kontroli poddano czynności windykacyjne wobec podatników wymienionych w poniższych tabelach:

(...)³²

Szczegółową kontrolą objęto czynności windykacyjne podjęte w latach 2014 – 2015. Ustalono, że zaległości dotyczące wcześniejszego okresu również zostały objęte postępowaniem egzekucyjnym.

---

³⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Podatek rolny od osób fizycznych

Na dzień 31 grudnia 2014 roku zadłużenie w podatku rolnym od osób fizycznych wynosiło 18.950,77 zł, a na dzień 31 grudnia 2015 roku 20.531,62 zł.

Kontroli poddano czynności windykacyjne wobec podatników wymienionych w poniższych tabelach:

(...)³³

Szczegółową kontrolą objęto czynności windykacyjne podjęte w latach 2014 – 2015. Ustalono, że zaległości dotyczące wcześniejszego okresu również zostały objęte postępowaniem egzekucyjnym.

2. DOCHODY Z MAJĄTKU

2.1. Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości

Dochody ze sprzedaży nieruchomości lub ich części (w tym lokali)

klasyfikacja	2014 rok			2015 rok		
	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie
70005 § 0870	0	0,00	0,00	0	7 140	7 140

W latach 2014-2015 nie dokonywano sprzedaży lub ich części (w tym lokali) w dziale 700, rozdział 70005.

2.2. Dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu

Dochody z użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu

2014 rok			2015 rok		
Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie
	0,00	0,00		0,00	0,00

W okresie objętym kontrolą Gmina Wierzchlas nie osiągnęła żadnych dochodów z opłaty z tytułu użytkowania wieczystego, użytkowania lub zarządu, gdyż na terenie Gminy nie ustanowiono żadnego takiego prawa.

³³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

2.3. Dochody z tytułu najmu i dzierżawy nieruchomości

Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych

Paragraf	2014 rok		2015 rok	
	Plan po zmianach	Wykonanie	Plan po zmianach	Wykonanie
075	141.500,00	140.233,72	140.000,00	135.567,86

Wykaz lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych oddanych przez Gminę Wierzchlas w najem lub dzierżawę zawiera załącznik nr 16 do protokołu kontroli.

Gmina Wierzchlas posiadała wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2012 – 2015, przyjęty uchwałą nr XII/74/2011 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 30 listopada 2011 roku. Program opublikowany został w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 23 stycznia 2012 roku pod pozycją 210. Zgodnie z rozdziałem 5 ww. programu – sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami zasobu mieszkaniowego, lokalami wchodzącymi w mieszkaniowy zasób Gminy Wierzchlas zarządza Wójt Gminy. Ponadto w programie wskazano źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej, a także dokonano analizy potrzeb wraz z określeniem planu remontów i modernizacji stanu technicznego budynków i lokali. Określono również inne działania w kierunku wykorzystania i racjonalizacji gospodarowania zasobem mieszkaniowym. Uchwałą nr XXXVIII/233/2014 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 9 września 2014 roku (opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 30 września 2014 roku, poz. 3448) ustalono zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wierzchlas. Zarządzeniem nr 5/2015 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 27 stycznia 2015 roku ustalono stawki czynszu lokali mieszkalnych w Gminie Wierzchlas na 2015 rok.

Gmina Wierzchlas dysponuje 46 umowami najmu i dzierżawy. W kontrolowanym okresie zawarto 23 umowy, w tym: 3 umowy najmu lokali mieszkalnych, 4 umowy najmu lokali socjalnych, 4 umowy najmu lokali użytkowych oraz 12 umów dzierżawy gruntów. Ponadto, każda z powyższych 23 umów stanowi kontynuację czasu umów zawartych w latach wcześniejszych, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość. Pozostałe umowy zostały zawarte w latach 1998-2013.

Uchwałą nr XIII/78/2008 z dnia 30 stycznia 2008 roku Rada Gminy Wierzchlas określiła zasady nabycia, zbycia i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawienia lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata. W zakresie zasad dzierżawy/najmu nieruchomości, mocą uchwały ustalono:

- przeznaczenie nieruchomości do dzierżawy lub najmu, następuje w drodze zarządzenia Wójta, do którego załącza się wykaz nieruchomości,
- bez przetargu wydzierżawia się i wynajmuje nieruchomości gminne w przypadku m.in. przedłużenia czasu umów uprzednio zawartych, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość,
- ustala się minimalne roczne stawki czynszu dzierżawy gruntów, stanowiących mienie komunalne Gminy Wierzchlas użytkowanych rolniczo, w wysokości stanowiącej iloczyn dzierżawionej powierzchni gruntów i równowartości pieniężnej następujących ilości żyta:

KLASA GRUNTU	ILOŚĆ KWINTALI ŻYTA ZA 1 HEKTAR POWIERZCHNI GRUNTU
III a	4,00 q żyta/ha
III b	3,00 q żyta/ha

IV a	2,5 q żyta/ha
IV b	2,00 q żyta/ha
V	1,5 q żyta/ha
VI	1,00 q żyta/ha
VI z	0,50 q żyta/ha

- ustala się minimalną roczną stawkę czynszu dzierżawnego za grunty komunalne wykorzystywane na cele nierolnicze, w wysokości równowartości pieniężnej 30 q żyta za 1 ha,
- wartość 1 q żyta ustala się w wysokości równej wartości 1 q żyta, przyjętej przez Radę Gminy do podstawy wymiaru podatku rolnego za dany rok kalendarzowy,
- dotychczasowemu dzierżawcy lub najemcy, przysługuje pierwszeństwo zawarcia umowy na dalszy okres, jeżeli na 1 miesiąc przed jej wygaśnięciem złoży pisemną ofertę, pod warunkiem, że wywiązał się z postanowień umowy i o ile nie będzie to kolidowało z interesami gminy.

Uchwałami Rady Gminy Wierzchlas nr: [1] XXXI/195/2013 z dnia 29 listopada 2013 roku oraz [2] II/6/2014 z dnia 12 grudnia 2014 roku obniżono cenę skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego ogłoszoną w Komunikacie Prezesa GUS w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na obszarze Gminy Wierzchlas na rok podatkowy: [1] 2014 z kwoty 69,28 zł za 1 dt do kwoty 55 zł za 1 dt, [2] 2015 z kwoty 61,37 zł za 1 dt do kwoty 49 zł za 1 dt.

Uchwałą nr XXVII/201/2006 z dnia 10 marca 2006 roku Rada Gminy Wierzchlas określiła zasady wynajmowania lokali użytkowych i określiła stawki czynszu na ich wynajem. Mocą uchwały ustalono:

- umowy najmu, poza uzasadnionymi przypadkami, zawierane są na czas nieokreślony,
- najem lokali użytkowych może być dokonywany w drodze przetargu nieograniczonego ustnego przeprowadzonego przez Wójta lub podmiot przez niego upoważniony,
- procedura bezprzetargowa może być zastosowana w przypadku: [1] małżonków, wstępnych, zstępnych oraz osób związanych tytułem przysposobienia z dotychczasowym najemcą lokalu, pod warunkiem prowadzenia w nim tej samej działalności, [2] podmiotów prowadzących działalność charytatywną, opiekuńczą lub leczniczą, [3] gdy przeprowadzone dwukrotnie przetargi na dany lokal okazały się nieskuteczne,
- jeżeli lokal wyposażony jest w instalacje c.o. pobiera się dodatkowo opłatę w tym zakresie,
- wysokość stawek czynszu oraz opłata za c.o. ulegają waloryzacji raz w roku o wskaźnik wzrostu cen i usług konsumpcyjnych, publikowanych w ustawie budżetowej,
- wysokość stawek czynszu oraz opłaty za c.o. określa się w odrębnym zarządzeniu.

Stawki czynszu za najem poszczególnych kategorii lokali użytkowych ustalono zarządzeniami Wójta Gminy Wierzchlas nr: [1] 2/2014 z dnia 31 stycznia 2014 roku na rok 2014 oraz [2] 4/2015 z dnia 27 stycznia 2015 roku na rok 2015.

Analizie poddano opłaty za najem lokali użytkowych/ dzierżawę gruntów, stanowiących własność Gminy na podstawie poniższych umów zawartych w latach 2014 – 2015 jako kontynuacja umów zawartych w latach ubiegłych:

1. Umowa dzierżawy gruntu zawarta w dniu 2 listopada 2015 roku z (...) ³⁴. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy Krzysztof Bednarek. Przedmiotem umowy jest nieruchomość niezabudowana położona w obrębie geodezyjnym 7 Kraszkowice, której własność jest uregulowana w księdze wieczystej KW SR1W/00024060/9 i oznaczona w ewidencji gruntów jako działka nr 993/1 o powierzchni 1,60 ha (**użytki kopalne**) oddana w dzierżawę do dnia 31 sierpnia 2018 roku, poczynając od dnia podpisania umowy. Nieruchomość będąca przedmiotem umowy będzie przeznaczona pod uprawy rolne. W umowie określono roczny czynsz dzierżawny w wysokości wyrażonej równowartością pieniężną 2,4 q żyta, płatny w terminie do 31 marca każdego roku. Poprzednie umowy dzierżawy obowiązywały w terminach: [1] 1 listopad 2006 – 2 listopad 2009, [2] 2 listopad 2009 – 2 listopad 2012, [3] 2 listopad 2012 – 2 listopad 2015.

Umowę przedłużono bez uzyskania wcześniejszej zgody Rady Gminy. Działanie to naruszało postanowienia art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. z 2013 roku Dz.U. poz. 594), w myśl którego do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących: zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej; uchwała rady gminy jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość; do czasu określenia zasad wójt może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą rady gminy. Zasady zbywania, nabywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata nieruchomości ustalone uchwałą nr XIII/78/2008 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 30 stycznia 2008 roku odnosiły się do nieruchomości wydzierżawianych lub wynajmowanych na okres dłuższy niż 3 lata, nie uregulowano zasad wydzierżawianych lub wynajmowanych na okres krótszy niż 3 lata.

Ustalono, że oddając w dzierżawę ww. nieruchomość jednostka nie zachowała procedury w zakresie obowiązku podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2015 roku, poz. 1774 j.t. ze zm.).

W kontrolowanym okresie (2014 – 2015) stawki czynszu były następujące: [1] **od 1 stycznia 2014 roku, zgodnie z pismem z Urzędu Gminy z dnia 19 lutego 2015 roku - 117,60 zł**, [2] od 1 stycznia 2015 roku, zgodnie z pismem z Urzędu Gminy z dnia 2 lutego 2016 roku - 117,60 zł.

---

³⁴ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Zgodnie z przyjętym przez Urząd Gminy sposobem ustalającym wysokości należnego czynszu dzierżawnego, kwota rocznej jego wysokości za rok 2014 powinna stanowić równowartość pieniężną 2,4 q żyta, przy czym wartość 1 q żyta ustalona przez Radę Gminy do podstawy wymiaru podatku rolnego na rok 2014 została obniżona do kwoty 55 zł za 1 dt. W związku z powyższym kwota czynszu za rok 2014 powinna stanowić: 2,4 q żyta x 55 zł = 132 zł.

Ponadto, do ustalenia rocznej stawki czynszu przyjęto ilość kwintali żyta za 1 hektar powierzchni gruntu obowiązujących dla V klasy użytków rolnych. Natomiast, zgodnie z przedstawionym wypisem z rejestru gruntów przedmiotowa działka została zaliczona jako użytki kopalne, oznaczone symbolem K. W związku z powyższym, nie została ona sklasyfikowana rolnie a co za tym idzie, nie posiadała klasy użytku. Zgodnie z § 68 ust. 1 i 3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 roku w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2015 roku, poz. 542 j.t. ze zmianami) użytki kopalne, oznaczone symbolem K, zaliczane są do gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, a nie do gruntów rolnych. **Ponadto, uchwała nr XIII/78/2008 Rady Gminy Wierzchlas nie precyzuje zasad wydzierżawiania nieruchomości o nieokreślonej klasie bonitacyjnej gleby.**

Wyjaśnienie w tej sprawie złożył Wójt Gminy Wierzchlas – Krzysztof Bednarek. Z treści wyjaśnienia wynika, że przedmiotowa działka wykazana została w katastrze nieruchomości jako użytki kopalne, ale jest wykorzystywana rolniczo. Z tego też powodu, w celu ustalenia kwoty należnego czynszu dzierżawnego, jako podstawę przyjęto V klasę gruntu odpowiadającą klasie sąsiednich nieruchomości. W wyjaśnieniu wskazano również brak zainteresowania dzierżawą działki w celach zgodnych z klasyfikacją rejestru gruntów, tj. wydobywania żwiru i piasku.

Wyjaśnienie Krzysztofa Bednarka – Wójta Gminy dotyczące przyjętego sposobu ustalenia czynszu do umowy dzierżawy działki nr 993/1 stanowi [załącznik nr 17 do protokołu kontroli.](#)

Za rok 2014 czynsz został uregulowany przez dzierżawcę zgodnie z terminem płatności wskazanym w umowie. **Czynsz za rok 2015 został wniesiony po terminie zapłaty – w dniu 14 kwietnia 2016 roku. Od nieterminowej zapłaty nie naliczono i nie pobrano należnych odsetek ustawowych na kwotę 0,32 zł.**

- Umowa dzierżawy gruntów zawarta w dniu 1 września 2014 roku z (...) ³⁵. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy Krzysztof Bednarek. Przedmiotem umowy są nieruchomości niezabudowane położona w obrębie geodezyjnym 7 Kraszkowice, których własność jest uregulowana w księdze wieczystej KW SR1W/00024060/9 i oznaczone w ewidencji gruntów jako działki nr: [1] 974/1 o powierzchni 1,36 ha (**użytki kopalne**), [2] 997/1 o powierzchni 1,71 ha (grunty orne), [3] 998 o powierzchni 0,80 ha (**użytki kopalne**), oddane w dzierżawę do dnia 31 sierpnia 2017 roku, poczynając od dnia podpisania

---

³⁵ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

umowy. Nieruchomość będąca przedmiotem umowy będzie przeznaczona pod uprawy rolne. W umowie określono roczny czynsz dzierżawny w wysokości wyrażonej równowartością pieniężną 5,8 q żyta, płatny w terminie do 31 marca każdego roku. Poprzednie umowy dzierżawy obowiązywały w terminach: [1] 13 sierpień 2010 – 13 sierpień 2013, [2] 13 sierpień 2013 – 1 wrzesień 2014.

Umowę przedłużono bez uzyskania wcześniejszej zgody Rady Gminy. Działanie to naruszało postanowienia art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy o samorządzie gminnym.

Ustalono, że oddając w dzierżawę ww. nieruchomość jednostka nie zachowała procedury w zakresie obowiązku podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

W kontrolowanym okresie (2014 – 2015) stawki czynszu były następujące: [1] **od 1 stycznia 2014 roku, zgodnie z pismem z Urzędu Gminy z dnia 19 lutego 2015 roku - 284,20 zł**, [2] od 1 stycznia 2015 roku, zgodnie z pismem z Urzędu Gminy z dnia 2 lutego 2016 roku - 284,20 zł.

Zgodnie z przyjętym przez Urząd Gminy sposobem ustalającym wysokości należnego czynszu dzierżawnego, kwota rocznej jego wysokości za rok 2014 powinna stanowić równowartość pieniężną 5,8 q żyta, przy czym wartość 1 q żyta ustalona przez Radę Gminy do podstawy wymiaru podatku rolnego na rok 2014 została obniżona do kwoty 55 zł za 1 dt. W związku z powyższym kwota czynszu za rok 2014 powinna stanowić: 5,8 q żyta x 55 zł = 319 zł.

Ponadto, do ustalenia rocznej stawki czynszu w przypadku działek nr: 974/1 oraz 998 przyjęto ilość kwintali żyta za 1 hektar powierzchni gruntu obowiązujących dla V klasy użytków rolnych. Natomiast, zgodnie z przedstawionym wypisem z rejestru gruntów przedmiotowe działki zostały zaliczone jako użytki kopalne, oznaczone symbolem K. W związku z powyższym, nie zostały one sklasyfikowane rolnie a co za tym idzie, nie posiadały klasy użytku. Zgodnie z § 68 ust. 1 i 3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa w sprawie ewidencji gruntów i budynków użytki kopalne, oznaczone symbolem K, zaliczane są do gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, a nie do gruntów rolnych. Ponadto, uchwała nr XIII/78/2008 Rady Gminy Wierzchlas nie precyzuje zasad wdzierżawiania nieruchomości o nieokreślonej klasie bonitacyjnej gleby.

Wyjaśnienie złożone w tej sprawie przez Wójta Gminy Wierzchlas – Krzysztofa Bednarek, stanowiące załącznik do protokołu kontroli zostało opisane powyżej – w części dotyczącej analizy umowy dzierżawy działki nr 993/1.

Czynsz za lata 2014 - 2015 został uregulowany przez dzierżawcę zgodnie z terminem płatności wskazanym w umowie.

3. Umowa dzierżawy gruntu zawarta w dniu 31 grudnia 2015 roku z (...) ³⁶. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy Krzysztof Bednarek. Przedmiotem umowy jest nieruchomość niezabudowana położona w obrębie geodezyjnym 21

---

³⁶ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wierzchlas, których własność jest uregulowana w księdze wieczystej KW SR1W/00031118/7 i oznaczona w ewidencji gruntów jako działka nr 2686 o powierzchni 0,4677 ha (grunty orne), oddane w dzierżawę na okres od dnia 2 stycznia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku. Nieruchomość będąca przedmiotem umowy będzie przeznaczona pod uprawy rolne. W umowie określono roczny czynsz dzierżawny w wysokości wyrażonej równowartością pieniężną 1,75 q żyta, płatny w terminie do 31 marca każdego roku. Poprzednie umowy dzierżawy obowiązywały w terminach: [1] 2 stycznia 2007 – 2 stycznia 2010, [2] 4 stycznia 2010 – 2 stycznia 2013, [3] 2 stycznia 2013 – 2 stycznia 2016.

Umowę przedłużono bez uzyskania wcześniejszej zgody Rady Gminy. Działanie to naruszało postanowienia art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy o samorządzie gminnym.

Ustalono, że oddając w dzierżawę ww. nieruchomość jednostka nie zachowała procedury w zakresie obowiązku podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

W kontrolowanym okresie (2014 – 2015) stawki czynszu były następujące: [1] **od 1 stycznia 2014 roku, zgodnie z pismem z Urzędu Gminy z dnia 19 lutego 2015 roku - 85,75 zł**, [2] od 1 stycznia 2015 roku, zgodnie z pismem z Urzędu Gminy z dnia 2 lutego 2016 roku - 85,75 zł.

Zgodnie z przyjętym przez Urząd Gminy sposobem ustalającym wysokości należnego czynszu dzierżawnego, kwota rocznej jego wysokości za rok 2014 powinna stanowić równowartość pieniężną 1,75 q żyta, przy czym wartość 1 q żyta ustalona przez Radę Gminy do podstawy wymiaru podatku rolnego na rok 2014 została obniżona do kwoty 55 zł za 1 dt. W związku z powyższym kwota czynszu za rok 2014 powinna stanowić: 1,75 q żyta x 55 zł = 96,25 zł.

Z powyższych wyliczeń wynika, że zaniżono wysokość czynszu za rok 2014 o kwotę 10,50 zł.

Czynsz za lata 2014 - 2015 został uregulowany przez dzierżawcę zgodnie z terminem płatności wskazanym w umowie.

- Umowa dzierżawy gruntów zawarta w dniu 1 września 2014 roku z (...) ³⁷. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy Krzysztof Bednarek. Przedmiotem umowy są nieruchomości niezabudowane położone w obrębie geodezyjnym 21 Wierzchlas, których własność jest uregulowana w księdze wieczystej KW SR1W/00035152/1 i oznaczone w ewidencji gruntów jako działki nr: [1] 1304/2 o powierzchni 0,8278 ha (grunty orne), [2] 1305/2 o powierzchni 0,0260 ha (grunty orne), [3] 1307 o powierzchni 0,1380 ha (grunty orne), [4] 1308/2 o powierzchni 0,0671 ha (grunty orne), [5] 1311/2 o powierzchni 0,1156 ha (grunty orne), oddane w dzierżawę do dnia 1 września 2017 roku, poczynając od dnia podpisania umowy. Nieruchomość będąca przedmiotem umowy będzie przeznaczona pod uprawy rolne. W umowie określono roczny czynsz dzierżawny w wysokości wyrażonej równowartością pieniężną 3,59 q żyta, płatny w terminie

---

³⁷ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

do 31 marca każdego roku. Poprzednie umowy dzierżawy obowiązywały w terminach: [1] 1 wrzesień 2008 – 1 wrzesień 2011, [2] 1 wrzesień 2011 – 1 wrzesień 2014.

Umowę przedłużono bez uzyskania wcześniejszej zgody Rady Gminy. Działanie to naruszało postanowienia art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy o samorządzie gminnym.

Ustalono, że oddając w dzierżawę ww. nieruchomość jednostka nie zachowała procedury w zakresie obowiązku podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

W kontrolowanym okresie (2014 – 2015) stawki czynszu były następujące: [1] **od 1 stycznia 2014 roku, zgodnie z pismem z Urzędu Gminy z dnia 19 lutego 2015 roku - 176,40 zł**, [2] od 1 stycznia 2015 roku, zgodnie z pismem z Urzędu Gminy z dnia 2 lutego 2016 roku - 176,40 zł.

Zgodnie z przyjętym przez Urząd Gminy sposobem ustalającym wysokości należnego czynszu dzierżawnego, kwota rocznej jego wysokości za rok 2014 powinna stanowić równowartość pieniężną 3,6 q żyta, przy czym wartość 1 q żyta ustalona przez Radę Gminy do podstawy wymiaru podatku rolnego na rok 2014 została obniżona do kwoty 55 zł za 1 dt. W związku z powyższym kwota czynszu za rok 2014 powinna stanowić: 3,6 q żyta x 55 zł = 198 zł.

Z powyższych wyliczeń wynika, że zaniżono wysokość czynszu za rok 2014 o kwotę 21,60 zł.

Czynsz za lata 2014 - 2015 został uregulowany przez dzierżawcę zgodnie z terminem płatności wskazanym w umowie.

5. Umowa dzierżawy gruntów zawarta w dniu 2 września 2013 roku z (...) ³⁸. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy Krzysztof Bednarek. Przedmiotem umowy są nieruchomości niezabudowane położone w obrębie geodezyjnym 11 Mierzyce, których własność jest uregulowana w księdze wieczystej KW nr 24240 i oznaczone w ewidencji gruntów jako działki nr: [1] 909 o powierzchni 0,28 ha (grunty orne), [2] 936 o powierzchni 0,23 ha (grunty orne), oddane w dzierżawę do dnia 1 września 2016 roku. Nieruchomość będąca przedmiotem umowy będzie przeznaczona pod uprawy rolne. W umowie określono roczny czynsz dzierżawny w wysokości wyrażonej równowartością pieniężną 0,91 q żyta, płatny w terminie do 31 marca każdego roku. Poprzednia umowa dzierżawy obowiązywała w terminie: 1 wrzesień 2010 – 1 wrzesień 2013.

Umowę przedłużono bez uzyskania wcześniejszej zgody Rady Gminy. Działanie to naruszało postanowienia art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy o samorządzie gminnym.

Ustalono, że oddając w dzierżawę ww. nieruchomość jednostka nie zachowała procedury w zakresie obowiązku podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

---

³⁸ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

W kontrolowanym okresie (2014 – 2015) stawki czynszu były następujące: [1] **od 1 stycznia 2014 roku, zgodnie z pismem z Urzędu Gminy z dnia 19 lutego 2015 roku - 44,59 zł**, [2] od 1 stycznia 2015 roku, zgodnie z pismem z Urzędu Gminy z dnia 2 lutego 2016 roku - 44,59 zł.

Zgodnie z przyjętym przez Urząd Gminy sposobem ustalającym wysokości należnego czynszu dzierżawnego, kwota rocznej jego wysokości za rok 2014 powinna stanowić równowartość pieniężną 0,91 q żyta, przy czym wartość 1 q żyta ustalona przez Radę Gminy do podstawy wymiaru podatku rolnego na rok 2014 została obniżona do kwoty 55 zł za 1 dt. W związku z powyższym kwota czynszu za rok 2014 powinna stanowić: 0,91 q żyta x 55 zł = 50,05 zł.

Z powyższych wyliczeń wynika, że zaniżono wysokość czynszu za rok 2014 o kwotę 5,46 zł.

Czynsz za lata 2014 - 2015 został uregulowany przez dzierżawcę zgodnie z terminem płatności wskazanym w umowie.

6. Umowa dzierżawy gruntu zawarta w dniu 31 sierpnia 2015 roku z (...) ³⁹. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy Krzysztof Bednarek. Przedmiotem umowy jest część nieruchomości niezabudowanej położonej w obrębie geodezyjnym 21 Wierzchlas, której własność jest uregulowana w księdze wieczystej KW 31116 i oznaczona w ewidencji gruntów jako działka nr 430 o powierzchni 1,5208 ha (grunty orne) oddana w dzierżawę na okres od dnia 1 września 2015 roku do dnia 1 września 2018 roku w części równej 0,44 ha. Nieruchomość będąca przedmiotem umowy będzie przeznaczona pod uprawy rolne. W umowie określono roczny czynsz dzierżawny w wysokości wyrażonej równowartością pieniężną 0,66 q żyta, płatny w terminie do 31 marca każdego roku. Poprzednie umowy dzierżawy obowiązywały w terminach: [1] 1 wrzesień 2009 – 1 wrzesień 2012, [2] 1 wrzesień 2012 – 1 września 2015.

Umowę przedłużono bez uzyskania wcześniejszej zgody Rady Gminy. Działanie to naruszało postanowienia art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy o samorządzie gminnym.

Ustalono, że oddając w dzierżawę ww. nieruchomość jednostka nie zachowała procedury w zakresie obowiązku podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

W kontrolowanym okresie (2014 – 2015) stawki czynszu były następujące: [1] **od 1 stycznia 2014 roku, zgodnie z pismem z Urzędu Gminy z dnia 19 lutego 2015 roku - 32,34 zł**, [2] od 1 stycznia 2015 roku, zgodnie z pismem z Urzędu Gminy z dnia 2 lutego 2016 roku - 32,34 zł.

Zgodnie z przyjętym przez Urząd Gminy sposobem ustalającym wysokości należnego czynszu dzierżawnego, kwota rocznej jego wysokości za rok 2014 powinna stanowić równowartość pieniężną 0,66 q żyta, przy czym wartość 1 q żyta ustalona przez Radę Gminy do podstawy wymiaru podatku rolnego na rok 2014 została obniżona do

---

³⁹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

kwoty 55 zł za 1 dt. W związku z powyższym kwota czynszu za rok 2014 powinna stanowić: 0,66 q żyta x 55 zł = 36,30 zł.

Z powyższych wyliczeń wynika, że zaniżono wysokość czynszu za rok 2014 o kwotę 3,96 zł.

Czynsz za lata 2014 - 2015 został uregulowany przez dzierżawcę zgodnie z terminem płatności wskazanym w umowie.

7. Umowa najmu lokalu użytkowego z dnia 2 czerwca 2014 roku, zawarta pomiędzy Gminą Wierzchlas, reprezentowaną przez Wójta Gminy Krzysztofa Bednarka, a (...) ⁴⁰. Przedmiotem umowy jest najem lokalu użytkowego składającego się z 2 pomieszczeń, o łącznej powierzchni 70 m², z przeznaczeniem na prowadzenie sklepu spożywczo - chemiczno - przemysłowego. Umowę zawarto na okres od 2 czerwca 2014 roku do 1 czerwca 2017 roku. Wysokość czynszu określono na kwotę 1.010,58 zł netto, tj. 1.243,01 zł z Vat. Termin płatności czynszu - płatny z góry do 10 dnia każdego miesiąca licząc od 2 czerwca 2014 roku. Czynsz dzierżawny ulegał będzie zmianie jeden raz w roku, od dnia 1 stycznia każdego roku według średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych publikowanych w ustawie budżetowej. W przypadku nieuregulowania w terminie należności czynszowych będą naliczane odsetki ustawowe za każdy dzień zwłoki nie dłużej niż 30 dni. Po upływie 30 dni umowa ulegnie rozwiązaniu. Poprzednie umowy dzierżawy obowiązywały w terminach: [1] 1 czerwiec 2005 - 1 czerwiec 2008, [2] 1 czerwiec 2008 - 1 czerwiec 2011, [3] 1 czerwiec 2011 - 1 czerwiec 2014.

Umowę przedłużono bez uzyskania wcześniejszej zgody Rady Gminy. Działanie to naruszało postanowienia art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy o samorządzie gminnym.

Ustalono, że oddając w dzierżawę ww. nieruchomość jednostka nie zachowała procedury w zakresie obowiązku podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Z tytułu ww. umowy najmu dokonywano terminowych wpłat czynszu, co przedstawiono w poniższej tabeli:

L.p.	Faktura nr	Data faktury	Kwota netto/brutto	Termin płatności	Data zapłaty	Nr wyciągu bankowego
2014 rok						
1.	FA/108/2014	02.06.2014	1.010,58/1.243,01	Do 10.06.2014	11.06.2014	141/2
2.	FA/131/2014	01.07.2014	1.010,58/1.243,01	Do 10.06.2014	09.07.2014	179/10
3.	FA/152/2014	01.08.2014	1.010,58/1.243,01	Do 10.06.2014	11.08.2014	203/3
4.	FA/172/2014	01.09.2014	1.010,58/1.243,01	Do 10.06.2014	09.09.2014	225/6
5.	FA/194/2014	01.10.2014	1.010,58/1.243,01	Do 10.06.2014	10.10.2014	260/3
6.	FA/214/2014	03.11.2014	1.010,58/1.243,01	Do 10.06.2014	10.11.2014	282/9
7.	FA/233/2014	01.12.2014	1.010,58/1.243,01	Do 10.06.2014	10.12.2014	308/12
2015 rok						
1.	FA/12/2015	02.01.2015	1.010,58/1.243,01	Do 10.01.2015	09.01.2015	5/8
2.	FA/31/2015	02.02.2015	1.022,71/1.257,93*	Do 10.02.2015	11.02.2015	36/2
3.	FA/50/2015	02.03.2015	1.022,71/1.257,93	Do 10.01.2015	09.03.2015	60/11
4.	FA/69/2015	01.04.2015	1.022,71/1.257,93	Do 10.01.2015	10.04.2015	97/13

⁴⁰ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

5.	FA/88/2015	04.05.2015	1.022,71/1.257,93	Do 10.01.2015	11.05.2015	121/12
6.	FA/105/2015	01.06.2015	1.022,71/1.257,93	Do 10.01.2015	11.06.2015	146/2
7.	FA/124/2015	01.07.2015	1.022,71/1.257,93	Do 10.01.2015	10.07.2015	181/12
8.	FA/141/2015	03.08.2015	1.022,71/1.257,93	Do 10.01.2015	11.08.2015	207/3
9.	FA/159/2015	01.09.2015	1.022,71/1.257,93	Do 10.01.2015	10.09.2015	232/13
10.	FA/175/2015	01.10.2015	1.022,71/1.257,93	Do 10.01.2015	12.10.2015	269/3
11.	FA/194/2015	02.11.2015	1.022,71/1.257,93	Do 10.01.2015	10.11.2015	295/6
12.	FA/212/2015	01.12.2015	1.022,71/1.257,93	Do 10.01.2015	10.12.2015	320/16

* zgodnie z ustawą budżetową 15 stycznia 2015 roku prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem wynosi 101,2%

Umowy użyczenia

Przedłożono kontrolującym 1 umowę użyczenia majątku gminnego:

- z dnia 7 lipca 2009 roku zawarta ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Szkół Katolickich z siedzibą w Częstochowie. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy Krzysztof Bednarek. Przedmiotem użyczenia jest nieruchomość zabudowana oznaczona nr ewidencyjnym działki 146/2 o powierzchni 0,5200 ha, położonej w miejscowości Jajczaki (gmina Wierzchlas). W budynku zlokalizowanym na powyższej nieruchomości mieści się Szkoła Podstawowa w Strugach, której wyposażenie w postaci mebli, przyrządów i pomocy naukowych stanowi własność gminy Wierzchlas. Zgodnie z umową użyczający oddał do bezpłatnego używania ww. przedmiot umowy wraz z wyposażeniem, z wyłączeniem 3 lokali mieszkalnych o powierzchni: [1] 39,60 m², [2] 47,22 m², [3] 37,50 m², na okres od dnia 7 lipca 2009 roku do dnia 30 czerwca 2029 roku z przeznaczeniem na prowadzenie szkoły. Biorący do używania oświadczył, że zgodnie ze swoim statutem prowadzi działalność, której celem jest między innymi prowadzenie przedszkoli i szkół. W okresie trwania umowy biorący do użytkowania zobowiązuje się do wykonania na własny koszt wszelkich napraw niezbędnych do zachowania przedmiotu użyczenia w stanie niepogorszonym oraz do ponoszenia wszelkich innych kosztów utrzymania użyczonej nieruchomości i wyposażenia szkoły. Protokół przekazania obiektu został sporządzony i podpisany w dniu 31 sierpnia 2009 roku. Zasady rozliczania należności za wynajem wymienionych powyżej 3 mieszkań komunalnych znajdujących się w budynku szkoły w Jajczakach określono odrębną umową zawartą między ww. stronami w dniu 7 lipca 2009 roku. Na jej podstawie biorący zobowiązał się do umożliwienia korzystania przez najemców z mieszkań komunalnych znajdujących się w budynku szkoły na dotychczasowych warunkach, a w szczególności do dostarczania energii cieplnej w sezonie grzewczym. W zamian za to Gmina Wierzchlas zobowiązała się do przekazywania czynszu pobranego od najemców lokali na rachunek biorącego do użyczenia do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym biorący do używania dostarczył energię ciepłą najemcom. W związku z rozwiązaniem z dniem 31 grudnia 2010 roku umowy najmu lokalu mieszkalnego o powierzchni 39,60 m², z dniem 1 marca 2011 roku przeznaczono przedmiotową nieruchomość w bezpłatne użyczenie w celach prowadzenia działalności edukacyjnej dotychczasowemu używającemu zabudowaną nieruchomość, na której znajduje się Szkoła Podstawowa w Strugach (protokół przekazania obiektu z dnia 21 lutego 2011 roku). W związku z powyższym aneksem nr 1 do umowy użyczenia z dnia 7 lipca 2009 roku ustalono, że dotychczasowe zasady rozliczania należności za wynajem mieszkań komunalnych znajdujących się w budynku szkoły w Jajczakach dotyczą 2 lokali o powierzchniach: [1] 47,22 m² oraz [2] 37,50 m².

Wyjaśnienie w sprawie postanowień przedmiotowej umowy użyczenia złożył Wójt Gminy Wierzchlas – Krzysztof Bednarek. Z treści wyjaśnienia wynika, że nadrzędnym celem jej zawarcia było zapewnienie dotychczasowym najemcom mieszkań komunalnych, wysokości czynszów określonych dla lokali komunalnych znajdujących się na terenie Gminy Wierzchlas oraz dostaw mediów (w szczególności ogrzewania i ciepłej wody) na dotychczasowych warunkach. Używający zobowiązał się do zapewnienia dostaw mediów, dokonywania bieżących napraw w budynku oraz utrzymania porządku na klatce schodowej w zamian za przekazywanie w cyklach miesięcznych pobieranych przez Gminę czynszów wraz z opłatą za centralne ogrzewanie.

Wyjaśnienie Krzysztofa Bednarka – Wójta Gminy dotyczące postanowień umowy użyczenia oraz zasad rozliczania należności za wynajem lokali komunalnych znajdujących się w budynku Szkoły Podstawowej w Strugach stanowi [załącznik nr 18 do protokołu kontroli](#).

Ustalenia kontroli:

- szczegółowe ustalenia dotyczące opodatkowania dzierżawców gruntów oraz najemcy lokalu użytkowego w zakresie podatku rolnego i od nieruchomości zostały opisane w części protokołu dotyczącego podatku od nieruchomości,
- **ustalono, że w 100% przyjętych do kontroli umów najmu/dzierżawy umowy przedłużono bez uzyskania wcześniejszej zgody Rady Gminy. Działanie to naruszało postanowienia art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, w myśl którego do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących: zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony. Uchwała rady gminy jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość,**
- **stwierdzono, że w przypadku 100% umów najmu/dzierżawy objętych próbą kontroli, nie został sporządzony i ogłoszony wykaz nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy - zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami,**
- **stwierdzono, że w przypadku wszystkich umów dzierżawy stanowiących próbę kontroli, kwoty czynszu za rok 2014 zostały ustalone w oparciu o niewłaściwą wartość 1 q żyta, przyjętą przez Radę Gminy do podstawy wymiaru podatku rolnego za dany rok kalendarzowy. Zgodnie z przyjętym przez Urząd Gminy sposobem ustalającym wysokość należnego czynszu dzierżawnego, kwota rocznej jego wysokości za rok 2014 powinna stanowić równowartość pieniężną wynikających z umowy dzierżawy ilości żyta (w przeliczeniu na kwintale), przy czym wartość 1 q żyta ustalona przez Radę Gminy do podstawy wymiaru podatku rolnego na rok 2014 została obniżona do kwoty 55 zł za 1 dt,**
- **w przypadku dwóch umów dzierżawy, do ustalenia rocznej stawki czynszu przyjęto ilość kwintali żyta za 1 hektar powierzchni gruntu obowiązujących dla V klasy użytków rolnych. Natomiast, zgodnie z przedstawionym wypisem z rejestru gruntów ich powierzchnia zaliczona została jako użytki kopalne, oznaczone symbolem K. W związku z powyższym, nie została ona sklasyfikowana rolnie, a co za tym idzie, nie posiadała klasy użytku. Zgodnie z § 68 ust. 1 i 3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego**

i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 roku w sprawie ewidencji gruntów i budynków użytki kopalne, oznaczone symbolem K, zaliczane są do gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, a nie do gruntów rolnych. Ponadto, uchwała nr XIII/78/2008 Rady Gminy Wierzchlas nie precyzuje zasad wydzierżawiania nieruchomości o nieokreślonej klasie bonitacyjnej gleby,

- **w jednym przypadku od nieterminowej zapłaty czynszu dzierżawnego nie naliczono i nie pobrano należnych odsetek ustawowych,**

Na dzień 31 grudnia 2015 roku wystąpiły należności pozostałe do zapłaty (dział 700 rozdział 70005 § 0750) na kwotę 26,44 zł, w tym zaległości na kwotę 26,44 zł. Taką też kwotę wykazano w sprawozdaniu Rb-27S za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2014 roku.

Kontroli poddano zaległość z tytułu umowy najmu lokalu socjalnego zawartej w dniu 28 marca 2014 roku. Kontrolujące ustaliły, że Gmina Wierzchlas, reprezentowana przez Wójta Gminy – Krzysztofa Bednarka wynajęła ww. lokal mieszkalny o powierzchni 15,37 m². W umowie określono kwotę czynszu – 26,44 zł oraz termin płatności czynszu do dnia 10 każdego miesiąca (płatny z góry). Umowę zawarto na okres 1 kwiecień 2014 – 31 marzec 2015. Na dzień 31 grudnia 2015 roku najemca zalegał z zapłatą czynszu za miesiąc marzec 2015 w kwocie 26,44 zł (faktura nr 56/2015 z dnia 2 marca 2015 roku).

W dniu 23 stycznia 2015 roku do Urzędu Gminy Wierzchlas wpłynął wniosek użytkownika dotyczący zamiany dotychczas zajmowanego lokalu socjalnego na lokal mieszczący się przy ulicy Spokojnej. Jako powód zamiany podano brak spełnionych standardów wyposażenia i stanu technicznego obecnie zajmowanego mieszkania. W odpowiedzi Gmina Wierzchlas poinformowała wynajmującą, że lokal przy ulicy Spokojnej nie posiada pozwolenia na użytkowanie. Ponadto, w związku z wygasającą z końcem marca 2015 roku umową najmu lokalu wezwano ww. do złożenia wniosku przedłużającego umowę najmu wraz z odpowiednią dokumentacją dotyczącą wysokości uzyskiwanych dochodów. Wezwaniem do zapłaty z dnia 3 marca 2015 roku poinformowano wynajmującą, że w przypadku braku wpłaty zaległej kwoty czynszu za miesiąc styczeń 2015 roku w ciągu 14 dni od doręczenia niniejszego pisma, sprawa zostanie skierowana na drogę sądową. W dniu 27 lutego 2015 roku został złożony wniosek o przydział lokalu przy ulicy Spokojnej wraz z wymaganymi dokumentami (uzupełniony 11 marca oraz 2 kwietnia 2015 roku). W dniach: 2 i 4 marzec 2015 roku uregulowane zostały należności czynszowe za miesiąc styczeń i luty 2015 roku. Pismem nr PPiGG.7140.1.2015 ponownie poinformowano wnioskodawcę, że Gmina nie dysponuje przy ulicy Spokojnej lokalem nadającym się do zamieszkania. Wskazano również, że zostały spełnione warunki uprawniające do przydziału lokalu socjalnego. W związku z powyższym poddano możliwość przedłużenia umowy najmu dotychczas zajmowanego lokalu. Poinformowano również wnioskodawcę o możliwości rezygnacji z podpisania umowy najmu pod warunkiem opuszczenia lokalu. W związku z niepodpisaniem kolejnej umowy najmu, z dniem 13 lipca 2015 roku skierowano wezwanie do opuszczenia i wydania zajmowanego bezprawnie lokalu przy ulicy Szkolnej pod rygorem wszczęcia postępowania sądowego. Wezwano ponadto do uregulowania zaległej za miesiąc marzec 2015 roku należności czynszowej wraz z opłatą za okres bezumownego korzystania z lokalu w wysokości odpowiadającej dotychczasowej stawce miesięcznego czynszu określonego w umowie najmu z dnia 28 marca 2014 roku.

Kontroli poddano 100% zaległości wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-27S sporządzonym według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku.

VIII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA WYDATKÓW BUDŻETOWYCH

1. WYDATKI NA ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ - 2015 ROK

1.1. Informacje ogólne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchlesie jest gminną samorządową jednostką organizacyjną powołaną do realizacji gminnych zadań własnych oraz zleconych z zakresu administracji rządowej nałożonych ustawami i na podstawie porozumień z organami administracji rządowej. Ośrodek powołany został uchwałą nr XII/46/90 Gminnej Rady Narodowej w Wierzchlesie z dnia 28 lutego 1990 roku.

Uchwałą nr XXVIII/171/2013 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 12 lipca 2013 roku nadano statut Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Wierzchlesie.

Aktem powołania z dnia 30 marca 1990 roku na Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchlesie powołano Lidię Przywojską.

Wójt Gminy upoważnił Lidię Przywojską – Kierownika GOPS w Wierzchlesie do:

- prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach o zasiłki dla opiekunów – zarządzenie nr 15/2014 z 13 maja 2014 roku,
- załatwiania spraw z zakresu świadczenia wychowawczego – zarządzenie nr 8/2016 z 7 marca 2016 roku,
- wykonywania czynności w sprawach przyznania Karty Dużej Rodziny – zarządzenie nr 63/2014 z 31 grudnia 2014 roku.

1.2. Wydatki na zadania z zakresu pomocy społecznej

Wykonanie zadań finansowych w 2015 roku

Wyszczególnienie	2015 rok (zł)
Dział 852 Rozdział 85203 (Ośrodki wsparcia)	-
Dział 852 Rozdział 85204 (Rodziny zastępcze)	11.850,09
Dział 852 Rozdział 85213 (Składki na ubezpieczenie zdrowotne płacone za osoby pobierające świadczenia)	11.415,49
Dział 852 Rozdział 85214 (zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego)	96.296,46
Dział 852 Rozdział 85215 (Dodatki mieszkaniowe)	0,00
Dział 852 Rozdział 85217 (Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej)	-
Dział 852 Rozdział 85218 (Koszty utrzymania Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie)	-
Dział 852 Rozdział 85219 (Koszty utrzymania Ośrodków Pomocy Społecznej)	315.292,86
Dział 852 Rozdział 85231 (Pomoc dla uchodźców).	-
Dział 852 Rozdział 85278 (Usuwanie skutków klęsk żywiołowych).	-
Dział 852 Rozdział 85295 Pozostała działalność.	203.330,58

Dane o wykonaniu rzeczowym zadań z zakresu pomocy społecznej, zawarto w załączniku nr 19 do protokołu kontroli.

W toku kontroli sprawdzono prawidłowość przyznawania i wypłaty wybranych świadczeń

z zakresu pomocy społecznej przyznawanych w postaci zasiłków okresowych i stałych. W 2015 roku na podstawie decyzji Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchlesie przyznano i wypłacono zasiłki okresowe dla 46 osób w łącznej kwocie 61.393,70 zł oraz zasiłki stałe dla 20 osób w łącznej kwocie 78.835,16 zł.

Wyrównkowej kontroli poddano następujące decyzje wydane w roku 2015:

Zasiłki stałe:

- **Decyzja nr GOPS.5010.368.2015 z dnia 18 listopada 2015 roku** – przyznająca zasiłek stały bezterminowo - od dnia 31 października 2015 roku w wysokości 604,00 zł (kontynuacja - poprzednia decyzja przyznana do 30 października 2015 roku ze względu na orzeczenie o stopniu niepełnosprawności przyznane do 30 października 2015 roku), osobie samotnie gospodarującej, niemającej praw do renty i emerytury, z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym orzeczonej na czas nieokreślony (kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej - 634,00 zł, faktyczny dochód - 0,00 zł) - wniosek z dnia 30 października 2015 roku. W dniu 6 listopada 2015 roku pracownik socjalny przeprowadził wywiad środowiskowy. Załączono dokumenty: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Wypłata świadczenia realizowana na konto bankowe do ostatniego dnia miesiąca.
- **Decyzja nr GOPS.5010.244.2015 z dnia 17 sierpnia 2015 roku** – przyznająca zasiłek stały od dnia 1 sierpnia 2015 roku do dnia 24 lipca 2017 roku w wysokości 529,00 zł, osobie samotnie gospodarującej, niemającej praw do renty i emerytury, z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym orzeczonej na czas określony - do dnia 24 lipca 2017 roku (kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej - 542,00 zł, faktyczny dochód - 0,00 zł) - wniosek z dnia 6 sierpnia 2015 roku. W dniu 13 sierpnia 2015 roku pracownik socjalny przeprowadził wywiad środowiskowy. Załączono dokumenty: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, potwierdzenie otwarcia ROR. Wypłata świadczenia realizowana na konto bankowe do ostatniego dnia miesiąca.
- **Decyzja nr GOPS.5010.202.2015 z dnia 24 czerwca 2015 roku** – przyznająca zasiłek stały bezterminowo - od dnia 1 czerwca 2015 roku w wysokości 529,00 zł, osobie samotnie gospodarującej, niemającej praw do renty i emerytury, z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym orzeczonej na czas nieokreślony (kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej - 542,00 zł, faktyczny dochód - 0,00 zł) - wniosek z dnia 2 czerwca 2015 roku. W dniu 23 czerwca 2015 roku pracownik socjalny przeprowadził wywiad środowiskowy. Załączono dokumenty: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, oświadczenie z art. 75 § 2 KPA. Wypłata świadczenia realizowana na konto bankowe do ostatniego dnia miesiąca. Aktualizacja wywiadu w dniu 8 października 2015 roku.
- **Decyzja nr GOPS.5010.188.2015 z dnia 27 maja 2015 roku** – przyznająca zasiłek stały od dnia 12 kwietnia 2015 roku do dnia 21 maja 2016 roku w wysokości 529,00 zł (kontynuacja - poprzednia decyzja przyznana do 11 kwietnia 2015 roku ze względu na orzeczenie o stopniu niepełnosprawności przyznane do 11 kwietnia 2015 roku), osobie samotnie gospodarującej, niemającej praw do renty i emerytury, z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym orzeczonej na czas określony - do dnia 21 maja 2016 roku (kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej - 542,00 zł, faktyczny dochód - 0,00 zł) - wniosek z dnia 29 kwietnia 2015 roku. W dniu 27 maja 2015 roku pracownik socjalny przeprowadził wywiad środowiskowy. Załączono dokumenty: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, oświadczenie z art. 75 § 2 KPA. Wypłata świadczenia realizowana na konto bankowe do ostatniego dnia miesiąca. Aktualizacja wywiadu w dniu 6 października 2015 roku.

- **Decyzja nr GOPS.5010.260.2015 z dnia 28 sierpnia 2015 roku** – przyznająca zasiłek stały od dnia 1 sierpnia 2015 roku do dnia 11 kwietnia 2016 roku w wysokości 216,61 zł, osobie prowadzącej pięcioosobowe gospodarstwo domowe, niemającej praw do renty i emerytury, z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym orzeczonej na czas określony – do dnia 11 kwietnia 2016 roku (kryterium dochodowe na osobę w rodzinie - 456,00 zł, faktyczny dochód – 239,39 zł) - wniosek z dnia 19 sierpnia 2015 roku. W dniu 27 sierpnia 2015 roku pracownik socjalny przeprowadził wywiad środowiskowy. Załączono dokumenty: zaświadczenie z ZUS o wysokości świadczenia, oświadczenie z art. 75 § 2 KPA. Wypłata świadczenia realizowana na konto bankowe do ostatniego dnia miesiąca.

Zasiłki okresowe:

- **Decyzja nr GOPS.5011.370.2015 z dnia 24 listopada 2015 roku** - przyznano na okres od 1 listopada do 31 grudnia 2015 roku pomoc społeczną w formie zasiłku okresowego z powodu bezrobocia w wysokości 267,00 zł miesięcznie (kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej – 634,00 zł, dochód faktyczny – 100,00 zł) - wniosek z dnia 18 listopada 2015 roku. W dniu 24 listopada 2015 roku pracownik socjalny przeprowadził wywiad środowiskowy. Załączono: oświadczenie o osiągniętych dochodach. W ramach przyznanego świadczenia do dnia 15 grudnia 2015 roku zostanie zakupiony i dowieziony opał.
- **Decyzja nr GOPS.5011.318.2015 z dnia 12 października 2015 roku** przyznano na okres od 1 października do 31 grudnia 2015 roku zasiłek okresowy z powodu bezrobocia w kwocie 232,00 zł miesięcznie (kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej – 634,00 zł, dochód faktyczny - 170,00 zł) – wniosek złożony w dniu 1 października 2015 roku. W dniu 8 października 2015 roku pracownik socjalny przeprowadził wywiad środowiskowy. Załączono: potwierdzenie terminu wizyty w PUP w Wieluniu w celu aktywizacji zawodowej, oświadczenie o dochodach. Wypłata zasiłku będzie realizowana poprzez przelew na wskazany rachunek bankowy do dnia: 15 październik, 15 listopad, 15 grudzień 2015 roku.
- **Decyzja nr GOPS.5011.392.2015 z dnia 15 grudnia 2015 roku** - przyznano na okres od 1 grudnia do 31 grudnia 2015 roku pomoc społeczną w formie zasiłku okresowego z powodu bezrobocia w wysokości 639,00 zł miesięcznie (kryterium dochodowe czteroosobowej rodziny – 4 x 514,00 zł = 2.056,00 zł, dochód faktyczny rodziny – 778,00 zł) - wniosek z dnia 11 grudnia 2015 roku. W dniu 14 grudnia 2015 roku pracownik socjalny przeprowadził wywiad środowiskowy. Załączono: potwierdzenie terminu wizyty w PUP w Wieluniu w celu aktywizacji zawodowej, oświadczenia o dochodach. Wypłata zasiłku będzie realizowana poprzez przelew na wskazany rachunek bankowy do dnia 31 grudnia 2015 roku.
- **Decyzja nr GOPS.5011.339.2015 z dnia 21 października 2015 roku** - przyznano na okres od 1 października do 31 grudnia 2015 roku pomoc społeczną w formie zasiłku okresowego z powodu niepełnosprawności w wysokości 265,90 zł miesięcznie (kryterium dochodowe trzyosobowej rodziny – 3 x 514,00 zł = 1.542,00 zł, dochód faktyczny rodziny – 1.010,21 zł) - wniosek z dnia 6 października 2015 roku. W dniu 15 października 2015 roku pracownik socjalny przeprowadził wywiad środowiskowy. Załączono: potwierdzenie terminu wizyty w PUP w Wieluniu w celu aktywizacji zawodowej, oświadczenia o dochodach, przekaz pocztowy świadczenia ZUS. Wypłata zasiłku będzie realizowana poprzez przelew na wskazany rachunek bankowy do dnia: 31 października, 30 listopada, 31 grudnia 2015 roku.
- **Decyzja nr GOPS.5011.357.2015 z dnia 3 listopada 2015 roku** - przyznano na okres od 1 października do 30 listopada 2015 roku pomoc społeczną w formie zasiłku okresowego z powodu bezrobocia w wysokości 389,00 zł miesięcznie (kryterium dochodowe dwuosobowej rodziny – 2 x 514,00 zł = 1.028,00 zł, dochód

faktyczny rodziny – 250,00 zł) - wniosek z dnia 13 października 2015 roku. W dniu 27 października 2015 roku pracownik socjalny przeprowadził wywiad środowiskowy. Załączono: potwierdzenie terminu wizyty w PUP w Wieluniu w celu aktywizacji zawodowej, oświadczenia o dochodach. Wypłata zasiłku będzie realizowana poprzez przelew na wskazany rachunek bankowy do dnia: 15 listopada, 15 grudnia 2015 roku.

Ustalenia kontroli

Zasiłki stałe i okresowe stanowiące próbę kontroli ustalone były zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 163) i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z dnia: [1] 17 lipca 2012 roku (Dz. U. z 2012 roku, poz. 823), [2] 14 lipca 2015 roku (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1058).

Ww. świadczenia przyznawano w formie decyzji administracyjnej. Decyzje wydawane na okres dłuższy niż 30 września 2015 roku zostały uaktualnione z dniem 1 października 2015 roku w części dotyczącej wysokości zasiłku stałego zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie weryfikacji kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej od 1 października 2015 roku.

Objęte kontrolą zasiłki stałe wypłacono osobom, którym pomoc przysługuje i ustalano je: 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a faktycznym dochodem tej osoby, 2) w przypadku osoby w rodzinie – w wysokości różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie, a dochodem na osobę w rodzinie, zgodnie z art. 37 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy o pomocy społecznej. Kwota zasiłku stałego nie przekraczała maksymalnej kwoty zasiłku stałego ustalonej od dnia: [1] 1 października 2012 roku, tj. 529,00 zł, [2] 1 października 2015 roku, tj. 604,00 zł, zgodnie z ww. rozporządzeniami Rady Ministrów.

Objęte kontrolą zasiłki okresowe wypłacano ze względu na bezrobocie i niepełnosprawność oraz ustalano je: 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, 2) w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny. Kwoty zasiłku okresowego ustalono w wysokości nie mniejszej niż 50 % różnicy między: 1) kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby, 2) kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny, zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Przyznanie zasiłków objętych próbą kontroli poprzedzone było przeprowadzeniem przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchlesie wywiadu środowiskowego. Do kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego załączano dokumenty takie jak: wniosek o udzielenie pomocy, oświadczenie o stanie majątkowym, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, oświadczenia złożone na wniosek strony (art. 75 § 2 kpa).

2. WYDATKI (DOTACJE) NA REALIZACJĘ ZADAŃ ZLECONYCH NA PODSTAWIE UMOWY JEDNOSTKOM SPOZA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH – 2015 ROK

Szczegółowe zestawienie dotacji przyznanych w 2015 roku podmiotom spoza sektora finansów publicznych z budżetu Gminy Wierzchlas zawiera [załącznik nr 20](#).

Konsultacje z organizacjami pozarządowymi

Uchwałą nr XIX/112/2012 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 26 września 2012 roku określono szczegółowy sposób konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

W ogłoszeniu w sprawie konsultacji, Wójt Gminy Wierzchlas zaprosił organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie działające na terenie gminy Wierzchlas do wzięcia udziału w konsultacjach projektu Programu Współpracy Gminy Wierzchlas w roku 2015 z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Termin konsultacji wyznaczono do dnia 29 października 2014 roku. Ogłoszenie wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy od dnia 10 do 29 października 2014 roku oraz na stronie internetowej Urzędu i w BIP w dniu 10 października 2014 roku.

Z informacji o wynikach konsultacji wynikało, że konsultacje przeprowadzono w okresie od 10 do 29 października 2014 roku. Opinie i uwagi należało przesyłać pisemnie, faksem lub drogą elektroniczną. W wyznaczonym terminie żadne wnioski nie wpłynęły. Uwag, postulatów i propozycji do projektu uchwały w sprawie „Programu współpracy...” nie zgłoszono.

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Uchwałą nr XL/244/2014 z dnia 30 października 2014 roku Rada Gminy Wierzchlas przyjęła Program współpracy Gminy Wierzchlas z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2015 rok.

W Programie, stanowiącym załącznik nr 1 do wymienionej uchwały określono, że zakres przedmiotowy współpracy Gminy z organizacjami obejmuje sferę zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, należące do zadań Gminy. Jako priorytetowe zadania publiczne Gminy w roku 2015 wskazano zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, sportu oraz kultury. Wysokość środków przeznaczonych na realizację Programu w 2015 roku to 70.000,00 zł na wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i 10.000,00 zł na działania należące do obszarów z zakresu kultury i sztuki. Faktycznie na zadanie w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej przeznaczono środki w wysokości 74.000,00 zł.

Wójt Gminy Wierzchlas zaprosił organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie działające na terenie Gminy Wierzchlas do zgłaszania swoich przedstawicieli na członków komisji konkursowej opiniującej oferty złożone w ramach otwartego konkursu na realizację zadania publicznego z zakresu kultury fizycznej i sportu na rok 2015. Ogłoszenie zamieszczono na stronie internetowej Urzędu w dniu 20 lutego 2015 roku. Z informacji uzyskanych od Sekretarza Gminy Wierzchlas wynikało, że we wskazanym terminie żadna organizacja nie zgłosiła przedstawicieli na członków komisji.

Komisja konkursowa

Zarządzeniem nr 9/2015 z dnia 9 marca 2015 roku Wójt Gminy Wierzchlas powołał komisję konkursową, w skład której weszło trzech pracowników Urzędu.

Planowane wydatki na dotacje dla organizacji pozarządowych w budżecie

Uchwałą nr III/13/2014 Rada Gminy Wierzchlas przeznaczyła na dotacje celowe, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego (§ 236) kwotę 70.000,00 zł, w tym:

Dział	Rozdział	Kwota dotacji	Zmiana kwoty dotacji	Kwota dotacji po zmianach	Uchwała zmieniająca
926	92695	70.000	-	-	-
921	92195		+2.000	2.000	Nr V/36/2015 z 27.05.2015
926	92695		+74.000	74.000	
921	92195		+5.000	5.000	Nr X/69/2015 z 18.09.2015
razem		70.000	81.000	81.000	-

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia 2015 roku wykazano w działach: [1] 921 rozdz. 92195 § 2360 - plan 7.000,00 zł wydatkowano 7.000,00 zł, [2] 926 rozdz. 92695 § 2360 - plan 74.000,00 zł wydatkowano 74.000,00 zł.

Ogłoszenie otwartego konkursu ofert

Wójt Gminy Wierzchlas ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego z zakresu kultury fizycznej i sportu.

W ogłoszeniu wskazano:

- rodzaj zadania publicznego - upowszechnianie kultury fizycznej wśród mieszkańców poprzez prowadzenie i udział drużyn piłki nożnej juniorów i seniorów w rozgrywkach oraz organizacji i udziału w imprezach gminnych, powiatowych i wojewódzkich o charakterze sportowo - rekreacyjnym w różnych dyscyplinach sportowych,
- wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania - 74.000,00 zł,
- termin i warunki realizacji zadania - od dnia 10 marca do dnia 31 grudnia 2015 roku,
- zasady przyznawania dotacji - przyznanie dotacji na organizację działań mających na celu upowszechnianie kultury fizycznej wśród mieszkańców gminy poprzez prowadzenie zajęć treningowych w zakresie piłki nożnej, udział w rozgrywkach juniorów i seniorów, prowadzenie amatorskich klubów sportowych oraz organizację imprez sportowo - rekreacyjnych,
- termin i miejsce składania ofert - do dnia 10 marca 2015 roku, do godz. 11.00,
- tryb i kryteria stosowane przy wyborze ofert oraz termin dokonania wyboru ofert.

W ogłoszeniu nie zawarto informacji o zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3. Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 1118 ze zm.) taka informacja powinna zostać zamieszczona.

Ponadto w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert nie wskazano wyraźnie formy realizacji zleconego zadania (we wstępnej części ogłoszenia wskazano jedynie, że konkurs ogłoszony został na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie). Zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecenie organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy realizacji zadań publicznych, może mieć formy: 1) powierzania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji, lub 2) wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

Organ administracji publicznej ogłaszając otwarty konkurs ofert musi określić, czy jest to konkurs na wspieranie czy na powierzanie realizacji zadań publicznych. Przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie stanowią, że

wspieranie wykonywania zadań publicznych wiąże się z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji. W przypadku wspierania jednostka samorządu terytorialnego ma prawo wymagać posiadania wkładu własnego przez organizację. Może to być wkład finansowy lub rzeczowy i „ludzki” (np. wyceniona wartość pracy wolontariuszy lub członków organizacji, uczniowskiego klubu sportowego). Natomiast w przypadku powierzenia realizacji zadań, udzielana jest dotacja na finansowanie ich realizacji i w tym przypadku nie jest wymagany wkład własny. **Brak wyraźnego wskazania formy realizacji zadań publicznych powoduje naruszenie zasad jawności i uczciwej konkurencji określonych w art. 5 ust. 3 ustawy. Informacja odnosząca się do wybranej przez organizatora konkursu formuły zlecenia zadania jest jedną z najistotniejszych, jaka powinna być przekazana w ogłoszeniu o konkursie, warunkuje, bowiem treść oferty składanej przez organizację pozarządowe.**

Ogłoszenie zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 17 lutego 2015 roku oraz w siedzibie Urzędu w okresie od 17 lutego do 17 marca 2015 roku.

Komisja konkursowa sporządziła protokół z oceny ofert na realizację zadania publicznego z zakresu kultury fizycznej i sportu mającego na celu zaspokojenie potrzeb i zagospodarowania czasu wolnego mieszkańców Gminy Wierzchlas. Z protokołu wynikało, że w wymaganym terminie wpłynęła jedna oferta od Gminnego Zrzeszenia Ludowych Klubów Sportowych. Oferta otrzymała 11 punktów na 13 możliwych. Komisja wnioskowała o udzieleniu dotacji dla ww. oferenta w kwocie 74.000,00 zł. Do protokołu załączono karty indywidualnej oceny oferty.

Informacja o dzieleniu dotacji została sporządzona z datą 16 marca 2015 roku i została udostępniona na tablicy ogłoszeń Urzędu i stronie BIP w okresie od 16 marca do 19 czerwca 2015 roku.

Oferta Gminnego Zrzeszenia Ludowych Klubów Sportowych na zadanie pn. „Upowszechnianie kultury fizycznej wśród mieszkańców poprzez prowadzenie i udział „drużyn piłki nożnej juniorów i seniorów w rozgrywkach oraz organizacji i udziału w imprezach gminnych, powiatowych i wojewódzkich o charakterze sportowo – rekreacyjnych w różnych dyscyplinach sportowych”

Oferta Zrzeszenia wpłynęła do Urzędu Gminy w dniu 10 marca 2015 roku.

W ofercie wskazano całkowity koszt zadania na kwotę 74.000,00 zł, w tym wnioskowana kwota dotacji 74.000,00 zł (100%).

W dniu 19 marca 2015 roku została podpisana umowa nr 12/2015 o powierzenie realizacji zadania publicznego pn. „Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu” z Gminnym Zrzeszeniem Ludowych Klubów Sportowych z/s w Wierzchlesie. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy. W umowie wskazano między innymi: [1] termin realizacji zadania publicznego – **od dnia 10 marca** do dnia 31 grudnia 2015 roku, [2] wysokość dotacji – 74.000,00 zł, [3] termin przekazania dotacji – w transzach: I w wysokości 25.000,00 zł do dnia 25 marca 2015 roku, II w wysokości 25.000,00 zł do dnia 30 czerwca 2015 roku, III w wysokości 24.000,00 zł do dnia 31 sierpnia 2015 roku, [4] całkowity koszt zadania publicznego – 74.000,00 zł, [5] procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego wynosi 100%, [6] termin złożenia sprawozdania końcowego – w ciągu 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego, [7] jeżeli dany koszt finansowany z dotacji wykazany w sprawozdaniu z realizacji zadania publicznego nie jest równy z kosztem określonym w odpowiedniej pozycji kosztorysu, to uznaje się go za zgodny z kosztorysem wtedy, gdy nie nastąpiło jego zwiększenie o więcej niż 20%.

Kontrolujące wskazują, że Wójt Gminy Wierzchlas ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego z zakresu kultury fizycznej i sportu. Na wymienione

zadanie przeznaczono kwotę 74.000,00 zł, termin składania ofert wyznaczono do dnia 10 marca 2015 roku, termin realizacji zadania od dnia 10 marca do dnia 31 grudnia 2015 roku. Do konkursu wpłynęła tylko jedna oferta - Gminnego Zrzeszenia Ludowych Klubów Sportowych. Wnioskowana kwota dotacji 74.000,00 zł, termin realizacji zadania od dnia 10 marca do dnia 31 grudnia 2015 roku. **Umowa o realizację zadania została podpisana w dniu 19 marca 2015 roku. W umowie wskazano termin realizacji zadania od dnia 10 marca do dnia 31 grudnia 2015 roku (taki sam jak w ogłoszeniu o konkursie ofert i w złożonej ofercie).** Ze sprawozdania końcowego przedłożonego przez Zrzeszenie wynikało, że do rozliczenia dotacji przyjęto koszty poniesione przez Związek przed datą podpisania umowy, tj. w okresie od dnia 17 lutego do 16 marca 2015 roku na łączną kwotę 1.819,78 zł, w tym koszt w kwocie 185,98 zł poniesiony przed terminem realizacji zadania, tj. przed 10 marca 2015 roku, na podstawie faktury z dnia 17 lutego 2015 roku za zakup obuwia.

W związku z powyższymi ustaleniami wskazać należy, że jednostki samorządu terytorialnego mogą udzielać dotacji na realizację zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym, ale refundowanie ich działalności nie jest dopuszczalne na gruncie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W myśl art. 16 ust.1 ww. ustawy, organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, przyjmując zlecenie realizacji zadania publicznego w trybie określonym w art. 11 ust. 2, zobowiązują się do wykonania zadania publicznego w zakresie i na zasadach określonych w umowie, odpowiednio o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego, sporządzonej z uwzględnieniem art. 151 ust. 2 i art. 221 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz przepisów ustawy, a organ administracji publicznej zobowiązuje się do przekazania na realizację zadania dotacji. Podpisując umowę w dniu 19 marca 2015 roku, z terminem realizacji zadania publicznego od dnia 10 marca 2015 roku Wójt Gminy Wierzchlas dopuścił sytuację dofinansowania ww. zadania częściowo w formie refundacji wcześniej poniesionych kosztów. Objęcie umową okresu sprzed zawarcia umowy przeczy wymogowi dokonywania kontroli i oceny realizacji zadania, nałożonemu na organ administracji publicznej przez art. 17 ww. ustawy (w okresie przed zawarciem umowy organ administracji publicznej takiej możliwości jest pozbawiony).

I transzę dotacji w kwocie 25.000,00 zł przekazano w dniu 20 marca 2015 roku, II transzę w wysokości 25.000,00 zł przekazano w dniu 12 czerwca 2015 roku, III transzę dotacji w kwocie 24.000,00 zł przekazano w dniu 17 sierpnia 2015 roku (wb nr 50, 102, 140).

Sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego w dniu 28 stycznia 2016 roku. Koszt całkowity zadania wyniósł 74.024,21 zł, z tego: ze środków pochodzących z dotacji pokryto 74.000,00 zł (99,97%), ze środków własnych 24,21 zł (0,03%). Do sprawozdania załączono zestawienie faktur (rachunków). Dokumenty źródłowe dotyczące realizowanego zadania zostały wystawione w okresie od **17 lutego** do dnia 30 grudnia 2015).

Rodzaj kosztów	Kosztyorys ze względu na rodzaj kosztów (do pokrycia z wnioskowanej dotacji) załączony do umowy	Sprawozdanie końcowe z wykonania wydatków	% wykorzystania poszczególnych kosztów
I. Koszty merytoryczne	74 000,00	74 000,00	100,00%
1.Składki i opłaty na OZPN	21 700,00	21 612,79	99,60%
2.Zakup sprzętu sportowego	28 050,00	28 502,91	101,61%
3.Zakup usług transportowych	9 600,00	9 581,24	99,80%
4.Ubezpieczenie zawodników	2 550,00	2 565,81	100,62%
5.Zakup art. spożywczych	2 300,00	2 313,06	100,57%
6.Badania lekarskie zawodników	3 400,00	3 360,00	98,82%
7.Opłaty bankowe	50,00	54,00	108,00%
8.Zakup materiałów do utrzymania i konserwacji boisk	6 350,00	6 010,19	94,65%
Razem	74 000,00	74 000,00	100,00%

Ustalono, że wśród środków wydatkowanych z dotacji na art. spożywcze figurowały koszty reklamówek, ręczników papierowych, tacek papierowych, kubków, widelców i noży plastikowych, brykietu, węgla drzewnego, rozpałki do grilla – rachunek nr 1/15 z dnia 15 czerwca 2015 roku – 40,55 zł). **Wydatki w kwocie 40,55 zł nie były związane z realizacją zadania związanego z upowszechnianiem kultury fizycznej i dotacja w tej kwocie została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem.**

Ponadto kontrolujące podkreślają, że w wydatkach Gminnego Zrzeszenia zostały ujęte faktury za zakup znacznych ilości wapna oraz innych nawozów sztucznych, w tym między innymi w grudniu 2015 roku: [1] faktura z dnia 2 grudnia 2015 roku – kwota 738,00 zł (nawóz), [2] faktura z dnia 8 grudnia 2015 roku – kwota 80,00 zł (wapno), [3] faktura z dnia 16 grudnia 2015 roku – kwota 300,00 zł (nawóz), [4] faktura z dnia 30 grudnia 2015 roku – kwota 80,00 zł (wapno). Ujęte na fakturach nawozy zostały zakupione na zapas – ze względu na okres zakupu (grudzień) nie mogły być wykorzystane do utrzymania murawy w okresie realizacji zadania publicznego w 2015 roku. Z zestawienia faktur i rachunków załączonego do sprawozdania końcowego wynikało, że w okresie realizacji zadania na zakup nawozów sztucznych poniesiono wydatki w łącznej kwocie 4.839,00 zł – nawozy zakupiono od Jana Kędzi, prowadzącego działalność gospodarczą na terenie Gminy Wierzchlas i będącego jednocześnie Sekretarzem dotowanego Gminnego Zrzeszenia Ludowych Klubów Sportowych z/s w Wierzchlesie.

Dotacje na realizację w formie powierzenia lub wsparcia wykonywania zadań publicznych udzielane na mocy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie udzielane są ze środków publicznych i dlatego zarówno proces ich przyznawania jak i wykorzystanie muszą podlegać rygorystycznej kontroli.

W art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych zastrzeżono, że dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie niniejszej ustawy, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych.

Z kolei zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, organ administracji publicznej zlecający realizację zadania publicznego może dokonywać kontroli i oceny realizacji zadania, w szczególności: 1) stopnia realizacji zadania; 2) efektywności, rzetelności i jakości realizacji zadania; 3) prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania; 4) prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.

Dotacje udzielane w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – tryb pozakonkursowy

1. W dniu 21 kwietnia 2015 roku do Urzędu Gminy w Wierzchlesie wpłynęła oferta Stowarzyszenia „Wierzchlesiaki” na realizację zadania pn. Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych Gminy Wierzchlas w 2015 roku w okresie od 4 maja do 3 sierpnia 2015 roku w formie powierzenia realizacji zadania publicznego przez Gminę Wierzchlas.

Jako szczegółowy zakres rzeczowy zadania publicznego Stowarzyszenie wskazało na organizację i wyposażenie aneksu kuchennego, zakup kuchni gazowo – elektrycznej oraz taboretu gazowego. Potrzeba stworzenia mini aneksu kuchennego w celu doposażenia świetlicy, lokalu będącego stałym miejscem cyklicznych spotkań członków Stowarzyszenia.

W ofercie wskazano całkowity koszt zadania na kwotę 2.000,00 zł, w tym wnioskowana kwota dotacji 2.000,00 zł (100%).

W dniu 21 kwietnia 2015 roku została sporządzona informacja Wójta Gminy o możliwości zgłaszania uwag do dnia 29 kwietnia 2015 roku do oferty złożonej na realizację zadania publicznego przez ww. Stowarzyszenie. Z informacji wynikało, że oferta została zamieszczona na tablicy ogłoszeń Urzędu w okresie od dnia 21 do 29 kwietnia 2015 roku oraz na stronie internetowej Urzędu od dnia 21 kwietnia 2015 roku.

Z informacji o udzieleniu dotacji na realizację zadania publicznego poza trybem otwartego konkursu ofert, sporządzonej w dniu 30 kwietnia 2015 roku i zatwierdzonej przez Wójta Gminy wynikało, że do ww. oferty nie wpłynęły żadne uwagi, a Wójt Gminy uznał celowość realizacji zawartego w niej zadania przystępując do zawarcia umowy na wsparcie realizacji ww. zadania.

W dniu 4 maja 2015 roku została zawarta umowa nr 16/2015 ze Stowarzyszeniem „Wierzchlesiaki”. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy. W umowie wskazano między innymi: [1] termin realizacji zadania publicznego – od dnia 4 maja do dnia 3 sierpnia 2015 roku, [2] wysokość dotacji – 2.000,00 zł, [3] termin przekazania dotacji – w ciągu 30 dni od dnia zawarcia umowy, [4] całkowity koszt zadania publicznego – 2.000,00 zł, [5] procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego wynosi 100%, [6] termin złożenia sprawozdania końcowego – w ciągu 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego, [7] jeżeli dany koszt finansowany z dotacji wykazany w sprawozdaniu z realizacji zadania publicznego nie jest równy z kosztem określonym w odpowiedniej pozycji kosztorysu, to uznaje się go za zgodny z kosztorysem wtedy, gdy nie nastąpiło jego zwiększenie o więcej niż 20%.

Dotację przekazano w dniu 3 czerwca 2015 roku, wb nr 97.

Sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego zostało złożone w dniu 15 lipca 2015 roku. Koszt całkowity zadania wyniósł 2.002,99 zł, z tego: ze środków pochodzących z dotacji pokryto 2.000,00 zł (99,85%), ze środków własnych 2,99 zł. Do sprawozdania załączono zestawienie faktur (rachunków). Wydatki na realizację zadania zostały poniesione w okresie od dnia 11 maja do 7 lipca 2015 roku

(dokumenty źródłowe zostały wystawione w okresie od 11 maja do 7 lipca 2015 roku). **Na fakturach nie zamieszczono adnotacji, że wydatek został poniesiony z dotacji udzielonej przez Urząd Gminy w Wierzchlesie.**

Rodzaj kosztów	Kosztorys ze względu na rodzaj kosztów (do pokrycia z wnioskowanej dotacji) załączony do umowy	Sprawozdanie końcowe z wykonania wydatków	% wykorzystania poszczególnych kosztów
I.Koszty merytoryczne	2.000	2.000	100%
1. Kuchnia gazowo - elektryczna	1.100	890,00	95,82%
Reduktor, instalacja, dojazd kuchni	-	163,98	
2.Taboret gazowy	500	467,40	110%
Podłączenie taboretu gazow. i części	-	80,50	
3.Akcesoria kuchenne	400	398,12	99,53%
razem	2.000	2.000	x

2. W dniu 15 lipca 2015 roku do Urzędu Gminy w Wierzchlesie wpłynęła oferta Stowarzyszenia „Wierzchlesiaki” na realizację zadania pn. Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych Gminy Wierzchlas w 2015 roku w okresie od 1 września do 30 października 2015 roku w formie powierzenia realizacji zadania publicznego przez Gminę Wierzchlas.

Jako szczegółowy zakres rzeczowy zadania publicznego Stowarzyszenie wskazało na organizację imprezy promującej lokalne tradycje kulturowe i obrzędowe związane z uprawą ziemniaka i cebuli.

W ofercie wskazano całkowity koszt zadania na kwotę 5.000,00 zł, w tym wnioskowana kwota dotacji 5.000,00 zł (100%).

W dniu 15 lipca 2015 roku została sporządzona informacja Wójta Gminy o możliwości zgłaszania uwag do dnia 24 lipca 2015 roku do oferty złożonej na realizację zadania publicznego przez ww. Stowarzyszenie. Z informacji wynikało, że oferta została zamieszczona na tablicy ogłoszeń Urzędu w okresie od dnia 15 do 24 lipca 2015 roku oraz na stronie internetowej Urzędu od dnia 15 lipca 2015 roku.

Z informacji o udzieleniu dotacji na realizację zadania publicznego poza trybem otwartego konkursu ofert, sporządzonej w dniu 7 września 2015 roku i zatwierdzonej przez Wójta Gminy wynikało, że do ww. oferty nie wpłynęły żadne uwagi, a Wójt Gminy uznał celowość realizacji zawartego w niej zadania przystępując do zawarcia umowy na wsparcie realizacji ww. zadania.

W dniu 18 września 2015 roku została zawarta umowa nr 49/2015 ze Stowarzyszeniem „Wierzchlesiaki”. Ze strony Gminy umowę podpisał Wójt Gminy przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy. W umowie wskazano między innymi: [1] termin realizacji zadania publicznego – od dnia 1 września do dnia 30 października 2015 roku, [2] wysokość dotacji – 5.000,00 zł, [3] termin przekazania dotacji – w ciągu 30 dni od dnia zawarcia umowy, [4] całkowity koszt zadania publicznego – 5.000,00 zł, [5] procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego wynosi 100%, [6] termin złożenia sprawozdania końcowego – w ciągu 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego, [7] jeżeli dany koszt finansowany z dotacji wykazany w sprawozdaniu z realizacji zadania publicznego nie jest równy z kosztem określonym w odpowiedniej pozycji kosztorysu, to uznaje się go za zgodny z kosztorysem wtedy, gdy nie nastąpiło jego zwiększenie o więcej niż 20%.

Dotację przekazano w dniu 18 września 2015 roku, wb nr 161.

Sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego zostało złożone w dniu 21 października 2015 roku. Koszt całkowity zadania wyniósł 5.098,84 zł, z tego: ze środków pochodzących z dotacji pokryto 5.000,00 zł (98,06%), ze środków własnych 98,84 zł (1,94%). Do sprawozdania załączono zestawienie faktur (rachunków). Wydatki na realizację zadania zostały poniesione w okresie od dnia 5 września do 14 października 2015 roku (dokumenty źródłowe zostały wystawione w okresie od 5 września do 14 października 2015 roku). **Na fakturach nie zamieszczono adnotacji, że wydatek został poniesiony z dotacji udzielonej przez Urząd Gminy w Wierzchlesie.**

Rodzaj kosztów	Kosztorys ze względu na rodzaj kosztów (do pokrycia z wnioskowanej dotacji) załączony do umowy	Sprawozdanie końcowe z wykonania wydatków	% wykorzystania poszczególnych kosztów
I.Koszty merytoryczne	5 000,00	5 000,00	100%
1.Organizacja festynu, w tym obsługa medialna, zabawa taneczna	2 300,00	2 214,00	96,26%
2.Ochrona	600,00	575,64	95,94%
3.Zakup materiałów do przygotowywania i przechowywania potraw	2 100,00	2 210,36	105,26%
Razem	5 000,00	5 000,00	100%

3. DOTACJE NA RZECZ SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI NIEPUBLICZNYCH (ART.90 USTAWY O SYSTEMIE OŚWIATY) - 2015 ROK

Niepubliczne placówki oświatowe otrzymujące dotacje z budżetu Gminy Wierzchlas w 2015 roku

W 2015 roku na terenie Gminy Wierzchlas funkcjonowała Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Strugach wpisana do ewidencji szkół i placówek niepublicznych pod numerem OKS 4312/1/2009. Decyzja pochodzi z dnia 5 sierpnia 2009 roku. Jako osoba prowadząca zostało wskazane Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich w Częstochowie. Placówka jest prowadzona w miejscowości Jajczaki pod numerem 10. Zgodnie z wpisem do ewidencji placówka została określona jako publiczna szkoła podstawowa z oddziałami integracyjnymi (typ i rodzaj).

Regulacje gminne w zakresie udzielania, rozliczania dotacji na rzecz niepublicznych placówek oświatowych

W okresie objętym kontrolą funkcjonowała uchwała nr XXXIV/207/2009 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 29 grudnia 2009 roku w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji szkołom i przedszkolom publicznym i niepublicznym oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich wykorzystania. Powyższa uchwała została zmieniona uchwałą nr XXX/188/2013 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 29 października 2013 roku.

Powyższa uchwała zawierała następujące uregulowania dotyczące ustalania, przekazywania, rozliczania i kontroli dotacji:

- Szkołom publicznym przysługują dotacje na każdego ucznia w wysokości równej wydatkom bieżącym przewidzianym w budżecie gminy na jednego ucznia, nie mniej jednak niż kwota przewidziana na jednego ucznia szkoły danego typu i rodzaju w części oświatowej subwencji ogólnej (§ 2 pkt 1),
- Przedszkolom publicznym przysługują dotacje na każdego ucznia w wysokości równej wydatkom bieżącym przewidzianym na jednego ucznia w publicznych przedszkolach prowadzonych przez gminę, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie mniejszej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola i oddziału przedszkolnego w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez Gminę (§ 2 pkt 2),
- Przez kwotę wydatków bieżących rozumie się kwotę wydatków budżetowych na jednego ucznia w publicznych szkołach i przedszkolach tego samego typu i rodzaju, na który przyznawana jest dotacja z wyłączeniem wydatków majątkowych (§ 3)
- Niepublicznym szkołom o uprawnieniach szkół publicznych, w których realizowany jest obowiązek nauki lub obowiązek szkolny, przysługują dotacje na każdego ucznia w wysokości przewidzianej na jednego ucznia danego typu i rodzaju szkoły w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez Gminę (§6 pkt 1);
- Niepublicznym przedszkolom przysługują dotacje na każdego ucznia w wysokości 75% ustalonych w budżecie Gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia, pomniejszonych o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochód budżetu gminy, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola i oddziału przedszkolnego w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez Gminę (§ 6 pkt 2);
- Dotacja udzielana jest na wniosek organu prowadzącego szkołę lub przedszkole, złożony organowi właściwemu do udzielenia dotacji najpóźniej do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji (§ 4 i 7);
- Osoba prowadząca podmiot dotowany zobowiązana jest do: [1] składania każdego miesiąca informacji o liczbie dzieci, [2] zgłaszania wszelkich zmian mających znaczenie dla dotacji i jej wysokości;
- Organ prowadzący szkołę sporządza i przekazuje rozliczenia wykorzystania dotacji do 15 każdego miesiąca następującego po kwartale roku budżetowego, a do dnia 20 stycznia roku następującego po roku udzielenia dotacji rozliczenie roczne (§9);
- Organowi udzielającemu dotacji przysługuje prawo kontroli prawidłowości wykorzystania i rozliczenia udzielonych dotacji (§ 10).

Zgodnie z art. 80 ust. 3 ustawy o systemie oświaty -szkoły publiczne, otrzymują na każdego ucznia dotację z budżetu jednostki samorządu terytorialnego obowiązanej do prowadzenia odpowiedniego typu i rodzaju szkół w wysokości równej wydatkom bieżącym przewidzianym na jednego ucznia w szkołach tego samego typu i rodzaju prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, pomniejszonym o kwotę dotacji przewidzianej do wykorzystania, o której mowa w art. 22ae ust. 3 (tj. dotacja na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały ćwiczeniowe), na ucznia, nie niższej jednak niż kwota przewidziana na jednego ucznia szkoły publicznej danego typu i rodzaju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku nieprowadzenia przez jednostkę samorządu terytorialnego szkoły tego

samemu typu i rodzaju podstawą ustalenia wysokości dotacji jest kwota przewidziana na jednego ucznia szkoły publicznej danego typu i rodzaju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego.

Powyższe brzmienie art. 80 ust. 3 zostało nadane przez art. 1 pkt 11 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty i innych ustaw (Dz.U. z 2014 roku poz. 811) zmieniającej nin. ustawę z dniem 8 lipca 2014 r.

Kontrolujący stwierdzili, że powyższa uchwała nie została dostosowana do zmian wynikających z przepisów ustawy o systemie oświaty oraz ustaw ją zmieniających, t.j. między innymi ustawy z dnia 13 czerwca 2013 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 roku poz. 826 ze zm.), ustawy z dnia 6 grudnia 2013 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 roku poz. 7), ustawy z dnia 30 maja 2014 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 roku poz. 811), ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 roku poz. 357).

Ponadto zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw „uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego podjęte na podstawie art. 80 ust. 4 i art. 90 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują moc do dnia wejścia w życie uchwał podjętych na podstawie art. 80 ust. 4 i art. 90 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2015 r.”, co oznacza że powyższa uchwała straciła moc z dniem 31 grudnia 2015 roku, a Rada Gminy Wierzchlas do czasu kontroli nie podjęła nowej uchwały w tej sprawie.

Planowanie i ewidencja udzielonych dotacji na rzecz szkół i przedszkoli niepublicznych

Uchwałą budżetową nr III/13/2014 z dnia 30 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Wierzchlas na 2015 rok zaplanowano następujące kwoty wydatków na dotacje na rzecz szkół i przedszkoli niepublicznych w następujących klasyfikacjach budżetowych:

- 80101 § 2590 (szkoły podstawowe) – 1.040.000 zł,
- 80103 § 2590 (oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych) – 200.000 zł,

Powyższy plan został zmieniony:

- uchwałą nr V/36/2015 w dniu 27 marca 2015 roku w rozdziale 80103 § 2590 (oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych) – zwiększono wydatki o 28.000 zł,
- uchwałą nr VI/44/2015 w dniu 24 kwietnia 2015 roku w rozdziale 80101 § 2590 zmniejszono wydatki na dotacje o kwotę 762.914 zł, jednocześnie zwiększając wydatki na dotacje w rozdziale 80150 § 2590 o kwotę 762.914 zł, jak też zmniejszono wydatki na dotacje w rozdziale 80103 § 2590 o kwotę 108.303 zł, jednocześnie zwiększając wydatki na dotacje w rozdziale 80149 § 2590 o kwotę 108.303 zł.
- uchwałą nr IX/61/2015 w dniu 16 lipca 2015 roku w rozdziale 80101 § 2590 zwiększono wydatki na dotacje o kwotę 10.000 zł.

Wykonanie wydatków z tytułu przekazanych dotacji na rzecz niepublicznych placówek oświatowych wg sprawozdania Rb-28S sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawiało się następująco:

Rozdział	Paragraf	Plan po zmianach	Wykonanie
80101 (szkoły podstawowe)	§ 2590	287.086,00	218.794,96
80103 (oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych)	§ 2590	119.697,00	110.506,91
80149 (realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego)	§ 2590	108.303,00	108.303,00
80150 (realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i szkołach zawodowych oraz szkołach artystycznych)	§ 2590	763.914,00	763.914,00

Zasady udzielania dotacji dla szkół podstawowych oraz podstawowe dane finansowe niezbędne do ich obliczenia

Kontrolujący ustalili, że w 2015 roku dotacje z budżetu Gminy Wierzchlas otrzymywała 1 publiczna szkoła podstawowa, w której realizowany jest obowiązek nauki.

Zgodnie z art. 80 ust. 3 ustawy o systemie oświaty - w brzmieniu obowiązującym od 8 lipca 2014 roku - szkoły publiczne prowadzone przez inne podmioty niż jednostka samorządu terytorialnego otrzymują dotację na każdego ucznia z budżetu jednostki samorządu terytorialnego obowiązanej do prowadzenia odpowiedniego typu i rodzaju szkół w wysokości równej wydatkom bieżącym przewidzianym na jednego ucznia w szkołach tego samego typu i rodzaju prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, pomniejszonym o kwotę dotacji przewidzianej do wykorzystania, o której mowa w art. 22ae ust. 3 (tj. dotacja na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały ćwiczeniowe), na ucznia, nie niższej jednak niż kwota przewidziana na jednego ucznia szkoły publicznej danego typu i rodzaju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku nieprowadzenia przez jednostkę samorządu terytorialnego szkoły tego samego typu i rodzaju podstawą ustalenia wysokości dotacji jest kwota przewidziana na jednego ucznia szkoły publicznej danego typu i rodzaju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego.

Z przepisu tego wynika kilka możliwości obliczenia dotacji, w zależności od rodzaju nierówności występującej w danej jednostce samorządu terytorialnego pomiędzy kwotą na jednego ucznia wynikającą z subwencji oświatowej i wydatków bieżących na jednego ucznia pomniejszonych o dotację na podręczniki, materiały dydaktyczne i ćwiczenia na jednego ucznia tj.:

- pierwsza sytuacja występuje kiedy wydatki bieżące na jednego ucznia pomniejszone o „dotację na podręczniki” są wyższe od kwoty subwencji oświatowej na jednego ucznia, wtedy dotacja jest obliczana na podstawie przewidywanych wydatków bieżących (...),
- druga sytuacja wstępuje kiedy kwota subwencji oświatowej na jednego ucznia szkoły publicznej danego typu i rodzaju dla jednostki samorządu terytorialnego jest wyższa od wydatków bieżących na jednego ucznia pomniejszonych

o „dotację na podręczniki”, wtedy dotacja jest obliczana w kwocie nie niższej niż kwota przewidziana na jednego ucznia szkoły publicznej danego typu i rodzaju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego,

- trzecia sytuacja występuje kiedy jednostka samorządu terytorialnego nie prowadzi szkoły tego samego typu i rodzaju, wtedy podstawą ustalenia dotacji będzie kwota przewidziana na jednego ucznia szkoły publicznej danego typu i rodzaju w części oświatowej subwencji ogólnej.

Aby właściwie określić sposób obliczenia dotacji na jednego ucznia w publicznej szkole podstawowej konieczna jest kolejno analiza:

- rodzajów i typów szkół prowadzonych przez jst,
- wydatków bieżących przewidzianych przez jst w szkołach tego samego typu i rodzaju przez nią prowadzonych,
- kwoty przewidzianej na jednego ucznia szkoły publicznej danego typu i rodzaju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego.

Następnie konieczne jest zestawienie tych informacji i wybór odpowiedniego sposobu obliczenia dotacji na podstawie zgromadzonych informacji.

Gmina Wierzchlas w 2015 roku uznała, że nie prowadzi szkoły tego samego typu i rodzaju co Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich, t.j. publicznej szkoły podstawowej z oddziałami integracyjnymi. Gmina Wierzchlas jest organem prowadzącym dla publicznych Szkół Podstawowych bez oddziałów integracyjnych.

Dotacje były obliczane w wysokości części oświatowej subwencji otrzymywanej przez Gminę dla danego typu i rodzaju szkoły.

Dane finansowe do obliczenia dotacji dla szkoły publicznej

Podstawowe dane zawarte w metryczce subwencji oświatowej na 2015 rok dla Gminy Wierzchlas zawiera poniższa tabela:

Finansowy standard A	5258,6754			
Wskaźnik korygujący Di	1,083955641			
kategoria uczniów	liczba uczniów	waga	kwota subwencji	kwota na jednego ucznia
uczniowie szkół publicznych i niepublicznych - młodzież (Sa)	642,14	1	3 660 330,52	5 700,17
Razem SOA	642,14		3 660 330,52	5 700,17
uczniowie szkół podstawowych wieś/miasto do 5 tys. mieszk (P1)	430,144	0,4	980 757,72	2 280,07
uczniowie gimnazjum wieś/miasto do 5 tys. mieszk (P2)	212	0,27	326277,78	1 539,05
uczniowie szkół podst do 70 uczniów(P3)	112,706	0,18	115 639,82	1 026,03
Uczniowie niepełnosprawni (P4)	4	1,4	31 920,96	7 980,24
uczniowie niepełnosprawni (P5)	3	2,9	49 591,49	16 530,50
uczniowie niepełnosprawni (P6)	3	3,6	61 561,85	20 520,62
uczniowie niepełnosprawni (P7)	11	9,5	595 667,86	54 151,62

uczniowie niepełnosprawni w oddziałach integracyjnych (P8)	7	0,8	31 920,96	4 560,14
uczniowie szkół ponadgimnazjalnych (P9)		0,082		
uczniowie klas sportowych (P15)		0,2		
uczniowie gimnazjów dla dzieci i młodzieży (P30)	212	0,04	48 337,45	228,01
uczniowie klas I i II Sp dla dzieci i młodzieży(P33)	226,8	0,03	38 783,96	171,01
Razem SOB	1221,65		2 280 459,85	108 816,28
wych ośr rewalid.-wychowa., wychow. z autyzmem i niep. sprzężoną w przedszkolu (P42)	2	9,5	108 303,25	54 151,63
dzieci objęte wczesnym wspomaganie rozwoju (P44)	4	0,84	19 152,57	4 788,14
zadania pozaszkolne gminne (P45)	642,144	0,001	3 660,33	5,70
Razem SOC	648,144		131 116,15	58 945,47
Ogółem (SOA+SOB+SOC)			6 071 906,52	

Wyliczenie podstawy do udzielania dotacji na jednego ucznia w niepublicznej szkole podstawowej o uprawnieniach szkoły publicznej w klasach I – II na podstawie oświatowej części subwencji przedstawia tabela:

Szkoły Podstawowe	Wartości
standard finansowy A	5 258,6754
	1,08395564
wskaźnik Di	1
Stawka skorygowana o wskaźnik Di	5 700,1709
wskaźnik P33	0,0300
kwota zwiększająca dotację wynikająca ze wskaźnika P33	171,0051
wskaźnik P3	0,1800
kwota zwiększająca dotację wynikająca ze wskaźnika P3	1 026,0308
wskaźnik P1	0,4000
kwota zwiększająca dotację wynikająca ze wskaźnika P1	2 280,0683
dotacja na 1 ucznia (rocznie)	9 177,2751
dotacja na 1 ucznia (miesięcznie)	764,7729
dotacja na 1 ucznia klasy I-II po zaokrągleniu	764,77

Wyliczenie podstawy do udzielania dotacji na jednego ucznia w niepublicznej szkole podstawowej o uprawnieniach szkoły publicznej w klasach III – VI na podstawie oświatowej części subwencji przedstawia tabela:

Szkoły Podstawowe	Wartości
standard finansowy A	5 258,6754
wskaźnik Di	1,083955641
Stawka skorygowana o wskaźnik Di	5 700,1709

wskaźnik P3	0,1800
kwota zwiększająca dotację wynikająca ze wskaźnika P3	1 026,0308
wskaźnik P1	0,4000
kwota zwiększająca dotację wynikająca ze wskaźnika P1	2 280,0683
dotacja na 1 ucznia (rocznie)	9006,2700
dotacja na 1 ucznia (miesięcznie)	750,5225
dotacja na 1 ucznia klasy III-VI po zaokrągleniu	750,52

Dane finansowe niezbędne do obliczenia dotacji na dzieci niepełnosprawne w publicznej szkole podstawowej

Kontrolujący ustalili, że Urząd Gminy w Wierzchlesie udzielał również dotacje na niepełnosprawne dzieci uczęszczające do publicznej szkoły podstawowej prowadzonej przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich.

Należy stwierdzić, że przepis art. 80 ust. 3 ustawy o systemie oświaty nie mówi wprost o udzielaniu dotacji na ucznia niepełnosprawnego uczęszczającego do publicznej szkoły podstawowej, jednak uczniowie ci są wykazywani w systemie informacji oświatowej i na tej podstawie uwzględniani są przy obliczaniu subwencji oświatowej dla danej gminy, co znajduje potwierdzenie w metryczce oświatowej przesyłanej corocznie gminie. Oznacza to, że to właśnie gmina dostaje dodatkowe środki finansowe na edukację niepełnosprawnego ucznia pomimo, że uczęszcza on do szkoły, której organem prowadzącym nie jest gmina. Zasadne jest zatem przekazanie środków zarezerwowanych w subwencji oświatowej na edukację ucznia niepełnosprawnego do szkoły, w której on się faktycznie uczy, gdyż koszty edukacji ucznia niepełnosprawnego są nieporównywalnie wyższe niż ucznia pełnosprawnego. Podobnie wypowiedziało się na ten temat Ministerstwo Edukacji Narodowej w wyjaśnieniu przesłanym w dniu 5 listopada 2013 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach.

Ministerstwo Edukacji Narodowej udzieliło następującego wyjaśnienia: „(...) W opinii Ministerstwa Edukacji Narodowej w przypadku ucznia niepełnosprawnego wysokość dotacji dla szkoły powinna uwzględniać kwotę finansowego standardu A powiększoną o kwoty wynikające z przeliczenia danego ucznia dodatkowymi wagami (np. P₂, P₃, P₄, P₅ itp.), które są uwzględniane przy naliczaniu części oświatowej subwencji ogólnej, wskaźnikiem korygującym D_i oraz kwotą standardu finansowego A, skalkulowanych na dany rok budżetowy. Sposób kalkulacji omawianej kwoty przedstawiono poniżej.

$((1 + \text{wartość}(i) \text{ wag}(i) \text{ do których przypisany jest dany uczeń}) \times \text{wartość wskaźnika } D_i \text{ dla danej jst} \times \text{wartość standardu A na dany rok budżetowy})$.

Ww. dotacje przysługują na każdego ucznia, a więc nie tylko na tych uczniów, którzy są uczniami w dniu rozpoczęcia roku szkolnego, ale również na tych którzy przybyli później do tej placówki (w tym również na każdego ucznia niepełnosprawnego posiadającego orzeczenie publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej o specjalnej potrzebie kształcenia), który nie był uwzględniony w naliczeniu kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na dany rok dla gminy dotującej placówkę, to dotacja na tego ucznia powinna być naliczona (począwszy od miesiąca, w którym dane dziecko przybyło i zostało zgłoszone do organu dotującego).

W sytuacji gdy nie upłynął termin zgłaszania wniosków o zwiększenie subwencji oświatowej ze środków rezerwy subwencji z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych, gmina będzie mogła – pod warunkiem spełnienia wymogów określonych dla tego kryterium – wystąpić do Ministerstwa Edukacji Narodowej z takim wnioskiem. (...)”.

Z powyższego wyjaśnienia MEN wynika jasno w jaki sposób należy obliczyć dotację na ucznia niepełnosprawnego uczęszczającego do publicznej szkoły dotowanej przez Gminę.

Poniższa tabela zawiera wyliczenia zwiększeń kwoty bazowej przysługujących z tytułu poszczególnych rodzajów niepełnosprawności jakie są niezbędne do obliczenia dotacji na rzecz Publicznej Szkoły Podstawowej w Strugach.

standard finansowy A x Di			
5700,170862			
Kategoria niepełnosprawności	waga	(wartość(i) wag(i) do których przypisany jest dany uczeń x wartość wskaźnika Di dla danej jst x wartość standardu A na dany rok budżetowy)	miesięczna kwota dotacji
P4	1,4	7 980,24	665,02
P5	2,9	16 530,50	1 377,54
P6	3,6	20 520,62	1 710,05
P7	9,5	54 151,62	4 512,64
P8	0,8	4 560,14	380,01
Razem		103 743,11	8 645,26

Z uwagi na fakt że, w dotowanej szkole, występuje znaczna liczba dzieci niepełnosprawnych z różnymi rodzajami niepełnosprawności, a co za tym idzie z różnymi wagami im przypisanymi, ponadto szkoła ta prowadzi oddziały integracyjne, które są objęte odrębną wagą, kontrolujące przyjęły nieco inny technicznie sposób obliczenia dotacji na ucznia niepełnosprawnego, dajacy jednak tą samą kwotę dotacji na ucznia. Obliczenia podzielono na dwie części. Na każde dziecko niepełnosprawne najpierw dokonano obliczenia takiego jak na dziecko pełnosprawne uczęszczające do dotowanej szkoły przy uwzględnieniu odpowiednich wag. W drugiej części obliczono zwiększenia dla dzieci niepełnosprawnych pogrupowanych wg odpowiednich wag.

Wyliczenie kwot dotacji na dzieci niepełnosprawne w Publicznej Szkole Podstawowej w Strugach

Kontrolujące dokonały wyliczenia kwot uzupełniających dotację na dzieci niepełnosprawne uczęszczające do Publicznej Szkoły Podstawowej w Strugach, co zostało zamieszczone w poniższej tabeli:

miesiąc	Standard A					Di	(Standard A xDi)/12 miesięcy					Razem kwota dotacji
	Liczbę uczniów w poszczególnych wagach					Kwota uzupełniająca						
	P4	P5	P6	P7	P8	P4	P5	P6	P7	P8		
							1,4	2,9	3,6	9,5	0,8	
styczeń	1	2	3	9	7	665,02	2 755,08	5 130,15	40 613,72	2 660,08	51 824,05	
luty	1	2	3	9	7	665,02	2 755,08	5 130,15	40 613,72	2 660,08	51 824,05	
marzec	1	2	3	9	7	665,02	2 755,08	5 130,15	40 613,72	2 660,08	51 824,05	
kwiecień	1	2	3	9	7	665,02	2 755,08	5 130,15	40 613,72	2 660,08	51 824,05	
maj	1	2	3	9	7	665,02	2 755,08	5 130,15	40 613,72	2 660,08	51 824,05	
czerwiec	1	2	3	9	7	665,02	2 755,08	5 130,15	40 613,72	2 660,08	51 824,05	
lipiec	1	2	3	9	7	665,02	2 755,08	5 130,15	40 613,72	2 660,08	51 824,05	

sierpień	1	2	3	9	7	665,02	2 755,08	5 130,15	40 613,72	2 660,08	51 824,05
wrzesień	1	3	3	7	14	665,02	4 132,62	5 130,15	31 588,45	5 320,16	46 836,40
październik	1	3	3	7	14	665,02	4 132,62	5 130,15	31 588,45	5 320,16	46 836,40
listopad	1	3	3	7	14	665,02	4 132,62	5 130,15	31 588,45	5 320,16	46 836,40
grudzień	1	3	3	7	14	665,02	4 132,62	5 130,15	31 588,45	5 320,16	46 836,40
Razem	12	28	36	100	112	7 980,24	38 571,12	61 561,80	451 263,56	42 561,28	601 938,00

Uwagi dotyczące obliczenia kwoty uzupełniającej dotacji na dzieci niepełnosprawne zostały opisane w punkcie poniżej dotyczącym nieprawidłowości w wyliczeniu dotacji.

Procedura udzielenia dotacji na rzecz Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Strugach

Stowarzyszenie złożyło wnioski o udzielenie dotacji na 2015 rok w dniu **2 października 2014 roku**, w którym wskazano, że planowana liczba uczniów w okresie styczeń - sierpień wyniesie 47, a w okresie wrzesień - grudzień 60. Ponadto określono, że Szkołę prowadzi oddział przedszkolny, w którym planowana liczba dzieci w okresie styczeń - sierpień wyniesie 15, a w okresie wrzesień - grudzień 25.

Dla każdego z miesięcy szkoła składała informację o faktycznej liczbie dzieci, z tym że w miesiącach lipiec, sierpień zgodnie z uchwałą dotację przekazywano wg informacji z miesiąca czerwca.

Wg wydruku z ewidencji księgowej konta 130 w rozdziałach 80101 i 80149 § 2590 wynikało, że dotacja zawsze była przekazywana w terminie, a w miesiącu marcu dokonano potrącenia dotacji przekazanej w wysokości wyższej niż należna natomiast w lipcu przekazano wyrównanie za pierwsze półrocze.

Rozliczenia wykorzystanej dotacji za 2015 roku zostały przedłożone w Urzędzie w dniach 14 kwietnia, 15 lipca, **22 października 2015 roku** i 18 stycznia 2016 roku. Wg uchwały termin rozliczeń kwartalnych mijał 15-tego dnia następnego miesiąca po upływie kwartału, natomiast rozliczenia rocznego do 20 stycznia.

Nieprawidłowości związane z wyliczeniem kwoty udzielonej dotacji dla Szkoły Podstawowej w Strugach.

1. Stosowanie wskaźników 3.4% i 26% do zwiększenia liczby uczniów

Kontrolowana jednostka obliczała dotację dla Publicznej Szkoły Podstawowej w Strugach następująco, kwota bazowa (tj. standard finansowy A x wskaźnik Di) x liczba uczniów powiększona o 3,4% (tj. zwiększenie liczby uczniów wynikające z pkt. 9 załącznika do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2014 roku w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej jednostek samorządu terytorialnego w roku 2015 (Dz. U. nr 2014 poz. 1977)).

Kolejno kwoty uzupełniające subwencję wynikające z kategorii P1 - uczniowie szkół podstawowych na wsi i w mieście do 5.000 mieszkańców, P3 - uczniowie szkół podstawowych do 70 uczniów, i P45 - zadania pozaszkolne gminne, były wyliczane w analogiczny sposób jak kwota bazowa z uwzględnieniem odpowiedniej wagi oraz zwiększeniem 3,4%. Natomiast kwota uzupełniająca wynikająca z kategorii P33 - uczniowie klas I i II szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży została zwiększona o 26% (tj. zwiększenie liczby uczniów wynikające z pkt. 10 załącznika do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej jednostek samorządu terytorialnego w roku 2015).

Zwiększenia te uwzględniane były w obliczeniach w miesiącach styczeń - sierpień.

Kontrolujące uznały, że stosowanie wskaźników 3,4% i 26% wynikające rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2014 roku nie posiadało uzasadnienia prawnego, gdyż zgodnie z art. 80 ust. 3 ustawy o systemie oświaty dotacja jest udzielana na faktyczną liczbę uczniów i nie może być zwiększana dodatkowo o wskaźniki służące do zwiększania przeliczeniowej liczby uczniów, która ma na celu zapewnienie środków na pokrycie kosztów edukacji 6-latków oraz zwiększonej liczby dzieci rozpoczynających w danym roku edukację.

Należy zwrócić uwagę, że wskaźniki te są brane pod uwagę przy ustalaniu kwoty subwencji oświatowej dla danej jednostki samorządu i powodują, że ogólna kwota subwencji jest wyższa, nie powodują one jednak zwiększenie kwoty subwencji przypadającej na jedno dziecko, a co za tym idzie nie powodują zwiększenia kwoty dotacji udzielanej szkole publicznej. W sytuacji gdy od września danego roku zwiększy się liczba dzieci w dotowanej szkole lub zwiększy się liczba dzieci w klasach I i II, dotacja dla szkoły również ulegnie zwiększeniu do kwoty wynikającą z obliczenia faktycznej liczby dzieci i kwoty przypadającej na ucznia. Zwiększona kwota dotacji powinna zostać pokryta z kwoty subwencji, która została ustalona właśnie w oparciu o omawiane wskaźniki zwiększające liczbę dzieci.

Przykładowe wyliczenie dotacji dokonane przez Urząd Gminy w Wierzchlesie dla ucznia w klasie I uczęszczającego do Szkoły Podstawowej w Strugach było następujące:

Standard finansowy A x wskaźnik korygujący Di - $5.258,6754 \times 1,0839556406 = 5.700,17086191 / 12 \text{ miesc.} = 475,0142$

Kwota podstawowa:

$475,0142 \times 46 \text{ dzieci} \times 1,034 = 22.593,57 \text{ zł}$

Kwota uzupełniająca dotacji wg poszczególnych wag:

Kwota bazowa przypadająca na ucznia miesięcznie	Waga		Liczba dzieci	Wskaźniki zwiększające	Kwota uzupełniająca dotacji wg poszczególnych wag:
	Symbol wagi	Przelicznik			
1	2	3	4	5	(1x3x4x5) 6
475,0142	P1	0,40	46,00	1,034	9 037,43
475,0142	P4	0,18	46,00	1,034	4 066,84
475,0142	P45	0,001	46,00	1,034	22,59
475,0142	P33	0,03	23,00	1,260	412,98
Razem					13 539,84

Miesięczna kwota dotacji dla szkoły należna w okresie styczeń- sierpień 2015 roku (kwota ta nie uwzględnia dotacji na uczniów niepełnosprawnych) wg wyliczeń UG wyniosła: $22.593,57 \text{ zł} + 9.037,43 \text{ zł} + 4.066,84 \text{ zł} + 22,98 \text{ zł} + 412,98 \text{ zł} = \mathbf{36.133,41 \text{ zł}}$.

Wyliczenia dotacji (wg kontrolujących) bez zastosowania wskaźników 3,4% i 26% powinno być następujące:

Standard finansowy A x wskaźnik korygujący Di - $5.258,6754 \times 1,0839556406 = 5.700,17086191 / 12 \text{ miesc.} = 475,0142$

Kwota podstawowa:

$475,0142 \times 46 \text{ dzieci} = 21.850,65 \text{ zł}$

Kwota uzupełniająca dotacji wg poszczególnych wag:

Kwota bazowa przypadająca na ucznia miesięcznie	Waga		Liczba dzieci	Kwota uzupełniająca dotacji wg poszczególnych wag:
	Symbol wagi	Przelicznik		
1	2	3	4	(1x3x4) 5
475,0142	P1	0,40	46,00	8 740,26
475,0142	P4	0,18	46,00	3 933,12
475,0142	P45	0,001	46,00	21,85
475,0142	P33	0,03	23,00	327,76
Razem				13 022,99

Miesięczna kwota dotacji dla szkoły należna w okresie styczeń - sierpień 2015 roku (kwota ta nie uwzględnia dotacji na uczniów niepełnosprawnych) wg wyliczeń kontrolujących wyniosłaby: 21.850,65 zł + 8.740,26 zł + 3.933,12 zł + 21.85 zł + 327,76 zł = **34.873,64 zł**.

Miesięczna kwota zawyżenia dotacji w okresie od stycznia do sierpnia 2015 roku z tytułu zastosowania wskaźników 3,4% i 26% wyniosła 1.259,77 zł (36.133,41 zł – 34.873,64 zł). W ciągu 8 miesięcy (wskaźniki te były stosowane w okresie styczeń- sierpień 2015) różnica ta wyniosła 10.078,16 zł (8 m-cy x 1.259,77 zł).

Natomiast w okresie wrzesień – grudzień wskaźnik 3,4% zastosowano jedynie dla wagi P45 – czyli zadania pozaszkolne. Kwota uzupełniająca dotacji dla wagi P45 została wyliczona przez Urząd Gminy w następujący sposób: 475,0142 x 0,001 x 51 dzieci x 1,034 = 25,05 zł. Wyliczenie bez zastosowania wskaźnika 3,4% powinno być następujące: 475,0142 x 0,001 x 51 dzieci = 24,23 zł. Różnica miesięczna w obliczenia dla wagi P45 wynosiła 0,82 zł (25,05 zł – 24,23 zł). Zawyżenie kwoty dotacji wynikające z zastosowania wskaźnika 3,4% dla wagi P45 w okresie wrzesień – grudzień wyniosło 3,28 zł (0,83=2 zł x 4 m-ce).

Łącznie zawyżenie dotacji w 2015 roku z tytułu zastosowania wskaźników 3,4% i 26% wyniosło 10.081,44 zł.

2. Stosowanie wagi P45 – zadania pozaszkolne

Kontrolujące stwierdziły, że jednostka kontrolowana dokonując wyliczenia kwoty dotacji na rzecz Szkoły Podstawowej w Strugach uwzględniała zwiększenie dotacji o kwotę wynikającą z zastosowania wagi P45 zadania pozaszkolne. Należy zauważyć, że z treści rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2014 roku w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na 2015 roku wynika, że waga P45 (część SOC) przeznaczona jest na zadania pozaszkolne realizowane w placówkach, nie zaś na ucznia w szkole, wynika to z opisu do wagi P45. Ponadto z art. 80 ust. 3 wynika wprost, że dotacja udzielana jest na ucznia, a wagi przypisywanie uczniom w odpowiednich szkołach i placówkach ujęte są w części SOB.

Zawyżenie kwoty dotacji na rzecz Szkoły Podstawowej w Strugach z tytułu jej zwiększenia o kwoty wynikające z wagi P45 wyniosło 271,72 zł. Wynikało to z następującego wyliczenia:

$$475,0142 \times 46 \text{ dzieci} \times 0,001 = 21,85 \text{ zł} \times 8 \text{ m-cy} = 174,80 \text{ zł}$$

$$475,0142 \times 51 \text{ dzieci} \times 0,001 = 24,23 \text{ zł} \times 4 \text{ m-ce} = 96,92 \text{ zł}$$

Łącznie dotację zawyżono z tytułu zwiększenia o wagę P45 o kwotę 271,71 zł.

3. Liczba dzieci w oddziałach integracyjnych (waga P8)

W wyniku kontroli dokumentacji źródłowej ustalono, że w comiesięcznych informacjach składanych Szkoła wykazywała następującą liczbę uczniów uczących się w oddziałach integracyjnych (waga P8): w miesiącach

- styczeń – sierpień 2015 roku – 7 uczniów,
- wrzesień – październik 2015 roku – 8 uczniów
- listopad - grudzień 2015 roku – 14 uczniów.

Ponadto kontrolującym przedłożono pismo Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich informujące, że zgodnie z § 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 roku w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowywania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2015 roku poz. 1113) uznaje klasy: IIa, IIb, III, IV, V, VI Publicznej Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi SPSK w Strugach za oddziały integracyjne uwzględniające indywidualne potrzeby rozwojowe, edukacyjne dzieci i młodzieży oraz zapewniające jak najlepszą pomoc opiekuńczą, rehabilitacyjną i wychowawczą. Do pisma załączona została korekta informacji dotyczącej liczby uczniów w ww. Szkole, z której wynikało, że od dnia 1 września 2015 roku liczba uczniów niepełnosprawnych w oddziałach integracyjnych (waga P8) wynosi 14.

Kontrolujące stwierdziły, że Gmina wyliczała kwotę uzupełniającą wynikającą z wagi P8 w miesiącach wrzesień – grudzień jedynie dla 8 uczniów, natomiast z dokumentacji źródłowej wynikało, że powinno to być 14 uczniów. Miesięczna kwota uzupełniająca na jednego ucznia niepełnosprawnego z tytułu uczęszczania do klasy integracyjnej wynosiła w 2015 roku 380,01 zł.

Miesiąc	Miesięczna kwota uzupełniająca dla wagi P8	Liczba uczniów wg wyliczeń UG	Miesięczna kwota zwiększenia dotacji z tytułu wagi P8	Liczba uczniów wg informacji Stowarzyszenia	Miesięczna kwota zwiększenia dotacji z tytułu wagi P8	Miesięczna wartość zaniżonej dotacji dla wagi P8
wrzesień	380,01	8	3040,08	14	5 320,14	2 280,06
październik	380,01	8	3040,08	14	5 320,14	2 280,06
listopad	380,01	8	3040,08	14	5 320,14	2 280,06
grudzień	380,01	8	3040,08	14	5 320,14	2 280,06
Razem	1 520,04		12 160,32		21 280,56	9 120,24

W wyniku kontroli ustalono, że kwota dotacji dla Publicznej Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi SPSK w Strugach na uczniów niepełnosprawnych uczęszczających do oddziałów integracyjnych została zaniżona w okresie wrzesień – grudzień 2015 roku o kwotę 9.120,24 zł.

4. Kwota uzupełniająca na dzieci uczęszczające do szkoły mającej do 70 uczniów (waga P3)

W wyniku kontroli ustalono, że przy obliczaniu kwoty dotacji dla Publicznej Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi SPSK W Strugach w miesiącach wrzesień – grudzień 2015 roku nie uwzględniono zwiększenia kwoty dotacji wynikającej

z zastosowania wagi P3 – uczniowie szkół podstawowych do 70 uczniów, dla 51 uczniów (błąd arytmetyczny podczas sumowania).

Miesiąc	Miesięczna kwota uzupełniająca dla wagi P3	Liczba uczniów	Miesięczna kwota zwiększenia dotacji z tytułu wagi P5
wrzesień	85,50	51	4 360,63
październik	85,50	51	4 360,63
listopad	85,50	51	4 360,63
grudzień	85,50	51	4 360,63
Razem	342,01		17 442,52

W wyniku kontroli ustalono, że kwota uzupełniająca dotacji dla Publicznej Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi SPSK w Strugach na ucznia w szkole do 70 uczniów (waga P3) została zaniżona w okresie wrzesień – grudzień 2015 roku o kwotę 17.442,52zł.

Kontrolujące dokonały wyliczeń poprawnej kwoty dotacji dla publicznej Szkoły Podstawowej z oddziałami integracyjnymi w Strugach. Wyliczenie zostało dokonane w trzech etapach tj. kwota dotacji przysługująca na dzieci [1] w klasach I-II, [2] w klasach III-VI, [3] kwota uzupełniająca dotacji na dzieci niepełnosprawne (co zostało przedstawione w tabeli we wcześniejszym punkcie protokołu).

Wyliczenie kwoty dotacji na jednego ucznia w klasach I-II zostało zawarte w poniższej tabeli:

Miesiące 2015 roku	Liczba uczniów klasy I - II	Miesięczna stawka dotacji	Należna dotacja kwota dotacji
styczeń	23	764,77	17 589,71
luty	23	764,77	17 589,71
marzec	23	764,77	17 589,71
kwiecień	23	764,77	17 589,71
maj	23	764,77	17 589,71
czerwiec	23	764,77	17 589,71
lipiec	23	764,77	17 589,71
sierpień	23	764,77	17 589,71
wrzesień	24	764,77	18 354,48
październik	24	764,77	18 354,48
listopad	24	764,77	18 354,48
grudzień	24	764,77	18 354,48
Razem	280	9 177,24	214 135,60

Wyliczenie kwoty dotacji na jednego ucznia w klasach III-VI zostało zawarte w poniższej tabeli:

Miesiące 2015 roku	Liczba uczniów klasy III-VI	Miesięczna stawka dotacji	Należna dotacja kwota dotacji
--------------------	-----------------------------	---------------------------	-------------------------------

styczeń	23	750,52	17 261,96
luty	23	750,52	17 261,96
marzec	23	750,52	17 261,96
kwiecień	23	750,52	17 261,96
maj	23	750,52	17 261,96
czerwiec	23	750,52	17 261,96
lipiec	23	750,52	17 261,96
sierpień	23	750,52	17 261,96
wrzesień	27	750,52	20 264,04
październik	27	750,52	20 264,04
listopad	27	750,52	20 264,04
grudzień	27	750,52	20 264,04
Razem	292	9 006,24	219 151,84

Kontrolujące dokonały porównania kwot dotacji wypłaconych na rzecz Publicznej Szkoły Podstawowej w Strugach z obliczeniami prawidłowych kwot dotacji dokonanych przez kontrolujące.

Zestawienie kwot dotacji obliczonych przez kontrolujących oraz przekazanych przez Urząd Gminy zawiera poniższa tabela.

Miesiące 2015 roku	Dotacja na uczniów w klasach I-II	Dotacja na uczniów w klasach III-VI	Dotacja na uczniów niepełnosprawnych	Razem	Dotacja przekazana	Różnica
styczeń	17 589,71	17 261,96	51 824,08	86 675,75	83 617,82	-3 057,93
luty	17 589,71	17 261,96	51 824,08	86 675,75	83 618,82	-3 056,93
marzec	17 589,71	17 261,96	51 824,08	86 675,75	80 990,55	-5 685,20
kwiecień	17 589,71	17 261,96	51 824,08	86 675,75	82 742,73	-3 933,02
maj	17 589,71	17 261,96	51 824,08	86 675,75	82 742,73	-3 933,02
czerwiec	17 589,71	17 261,96	51 824,08	86 675,75	82 742,73	-3 933,02
lipiec	17 589,71	17 261,96	51 824,08	86 675,75	119 245,07	32 569,32
sierpień	17 589,71	17 261,96	51 824,08	86 675,75	87 957,47	1 281,72
wrzesień	18 354,48	20 264,04	46 836,41	85 454,93	78 839,41	-6 615,52
październik	18 354,48	20 264,04	46 836,41	85 454,93	78 839,41	-6 615,52
listopad	18 354,48	20 264,04	46 836,41	85 454,93	78 839,41	-6 615,52
grudzień	18 354,48	20 264,04	46 836,41	85 454,93	78 839,41	-6 615,52
Suma	214 135,60	219 151,84	601 938,28	1 035 225,72	1 019 015,56	-16 210,16

Z przedstawionych wyliczeń w powyższej tabeli wynika, że kwota dotacji wyliczona przez Urząd Gminy i przekazana dla Publicznej Szkoły Podstawowej w Strugach w 2015 roku została zaniżona o 16.210,16 zł. Kwota zaniżenia wynika z sumy wcześniej opisanych błędów dokonanych przy obliczeniach tejże dotacji, tj.:

- 1. zawyżenie dotacji w wyniku stosowanie wskaźników 3.4% i 26% zwiększających liczby uczniów o kwotę 10.081,44 zł,**
- 2. zawyżenie dotacji w wyniku zastosowanie wagi P45 – zadania pozaszkolne o kwotę 271,72 zł,**

- 3. zaniżenie dotacji w wyniku nieuwzględnienia prawidłowej liczby dzieci w oddziałach integracyjnych (waga P8) o kwotę 9.120,24 zł,**
- 4. zaniżenie kwoty dotacji w wyniku nieuwzględnienia kwoty uzupełniającej na dzieci uczęszczające do szkoły mającej do 70 uczniów (waga P3) w okresie wrzesień – grudzień 2015 roku na kwotę 17.422,52 zł.**

Zasady udzielania dotacji dla publicznych oddziałów przedszkolnych prowadzonych w szkołach podstawowych oraz podstawowe dane finansowe niezbędne do ich obliczenia

Zgodnie z art. 80 ust. 2 ustawy o systemie oświaty w brzmieniu obowiązującym od 31 marca 2015 roku - przedszkola publiczne otrzymują na każdego ucznia z budżetu gminy dotację w wysokości równej wydatkom bieżącym przewidzianym na jednego ucznia w przedszkolach publicznych prowadzonych przez gminę, pomniejszonym o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez jednostkę samorządu terytorialnego. W przypadku braku na terenie gminy przedszkola prowadzonego przez gminę, podstawą do ustalenia wysokości dotacji są wydatki bieżące ponoszone przez najbliższą gminę na prowadzenie przedszkoli publicznych, pomniejszone o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy.

Należy podkreślić, że na podstawie art. 6 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 roku poz. 827) przepisy art. 80 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 tj. o systemie oświaty, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się także odpowiednio do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

Powyższe oznacza, że podstawą ustalenia dotacji dla oddziału przedszkolnego przy publicznej szkole podstawowej, są wydatki bieżące przewidziane na jednego ucznia w przedszkolach publicznych prowadzonych przez gminę, pomniejszone o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy.

Z dokumentacji przedstawionej kontrolującym wynikało, że podstawą udzielania dotacji dla Oddziału Przedszkolnego w Publicznej Szkole Podstawowej w Strugach były wydatki bieżące planowane dla oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Wierzchlas pomniejszone o planowane dochody z tytułu opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie. Wyliczenia dokonane przez Urząd Gminy były następujące:

360.000 zł – kwota wydatków bieżących planowana na oddziały przedszkolne (rozdział 80103) – 36.000 zł opłaty za wyżywienie = 324.000 zł / 52 dzieci = 6.230,76 zł / 12 miesięcy = 519,23 zł.

Kontrolujące stwierdziły, że ustalenie podstawy udzielenia dotacji publicznego dla oddziału przedszkolnego w oparciu o wydatki bieżące przewidziane na jednego ucznia w oddziałach przedszkolnych publicznych prowadzonych przez gminę, pomniejszone o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiło naruszenie art. 80 ust. 2 ustawy o systemie oświaty.

Kontrolujące dokonały wyliczenia kwoty wydatków bieżących ponoszonych przez Gminę Wierzchlas na rzecz publicznych przedszkoli prowadzonych przez Gminę stanowiących

podstawę udzielania dotacji dla oddziału przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej w Strugach, co zostało przedstawione w poniższej tabeli.

miesiąc	wydatki rozdział 80104	wydatki rozdział 80146	wydatki rozdział 75023	Razem wydatki	dochody za pobyt rozdział 80104	kwota planowanych wydatków pomniejszona o dochody	liczba dzieci w przedszkolach	roczna kwota wydatków na 1 dziecko	miesięczna kwota wydatków na 1 dziecko
I	1 770 000,00	6 400,00	27 720,00	1 804 120,00	260 000,00	1 544 120,00	165,00	9358,3	779,86
II	1 770 000,00	6 400,00	27 720,00	1 804 120,00	260 000,00	1 544 120,00	165,00	9358,3	779,86
III	1 770 000,00	6 400,00	27 720,00	1 804 120,00	260 000,00	1 544 120,00	165,00	9358,3	779,86
IV	1 999 140,00	6 400,00	27 720,00	2 033 260,00	260 000,00	1 773 260,00	165,00	10747,03	895,59
V	1 999 140,00	6 400,00	27 720,00	2 033 260,00	260 000,00	1 773 260,00	165,00	10747,03	895,59
VI	1 999 140,00	6 400,00	27 720,00	2 033 260,00	260 000,00	1 773 260,00	165,00	10747,03	895,59
VII	1 999 140,00	6 400,00	27 720,00	2 033 260,00	260 000,00	1 773 260,00	165,00	10747,03	895,59
VIII	1 999 140,00	6 400,00	27 720,00	2 033 260,00	260 000,00	1 773 260,00	165,00	10747,03	895,59
IX	1 999 140,00	6 400,00	27 720,00	2 033 260,00	260 000,00	1 773 260,00	165,00	10747,03	895,59
X	1 999 140,00	6 400,00	27 720,00	2 033 260,00	260 000,00	1 773 260,00	165,00	10747,03	895,59
XI	1 999 140,00	6 400,00	27 720,00	2 033 260,00	260 000,00	1 773 260,00	165,00	10747,03	895,59
XII	1 999 140,00	6 400,00	27 720,00	2 033 260,00	260 000,00	1 773 260,00	165,00	10747,03	895,59

Kontrolujące stwierdziły, że do kwoty wydatków bieżących stanowiących podstawę wyliczenia dotacji powinny zostać zaliczone zarówno bezpośrednie wydatki bieżące przedszkoli klasyfikowane w rozdziale 80104, ale również wydatki na dofinansowanie nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach publicznych klasyfikowane w rozdziale 80146, jak też wydatki na obsługę administracyjno-finansowo-księgową, którą prowadzi na rzecz przedszkoli Urząd Gminy sklasyfikowane w rozdziale 75023. Obsługa finansowo-księgową jest prowadzona przez trzech pracowników na stanowiskach ds. kadr, płac i księgowości oświaty. Pracownicy na stanowiskach ds. kadr i płac zajmują się zarówno sprawami płacowymi i kadrowymi pracowników Urzędu Gminy jak i wszystkich placówek oświatowych. Kontrolujące przy obliczaniu planowanych wydatków na obsługę finansowo-księgową przedszkoli dokonali obliczeń przyjmując następujące klucze: [1] dla pracownika ds. kadr i płac przyjęto, że ich wymiar etatu w połowie dotyczy obowiązków związanych z jednostkami oświatowymi, [2] planowane wydatki na obsługę finansowo-księgową jednostek oświatowych przyjęto w proporcji odpowiadającej liczbie uczniów.

Kontrolujące dokonali następujących obliczeń w celu ustalenia kwoty planowanej wydatków na obsługę finansowo-księgową przypadającą na przedszkola prowadzone przez Gminę Wierzchlas:

Pracownik	Planowane wynagrodzenie z pochodnymi	Przyjęty wymiar etatu dla prac w oświacie	Wynagrodzenie w przeliczeniu na etat
ds. płac	70 240,00	0,50	35 120,00
ds. kadr	71 240,00	0,50	35 620,00
ds. księgowości oświaty	71 260,00	1,00	71 260,00
Razem	212 740,00		142 000,00
Liczba dzieci wg SIO na 30.09.2014 we wszystkich jednostkach oświatowych			845,00
Wydatki na obsługę finansowo-księgową na jedno dziecko			168,00
Liczba dzieci w przedszkolach			165

Wydatki na obsługę finansowo księgową przypadające na przedszkola	27 720,00
---	-----------

Z powyższej tabeli wynika, że kwota planowana wydatków bieżących przedszkoli powinna zostać zwiększona o wydatki na obsługę finansowo-księgową przypadającą na przedszkola prowadzone przez Gminę Wierzchlas w kwocie 27.720 zł.

W wyniku kontroli ustalono, że do oddziału przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej w Strugach uczęszczały zarówno dzieci pełnosprawne, niepełnosprawne jak i objęte wczesnym wspomaganie rozwoju.

Kontrolujące w pierwszej kolejności dokonały wyliczenia dotacji przypadającej na dzieci pełnosprawne.

miesiąc	miesięczna kwota dotacji na 1 dziecko	liczba dzieci	dotacja miesięczna	Dotacja miesięczna na dziecko wg stawki obliczonej przez Urząd Gminy	Różnica pomiędzy dotacją wyliczoną przez UG a przez kontrolujących
I	779,86	13	10 138,18	7 788,45	2 349,73
II	779,86	13	10 138,18	7 788,45	2 349,73
III	779,86	13	10 138,18	7 788,45	2 349,73
IV	895,59	13	11 642,67	7 788,45	3 854,22
V	895,59	13	11 642,67	7 788,45	3 854,22
VI	895,59	13	11 642,67	7 788,45	3 854,22
VII	895,59	13	11 642,67	7 788,45	3 854,22
VIII	895,59	13	11 642,67	7 788,45	3 854,22
IX	895,59	10	8 955,90	6 749,99	2 205,91
X	895,59	11	9 851,49	7 269,22	2 582,27
XI	895,59	11	9 851,49	7 269,22	2 582,27
XII	895,59	11	9 851,49	7 269,22	2 582,27
miesiąc	Razem		127 138,26	90 865,25	36 273,01

Wg miesięcznych informacji przedkładanych przez Publiczną Szkołę Podstawową w Strugach do oddziału przedszkolnego uczęszczało w okresie od stycznia do sierpnia 2015 roku - 15 dzieci w tym dwoje niepełnosprawnych dzieci i jedno dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju oraz we wrześniu 13 dzieci i w okresie od października do grudnia 2015 roku - 14 dzieci, w tym troje dzieci niepełnosprawnych i jedno objęte wczesnym wspomaganie rozwoju. **Dla obliczenia dotacji na dzieci pełnosprawne (dotacja obliczana na podstawie wydatków bieżących) przyjęto liczbę dzieci ogółem pomniejszoną o liczbę dzieci niepełnosprawnych (posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego) tj. w okresie od stycznia do sierpnia 2015 roku liczbę dzieci pomniejszono o 2 niepełnosprawnych dzieci, natomiast w okresie od września do grudnia pomniejszono o 3 niepełnosprawnych.**

Dotacja na dzieci niepełnosprawne w publicznych oddziałach przedszkolnych.

Zgodnie z art. 80 ust. 2 ustawy o systemie oświaty przedszkola publiczne, otrzymują na ucznia niepełnosprawnego dotację w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez jednostkę samorządu terytorialnego. Kwota dotacji wg poszczególnych wag niepełnosprawności wyliczona wg części oświatowej subwencji ogólnej została przedstawiona w poniższej tabeli:

standard finansowy x Di			
5700,170862			
Kategoria niepełnosprawności	waga	(wartość(i) wag(i) do których przypisany jest dany uczeń x wartość wskaźnika Di dla danej jst x wartość standardu A na dany rok budżetowy)	miesięczna kwota dotacji
P34	4	22 800,68	1 900,06
P42	9,5	54 151,62	4 512,64
P44	0,84	4 788,14	399,01
Razem			6 811,71

W wyniku kontroli ustalono, że dotacje na dzieci niepełnosprawne oraz dzieci objęte wczesnym wspomaganie rozwoju obliczane były w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola lub dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez jednostkę samorządu terytorialnego wg właściwych wag.

Kontrolujący stwierdzili jednak, że na dzieci niepełnosprawne dodatkowo naliczano dotację wg wydatków bieżących jak na dzieci niepełnosprawne. Zgodnie z regulacjami zawartymi art. 80 ust. 2 w ustawie o systemie oświaty na dziecko niepełnosprawne przysługuje dotacja nie wg w wysokości wydatków bieżących, a jedynie w kwocie nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez jednostkę samorządu terytorialnego. Z wyliczeń dokonanych przez UG wynika, że dotacja wg wydatków bieżących została naliczona na wszystkie dzieci uczęszczające do przedszkola niezależnie od tego czy były to dzieci niepełnosprawne czy pełnosprawne.

Dla dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju przyjęto natomiast właściwą metodologię wyliczeń, tj. wg wydatków bieżących dodatkowo powiększone o kwotę, która w wyniku z części oświatowej subwencji ogólnej na jedno dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju (waga P44), co wynika z regulacji zawartych w art. 80 ust. 2 i 2c ustawy o systemie oświaty. Z regulacji tych wynika, że dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju nie musi uczęszczać do przedszkola (np. może uczęszczać za zajęcia w poradni psychologiczno-pedagogicznej), ponadto dzieci objęte wczesnym wspomaganie rozwoju nie koniecznie muszą być dziećmi niepełnosprawnymi (jeśli jednocześnie nie posiadają orzeczenia o potrzebie specjalnego kształcenia) w związku z tym jest to kwota dodatkowa w stosunku do kwoty wynikającej z art. 80 ust. 2 ustawy o systemie oświaty.

Takie stanowisko wynika również z wyjaśnień Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 26 lutego 2015 roku zamieszczonych na stronie internetowej www.men.gov.pl/finansowanie-edukacji/dotowanie-szkol-i-placowek-prowadzonych-przez-inne-podmioty-niz-jst/czy-na-dziecko-objete-wczesnym-wspomaganiem-rozwoju-dziecka-i-uczeszczajace-do-niepublicznego-przedszkola-powinny-byc-przekazywane-dwie-czy-jedna-dotacja.html z tą różnicą że wyjaśnienie dotyczy dotacji dla niepublicznych przedszkoli udzielonych na podstawie art. 90 ust. 1a, jednak regulacje

zawarte w art. 80 są analogiczne i metodologia ich wyliczeń będzie taka sama. Ministerstwo przedstawia następująco metodologię udzielania ww. dotacji:

„Dziecko może być objęte wczesnym wspomaganie rozwoju od chwili wykrycia u niego niepełnosprawności aż do momentu podjęcia przez nie nauki w szkole. Działania podejmowane w ramach wczesnego wspomaganie dzieci są organizowane i finansowane niezależnie od wychowania przedszkolnego. Środki przekazywane przez samorządy w postaci dotacji na dziecko objęte wczesnym wspomaganie są pokrywane z budżetu państwa w postaci części oświatowej subwencji ogólnej.

Dotowanie przedszkoli niepublicznych regulują przepisy art. 90 ustawy o systemie oświaty, a także w okresie przejściowym (tj. do dnia 31 sierpnia 2015 roku) przepisy art. 14 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z art. 14 ust. 1 ww. ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw dotacje dla niepublicznych przedszkoli przysługują na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż 75% ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia, pomniejszonych o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez gminę.

Natomiast, zgodnie z art. 90 ust. 1a ustawy o systemie oświaty, przedszkola niepubliczne, które zgodnie z art. 71b ust. 2a ustawy o systemie oświaty prowadzą wczesne wspomaganie rozwoju dziecka, otrzymują dotację z budżetu gminy w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na jedno dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego, pod warunkiem że osoba prowadząca przedszkole poda organowi właściwemu do udzielania dotacji informację o planowanej liczbie dzieci, które mają być objęte wczesnym wspomaganie rozwoju, nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji.

W związku z powyższym przedszkole prowadzące, zgodnie z art. 71b ust. 2a ustawy o systemie oświaty, wczesne wspomaganie rozwoju otrzymuje na ucznia, który nie posiada orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, objętego jednocześnie w danym przedszkolu wczesnym wspomaganie oraz wychowaniem przedszkolnym, dwie dotacje:

- 1) dotację na podstawie art. 90 ust. 1a ustawy o systemie oświaty, w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na jedno dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego,
- 2) dotację na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, w wysokości nie niższej niż 75% ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia, pomniejszonych o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie stanowiące dochody budżetu gminy.

Natomiast przedszkole prowadzące zgodnie z art. 71b ust. 2a ustawy o systemie oświaty, wczesne wspomaganie rozwoju, otrzymuje na ucznia, który posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, objętego jednocześnie w danym przedszkolu wczesnym wspomaganie oraz wychowaniem przedszkolnym, również dwie dotacje:

- 3) dotację na podstawie art. 90 ust. 1a ustawy o systemie oświaty, w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na jedno dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego,
- 4) dotację na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez jednostkę samorządu terytorialnego.

Jeśli uczeń niepełnosprawny nie jest objęty wczesnym wspomaganie rozwoju niepubliczne przedszkole otrzyma na niego dotację na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez gminę.

Ponadto przedszkole może organizować zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dla dziecka, które nie jest objęte wychowaniem przedszkolnym w tym przedszkolu. Zgodnie z przepisami art. 71b ustawy o systemie oświaty w przedszkolach i szkołach podstawowych, w tym specjalnych, oraz w ośrodkach, a także w publicznych i niepublicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradniach specjalistycznych, mogą być tworzone zespoły wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka w celu pobudzania psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka, od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole, prowadzonego bezpośrednio z dzieckiem i jego rodziną. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka jest organizowane na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 października 2013 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju, w których wskazano, że organizowane jest ono w placówkach mających możliwość realizacji wskazań zawartych w opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, w szczególności dysponujących środkami dydaktycznymi i sprzętem, niezbędnym do prowadzenia wczesnego wspomaganie. Szczegółowe zasady prowadzenia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka powinny zostać uregulowane w statucie danej placówki.

Przedszkole prowadzące wczesne wspomaganie rozwoju dla dziecka niebędącego wychowankiem tego przedszkola otrzymuje dotację na podstawie art. 90 ust. 1a ustawy o systemie oświaty, w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na jedno dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego."

Kontrolujące dokonały wyliczenia dotacji przysługującej na dzieci niepełnosprawne i dzieci objęte wczesnym wspomaganie rozwoju wg kwot przewidzianych na jedno dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju oraz niepełnosprawnego ucznia przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego, co zostało zawarte w poniższej tabeli.

2015	Miesiąc na kwota dotacji na dziecko niepełnosprawne go kategorii P42	Liczba dzieci niepełnosprawnych wg kategorii	Dotacja na dzieci niepełnosprawne - kategoria P42	Miesiąc zna kwota dotacji na dziecko niepełnosprawne go kategorii P44	Liczba dzieci niepełnosprawnych wg kategorii	Dotacja na dzieci niepełnosprawne - kategoria P44	Miesiąc na kwota dotacji na dziecko niepełnosprawne go kategorii P34	Liczba dzieci niepełnosprawnych wg kategorii	Dotacja na dzieci niepełnosprawne - kategoria P34	Razem
styczeń	4 512,64	2	9 025,28	399,01	1	399,01	1 900,06		0,00	9 424,29

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE WIERZCHLAS
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

luty	4 512,64	2	9 025,28	399,01	1	399,01	1 900,06		0,00	9 424,29
marzec	4 512,64	2	9 025,28	399,01	1	399,01	1 900,06		0,00	9 424,29
kwiecień	4 512,64	2	9 025,28	399,01	1	399,01	1 900,06		0,00	9 424,29
maj	4 512,64	2	9 025,28	399,01	1	399,01	1 900,06		0,00	9 424,29
czerwiec	4 512,64	2	9 025,28	399,01	1	399,01	1 900,06		0,00	9 424,29
lipiec	4 512,64	2	9 025,28	399,01	1	399,01	1 900,06		0,00	9 424,29
sierpień	4 512,64	2	9 025,28	399,01	1	399,01	1 900,06		0,00	9 424,29
wrzesień	4 512,64	2	9 025,28	399,01	1	399,01	1 900,06	1	1 900,06	11 324,35
październik	4 512,64	2	9 025,28	399,01	1	399,01	1 900,06	1	1 900,06	11 324,35
listopad	4 512,64	2	9 025,28	399,01	1	399,01	1 900,06	1	1 900,06	11 324,35
grudzień	4 512,64	2	9 025,28	399,01	1	399,01	1 900,06	1	1 900,06	11 324,35
Razem			108 303,36			4 788,12			7 600,24	120 691,72

Kontrolujące dokonały również porównania kwot przekazanych przez Gminę Wierzchlas na rzecz Oddziału Przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej w Strugach z wyliczeniami dokonanymi przez kontrolujące, co zostało przedstawione w poniższej tabeli:

Miesięczna kwota dotacji na 1 dziecko	Liczba dzieci	Dotacja miesięczna wg wydatków bieżących	Dotacja na dzieci niepełnosprawne	Dotacja należna ogółem	Dotacja przekazana wg wyliczeń UG	Różnica
779,86	13	10 138,18	9 424,29	19 562,47	17 212,73	-2 349,74
779,86	13	10 138,18	9 424,29	19 562,47	17 212,73	-2 349,74
779,86	13	10 138,18	9 424,29	19 562,47	17 212,73	-2 349,74
895,59	13	11 642,67	9 424,29	21 066,96	17 212,73	-3 854,23
895,59	13	11 642,67	9 424,29	21 066,96	17 212,73	-3 854,23
895,59	13	11 642,67	9 424,29	21 066,96	17 212,73	-3 854,23
895,59	13	11 642,67	9 424,29	21 066,96	17 212,73	-3 854,23
895,59	13	11 642,67	9 424,29	21 066,96	17 212,73	-3 854,23
895,59	10	8 955,90	11 324,35	20 280,25	18 074,33	-2 205,92
895,59	11	9 851,49	11 324,35	21 175,84	18 593,56	-2 582,28
895,59	11	9 851,49	11 324,35	21 175,84	18 593,56	-2 582,28
895,59	11	9 851,49	11 324,35	21 175,84	18 593,56	-2 582,28
Razem		127 138,26	120 691,72	247 829,98	211 556,85	-36 273,13

Z powyższej tabeli wynika, że dotacja przekazana przed Gminę Wierzchlas dla Oddziału Przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej w Strugach została zaniżona o 36.273,13 zł, w związku nieprawidłowym przyjęciem kwoty wydatków bieżących stanowiących podstawę obliczenia oraz przyjęciem niepoprawnej liczby dzieci, na które jest udzielana dotacja (co szczegółowo zostało wcześniej opisane).

Akta kontroli strony nr – kserokopie: uchwały nr XXXIV/207/2009 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 29 grudnia 2009 roku w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji szkołom i przedszkolom publicznym i niepublicznym oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich wykorzystania, uchwały nr XXX/188/2013 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 29 października 2013 roku, decyzja Wójta Gminy Wierzchlas OKS.4312/1/2009 z dnia 5 sierpnia 2009 roku w sprawie zezwolenia na założenie

publicznej szkoły podstawowej z oddziałami integracyjnymi, wykazu szkół i placówek prowadzonych i dotowanych przez JST na dzień 30 września 2014, metryczki subwencji oświatowej na 2015 rok, wniosku Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich o udzielenie dotacji a 2015 rok, miesięczne informacje o liczbie uczniów składane w 2015 roku, informacji o oddziałach integracyjnych od dnia 1 września 2015 roku, zestawień wyliczonych dotacji sporządzonych przez UG dla Szkoły i Oddziału Przedszkolnego w 2015 roku, wydruk obrotów na klasyfikacjach wydatków rozdział 80101 § 2590, 80103 § 2590, 80149 § 2590, 80150 § 2590

Obciążenia innych gmin kosztami dotacji udzielonej Publicznej Szkole Podstawowej w Strugach w przypadku dzieci zamieszkałych na terenie innych gminy a uczęszczających do dotowanej szkoły.

W wyniku kontroli ustalono, że do dotowanej Publicznej Szkoły Podstawowej w Strugach uczęszczały dzieci z innych gmin.

Zgodnie z art. 80 ust. 2a ustawy o systemie oświaty jeżeli do przedszkola, dotowanego przez gminę, uczęszcza uczeń niebędący mieszkańcem gminy dotującej to przedszkole, gmina, której mieszkańcem jest ten uczeń, pokrywa koszty dotacji udzielonej zgodnie z art. 80 ust. 2, pomniejszonej także o kwotę dotacji, o której mowa w art. 14d ust. 1 (na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa, która może być wykorzystana wyłącznie na dofinansowanie wydatków bieżących związanych z realizacją tych zadań), otrzymanej na ucznia przez gminę dotującą przedszkole, do którego uczęszcza uczeń.

Gmina Wierzchlas w 2015 roku wystawiła noty obciążeniowe dla 5 gmin z tytułu refundacji kosztów dotacji udzielonej dla Oddziału Przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej w Strugach, do którego uczęszczały dzieci z tych gmin. Noty w 2015 roku wystawiono na rzecz Gmin: Ostrówek, Osjaków, Pątnów, Rudniki i Wieluń. Gminy obciążono notami w miesiącu wrześniu za okres od stycznia do września oraz w miesiącu grudniu za okres od października do grudnia 2015 roku.

Gminy zobowiązane do refundacji obciążano kosztami wynikającymi z przemnożenia kwoty dotacji przypadającej na jedno dziecko udzielanej dla Oddziału Przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej w Strugach i liczby uczniów uczęszczających do tego oddziału w terenie danej Gminy. Obliczenia dokonywano w skali miesiąca, a następnie mnożono przez odpowiednią liczbę miesięcy.

W wyniku kontroli ustalono, że kwoty jakimi obciążano gminy, na terenie których mieszkali dzieci uczęszczające do Oddziału Przedszkolnego w Strugach nie zostały pomniejszone o kwotę dotacji, o której mowa w art. 14d ust. 1 ustawy o systemie oświaty. Działanie to naruszało normę prawną zawartą w art. 80 ust. 2a ustawy o systemie oświaty, która została wcześniej przytoczona. Dotacja, o której mowa w art. 14d ust. 1 udzielana jest na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego, gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa, która może być wykorzystana wyłącznie na dofinansowanie wydatków bieżących związanych z realizacją tych zadań.

W przypadku Gminy Rudniki dodatkowo obciążono ją kosztami dotacji udzielonej na dziecko niepełnosprawne waga P34 w okresie wrzesień – grudzień 2015 roku nie zgłoszone w Systemie Informacji Oświatowej na 2015 rok oraz nie ujęte w oświatowej części subwencji ogólnej w Gminie Wierzchlas w 2015 roku (dziecko ujęte było w oświatowej części subwencji ogólnej w Gminie Rudniki).

Gmina	w okresie styczeń - wrzesień				w okresie październik - grudzień				Razem
	Liczba dzieci	Miesięczna kwota dotacji	Kwota wynikająca z noty	Data noty	Liczba dzieci	Miesięczna kwota dotacji	Kwota wynikająca z noty	Data noty	
Gmina Pątnów	1	519,23	4 673,07	15.09.2015	1	519,23	1 557,69	7.12.2015	6 230,76

Gmina Rudniki	1	2 419,29	2 419,29	15.09.2015	1	2 419,29	7 257,87	7.12.2015	9 677,16
<i>w tym kwota refundacji dotacji na niepełnosprawne dziecko</i>									
	1	1 900,06	1 900,06	15.09.2015	1	1 900,06	5 700,18	7.12.2015	7 600,24
Gmina Ostrówek	1	519,23	4 673,07	15.09.2015	1	519,23	1 557,69	7.12.2015	6 230,76
Gmina Osjaków	1	519,23	519,23	15.09.2015	1	519,23	1 557,69	7.12.2015	2 076,92
Gmina Wieluń	4	519,23	17 134,59	15.09.2015	1	519,23	1 557,69	7.12.2015	18 692,28

Gmina Wierzchlas wystawiła w 2015 roku noty obciążające inne Gminy na łączną kwotę 42.907,88 zł. Do końca 2015 roku wszystkie Gminy uregulowały należności z ww. not poza Gminą Osjaków, która nie wpłaciła kwoty 2.076,92 zł. Ponadto w dniu 17 kwietnia 2015 roku Gmina Pątnów wpłaciła kwotę 13.957,41 zł dotyczącą lat wcześniejszych.

W wyniku kontroli ustalono, że dochody otrzymane na podstawie art. 80 ust. 2a ustawy o systemie oświaty z tytułu refundacji kosztów dotacji ujmowane były w ewidencji księgowej jako zmniejszenie wydatków w klasyfikacji 80101 § 2590.

Kontrolujące stwierdziły że taki sposób ewidencji nie był poprawny, gdyż powodował zaburzenie kwot wykonanych wydatków jak i dochodów. Kwoty otrzymane na podstawie art. 80 ust. 2a ustawy o systemie oświaty z tytułu refundacji kosztów dotacji od innych gmin powinny być ujmowane jako dochody i klasyfikowane paragrafie 097 - wpływy z różnych dochodów zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j. Dz. U. z 2014 poz. 1053 ze zm.).

Powyższa nieprawidłowość spowodowała zaniżenie kwoty wydatków w klasyfikacji 80101 § 2590 o 54.788,37 zł oraz dochodów w klasyfikacji 80103 § 0970 o 54.788,37 zł (w tym kwota 40.830,96 zł dotycząca 2015 roku).

3. WYDATKI OSOBOWE

3.1. Wydatki na wynagrodzenia - 2015 rok

Prawidłowość ustalania i wypłaty wynagrodzeń na rzecz pracowników jednostki

Kontrolą prawidłowości przyznanych wynagrodzeń poddano listy płac, na podstawie których dokonano wypłaty comiesięcznych wynagrodzeń pracowników Urzędu Gminy w Wierzchlesie (dział 750, rozdział 75023, § 4010 klasyfikacji budżetowej):

- kwiecień 2015 roku - lista płac podstawowa administracja z dnia 23 kwietnia 2015 roku - na kwotę 94.830,00 zł brutto,
- sierpień 2015 roku - lista płac podstawowa administracja z dnia 21 sierpnia 2015 roku - na kwotę 98.436,47 zł brutto,
- listopad 2015 roku - lista płac podstawowa administracja z dnia 23 listopada 2015 roku - na kwotę 91.398,60 zł brutto,

- listopad 2015 roku - lista płac dodatek specjalny za miesiąc grudzień z dnia 27 listopada 2015 roku - na kwotę 20.300,00 zł, (wypłata w miesiącu grudniu),

w odniesieniu do niżej wymienionych pracowników Urzędu Gminy:

- Krzysztof Bednarek	- Wójt Gminy
- Teresa Nowak	- Skarbnik Gminy
- Leszek Gierczyk	- Sekretarz Gminy
- Magdalena Tronina przestrzennej,	- inspektor ds. ochrony środowiska i gospodarki
- Andrzej Stasiak	- inspektor ds. BHP,
- Agnieszka Kurpet	- referent ds. gospodarki odpadami,
- Sandra Kowalczyk	- inspektor ds. księgowości budżetowej,
- Arkadiusz Patyk	- inspektor ds. zamówień publicznych i informatyki,
- Bożena Podgórska gospodarczej,	- inspektor ds. obywatelskich i działalności

W toku kontroli sprawdzono poprawność zastosowania kategorii zaszeregowania dla ww. pracowników Urzędu Gminy, a także prawidłowość zastosowania stawek wynagrodzenia zasadniczego, dodatku funkcyjnego i dodatku specjalnego w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i regulacje wewnętrzne.

Na podstawie list płac, kart wynagrodzeń, umów o pracę i innych dokumentów zgromadzonych w teczkach akt osobowych stwierdzono, co następuje:

a) w prawidłowy sposób zastosowano w angażach dla poszczególnych stanowisk pracy kategorii zaszeregowania i stawki dodatku funkcyjnego, z uwzględnieniem wymagań kwalifikacyjnych,

b) w kontrolowanym okresie dodatki specjalne z tytułu zwiększenia zakresu wykonywanych obowiązków przyznano siedmiu skontrolowanym pracownikom Urzędu Gminy na okres jednego miesiąca. Zgodnie z § 41 zarządzenia nr 27/2009 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 15 czerwca 2009 roku w sprawie regulaminu wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w Urzędzie Gminy Wierzchlas dodatki specjalne są wypłacane w kwocie nieprzekraczającej 40% łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego.

c) wynagrodzenie Wójta Gminy Wierzchlas ustalone zostało przez Radę Gminy w następujący sposób na podstawie uchwały nr II/7/2014 z dnia 12 grudnia 2014 roku z mocą obowiązującą od dnia 12 grudnia 2014 roku:

- wynagrodzenie zasadnicze -	5.000,00 zł,
- dodatek funkcyjny -	1.600,00 zł,
- dodatek specjalny -	1.320 zł, (w wysokości 20% łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego),
- dodatek stażowy -	1.000 zł - 20% wynagrodzenia zasadniczego
Ogółem wynagrodzenie	8.920,00 zł

d) wynagrodzenie Wójta Gminy nie przekraczało maksymalnych stawek (dotyczących wynagrodzenia zasadniczego, dodatku funkcyjnego i dodatku specjalnego) określonych dla stanowisk z wyboru w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych,

e) wynagrodzenie zasadnicze i dodatek funkcyjny Skarbnika Gminy przyznane przez Wójta Gminy mieściły się w stawkach wynagrodzenia zasadniczego i w stawkach dodatku funkcyjnego określonych w ww. rozporządzeniu dla stanowisk z powołania,

f) karty wynagrodzeń i listy płac pracowników Urzędu Gminy w okresie objętym kontrolą sporządzane były przy użyciu programu komputerowego Kadry i Płace firmy Info - System. Stwierdzono zgodność dokonanych wypłat ww. pracownikom objętym próbą kontroli z zapisami w angażach pracowniczych i na kartach wynagrodzeń. Listy płac zostały sprawdzone pod względem formalnym i rachunkowym przez Skarbnika Gminy, oraz zatwierdzone do wypłaty przez Wójta,

g) na podstawie listy płac za m-c sierpień stwierdzono nieprawidłowość w naliczeniu wynagrodzenia pracownika, który z dniem 28 sierpnia 2015 roku przeszedł na emeryturę. Kontrolujące ustaliły, że wynagrodzenie naliczono pracownikowi przyjmując zasadę stosowaną dla obliczenia wynagrodzenia za czas choroby lub zasiłków wypłacanych z ZUS, że każdy miesiąc ma 30 dni a pracownik przepracował 28 dni. Wyliczenia dokonano w następujący sposób: wynagrodzenie zasadnicze 3.650 zł / 30 dni x 28 dni = 3.406,48 zł, dodatek stażowy 730 zł / 30 dni x 28 dni = 681,30 zł, razem 4.087,78 zł.

Prawidłowa kwota wynagrodzenia powinna zostać obliczona następująco:

- potrącenie wynagrodzenie za nieprzepracowany okres $3.650 \text{ zł} / 20 \text{ dni} \times 1 \text{ dzień} = 182,50 \text{ zł}$, dodatek stażowy $730 \text{ zł} / 20 \text{ dni} \times 1 \text{ dzień} = 36,50 \text{ zł}$, razem 219 zł
- wynagrodzenie miesięczne 4.380 zł - potrącenie wynagrodzenia za nieprzepracowany okres 219 zł = 4.161 zł.

Wynagrodzenie pracownika zostało zaniżone w miesiącu sierpniu o 73,22 zł.

Powyższe działanie stanowiło naruszenie przepisów § 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 roku w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. z 1996 roku, Nr 62, poz. 289), zgodnie z którym, w celu obliczenia wynagrodzenia, ustalonego w stawce miesięcznej w stałej wysokości, za przepracowaną część miesiąca, jeżeli pracownik w tym miesiącu był nieobecny w pracy z innych przyczyn niż niezdolność do pracy spowodowana chorobą, i za czas tej nieobecności nie zachowuje prawa do wynagrodzenia - miesięczną stawkę wynagrodzenia dzieli się przez liczbę godzin przypadających do przepracowania w danym miesiącu i otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę godzin nieobecności pracownika w pracy z tych przyczyn. Tak obliczoną kwotę wynagrodzenia odejmuje się od wynagrodzenia przysługującego za cały miesiąc. Przepis ten stosuje się także w przypadku obliczania wynagrodzenia pracownika, ustalonego w stawce miesięcznej w stałej wysokości, gdy okres pozostawania pracownika w stosunku pracy nie obejmuje pełnego miesiąca.

Wypłata odpraw i ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

W 2015 roku dokonano wypłaty 1 ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w kwocie brutto 2.262,48 zł za 11 dni niewykorzystanego urlopu. Naliczenia ekwiwalentu dokonano w następujący sposób: $2.160 \text{ zł} / 10,5 = 205,71 \text{ zł} / 4 \text{ godz.} = 51,42 \text{ zł} \times 44 \text{ godz.} = 2.262,48 \text{ zł}$. Zastosowano wskaźnik przeliczeniowy w wysokości 10,5 stanowiący wartość połowy wskaźnika urlopowego na 2015 rok, gdyż pracownik zatrudniony był na 0,5 etatu. Wypłaty dokonano na podstawie listy płac „ekwiwalent za urlop za 2015 rok” z dnia 13 października 2015 roku.

W 2015 roku wypłacono jedną odprawę emerytalną i jedną odprawę pośmiertną.

Naliczenia odprawy pośmiertnej dokonano w następujący sposób: $2.160 \text{ zł} \times 6 \text{ m-cy} = 12.960 \text{ zł} \times \frac{1}{2} = 6.480 \text{ zł}$. Wypłaty dokonano na podstawie listy płac nr „odprawa pośmiertna za październik 2015” z dnia 14 października 2015 roku na kwotę 6.480 zł tj. w połowie wysokości sześciokrotności miesięcznego wynagrodzenia z uwagi na uprawnienie tylko jednego członka rodziny do odprawy, o czym stanowi art. 93 § 6 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeksu Pracy (t.j. Dz. U. z 2014 roku poz. 1502 ze zm.)

Naliczenia odprawy emerytalnej dokonano w następujący sposób $4.380 \text{ zł} \times 6 \text{ m-cy} = 26.280 \text{ zł}$. Wypłaty dokonano na podstawie listy płac nr „odprawa emerytalna za sierpień 2015” z dnia 22 sierpnia 2015 roku na kwotę 26.280 zł brutto.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

4. WYDATKI INWESTYCYJNE

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych w latach 2014 – 2015

Dział	Rozdział	Paragraf	2014 rok		2015 rok	
			Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
010	01038	6050	20.000	10.500		
010	01041	6050			7.000	7.000
400	40002	6050	41.100	38.409		
600	60016	6050	308.600	241.078,16	957.500	732.693,68
700	70005	6050	10.000	9.157,63	5.000	4.986,79
900	90001	6050	32.000	0	510.458	123.332,70
900	90001	6057	852.419,48	852.419,47	2.100.000	1.645.839,25
900	90001	6059	1.415.093,12	1.393.629,71	3.110.000	2.454.475,44
900	90015	6050	42.000	36.612,65	8.700	8.699,97
926	92605	6050			7.500	3.000
Razem			2.721.212,60	2.581.806,62	6.706.158	4.980.027,83
Wydatki budżetowe ogółem			21.850.725,08	20.342.481,43	27.412.333,32	24.081.868,16
% udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem			12,45	12,69	24,46	20,68

Dane nie dotyczą zakupów inwestycyjnych środków trwałych (tylko inwestycje sensu stricto).

Źródła finansowania realizowanych inwestycji w latach 2014-2015

Źródła finansowania inwestycji w poszczególnych działach i rozdziałach stanowią załącznik nr 21 do protokołu kontroli.

Podstawowe dane o kontrolowanych zadaniach inwestycyjnych stanowią załącznik nr 22 do protokołu kontroli.

Ewidencja księgowa wydatków inwestycyjnych

Ewidencja księgowa kosztów inwestycji prowadzona jest przez kontrolowaną jednostkę na koncie syntetycznym 080. Kontrolującemu przedłożono prowadzoną ewidencję szczegółową do ww. konta, zapewniającą wyodrębnienie kosztów inwestycji według poszczególnych rodzajów efektów inwestycyjnych oraz skalkulowanie ceny nabycia lub kosztów wytworzenia poszczególnych obiektów środków trwałych.

Organizacja procesu inwestycyjnego (planowanie i nadzór)

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu Gminy Wierzchlas sprawy dotyczące działalności inwestycyjnej należą do zakresu działania: Samodzielnego stanowiska ds. rolnictwa i gospodarki wodnej – inwestycje wodociągowe, Samodzielnego stanowiska do spraw Funduszy Europejskich – planowanie budżetu gminy w zakresie inwestycji realizowanych z udziałem środków publicznych, Samodzielnego stanowiska do spraw informatyki i zamówień publicznych, Samodzielnego Stanowiska do Spraw Ochrony Środowiska i Leśnictwa w zakresie inwestycji z zakresu ochrony środowiska.

Kontrola realizacji wybranych inwestycji

Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kraszkowice

Zabezpieczenie środków w budżecie Gminy na realizację inwestycji

2012 rok

W budżecie Gminy Wierzchlas na 2012 rok przyjętym uchwałą nr XIV/83/2011 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 28 grudnia 2011 roku, załącznik nr 4 „Plan wydatków majątkowych na 2012 rok” ujęto zadanie „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowość Kraszkowice” i przeznaczono na jego sfinansowanie kwotę 150.000 zł.

W planie finansowym Urzędu Gminy przyjętym zarządzeniem nr 55/2011 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 28 grudnia 2011 roku kwotę 150.000 zł przeznaczoną na realizację ww. zadania zaplanowano w rozdziale 90001 – gospodarka ściekowa i ochrona wód § 6050.

W wieloletniej prognozie finansowej uchwalonej w dniu 28 grudnia 2011 roku przez Radę Gminy Wierzchlas uchwałą nr XIV/82/2011 nie zaplanowano ww. przedsięwzięcia.

W dniu 23 sierpnia 2012 roku uchwałą nr XVIII/104/2012 Rada Gminy zmniejszyła planowaną kwotę wydatków na zadanie „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowość Kraszkowice” o kwotę 93.000 zł, plan po zmianach wynosił 57.000 zł. Zmniejszenia dokonano również w planie finansowym Urzędu Gminy zarządzeniem nr 35/2012 z dnia 23 sierpnia 2012 roku w rozdziale 90001 § 6050 o kwotę 93.000 zł.

2013 rok

W budżecie Gminy Wierzchlas na 2013 rok przyjętym uchwałą nr XXII/133/2013 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 30 stycznia 2013 roku, załącznik nr 4 „Plan wydatków

majątkowych na 2013 rok” ujęto zadanie „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowość Kraszkowice” i przeznaczono na jego sfinansowanie kwotę 120.000 zł.

W planie finansowym Urzędu Gminy przyjętym zarządzeniem nr 1/2013 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 30 stycznia 2013 roku przeznaczono na realizację ww. zadania kwotę 120.000 zł w rozdziale 90001 – gospodarka ściekowa i ochrona wód § 6050.

W wieloletniej prognozie finansowej uchwalonej w dniu 30 stycznia 2013 roku przez Radę Gminy Wierzchlas uchwałą nr XXII/132/2013 nie zaplanowano ww. przedsięwzięcia.

W dniu 22 marca 2013 roku uchwałą nr XXIV/145/2013 Rada Gminy zmniejszyła planowaną kwotę wydatków na zadanie „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowość Kraszkowice” o kwotę 20.000 zł, plan po zmianach wynosił 100.000 zł. Zmniejszenia dokonano również w planie finansowym Urzędu Gminy zarządzeniem nr 5/2013 z dnia 22 marca 2013 roku w rozdziale 90001 § 6050 o kwotę 20.000 zł.

W dniu 30 kwietnia 2013 roku uchwałą nr XXV/157/2013 Rada Gminy zwiększyła planowaną kwotę wydatków na zadanie „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowość Kraszkowice” o kwotę 184.890,63 zł, plan po zmianach wynosił 248.890,63 zł. Zwiększenia dokonano również w planie finansowym Urzędu Gminy zarządzeniem nr 15/2013 z dnia 30 kwietnia 2013 roku w rozdziale 90001 § 6050 o kwotę 148.890,63 zł.

2014 rok

W budżecie Gminy Wierzchlas na 2014 rok przyjętym uchwałą nr XXXIII/202/2014 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 24 stycznia 2014 roku, załącznik nr 4 „Plan wydatków majątkowych na 2014 rok” ujęto zadanie „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowość Kraszkowice” i przeznaczono na jego sfinansowanie kwotę 10.000.000 zł.

W planie finansowym Urzędu Gminy przyjętym zarządzeniem nr 1/2014 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 24 stycznia 2014 roku w rozdziale 90001 – gospodarka ściekowa i ochrona wód przeznaczono na realizację ww. zadania kwotę 3.500.000 zł w § 6057 i kwotę – 6.500.000 zł § 6059.

W wieloletniej prognozie finansowej uchwalonej w dniu 24 stycznia 2014 roku przez Radę Gminy Wierzchlas uchwałą nr XXXIII/201/2014 zaplanowano przedsięwzięcie pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice – wykonanie kanalizacji”, ustalając łączne nakłady finansowe w kwocie 10.134.228 zł, oraz limit wydatków na 2014 rok w wysokości 10.000.000 zł.

W dniu 19 maja 2014 roku uchwałą nr XXXV/212/2014 Rada Gminy zwiększyła planowaną kwotę wydatków na zadanie „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowość Kraszkowice” o kwotę 96.000 zł, plan po zmianach wynosił 10.096.000 zł. Zwiększenia dokonano również w planie finansowym Urzędu Gminy zarządzeniem nr 16/2014 z dnia 19 maja 2014 roku w rozdziale 90001 § 6050 o kwotę 96.000 zł.

Dokonano również zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej w dniu 19 maja 2014 roku uchwałą nr XXXV/213/2014 zwiększono łączne nakłady finansowe do kwoty 10.134.338 zł, oraz limit wydatków na 2014 rok do wysokości 10.096.000 zł.

W dniu 9 września 2014 roku uchwałą nr XXXVIII/229/2014 Rada Gminy zmniejszyła planowaną kwotę wydatków na zadanie „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowość Kraszkowice” o kwotę 4.328.487,40 zł, plan po zmianach wynosił 5.767.512,60 zł. Zmniejszenia dokonano również w planie finansowym Urzędu Gminy zarządzeniem nr 37/2014 z dnia 9 września 2014 roku w rozdziale 90001 § 6059 o kwotę 4.328.487,40 zł.

Dokonano również zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej w dniu 9 września 2014 roku uchwałą nr XXXVIII/230/2014 zmniejszono łączne nakłady finansowe do kwoty

7.305.850,60 zł, oraz limit wydatków na 2014 rok do wysokości 5.767.512,60 zł a także ustalając limit wydatków na 2015 rok w kwocie 1.500.000 zł.

W dniu 7 listopada 2014 roku uchwałą nr XLI/247/2014 Rada Gminy zmniejszyła planowaną kwotę wydatków na zadanie „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowość Kraszkowice” o kwotę 3.500.000 zł, plan po zmianach wynosił 2.267.512,60 zł. Zmniejszenia dokonano również w planie finansowym Urzędu Gminy zarządzeniem nr 51/2014 z dnia 7 listopada 2014 roku w rozdziale 90001:

- § 6050 o kwotę 96.000 zł.
- § 6057 o kwotę 2.647.580,52 zł,
- § 6059 o kwotę 756.419,48 zł.

Dokonano również zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej w dniu 9 września 2014 roku uchwałą nr XXXVIII/230/2014 zwiększono łączne nakłady finansowe do kwoty 7.3515.850,60 zł, natomiast limit wydatków na 2014 rok zmniejszono do wysokości 2.267.512,60 zł a limit wydatków na 2015 rok zwiększono do kwoty 5.210.000 zł.

2015 rok

W budżecie Gminy Wierzchlas na 2015 rok przyjętym uchwałą nr III/13/2014 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 30 grudnia 2014 roku, załącznik nr 4 „Plan wydatków majątkowych na 2015 rok” ujęto zadanie „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowość Kraszkowice” i przeznaczono na jego sfinansowanie kwotę 5.210.000 zł.

W planie finansowym Urzędu Gminy przyjętym zarządzeniem nr 60/2014 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 30 grudnia 2014 roku w rozdziale 90001 – gospodarka ściekowa i ochrona wód przeznaczono na realizację ww. zadania kwotę 2.100.000 zł w § 6057 i kwotę – 3.110.000 zł § 6059.

W wieloletniej prognozie finansowej na lata 2015 – 2025 uchwalonej w dniu 30 grudnia 2014 roku przez Radę Gminy Wierzchlas uchwałą nr III/12/2014 zaplanowano przedsięwzięcie pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice – wykonanie kanalizacji”, ustalając łączne nakłady finansowe w kwocie 7.515.850,60 zł, oraz limit wydatków na 2015 rok w wysokości 5.210.000 zł.

Finansowanie zadania inwestycyjnego

1) Urząd Marszałkowski w Łodzi

W dniu 12 września 2014 roku została zawarta umowa nr 00275-6921-UM0502278/14 pomiędzy Samorządem Województwa Łódzkiego, w imieniu którego działał Zarząd Województwa Łódzkiego reprezentowany przez Artura Bagieńskiego – Wicemarszałka Województwa Łódzkiego i Dorotę Ryl - Wicemarszałka Województwa a Gminą Wierzchlas reprezentowaną przez Krzysztofa Bednarka – Wójta Gminy o dofinansowanie projektu „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowość Kraszkowice” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Na realizację projektu, którego całkowita wartość miała wynosić 15.233.136,64 zł przyznano dofinansowanie w formie pomocy w łącznej kwocie nieprzekraczającej **3.507.753 zł**. Kwota dofinansowania miała stanowić nie więcej niż 50 % projektu, a całkowite wydatki kwalifikowane projektu wyniosą 11.917.021,63 zł.

Wyплаты środków finansowych dokonuje Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa niezwłocznie po przekazaniu przez Samorząd Województwa zlecenia wypłaty środków finansowych, lecz nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia

wniosku. Zakończenie rzeczowe Projektu miało nastąpić od dnia 1 do 30 czerwca 2015 roku.

Aneks nr 1 z dnia 26 marca 2015 roku całkowitą wartość projektu określono na kwotę **7.350.301,84 zł**. Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w kwocie nieprzekraczającej **2.879.752 zł**, stanowiące 50% wydatków kwalifikowanych. Całkowite wydatki kwalifikowane w ramach projektu wyniosą **5.759.505,53 zł**.

W aktach Urzędu znajdowała się notatka służbowa z dnia 12 marca 2015 roku Małgorzaty Szafoni, z której wynikało, że pismem z dnia 20 lutego 2015 roku w sprawie uzupełnienia wniosku o zmianę umowy Beneficjent został wezwany do dokonania redukcji kosztów kwalifikowanych robót wprowadzonych aneksami nr 4,5,6,7 do umowy z wykonawcą. W opinii Wydziału Kontroli z dnia 18 maja 2015 roku zmiany wprowadzone ww. aneksami rozszerzają przedmiot zamówienia i naruszają art. 144 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Beneficjent prosił o ponowną analizę przedmiotowej sprawy, jednak Wydział Kontroli podtrzymał stanowisko, że zmiany wprowadzone aneksami 4,5,6,7 nie były ujęte w projekcie stanowiącym załącznik do SIWZ, a więc rozszerzają przedmiot zamówienia i naruszają tym samym dyspozycje art. 144 ustawy Prawo zamówień publicznych. W związku z tym aneks nr 1 do umowy o przyznanie pomocy zawiera nowy zakres kosztów kwalifikowanych.

W dniu 2 listopada 2015 roku do Urzędu Gminy wpłynęło pismo z Urzędu Marszałkowskiego w sprawie zakończenia procesu weryfikacji wniosku o płatność końcową, z informacją o przekazaniu w dniu 30 października 2015 roku zlecenia płatności do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na kwotę 2.871.142,00 zł.

Gmina otrzymała pomoc w dniu 17 listopada 2015 roku na kwotę 2.871.142 zł.

2) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

W dniu 24 grudnia 2014 roku została zawarta umowa nr 857/OW/PD/2014 pomiędzy Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, w imieniu którego działał Zarząd reprezentowany przez Tomasza Łyska – Prezesa Zarządu i Andrzeja Czaplę - Zastępcę Prezesa Zarządu a Gminą Wierzchlas reprezentowaną przez Krzysztofa Bednarka – Wójta Gminy o dofinansowanie projektu „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice” ze środków Funduszu i w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Na realizację projektu, którego całkowita wartość miała wynosić 6.000.506,80 zł przyznano dofinansowanie w formie pożyczki w kwocie 1.554.048 zł oraz w formie dotacji w kwocie **1.554.048 zł**. Kwota dofinansowania miała stanowić nie więcej niż 95 % wartości projektu tj. do wysokości 3.108.096 zł, przy czym kwota dotacji nie może przekroczyć 50% możliwego dofinansowania. Zgodnie z harmonogramem rzeczowym zadania całkowite koszty kwalifikowane ustalono w kwocie 4.745.001,39 zł, a niekwalifikowane w kwocie 1.217.923,11 zł.

Zarówno kwota dotacji jak i kwota pożyczki miały być przekazywane sukcesywnie w terminie do dnia 14 sierpnia 2015 roku.

Rozliczenie końcowe miało zostać przedstawione w Funduszu do dnia 30 września 2015 roku.

W dniu 29 lipca 2015 roku zawarto aneks nr 1 do umowy nr 857/OW/PD/2014, którym zmieniono łączną kwotę dofinansowania do wysokości 2.976.780,40 zł w tym kwota pożyczki 1.488.390,60 zł, kwota dotacji **1.488.389,80 zł**.

Wyplata dofinansowania nastąpiła w dniach 27 lutego 2015 roku w kwocie 1.085.798,80 zł, oraz 30 czerwca 2015 roku w kwocie 402.591,80 zł.

Rozliczenie końcowe zostało sporządzone z datą 17 września 2015 roku.

Powyższa inwestycja została sfinansowana następująco:

- 1) Środki własne – 38.338 zł,
- 2) Kredyt zaciągnięty w Nadwarciańskim Banku Spółdzielczym w kwocie 2.171.512,60 zł,
- 3) Pożyczka w WFOŚiGW w Łodzi w kwocie 1.488.390,60 zł,
- 4) Dotacja z WFOŚiGW w Łodzi w kwocie 1.488.389,80 zł,
- 5) Dotacja PROW w kwocie 2.871.142,00 zł,

Łącznie daje to kwotę 8.057.773 zł.

Ponadto Gmina uzyskała zwrot podatku VAT w kwocie 1.366.248 zł, co daje finansowanie inwestycji w kwocie 9.424.021 zł, natomiast wydatki w kwotach brutto opiewały na kwotę 7.344.894,67 zł.

Regulaminy udzielania zamówień publicznych

W okresie realizacji niniejszej inwestycji obowiązywały następujące regulaminy udzielania zamówień publicznych do wartości określonej w art. 4 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych:

- 1) W okresie od 10 marca 2011 roku do 9 kwietnia 2014 roku obowiązywał regulamin udzielania zamówień publicznych do kwoty 14.000 euro stanowiący załącznik do zarządzenia nr 6/2011 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 10 marca 2011 roku,
- 2) W okresie od 10 kwietnia 2014 roku do 29 grudnia 2015 roku obowiązywał regulamin udzielania zamówień publicznych do kwoty 30.000 euro stanowiący załącznik do zarządzenia nr 10/2014 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 10 kwietnia 2014 roku,

Komisja Przetargowa

Zarządzeniem nr 13/2012 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 11 kwietnia 2012 roku powołano stałą siedmioosobową komisję przetargową. Tryb pracy komisji przetargowej oraz zakres jej obowiązków określał regulamin wewnętrzny ustalony zarządzeniem nr 16/2005 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 6 lipca 2005 roku.

Dokumentacja projektowa

- 1) Mapy do celów projektowych

W dniu 17 maja 2012 roku udostępniono zaproszenie do składania ofert na wykonanie mapy w skali 1:500 do celów projektowych dla miejscowości Kraszkowice. Termin składania ofert wyznaczono na 25 maja 2012 roku na godz. 11.00, natomiast otwarcia ofert na godz. 11.30. Ogłoszenie zostało zamieszczono na stronie BIP Urzędu oraz na tablicy ogłoszeń w terminie od 17 do 25 maja 2012 roku. Wpłynęła 1 oferta złożona przez Usługi Geodezyjne mgr inż. Ireneusz Kruk zaofiarowana cena to 36.900 zł brutto. Zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty zostało wywieszono na tablicy ogłoszeń oraz zamieszczono w BIP Urzędu w dniu 28 maja 2012 roku.

W dniu 28 maja 2012 roku pomiędzy Gminą Wierzchlas reprezentowaną przez Wójta Gminy – Krzysztofa Bednarka, a mgr inż. Ireneuszem Krukiem prowadzącym działalność

pod nazwą Usługi Geodezyjne została zawarta umowa nr 29/2012 (bez stosowania ustawy prawo zamówień publicznych na podstawie art. 4 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych) na wykonanie mapy w skali 1:500 do celów projektowych dla miejscowości Kraszkowice w wersji cyfrowej oraz analogowej dla projektowanej kanalizacji sanitarnej. Termin wykonania prac określono na 31 lipca 2012 roku. Wynagrodzenie za przedmiot umowy określono w wysokości 36.900 zł brutto, płatne na wskazany rachunek bankowy (nie określono terminu zapłaty).

Wykonawca w dniu 6 sierpnia 2012 roku wystawił rachunek nr 02/2012 na kwotę 36.900 zł brutto za wykonanie map do celów projektowych w miejscowości Kraszkowice. Zapłaty dokonano przelewem w dniu 8 sierpnia 2012 roku. Wydatek sklasyfikowano w rozdziale 90001 § 6050 i zaewidencjonowano Wn 080 Ma 201 oraz Wn 201 Ma 130.

W 2013 roku dokonano zlecenia ww. wykonawcy wykonania uzupełniających map do celów projektowych dla działek 817/1, 818, 819, 820, 821/2, 824 w miejscowości Kraszkowice. Umowa w tej sprawie nr 26/2013 została zawarta w dniu 7 czerwca 2013 roku z Usługi Geodezyjne mgr inż. Ireneuszem Krukiem. W dniu 26 czerwca 2013 roku wykonawca wystawił rachunek nr 01/2013 na kwotę 700 zł za wykonanie map dla ww. działek. Zapłaty dokonano w dniu 27 czerwca 2013 roku (rozdział 90001 § 6050).

2) Dokumentacja projektowa

W dniu 19 września 2012 roku ustalono szacunkową wartość na opracowanie projektu budowlano – wykonawczego kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice na kwotę 120.000 zł w przeliczeniu na euro 29.853,72. Ustalenia szacunkowej wartości dokonał inż. Arkadiusz Patyk – referent ds. zamówień publicznych i informatyki.

Ogłoszenie o zamówieniu na opracowanie projektu budowlano- wykonawczego kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kraszkowice zostało opublikowane w dniu 25 września 2012 roku na stronie internetowej Urzędu, na tablicy ogłoszeń Urzędu, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych pod nr 365280-2012.

Przedmiotem zamówienia było opracowanie projektu budowlano-wykonawczego kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kraszkowice. Zakres projektu powinien obejmować wykonanie sieci kanalizacji grawitacyjnej i ciśnieniowej wraz z przykanalikami zakończonymi studniami przyłączeniowymi oraz włączenie do w/w sieci kanalizacyjnej lub przepompowni już istniejących oraz do tych, które zostaną zaprojektowane. Przewidywana długość kolektora około 11 km. Przedmiot zamówienia należy wykonać w oparciu o rozwiązania przyjęte w „Koncepcji gospodarki ściekowej dla terenu Gminy Wierzchlas” przyjętej przez Radę Gminy Wierzchlas uchwałą nr XXI/165/2005 z dnia 29 kwietnia 2005 roku.

Na przedmiot zamówienia składały się wg Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia:

- a) Badania geologiczne,
- b) Inne prace przygotowawcze, za które zamawiający uznaje wszelkie niezbędne uzgodnienia z właściwymi urzędami, podmiotami prawnymi i osobami fizycznymi (wykaz właścicieli działek, uzyskanie pisemnych zgód od właścicieli działek na przebieg sieci i przyłączy), wykonawca zobowiązany jest do:
  - a. Przygotowanie materiałów do wniosku o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego,
  - b. Przeprowadzenie oceny wpływu na środowisko wraz z niezbędnymi dokumentami,
  - c. Opracowanie studium wykonalności projektu,

- d. Wykonanie nakładów rzeczowych i kosztorysu inwestorskiego,
- e. Przygotowanie we współpracy z zamawiającym wniosku o ustalenie inwestycji celu publicznego,
- f. Wystąpienie w imieniu inwestora o warunki energetyczne zasilania przepompowni ścieków, zaprojektowanie systemu monitoringu zsynchronizowanego z już istniejącym (działającym w oparciu o system GPRS),
- g. Część formalno-prawna powinna zawierać zestawienie wszystkich działek przez które przechodzić będzie rurociąg, bądź inne urządzenia związane z projektowaną kanalizacją sanitarną, a także pisemne zgody właścicieli nieruchomości na zaprojektowanie i wykonanie sieci kanalizacji na ich nieruchomości,
- h. Zabezpieczenie i lub ewentualną przebudowę kolidujących urządzeń infrastruktury technicznej. Projekt wykonawczy powinien zawierać opis techniczny, część rysunkową, uzgodnień branżowych elementów sieci uzbrojenia w rejonie projektowanych robót,
- i. Projekty wykonawcze powinny być sporządzone dla wszystkich urządzeń infrastruktury technicznej, które znajdują się w obszarze przedmiotowej inwestycji. Do projektu wykonawczego powinny być dołączone oświadczenia projektantów i oświadczenie sprawdzającego o sporządzeniu dokumentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej,
- j. Przedmiar robót, który powinien być wykonany dla wszystkich branż i wszystkich robót objętych projektem (przedmiar powinien być powiązany ze specyfikacją techniczną wykonania i odbioru robót poprzez podanie dla każdej pozycji przedmiaru numeru specyfikacji),
- k. Szczegółowe specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych powinny być wykonane dla danej dokumentacji projektowej i uwzględniać pełny zakres projektów wykonawczych, winny zawierać szczegółowe wymagania od wykonawcy robót w zakresie: materiałów, sprzętu, transportu zewnętrznego i technologicznego w ramach placu budowy, sposobu wykonania robót do ich odbioru i rozliczenia, metod i zasad odbioru robót wykonanych itp.
- l. Specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych powinna być wykonana zgodnie z rozdziałem 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 roku w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego,
- m. Operat wodno-prawny, jeżeli wystąpi konieczność jego wykonania,
- n. Informację dotyczącą bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, wykonaną zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 roku w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
- o. Kosztorys inwestorski zgodny z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 roku w sprawie określenia zasad, metod, podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, wykonawca przed sporządzeniem kosztorysu inwestorskiego powinien uzgodnić z zamawiającym założenie wyjściowe do jego wykonania tzn. określić

wysokość stawki na roboczogodzinę, wysokość kosztów ogólnych, podstawę cen materiałów i sprzętu.

- p. Opracowanie projektów przepompowni wraz z przyłączami elektrycznymi,
  - q. Opracowanie projektów automatyki przepompowni wraz z monitoringiem i transmisją danych,
  - r. Przygotowanie dokumentów niezbędnych do uzyskania decyzji pozwolenia na budowę,
  - s. Uzyskanie pozwolenia na budowę w Starostwie Powiatowym w Wieluniu w terminie nie później niż do dnia 28 lutego 2013 roku
  - t. Sporządzenie projektu organizacji ruchu dla robót określonych w projekcie budowlano wykonawczym,
  - u. Sporządzenie projektu odtworzenia dróg jeśli zajdzie taka konieczność.
- c) Projekt kanalizacji komunalnej, zawierający zakres i formę specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych (ZiFSTWORB) poszczególnych elementów technicznych dla każdego rodzaju proponowanej kanalizacji komunalnej wraz z jej uzbrojeniem, obiektów przepompowni (stacji, tłoczni). Za kompletny projekt budowlano-wykonawczy uważa się projekt sieci wraz z przyłączami do budynków, niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, projektami odwodnienia i organizacji ruchu drogowego i pieszego na czas trwania niezbędnych części inwestycji.
- d) Do obowiązków wykonawcy należy:
- a. Sprawdzenie w terenie warunków wykonania zamówienia,
  - b. Dokładne uzgodnienie z zamawiającym zakresu zamówienia,
  - c. Uzyskanie wszelkich uzgodnień i materiałów niezbędnych od wykonania projektu oraz wystąpienia o uzyskanie pozwolenia na budowę,
  - d. Uzyskanie pisemnej zgody właścicieli gruntów na lokalizację sieci i obiektów inżynierskich i prowadzenie robót,
  - e. Uzyskanie wypisów z rejestru gruntów wszystkich działek objętych projektem,
  - f. Uzyskanie warunków energetycznych zasilania przepompowni,
  - g. Powiadamianie na piśmie o zaistniałych przeszkodach w wykonaniu niniejszego zamówienia podczas wykonywania prac projektowych,
  - h. Konsultacje z zamawiającymi istotnych rozwiązań konstrukcyjnych i materiałowych mających wpływ na koszty robót budowlanych oraz opisanie proponowanych materiałów i urządzeń za pomocą parametrów technicznych bez podawania ich nazwy, a jeżeli nie będzie to możliwe wykonawca będzie zobowiązany do podania co najmniej dwóch producentów tych materiałów lub urządzeń,
  - i. Sporządzenie niniejszego projektu budowlano-wykonawczego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Kolektory w miejscowości Kraszkowice – układ zależny od wykonania lewobrzeżnej części sieci kanalizacyjnej w miejscowości Krzeczów.

Wykonawca powinien w miarę możliwości zlokalizować jak najwięcej sieci kanalizacyjnej poza drogami.

Studium wykonalności powinno być wykonane zgodnie z obowiązującymi przepisami, winno być objęte analizą uwarunkowań rynkowych wraz z analizą finansową i społeczno-gospodarczą określającą efekty i rezultaty oraz spodziewaną rentowność przedsięwzięcia.

Zamawiający przewidywał udzielenie zamówień uzupełniających o wartości nie przekraczającej więcej niż 10% zamówienia podstawowego. Wadium określono w wysokości 2.000 zł.

Zamawiający postawił następujące warunki udziału w postępowaniu:

- 1) Uprawnienia do wykonywania określonej działalności lub czynności – oświadczenie dotyczące wymagań z art. 22 ust. 1 ustawy prawo zamówień publicznych,
- 2) Wiedza i doświadczenie – wykazanie w okresie trzech ostatnich lat przed upływem terminu składania ofert, że wykonawca wykonał co najmniej dwa projekty budowlano-wykonawcze kanalizacji sanitarnej ciśnieniowo-grawitacyjnej o długości min. 2 km,
- 3) Potencjał techniczny – oświadczenie dotyczące wymagań z art. 22 ust. 1 ustawy prawo zamówień publicznych,
- 4) Osoby zdolne do wykonania zamówienia – wykazanie, że wykonawca dysponuje:
a) jedną osobą z uprawnieniami projektowymi w specjalności instalacja kanalizacyjna bez ograniczeń, b) jedna osoba z uprawnieniami projektowymi w specjalności instalacyjnej w zakresie instalacji elektrycznych, c) jedna osoba z uprawnieniami projektowymi w specjalności drogowej oraz złoży oświadczenia, że osoby które będą uczestniczyć w wykonywaniu zamówienia, posiadają wymagane uprawnienia,
- 5) Sytuacja ekonomiczna i finansowa - oświadczenie dotyczące wymagań z art. 22 ust. 1 ustawy prawo zamówień publicznych.

Termin wykonania zamówienia określono na 28 czerwca 2013 roku – uzyskanie pozwolenia na budowę w Starostwie Powiatowym w Wieluniu.

Jako kryterium oceny ofert określono najniższa cena. Termin składania ofert określono na 3 października 2012 roku na godz. 12.00 natomiast otwarcia ofert na godz. 11.30.

W dniu 27 września 2012 roku wpłynęło zapytanie od jednego z wykonawców dotyczące przekazania map co celów projektowych. Odpowiedź została doręczona w dniu 28 września 2012 roku. Również w dniu 27 września 2012 roku kolejny wykonawca przesłał pismo w sprawie udzielenia wyjaśnień dotyczących udostępnienia map do celów projektowych, oraz opracowania studium wykonalności i źródeł finansowania inwestycji które mają być ujęte w studium. Odpowiedź została dostarczona wykonawcy w dniu 1 października 2012 roku. Obie odpowiedzi zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Wierzchlas w dniu 28 września 2012 roku.

Kolejne zapytanie zostało przesłane w dniu 28 września 2012 roku i dotyczyło projektowania przyłączy, określenia przepisów regulujących zakres i formę specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych. Odpowiedź została dostarczona wykonawcy w dniu 28 września 2012 roku. Odpowiedź została opublikowana w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Wierzchlas w dniu 28 września 2012 roku.

W dniu 3 października 2012 roku sporządzono zbiorcze zestawienie ofert z którego wynikało, że wpłynęło 9 ofert oraz że zamawiający zamierza przeznaczyć na realizację zadania kwotę 113.000 zł. Wpłynęły następujące oferty:

- 1) Miastoprojekt Częstochowa sp. z o.o. z Częstochowy– cena netto 113.000 zł, brutto 138.900 zł,

- 2) Biuro Projektów i Realizacji Obiektów Gospodarki Wodno Ściekowej BIPROWOD sp. z o.o. z Wrocławia – cena netto – 98.800 zł, brutto 116.604 zł,
- 3) PROKOLOR Paweł Urbański sp. j. z Kobylnicy – cena netto 82.000 zł, brutto 100.860 zł,
- 4) PHU Ortus Janusz Fengler z Chojnego k. Sieradza – cena netto 173.500 zł, brutto 213.405 zł,
- 5) DFE EKORAJ sp. z o.o. z Wrocławia – cena netto 140.000 zł, brutto 172.200 zł,
- 6) KOMA Zakład Projektowania i Realizacji Inwestycji s.c. Jan Kozłowski, Bartłomiej Kozłowski, Katarzyna Kozłowska z Łodzi – cena netto 55.900 zł, brutto 68.757 zł,
- 7) EKO-SYSTEM Przedsiębiorstwo Projektowo-Realizacyjne Obiektów Ekologii i Inżynierii Sanitarnej z Kalisza – cena netto 78.048,78 zł, brutto 96.000 zł,
- 8) GEOKART – International sp. z o.o. z Rzeszowa – cena netto 115.484,80 zł, brutto 142.046,30 zł,
- 9) Przedsiębiorstwo Wielobranżowe STAN Andrzej Stańkowski – cena netto 110.000 zł, brutto 135.300 zł.

Członkowie komisji przetargowej, kierownik zamawiającego, oraz inne osoby biorące udział w postępowaniu złożyły oświadczenia, o których mowa w art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W dniu 8 października 2012 roku wezwano FHU ORTUS Janusz Fengler do uzupełnienia dokumentów tj. przedstawienia uprawnień osoby w specjalności drogowej. Wezwanie doręczono 8 października 2012 roku. Wykonawca przedstawił pismo z dnia 9 kwietnia 2010 roku Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, z której wynikało, że uprawnienia do projektowania i kierowania bez ograniczeń w specjalności konstrukcyjno-budowlanej nadane przed nowelizacją Prawa budowlanego z 2003 roku, która wprowadziła, jako odrębne kategorie drogową i mostową, obejmują również prawo do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w zakresie dróg i mostów.

Również w dniu 8 października 2012 roku wezwano Zakład Projektowania i Realizacji Inwestycji KOMA s.c. do złożenia wyjaśnień z powodu domniemania rażąco niskiej ceny i określenia kalkulacji ceny obejmującej jej elementy. Z przesłanej informacji z dnia 9 października 2012 roku wynikało, że omyłkowo nie wyceniono: 1) projektu czasowej organizacji ruchu, 2) projektu odtworzenia nawierzchni oraz 3) studium wykonalności wg wymagań w SIWZ.

W dniu 10 października 2012 roku sporządzono zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty, z którego wynikało, że wybrano ofertę firmy EKO-SYSTEM z Kalisza, natomiast ofertę Zakładu Projektowania i Realizacji Inwestycji KOMA s.c. odrzucono na podstawie art. 89 ust.1 pkt 4 jako zawierającą rażąco niską cenę. W dniu 10 października 2012 roku wysłano do wszystkich wykonawców w formie elektronicznej zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty (a następnie listownie). Na tablicy ogłoszeń informacje wywieszono w dniach 10 października do 5 listopada 2012 roku. Ponadto w dniu 10 października 2012 roku ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej.

W dniu 18 października 2012 roku pomiędzy Gminą Wierzchlas reprezentowaną przez Wójta Gminy – Krzysztofa Bednarka, a EKO-SYSTEM Przedsiębiorstwo Projektowo-Realizacyjne Obiektów Ekologii i Inżynierii Sanitarnej z siedzibą w Kaliszu została zawarta umowa nr 83/2012 w trybie przetargu nieograniczonego na opracowanie „Projektu budowlanego wykonawczego kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kraszkowice”. Za wykonanie przedmiotu zamówienia ustalono wynagrodzenie brutto

96.000 zł, 78.048,78 zł netto. Termin wykonania zamówienia ustalono do 28 czerwca 2013 roku (tj. termin uzyskania pozwolenia na budowę). Termin płatności wynosił 30 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej przez wykonawcę faktury VAT.

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 22 października 2012 roku pod numerem 411722-2012. Również w dniu 22 października 2012 roku sporządzono protokół z postępowania w trybie przetargu nieograniczonego, którego zatwierdzenia dokonał Wójt Gminy Krzysztof Bednarek.

Zgodnie z § 3 ust. 1 umowy „Wykonawca zobowiązany jest do realizowania umowy wg harmonogramu ustalonego przez strony przed podpisaniem umowy. Ustala się następujący termin uzyskania pozwolenia na budowę w Starostwie Powiatowym w Wieluniu w terminie nie później niż do dnia 28 czerwca 2013 roku.”

Harmonogram załączony do umowy zawierał następujące postanowienia:

1. Przekazanie planów geodezyjnych (z pieczętkami Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej) – dzień podpisania umowy,
2. Wystąpienie o decyzję środowiskową (z kompletną dokumentacją wymaganą na tym etapie) – 6 miesięcy od otrzymania map,
3. Wystąpienie o decyzję lokalizacyjną – 14 dni od uzyskania prawomocnej decyzji środowiskowej,
4. Uzyskanie wszelkich zgód i uzgodnień niezbędnych do złożenia do Zespołu Uzgadniania Dokumentacji Projektowej – 8 miesięcy od uzyskania map,
5. Wystąpienie do Starosty Wieluńskiego z wnioskiem o wydanie pozwolenia na budowę – 4 miesiące od uzyskania prawomocnej decyzji lokalizacyjnej.

W dokumentacji znajdował się protokół zdawczo – odbiorczy z dnia 19 grudnia 2012 roku dotyczący przekazania map do celów projektowych na rzecz firmy Eko-System.

W dniu 23 kwietnia 2013 roku wykonawca przesłał pismo, w którym zwrócił się o przedłużenie terminu realizacji umowy do 31 grudnia 2013 roku oraz zawarcie aneksu do umowy w tej sprawie, w związku z: 1) przekazaniem map do celów projektowych z 2-miesięcznym opóźnieniem w stosunku do terminu umownego – 18.10.2012, przekazano – 19.12.2012 roku, 2) późniejszego uzupełniania map geodezyjnych o teren przy ul. Wieluńskiej oraz o nowy podział działek, 3) rozszerzenie zakresu umownego prac w trakcie ich trwania powodujące konieczność przeprojektowań: a) zaprojektowanie punktu pomiarowego ścieków przy wprowadzaniu ich od istniejącej kanalizacji w Krzeczowie, b) włączenia do projektowanej kanalizacji dodatkowej działki, zgłoszonej poprzez Gminę przez właścicielkę mieszkającą zagranicą, c) zaprojektowanie studzienek kanalizacyjnych w miejsce trójników, na połączeniach z kanałem sieciowym, odgałęzień do budynków mieszkalnych, d) nieprzewidywalne wcześniej – zagadnienia utrudniające i przedłużające się prace projektowe, w tym głównie trwające prace projektowe przebudowy drogi wojewódzkiej, w której zlokalizowana jest część projektowanej kanalizacji i związane z tym uzgodnienia z właścicielami działek przylegających do tej drogi.

Z uwagi na ww. okoliczności aneksem nr 1 zawartym w dniu 14 czerwca 2013 roku zmieniono termin wykonania zamówienia tj. uzyskania pozwolenia na budowę nie później niż 31 grudnia 2013 roku.

Terminy ustalone w harmonogramie po wprowadzonych zmianach ww. aneksem powinny zostać zachowane następująco:

1. Przekazanie planów geodezyjnych (z pieczętkami Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej) – dzień podpisania umowy,

2. Wystąpienie o decyzję środowiskową (z kompletną dokumentacją wymaganą na tym etapie) – 6 miesięcy od otrzymania map,
Mapy przekazano 19 grudnia 2013 roku zatem półroczny termin mijał 19 maja 2014 roku, wykonawca złożył wniosek o wydanie decyzji środowiskowej w dniu 5 kwietnia 2014 roku, co oznacza że dochował terminu realizacji tego etapu,
3. Wystąpienie o decyzję lokalizacyjną – 14 dni od uzyskania prawomocnej decyzji środowiskowej,
Decyzja środowiskowa (OŚiL.6220.1.2013) została wydana w dniu 22 maja 2013 roku i uprawomocniła się w dniu 28 czerwca 2013 roku, zatem 14 dniowy termin na wystąpienie o decyzję lokalizacyjną mijał w dniu 12 lipca 2013 roku, wykonawca w dniu 10 czerwca 2013 roku złożył wniosek o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego, co oznacza że termin realizacji tego etapu został dochowany.
4. Uzyskanie wszelkich zgód i uzgodnień niezbędnych do złożenia do Zespołu Uzgadniania Dokumentacji Projektowej – 8 miesięcy od uzyskania map,
Mapy przekazano 19 grudnia 2013 roku zatem ośmiomiesięczny termin mijał 19 sierpnia 2014 roku, wykonawca złożył dokumentację w Zespole Uzgadniania Dokumentacji Projektowej w Starostwie Powiatowym w Wieluniu w dniu 5 sierpnia 2013 roku, co oznacza że dochował terminu realizacji tego etapu,
5. Wystąpienie do Starosty Wieluńskiego z wnioskiem o wydanie pozwolenia na budowę – 4 miesiące od uzyskania prawomocnej decyzji lokalizacyjnej.
Decyzja lokalizacji inwestycji celu publicznego (3/2013) została wydana w dniu 6 sierpnia 2013 roku i uprawomocniła się w dniu 23 sierpnia 2013 roku, zatem 4 miesięczny termin na wystąpienie o wydanie pozwolenia na budowę mijał w dniu 23 grudnia 2013 roku, wykonawca w dniu 13 grudnia 2013 roku złożył wniosek o wydanie pozwolenia na budowę do Starosty Wieluńskiego, co oznacza że termin realizacji tego etapu został dochowany.

Decyzja Starosty Wieluńskiego nr 119/2014 o zatwierdzeniu projektu budowy i udzieleniu pozwolenia na budowę dla kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice została wydana w dniu 12 lutego 2014 roku, przy czym w dniu 3 kwietnia 2014 roku postanowieniem nr 109/2014 Starosty Wieluńskiego sprostowano oczywistą omyłkę w decyzji o pozwoleniu na budowę nr 119/14 z dnia 14 lutego 2014 roku poprzez zmianę w części określającej lokalizację obiektu tj. zamiast działki 1578/2 powinno być 1578/6. Pozwolenie stało się prawomocne w dniu 11 kwietnia 2014 roku.

W dniu 26 czerwca 2014 roku Starosta Wieluński wydał decyzję nr 625/2014 zmieniającą decyzję nr 119/2014 zgodnie z załączonym projektem zamiennym. Decyzja stała się ostateczna w dniu 6 sierpnia 2014 roku.

Kontrolującym przedstawiono wykaz przekazywanej dokumentacji z którego wynikało, że została ona przekazana przez Józefa Grygorcewicza właściciela firmy Eko-System w dniu 8 kwietnia 2014 roku. W imieniu Urzędu Gminy w Wierzchlesie dokumentację odebrała Magdalena Tronina – inspektor UG.

Zgodnie z § 4 ust. 7 umowy odbiór przedmiotu umowy miał zostać dokonany po zrealizowaniu wszystkich etapów przedmiotu umowy, tj. usunięcia wad przedmiotu umowy przekazanego we wszystkich etapach albo stwierdzeniu jego prawidłowości. Odbiór przedmiotu umowy zostanie potwierdzony protokołem zdawczo-odbiorczym,

sporządzonym w siedzibie zamawiającego przez upoważnionego przedstawiciela zamawiającego i wykonawcy.

Protokół zdawczo odbiorczy dokumentacji został sporządzony w dniu 13 grudnia 2013 roku, w którym zamawiający oświadczył że dokumentacja projektowo-kosztorysowa została wykonana zgodnie z postanowieniami umowy.

Wykonawca w dniu 2 maja 2014 roku wystawił fakturę nr 1/V/EKO/2014 za wykonanie projektu budowlano-wykonawczego kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kraszkowice na kwotę netto 74.536,58 zł, brutto 91.680 zł. Zapłaty dokonano w dniu 26 maja 2014 roku. **Kontrolujące stwierdziły, że kwota brutto na fakturze tj. 91.680 zł nie odpowiada kwocie wynikającej z zawartej umowy (96.000 zł) za wykonanie projektu budowlano- wykonawczego kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kraszkowice. Wg adnotacji znajdującej się na odwrocie faktury „należność została pomniejszona od kwoty umownej o wartość 4.320 zł z tytułu naliczonej kary (przekroczenie terminu uzyskania pozwolenia na budowę o 45 dni)”. W wyniku kontroli ustalono, że faktura 1/V/EKO/2014 została zaewidencjonowana poprzez zapis na kontach: Wn 080 – środki trwałe w budowie Ma 201 – rozrachunki z dostawcami i odbiorcami na kwotę 91.680 zł (klasyfikacja 90001 § 6050), natomiast zapłata za fakturę została ujęta w księgach rachunkowych poprzez zapis na kontach Wn 201 Ma 130 – rachunek bieżący jednostki w kwocie 91.680 zł (klasyfikacja 90001 § 6050). Wg § 9 ust. 2 umowy zamawiający uprawniony jest do potrącenia kar umownych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3 niniejszego § z przysługującego wykonawcy wynagrodzenia, w odmiennym przypadku strona zobowiązana była do zapłaty kary umownej w terminie 14 dni od daty otrzymania wezwania od drugiej strony. Wystawienie faktury w kwocie pomniejszonej o karę umowną jest niezgodne z treścią umowy, gdyż nie stanowi potrącenia zapłaty, lecz zmniejszenie wynagrodzenia umownego, ponadto stanowi naruszenie niżej wymienionych przepisów.**

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 32 ppkt g ustawy z dnia 28 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2013 roku poz. 330 ze zm.) przez pozostałe koszty i przychody operacyjne rozumie się koszty i przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności koszty i przychody związane z odszkodowaniami i karami. **Z przytoczonego przepisu wynika, że w myśl ustawy o rachunkowości otrzymane kary stanowią pozostałe przychody operacyjne.** Natomiast zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, do ewidencji pozostałych przychodów operacyjnych służy konto 760, na którym ewidencjonuje się m.in. przychody z tytułu kar.

W kontrolowanej jednostce nie dokonano ewidencji naliczonej kary umownej jako pozostałego przychodu operacyjnego z uwagi na fakt, wystawienia faktury pomniejszonej o kwotę kary umownej.

Poprawna ewidencja potrącenia kary umownej powinna przebiegać następująco:

- **Wystawienie faktury Wn 080 Ma 201 – 96.000 zł (klasyfikacja 90001 § 6050),**
- **Zapłata za fakturę Wn 201 Ma 130 – 91.680 zł (klasyfikacja 90001 § 6050),**

- **Naliczenie kary umownej Wn 221 Ma 760 – 4.320 zł (klasyfikacja 90001 § 0970),**
- **Przelew z rachunku bankowego wydatków jednostki potrąconej kary umownej Wn 201 (klasyfikacja 90001 § 6050) Ma 130- wydatki (oraz ujemny zapis dla zachowania czystości obrotów Wn 130 Ma 130 -4.320)**
- **Wpływ na rachunek bankowy dochodów jednostki potrąconej kary umownej Wn 130- dochody Ma 221 – 4.320 zł (klasyfikacja 90001 § 0970).**

Zgodnie z § 9 ust. 1 pkt.2 umowy nr 83/2012 strony ustaliły, że wykonawca zapłaci zamawiającemu karę umowną za opóźnienie w przekazaniu poszczególnych etapów przedmiotu umowy zgodnie z opracowanym harmonogramem, o którym mowa w § 3 ust.1 – w wysokości 0,1% wynagrodzenia umownego brutto, o którym mowa w § 5 ust. 1 umowy, za każdy dzień opóźnienia. Ponadto z § 9 ust. 4 wynikało, że kary umowne przewidziane niniejszą umową podlegają kumulacji.

Obliczenie kary umownej dokonano w następujący sposób:

- liczba dni opóźnienia w uzyskaniu pozwolenia na budowę: $31 + 14 = 45$ dni,
- kwota kary za jeden dzień: $96.000 \text{ zł} \times 0,1\% = 96 \text{ zł}$,
- kwota kary za 45 dni: $96 \text{ zł} \times 45 \text{ dni} = 4.320 \text{ zł}$.

Sprawdzenie dokumentacji projektowej

W dniu 16 października 2013 roku Gmina Wierzchlas zawarła umowę nr 66/2013 z Zakładem Usług Projektowych i Nadzorów Inwestorskich mgr inż. Robert Pilarczyk w sprawie sprawdzenia dokumentacji technicznej pod nazwą „Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Kraszkowice”. Termin wykonania usługi ustalono na 31 października 2013 roku. Za wykonanie przedmiotu zamówienia ustalono zryczałtowane wynagrodzenie w kwocie 738 zł, płatne w terminie 14 dni od złożenia faktury.

W dniu 28 października 2013 roku złożono pisemne uwagi do opracowanej dokumentacji zebrane w 10 punktach.

W dniu 28 października 2013 roku wykonawca wystawił fakturę nr 28/10/2013 na kwotę 738 zł brutto.

Nadzór autorski

Kontrolujące uzyskały od inspektora ds. zamówień publicznych Arkadiusza Patyka informację, że w przypadku zlecenia usługi nadzoru autorskiego nie dokonywano ustalenia szacunkowej wartości zamówienia.

W dniu 9 maja 2014 roku Wójt Gminy Wierzchlas zaprosił do składania ofert w postępowaniu dla zamówień o wartości nie przekraczającej 30.000 euro na udzielenie zamówienie na usługi pn. „Pełnienie nadzoru autorskiego przy realizacji inwestycji pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice””. Przedmiotem zamówienia były następujące prace:

1. Roboty pomiarowe i przygotowawcze,
2. Budowa sieci kanalizacyjnej: 1) grawitacyjnej z rur PCV (...), 2) tłocznej z rur ciśnieniowych (...), 3) uzbrojenie sieci kanalizacyjnej (...)
3. Przepompownie ścieków 6 szt.,
4. Odtworzenie nawierzchni na drogach i chodnikach w obrębie posadowienia kanalizacji,

5. Przełożenie kabla telekomunikacyjnego oraz zabezpieczenie kabli na skrzyżowaniach z siecią kanalizacyjną.

Termin realizacji zamówienia wyznaczono na 15 maja 2015 roku. Termin składania ofert wyznaczono na 19 maja 2014 roku na godz. 11.00 natomiast otwarcia ofert na godz. 11.30. Jedynym kryterium była cena (waga 100%).

Ogłoszenie o zamówieniu zostało wywieszone na tablicy ogłoszeń w okresie od 9 do 20 maja 2014 roku oraz w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 9 maja 2014 roku.

Gmina Wierzchlas zawarła w dniu 16 czerwca 2014 roku z EKO-SYSTEM KALISZ Józef Grygolewicz umowę na pełnienie nadzoru autorskiego nad zadaniem pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice” na podstawie art. 4 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych. Za wykonanie przedmiotu zamówienia ustalono wynagrodzenie ryczałtowe brutto w kwocie 4.320 zł, 3.512,20 zł netto.

Do wyznaczonego terminu składania ofert wpłynęła tylko jedna oferta. Ofertę złożył EKO-SYSTEM KALISZ Józef Grygolewicz, cena netto 3.512,20 zł, brutto 4.320 zł.

Ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty zostało zamieszczone w dniu 20 maja 2014 roku w Biuletynie Informacji Publicznej.

Za nadzór autorski wykonawca wystawił w dniu 17 czerwca 2015 roku fakturę nr 1/VI/EKO/2015 na kwotę 4.320 zł brutto (klasyfikacja 90001 § 6059). Zapłaty dokonano w dniu 23 czerwca 2015 roku.

Nadzór inwestorski

Ustalenie szacunkowej wartości zamówienia zostało dokonane w dniu 25 kwietnia 2014 roku przez referenta – Arkadiusza Patyka, na podstawie analizy rynku (zebranych trzech zapytań o cenę) na kwotę 100.000 euro co stanowiło w przeliczeniu na euro sumę 23.669,20.

W dniu 29 kwietnia 2014 roku zostało sporządzone zaproszenie do złożenia oferty na „Pełnienie nadzoru inwestorskiego przy realizacji inwestycji pn.: „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice””.

Przedmiotem zamówienia było pełnienie nadzoru inwestorskiego przy realizacji inwestycji pn.: „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice” w ramach której zostaną wykonane następujące prace:

1. Roboty pomiarowe i przygotowawcze,
2. Budowa sieci kanalizacyjnej: 1) grawitacyjnej z rur PCV (...), 2) tłocznej z rur ciśnieniowych (...), 3) uzbrojenie sieci kanalizacyjnej (...)
3. Przepompownie ścieków 6 szt.,
4. Odtworzenie nawierzchni na drogach i chodnikach w obrębie posadowienia kanalizacji,
5. Przełożenie kabla telekomunikacyjnego oraz zabezpieczenie kabli na skrzyżowaniach z siecią kanalizacyjną.

Termin sprawowania nadzoru został określony jako od podpisania umowy na pełnienie nadzoru do końca prac budowlanych i zakończenia procesu rozruchu oraz podpisania bezusterkowego protokołu odbioru oraz dokonania rozliczeń finansowych inwestycji – przewidywany termin to 15 maja 2015 roku.

Termin składania ofert określono na 12 maja 2014 roku na godz. 11.00 natomiast otwarcia ofert na godz. 11.30.

Kryterium wyboru oferty była cena.

Powyższe zaproszenie zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Wierzchlas w dniach 29 kwietnia do 14 maja 2014 roku oraz zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 29 kwietnia 2014 roku.

W dniu 12 maja 2014 roku sporządzono zbiorcze zestawienie ofert, z którego wynikało, że wpłynęły 4 następujące oferty:

- 1) Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „STAN” Andrzej Stańkowski z Kluczborka, cena netto – 65.000 zł, brutto – 79.950 zł,
- 2) Zakład Usług Projektowych i Nadzorów Inwestorskich mgr inż. Robert Pilarczyk z Wielunia, cena netto – 35.000 zł, cena brutto – 43.050 zł,
- 3) KAWO PROJEKT mgr inż. Michał Siatkowski Wieluń, cena netto – 36.000 zł, cena brutto 44.280 zł,
- 4) Zbigniew Frankowski z Bugucina, cena netto – 40.650,41 zł, cena brutto – 50.000 zł.

W dniu 20 maja sporządzono ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty, z którego wynikało, że najkorzystniejszą ofertę złożył Zakład Usług Projektowych i Nadzorów Inwestorskich mgr inż. Robert Pilarczyk z Wielunia. Ogłoszenie zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń w okresie od 20 maja do 12 czerwca 2014 roku oraz zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 20 maja 2014 roku.

Gmina Wierzchlas zawarła w dniu 22 maja 2014 roku z firmą Zakład Usług Projektowych i Nadzorów Inwestorskich mgr inż. Robert Pilarczyk z Wielunia umowę na pełnienie nadzoru inwestorskiego w trakcie realizacji zadania inwestycyjnego „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice”.

Za wykonanie przedmiotu zamówienia ustalono wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 35.000 zł brutto, 43.050 zł netto. Płatność wynagrodzenia realizowana będzie po wystawieniu i dostarczeniu faktur w terminie 30 dni od daty ich doręczenia w następujących transzach:

- Pierwsza transza do końca października 2014 roku – 30% wynagrodzenia,
- Druga transza do końca lutego 2015 roku – 30% wynagrodzenia,
- Trzecia transza po ostatecznym odbiorze – pozostała część wynagrodzenia 40%.

Zakład Usług Projektowych i Nadzorów Inwestorskich mgr inż. Robert Pilarczyk wystawił za wykonane usługi niżej wymienione faktury:

- nr 29/10/2014 z dnia 17 października 2014 roku na kwotę 12.915 zł brutto, 10.500 zł netto - zapłacono przelewem z dnia 20 października 2014 roku (klasyfikacja 90001 § 6057 – 5.061,53 zł, § 6059 – 7.853,47 zł),
- nr 02/02/2014 z dnia 25 lutego 2014 roku na kwotę 12.915 zł brutto, 10.500,00 zł netto - zapłacono przelewem z dnia 27 lutego 2014 roku, (klasyfikacja 90001 § 6057 – 5.061,53 zł, § 6059 – 7.853,47 zł),
- nr 14/06/2014 z dnia 15 czerwca 2014 roku na kwotę 17.220 zł brutto, 14.000 zł netto - zapłacono przelewem z dnia 29 czerwca 2014 roku, (klasyfikacja 90001 § 6057 – 6.741 zł, § 6059 – 10.479 zł),

Łącznie poniesione wydatki na nadzór inwestorski wyniosły 35.000 zł.

Wybór wykonawcy robót budowlanych

W dniu 10 kwietnia 2014 roku referent ds. zamówień publicznych Arkadiusz Patyk dokonał ustalenia szacunkowej wartości zamówienia dla budowy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice. Wartość ta ustalona została na podstawie kosztorysu

inwestorskiego na kwotę 18.361.586,04 zł w tym zamówienie podstawowe 12.241.057,36 zł i zamówienia uzupełniające 6.120.528,68 zł (równowartość 4.346.040,39 Euro).

Ogłoszenie o przetargu nieograniczonym opublikowane zostało w Biuletynie Zamówień Publicznych nr 127666-2014 z dnia 14 kwietnia 2014 roku, na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w okresie od dnia 14 kwietnia 2014 roku do dnia 9 maja 2014 roku oraz zamieszczone na stronie internetowej Urzędu www.wierzchlas.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej od dnia 14 kwietnia 2014 roku.

Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia została zatwierdzona przez Wójta Gminy w dniu 14 kwietnia 2014 roku. Zgodnie z treścią SIWZ postępowanie przeprowadzone miało zostać w trybie przetargu nieograniczonego. Przedmiotem postępowania było budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice. Przedmiot zamówienia obejmował:

1. Roboty pomiarowe i przygotowawcze,
2. Budowa sieci kanalizacyjnej: 1) grawitacyjnej z rur PCV o litych ściankach, rur kielichowych wyposażonych w trwałe wmontowane w kielichach uszczelki, dostosowanych do ścieków sanitarnych o wytrzymałości SN8, o średnicy i długości (z wyłączeniem wnętrza studni i komór): o średnicy Dz/Dw 160/151,60 mm i długości L = 1055,8 m, o średnicy Dz/DW 200/188,2 mm i długości L = 12573,0 m; 2) tłocznej z rur ciśnieniowych z tworzyw PE o wytrzymałości na ciśnienie 10 bar, zgrzewanych doczołowo, dostosowanych do ścieków sanitarnych, o średnicy i długości (z wyłączeniem wnętrza studni i komór): o średnicy Dz 90 mm i długości L = 736,9 m, o średnicy DZ 180 mm i długości L = 1477,2 m, 3) uzbrojenie sieci kanalizacyjnej: studzienki kanalizacyjne dla kanalizacji sieciowej – węzłowe D1000 – 335 szt., studzienki kanalizacyjne przy odgałęzieniach do posesji D1000- 150 szt.,
3. Przepompownie ścieków 6 szt.,
4. Odtworzenie nawierzchni na drogach i chodnikach w obrębie posadowienia kanalizacji: odtworzenie nawierzchni na drodze wojewódzkiej na całej szerokości, odtworzenie nawierzchni dróg pozostałych i chodników na szerokości wykopu;
5. Przełożenie kabla telekomunikacyjnego oraz zabezpieczenie kabli na skrzyżowaniach z siecią kanalizacyjną w rurze D100, L = 2m – 362 szt.

Zamawiający przewidywał możliwość udzielenia zamówień uzupełniających o wartości nie większej niż 50% zamówienia podstawowego polegających na powtórzeniu tego samego rodzaju zamówienia. Zamówienia te będą udzielane na zasadach określonych w art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy.

Termin wykonania zamówienia ustalono na 15 maja 2015 roku, przy czym przez termin zakończenia przedmiotu zamówienia należy rozumieć dzień otrzymania przez Inwestora zaświadczenia Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Wieluniu o zakończeniu robót budowlanych w ramach przedmiotowego przedsięwzięcia bez zastrzeżeń.

Wadium zostało ustalone na kwotę 10.000 zł.

Termin składania ofert określony został na 29 kwietnia 2014 roku do godziny 11⁰⁰, a ich otwarcia w tym samym dniu o godzinie 11³⁰.

W punkcie dotyczącym sposobu przygotowania oferty Zamawiający określił że nie będzie pobierał opłat za zajęcie pasa drogowego na drogach gminnych. Na potwierdzenie niniejszych postanowień specyfikacji przedstawiono kontrolującym uchwałę nr

XIX/150/04 Rady Gminy z dnia 29 grudnia 2004 roku dotyczącą opłat za zajęcia pasa drogowego, w której § 2 ust. 1 pkt 4 określono, że przy zajęciu pasa drogowego podczas wykonywania budowy sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej oraz przyłączy ustala się stawkę 0 zł.

Jako kryteria oceny ofert wskazano cenę o znaczeniu 90% oraz okres gwarancji 10% (oferta o najdłuższym okresie gwarancji uzyska największą liczbę punktów nie więcej jednak niż 5, w przypadku okresu gwarancji przekraczającego 5 lat ocena jak za 5 lat).

Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia zawierała: opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełnienia tych warunków, wykaz dokumentów i oświadczeń jakie musi zawierać oferta, opis sposobu obliczenia ceny oferty. W opisie sposobu obliczenia ceny oferty napisano między innymi: W celu określenia ceny oferty Wykonawca powinien stosując własną kalkulację sporządzić na podstawie załączonej do SIWZ dokumentacji projektowej (projektu wykonawczego) - stosując pomocniczo załączony do SIWZ przedmiar robót oraz ewentualnie wykonane w toku wizji lokalnej obmiary sporządzając kosztorys ofertowy.

W dniu 23 kwietnia 2014 roku zamawiający umieścił w Biuletynie Informacji Publicznej odpowiedź na pytanie wykonawcy z dnia 23 kwietnia 2014 roku w sprawie uznania spełnienia warunku udziału w postępowaniu w zakresie wiedzy i doświadczenia. Wykonawca pytał czy zostanie uznany warunek za spełniony jeśli wykonał kanalizację o długości pow. 15.000 m wraz z 7 tłoczniami. Zamawiający uznał że tak.

W związku z powyższym zapytaniem w dniu 23 kwietnia 2014 roku dokonano modyfikacji specyfikacji w punktach VIII.2, IX.1.b), IX.4.2 dodając słowa „lub tłocznia”. Ogłoszenie o zmianie treści specyfikacji zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej, na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych (nr 137084-2014) w dniu 23 kwietnia 2014 roku.

W dniu 25 kwietnia 2014 roku zamawiający umieścił w Biuletynie Informacji Publicznej odpowiedzi na 11 pytań wykonawców. W związku z powyższymi zapytaniem w dniu 25 kwietnia 2014 roku dokonano modyfikacji specyfikacji poprzez zmianę terminu składania ofert na 5 maja 2014 roku na godz. 11.00 oraz otwarcia ofert na 11.30.

Ogłoszenie o zmianie treści specyfikacji zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej, na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych (nr 141264-2014) w dniu 25 kwietnia 2014 roku.

W związku z wcześniejszymi zapytaniem w dniu 28 kwietnia 2014 roku dokonano modyfikacji specyfikacji poprzez zmianę w pkt III.4.1) odtworzenia nawierzchni na drodze wojewódzkiej na połowie jezdni (było na całej jezdni).

Ogłoszenie o zmianie treści specyfikacji zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej, na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych (nr 142158-2014) w dniu 28 kwietnia 2014 roku.

W dniu 29 kwietnia 2014 roku zamawiający umieścił w Biuletynie Informacji Publicznej odpowiedzi na 7 pytań jednego wykonawcy i jedno pytanie innego wykonawcy. Treści specyfikacji w kontekście tych wyjaśnienie nie modyfikowano.

Komisja dokonała otwarcia ofert w dniu 5 maja 2014 roku o godz. 11³⁰. Członkowie Komisji złożyli wymagane oświadczenia. Komisja Przetargowa sporządziła zestawienie otwartych ofert na druku ZP-12. Wpłynęło 5 ofert, a mianowicie:

- oferta nr 1 - złożona przez INSTALBUD Sp. z o.o., Rzeszów, cena netto – 6.550.070,21 zł, cena brutto – 8.056.586,36 zł, okres gwarancji – 36 m-cy;

- oferta nr 2 – złożona przez Przedsiębiorstwo Wielobranżowe ELTAR sp. z o.o., Tarnów, cena netto – 6.042.889,84 zł, cena brutto – 7.432.75450 zł, okres gwarancji – 60 m-cy;
- oferta nr 3 – złożona przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe SANGAZ Waldemar Pacud, Częstochowa, cena netto - 8.241.703,85 zł, cena brutto – 10.137.295,73 zł, okres gwarancji – 36 m-cy;
- oferta nr 4 - złożona przez Profitect sp. z o.o., Łask, cena netto 10.095.044,81 zł, cena brutto – 12.416.905,12 zł, okres gwarancji – 36 m-cy;
- oferta nr 5 – złożona przez Zakład Usług Sprzętowo – Transportowych s.c. A. Bator, J. Mielczarek Wieluń, cena netto – 5.849.858,02 zł, cena brutto 7.195.325,36 zł, okres gwarancji – 60 m-cy;

W dniu 6 maja 2014 roku zamawiający wezwał Zakład Usług Sprzętowo – Transportowych s.c. A. Bator, J. Mielczarek do złożenia w terminie do 9 maja 2014 roku wykazu robót budowlanych zawierającego informację, które umożliwiają zamawiającemu ustalenie czy wykonawca spełnia warunek udziału w postępowaniu określony w VII. Pkt 2 Specyfikacji. W dniu 9 maja 2014 roku oferent przesłał uzupełniony wykaz robót.

Ze sporządzonego przez komisję protokołu z przeprowadzonych posiedzeń wynikało, że w dniu 6 maja 2014 roku komisja stwierdziła, że w ofercie nr 5 załącznik wykaz robót nie zawiera informacji o długości wykonanej sieci oraz ilości przepompowni. Natomiast w dniu 13 maja komisja po zapoznaniu się z wyjaśnieniami uznała że najkorzystniejszą ofertą jest oferta złożona przez Zakład Usług Sprzętowo – Transportowych s.c. A. Bator, J. Mielczarek.

Zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty zostało podpisane przez Wójta Gminy w dniu 13 maja 2014 roku i w tym dniu przekazane oferentom. Ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty zostało zamieszczona na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w okresie od 13 maja do 4 czerwca 2014 roku oraz w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 13 maja 2014 roku.

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 26 maja 2014 roku – nr ogłoszenia 176982-2014.

W dniu 22 maja 2014 roku zawarta została umowa nr 35/2014 pomiędzy Gminą Wierzchlas a Jarosławem Mielczarkiem i Andrzejem Batorem będącymi wspólnikami spółki cywilnej Zakład Usług Sprzętowo-Transportowych. Przedmiotem ww. umowy było wykonanie robót budowlanych w ramach inwestycji „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowość Kraszkowice”. Umowę w imieniu Gminy podpisał Wójt – Krzysztof Bednarek, przy kontrasygnacie Skarbnika – Teresy Nowak.

Wynagrodzenie wykonawcy zostało określone drogą postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na kwotę 7.195.325,36 zł brutto, 5.849.858,02 zł netto. W zawartej umowie zapisano, że wynagrodzenie wykonawcy jest wynagrodzeniem ryczałtowym i nie może zostać podwyższone w drodze aneksu do Umowy. Wartość całkowita przedmiotu umowy ani ceny nie będą waloryzowane w okresie realizacji umowy. Rozliczenie pomiędzy stronami za wykonane roboty, zgodnie z zapisami umowy, następować miało transzami, w oparciu o procentowe stopnie zaawansowania prac w następujących terminach:

- Pierwsza transza do końca października 2014 roku – 30% wynagrodzenia,
- Druga transza do końca lutego 2015 roku – 30% wynagrodzenia,
- Trzecia transza po ostatecznym odbiorze – pozostała część wynagrodzenia 40%.

Podstawą wystawienia faktury VAT przez wykonawcę miał być protokół odbioru wykonanych robót podpisany przez inspektora nadzoru. Płatności dokonywane miały być przelewem na wskazany przez wykonawcę rachunek bankowy w terminie 30 dni od otrzymania przez zamawiającego faktury.

SIWZ w pkt XX zawierała informacja o formalnościach jakie powinny być dopełnione po wyborze oferty w celu zawarcia umowy. Były one następujące:

- 1) Najpóźniej w dniu podpisania umowy wykonawca musi wnieść zabezpieczenie należytego wykonania umowy,

W dniu zawarcia umowy wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 5% wynagrodzenia ofertowego w formie gwarancji bankowej na kwotę 359.766,27 zł.

- 2) Dostarczyć dokumenty i oświadczenia dotyczące kierownika budowy i osób przewidzianych do kierowania robotami w specjalnościach instalacyjnych tzn. osób które zostały wymienione w wykazie osób zał. 4a (prawidłowo powinno być zał. 5) o SIWZ:

- Oświadczenie kierownika budowy o przyjęciu obowiązków na budowie
- Kserokopie uprawnień budowlanych kierownika budowy,
- Kserokopię zaświadczenia o przynależności do właściwej izby samorządu zawodowego kierownika budowy,
- Oświadczenie kierowników robót o przyjęciu obowiązków na budowie
- Kserokopie uprawnień budowlanych,
- Kserokopię zaświadczenia o przynależności do właściwej izby samorządu zawodowego,

Do oferty załączono kserokopie uprawnień oraz zaświadczenia o przynależności do właściwej izby samorządu zawodowego dla osób kierujących robotami w specjalności sanitarnej, elektrycznej i drogowej. Z umowy wynikało że kierownikiem budowy będzie Jan Rzepka posiadający uprawnienia budowlane w zakresie sieci sanitarnej. Oświadczenie o podjęciu obowiązków kierownika budowy Jan Rzepka złożył w dniu 22 maja 2014 roku, natomiast kierownicy robót elektrycznych i drogowych w dniu 22 maja 2014 roku.

- 3) Opłaconą polisę od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej na sumę ubezpieczeniową nie niższą niż 1.000.000 zł obejmującą:

- Ubezpieczenie OC deliktowej i kontraktowej z tytułu zniszczenia wszelkiej własności,
- Ubezpieczenie OC deliktowej i kontraktowej na wypadek śmierci, kalectwa lub uszkodzenia ciała w odniesieniu do:

b) Osób upoważnionych do przebywania na placu budowy,

c) Osób trzecich nieupoważnionych do przebywania na placu budowy.

*Do oferty załączono polisę wraz z aneksami zwiększającymi wartość sumy ubezpieczenia natomiast **brak informacji o zakresie ubezpieczenia.***

- 4) Złożyć zaakceptowany przez zamawiającego harmonogram rzeczowy określający uzgodnione z zamawiającym terminy realizacji poszczególnych etapów zamówienia.

Harmonogram rzeczowy stanowił załącznik do umowy.

- 5) W przypadku oferty złożonej przez spółkę cywilną przed podpisaniem umowy musi być złożona umowa spółki.

*W dokumentacji znajdowały się kserokopie umowy spółki wraz z aneksami natomiast **brak ich daty wpływu oraz uwierzytelnienia ich oryginalności.***

Termin rozpoczęcia robót budowlanych wg umowy określono na 10 dni od daty podpisania umowy, a termin zakończenia prac budowlanych i wykonania przedmiotu umowy do dnia 15 maja 2014 roku.

Wykonawca udzielił zamawiającemu gwarancji jakości wykonania przedmiotu umowy na okres 60 miesięcy oraz zobowiązał się do zapłacenia kar umownych wyspecyfikowanych w § 12 umowy.

W dniu 26 maja 2014 roku został sporządzony przez Arkadiusza Patyka i zatwierdzony przez Wójta Gminy protokół z postępowania w trybie przetargu nieograniczonego (druk ZP-PN). **Kontrolujące stwierdziły, że w protokole w punkcie 9 – zestawienie ofert ujęto jedynie 4 oferty, gdy faktycznie wpłynęło 5 ofert. Brak było również streszczenia oferty, która wygrała.**

Przekazanie terenu budowy zgodnie z dokumentacją techniczną nastąpiło w dniu 2 czerwca 2014 roku.

Realizacja umowy- aneksy

W dniu 26 czerwca 2014 roku podpisany został aneks nr 1 do umowy z dnia 22 maja 2014 roku. Wskazany aneksem zmieniono zakres rzeczowy robót i sposób wykonania zgodnie z treścią protokołu konieczności z dnia 26 czerwca 2014 roku. Określono również że ostateczne rozliczenie kosztów realizacji zadania zostanie rozliczone oddzielnym aneksem.

Protokół konieczności został sporządzony w dniu 26 czerwca 2014 roku, w którym przedstawiono następujące ustalenia:

- 1) Na wniosek inspektora nadzoru komisja stwierdziła konieczność zmian związanych ze stwierdzeniem występowania w miejscach posadowienia studzienek S86, S85 i S270 infrastruktury technicznej w postaci przewodów telekomunikacyjnych oraz wodociągu na ul. Leśnej i przewodów telekomunikacyjnych oraz światłowodu na ul. Wieluńskiej. Zbyt bliska lokalizacji infrastruktury technicznej uniemożliwia zabudowę studni betonowych fi 1000a tym bardziej obudowę wykopu szalunkiem studniowym i prowadzenie robót zgodnie ze sztuką budowlaną. Zachodzi zatem konieczność zastąpienia projektowanych studni fi 1000 studniami fi 425.
- 2) Na wniosek inspektora nadzoru komisja stwierdziła, że ze względu na występowanie drzewostanu o istotnych walorach przyrodniczych na działce 342/5 oraz na wniosek właściciela ww. działki uzgodniono przeprowadzenie robót metodą bezwykopową technologią przecisku rurą stalową fi 273 długości 18 m.

Wartość wymienionych robót oszacowano na kwotę 2.618,29 zł wg kosztorysu załączonego do protokołu konieczności. Do protokołu konieczności załączono również protokół z rady budowy z dnia 23 czerwca 2014 roku gdzie były omawiane i uzgadniane kwestie określone w protokole konieczności.

W dniu 3 lipca 2014 roku podpisany został aneks nr 2 do umowy z dnia 22 maja 2014 roku. Wskazany aneksem zmieniono zakres rzeczowy robót i sposób wykonania zgodnie z treścią protokołu konieczności z dnia 3 lipca 2014 roku. Określono również, że ostateczne rozliczenie kosztów realizacji zadania zostanie rozliczone oddzielnym aneksem.

Protokół konieczności został sporządzony w dniu 3 lipca 2014 roku, w którym przedstawiono następujące ustalenia:

- 1) Po uzyskaniu pozwolenia na budowę zamawiający postanowił dokonać zmiany w projekcie w odniesieniu do sieci umieszczonej w drogach publicznych. Zamiana ta polegała na zastosowaniu na odgałęzieniach sieci studni betonowych zamiast trójników fi 200 PCV. Rozwiązanie to jest korzystniejsze ze względu na eksploatację sieci. W trakcie przygotowania robót budowlanych okazało się że Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi nie zgodził się na nowe rozwiązanie, w przypadku dróg niższych kategorii takiej zgody uzyskano. Wykonano projekt zamienny i uzyskano zamienne pozwolenie na budowę.

Wartość wymienionych robót oszacowano na kwotę 39.981,91 zł wg kosztorysu załączonego do protokołu konieczności (wartość ujemna w stosunku do zawartych w projekcie studni). Do protokołu konieczności załączono również protokół z rady budowy z dnia 1 lipca 2014 roku gdzie były omawiane i uzgadniane kwestie określone w protokole konieczności.

W dniu 19 sierpnia 2014 roku podpisany został aneks nr 3 do umowy z dnia 22 maja 2014 roku. Wskazany aneksem zmieniono zakres rzeczowy robót i sposób wykonania zgodnie z treścią protokołu konieczności z dnia 19 sierpnia 2014 roku. Określono również że ostateczne rozliczenie kosztów realizacji zadania zostanie rozliczone oddzielnym aneksem.

Protokół konieczności został sporządzony w dniu 19 sierpnia 2014 roku, w którym przedstawiono następujące ustalenia:

- 1) Na wniosek właścicieli posesji w związku z bliskim sąsiedztwem projektowanych kolektorów z istniejącym ogrodzeniem oraz budynkiem mieszkalnym zaniechano budowy odcinków kanalizacji sanitarnej na działkach 1403 i 1404. W związku z powyższym dokonano połączenia posesji 1403 i 1404 do wspólnego kolektora zlokalizowanego na działce 1405.

Wartość wymienionych robót oszacowano na kwotę 3.858,74 zł wg kosztorysu załączonego do protokołu konieczności (wartość ujemna w stosunku do zawartych w projekcie rozwiązań). Do protokołu konieczności załączono również protokół z rady budowy z dnia 14 sierpnia 2014 roku gdzie były omawiane i uzgadniane kwestie określone w protokole konieczności.

W dniu 2 września 2014 roku podpisany został aneks nr 4 do umowy z dnia 22 maja 2014 roku. Wskazany aneksem zmieniono zakres rzeczowy robót i sposób wykonania zgodnie z treścią protokołu konieczności z dnia 2 września 2014 roku. Określono również że ostateczne rozliczenie kosztów realizacji zadania zostanie rozliczone oddzielnym aneksem.

Protokół konieczności został sporządzony w dniu 19 sierpnia 2014 roku, w którym przedstawiono następujące ustalenia:

- 1) Na wniosek właścicieli posesji nr 9 przy ul. Wieluńskiej uzgodniono konieczność wykonania odcinka sieci kanalizacji sanitarnej o długości 4,8m fi 160 wraz ze studzienką fi 315 PCV w celu umożliwienia podłączenia w/w posesji do budowanej kanalizacji,
- 2) Na wniosek właścicieli posesji nr 23/6 przy ul. Wieluńskiej uzgodniono konieczność wykonania odcinka sieci kanalizacji sanitarnej o długości 32 m fi 160 wraz ze studzienką fi 315 PCV w celu umożliwienia podłączenia w/w posesji do budowanej kanalizacji,

Wartość wymienionych robót oszacowano na kwotę 7.068,27 zł wg kosztorysu załączonego do protokołu konieczności. Do protokołu konieczności załączono również

protokół z rady budowy z dnia 29 sierpnia 2014 roku gdzie były omawiane i uzgadniane kwestie określone w protokole konieczności.

W dniu 8 września 2014 roku podpisany został aneks nr 5 do umowy z dnia 22 maja 2014 roku. Wskazany aneksem zmieniono zakres rzeczowy robót i sposób wykonania zgodnie z treścią protokołu konieczności z dnia 8 września 2014 roku. Określono również że ostateczne rozliczenie kosztów realizacji zadania zostanie rozliczone oddzielnym aneksem.

Protokół konieczności został sporządzony w dniu 8 września 2014 roku, w którym przedstawiono następujące ustalenia:

- 1) Na wniosek właścicieli posesji ze względu na pominięcie w dokumentacji przetargowej wykonano odcinek kanalizacji sanitarnej od studni S242A do granicy działki nr 19 o długości 2 m fi 160 celem umożliwienia podłączenia właściciela do budowanej kanalizacji (błędne posumowanie długości odgałęzienia od kanału głównego do granicy posesji w zestawieniu tabelarycznym pomimo uzgodnionej lokalizacji).

Wartość wymienionych robót oszacowano na kwotę 234,50 zł wg kosztorysu załączonego do protokołu konieczności. Do protokołu konieczności załączono również protokół z rady budowy z dnia 5 września 2014 roku gdzie były omawiane i uzgadniane kwestie określone w protokole konieczności.

W dniu 15 września 2014 roku podpisany został aneks nr 6 do umowy z dnia 22 maja 2014 roku. Wskazany aneksem zmieniono zakres rzeczowy robót i sposób wykonania zgodnie z treścią protokołu konieczności z dnia 15 września 2014 roku. Określono również że ostateczne rozliczenie kosztów realizacji zadania zostanie rozliczone oddzielnym aneksem.

Protokół konieczności został sporządzony w dniu 15 września 2014 roku, w którym przedstawiono następujące ustalenia:

- 1) Na wniosek właścicieli posesji ze względu na pominięcie w dokumentacji przetargowej wykonano odcinek kanalizacji sanitarnej od studni S254 do granicy działki nr 8/2 o długości 6 m fi 160 celem umożliwienia podłączenia właściciela do budowanej kanalizacji (błędne posumowanie długości odgałęzienia od kanału głównego do granicy posesji w zestawieniu tabelarycznym pomimo uzgodnionej lokalizacji),
- 2) Na wniosek właścicieli posesji ze względu na pominięcie w dokumentacji przetargowej wykonano odcinek kanalizacji sanitarnej od studni S298 do granicy działki nr 349 o długości 1 m fi 160 celem umożliwienia podłączenia właściciela do budowanej kanalizacji (błędne posumowanie długości odgałęzienia od kanału głównego do granicy posesji w zestawieniu tabelarycznym pomimo uzgodnionej lokalizacji),
- 3) Na wniosek właścicieli posesji ze względu na pominięcie w dokumentacji przetargowej wykonano odcinek kanalizacji sanitarnej od studni S52 do granicy działki nr 603 o długości 2 m fi 160 celem umożliwienia podłączenia właściciela do budowanej (błędne posumowanie długości odgałęzienia od kanału głównego do granicy posesji w zestawieniu tabelarycznym pomimo uzgodnionej lokalizacji),

Wartość wymienionych robót oszacowano na kwotę 1.112,33 zł wg kosztorysu załączonego do protokołu konieczności. Do protokołu konieczności załączono również protokół z rady budowy z dnia 12 września 2014 roku gdzie były omawiane i uzgadniane kwestie określone w protokole konieczności.

W dniu 22 października 2014 roku podpisany został aneks nr 7 do umowy z dnia 22 maja 2014 roku. Wskazany aneksem zmieniono zakres rzeczowy robót i sposób

wykonania zgodnie z treścią protokołu konieczności z dnia 22 października 2014 roku. Określono również że ostateczne rozliczenie kosztów realizacji zadania zostanie rozliczone oddzielnym aneksem.

Protokół konieczności został sporządzony w dniu 22 października 2014 roku, w którym przedstawiono następujące ustalenia:

- 1) Na wniosek właścicieli posesji ze względu na pominięcie w dokumentacji przetargowej wykonano odcinek kanalizacji sanitarnej od studni S145 do granicy działki nr 1143/7 o długości 0,8 m fi 160 celem umożliwienia podłączenia właściciela do budowanej kanalizacji (błędne posumowanie długości odgałęzienia od kanału głównego do granicy posesji w zestawieniu tabelarycznym pomimo uzgodnionej lokalizacji).
- 2) Ze względu na przekraczanie przeszkody terenowej (rowu melioracyjnego) i związanym z tym małym przykryciem ziemnym budowanego kolektora, zachodzi konieczność zabezpieczenia odcinka rurą stalową osłonową fi323 o długości 2,5 m.

Wartość wymienionych robót oszacowano na kwotę 779,86 zł wg kosztorysu załączonego do protokołu konieczności. Do protokołu konieczności załączono również protokół z rady budowy z dnia 17 października 2014 roku gdzie były omawiane i uzgadniane kwestie określone w protokole konieczności.

W dniu 14 listopada 2014 roku podpisany został aneks nr 8 do umowy z dnia 22 maja 2014 roku. Wskazany aneksem zmieniono zakres rzeczowy robót i sposób wykonania zgodnie z treścią protokołu konieczności z dnia 14 listopada 2014 roku. Określono również że ostateczne rozliczenie kosztów realizacji zadania zostanie rozliczone oddzielnym aneksem.

Protokół konieczności został sporządzony w dniu 14 listopada 2014 roku, w którym przedstawiono następujące ustalenia:

- 1) Na wniosek inspektora nadzoru ze względu na występowanie posadowienia budynku (fundament z kamienia polnego bez podbudowy betonowej) na działce 1449, biorąc pod uwagę możliwość osunięcia się fundamentów zaniechano wykonania prowadzenia robót tradycyjną metodą wykopu, w miejsce robót zaniechanych zastosowano metodę bez wykopową technologią przecisku rurą stalową 323 o długości 20 m.

Wartość wymienionych robót oszacowano na kwotę 10.353,88 zł wg kosztorysu załączonego do protokołu konieczności. Do protokołu konieczności załączono również protokół z rady budowy z dnia 12 listopada 2014 roku gdzie były omawiane i uzgadniane kwestie określone w protokole konieczności.

W dniu 21 listopada 2014 roku podpisany został aneks nr 9 do umowy z dnia 22 maja 2014 roku. Wskazany aneksem strony postanowiły, że zgodnie z Dz. XXI pkt 2 ppkt 11 specyfikacji z uwagi na konieczność opracowania odrębnego projektu budowlanego i uzyskania nowego pozwolenia na budowę, co spowodowałoby konieczność przedłużenia czasu trwania umowy zmniejsza się zakres rzeczowy o następujące elementy: budowa kolektora na działce nr 1405 w celu podłączenia budynków na działkach 1403 i 1404 (49 m. kolektora fi 160 PCV oraz jedna studnia fi 425 PCV), dwie studnie fi 1000 na działce 1404, budowa kolektora o długości 4,8 m o przekroju fi 160 wraz ze studzienką fi 315 PCV w celu podłączenia budynku przy ul. Wieluńskiej 9. Wartość zaniechanych robót wg załączonego kosztorysu wyniosła netto 16.449,34 zł, brutto 20.232,69 zł.

W dniu 4 maja 2015 roku podpisany został aneks nr 10 do umowy z dnia 22 maja 2014 roku. Wskazany aneksem strony postanowiły, że zgodnie z Dz. XXI pkt 2 ppkt 11 specyfikacji po uwzględnieniu rozliczenia robót dodatkowych i zaniechanych (wg

załącznika) wynagrodzenie wykonawcy określone w § 7 ust. 1 z tytułu trzeciej transzy ulega zmniejszeniu o kwotę netto 34.070,70 zł, brutto 41.906,22 zł. Kwota zmniejszenia wynagrodzenia odpowiadała sumie kwot oszacowanych robót w kosztorysach załączonych do aneksów nr 1-9.

W dniu 6 maja 2015 roku podpisany został aneks nr 11 do umowy z dnia 22 maja 2014 roku. Wskazany aneksem strony postanowiły, że § 2 ust. 3 otrzymuje brzmienie, że przez termin zakończenia przedmiotu umowy rozumie się dzień podpisania przez strony umowy protokołu odbioru końcowego robót (wcześniej było dzień otrzymania przez zamawiającego zaświadczenia Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego o zakończeniu robót), ponadto skreślono § 4 ust. 1 pkt 6 dotyczący zobowiązania zamawiającego do przekazania pełnomocnictwa uprawniającego do złożenia w imieniu Gminy zawiadomienia o zakończeniu robót budowlanych do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego i uzyskania stosownego zaświadczenia, zmieniono § 7 ust. 4 umowy poprzez określenie, że ostateczne rozliczenie wynagrodzenia nastąpi po dokonaniu odbioru końcowego i podpisaniu protokołu bez zastrzeżeń (wcześniejszy zapis mówił również o uzyskaniu przez inwestora zaświadczenia o zakończeniu robót budowlanych od Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego bez zastrzeżeń) oraz zmieniono § 7 ust. 6 umowy poprzez stwierdzenie, że faktury muszą być dołączone podpisane protokoły odbioru częściowego albo podpisany protokół odbioru końcowego, potwierdzony przez inspektora nadzoru, przy czym fakturę końcową wykonawca będzie mógł przedłożyć po podpisaniu protokołu końcowego bez zastrzeżeń (wcześniejszy zapis mówił o przedłożeniu faktury po otrzymaniu przez inwestora zaświadczenia o zakończeniu robót budowlanych od Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego). Zmiany te miały ujednoczyć zapisy umowne dotyczące zakończenia realizacji inwestycji.

Realizacja umowy - odbiory i faktury

Za wykonane roboty przez Zakład Usług Sprzętowo – Transportowych s.c. A. Bator J. Mielczarek wystawił następujące faktury:

- nr U/000061/14 z dnia 6 października 2014 roku na kwotę 2.158.597,60 zł brutto, 1.754.957,40 zł netto - zapłacono przelewem z dnia 20 października 2014 roku (klasyfikacja 90001 § 6057 – 809.734,52 zł, § 6059 – 1.348.863,08 zł), do faktury załączono protokół odbioru sporządzony dnia 6 października 2014 roku robót wykonanych w okresie od 3 czerwca do 30 września 2014 roku (30% robót) na kwotę netto 1.754.957,40 zł, zarówno protokół jak i faktura zostały zatwierdzone przez inspektora nadzoru.
- nr U/000004/15 z dnia 2 lutego 2015 roku na kwotę 2.158.597,60 zł brutto, 1.754.957,40 zł netto - zapłacono przelewem z dnia 27 lutego 2015 roku (klasyfikacja 90001 § 6057 – 809.734,52 zł, § 6059 – 1.348.863,08 zł), do faktury załączono protokół odbioru sporządzony dnia 2 lutego 2015 roku robót wykonanych w okresie od 1 października 2014 do 31 stycznia 2015 roku (30% robót) na kwotę netto 1.754.957,40 zł, zarówno protokół jak i faktura zostały zatwierdzone przez inspektora nadzoru.
- nr U/000024/15 z dnia 28 maja 2014 roku na kwotę 2.836.223,91 zł brutto, 2.305.873,10 zł netto - zapłacono przelewem z dnia 29 czerwca 2015 roku (klasyfikacja 90001 § 6057 – 1.144.153,00 zł, § 6059 – 1.692.070,91 zł), do faktury załączono protokół odbioru sporządzony dnia 28 maja 2015 roku robót wykonanych w okresie od 1 lutego do 5 maja 2015 roku (40% robót) na kwotę netto 2.339.943,20 zł zmniejszone o rozliczenie robót dodatkowych i zaniechanych na kwotę netto 34.070,10 zł, co dało kwotę do zafakturowania 2.305.873,10 zł, zarówno protokół jak i faktura zostały zatwierdzone przez inspektora nadzoru.

Do każdej z tranz sporządzony został kosztorys częściowy wykonanych robót, natomiast po zakończeniu robót sporządzono kosztorys powykonawczy zatwierdzony przez Wójta Gminy i inspektora nadzoru.

Łącznie wykonawca wystawił faktury na kwotę 7.153.419,11 zł brutto.

W dniu 5 maja 2015 roku dokonano protokolarnego odbioru technicznego dróg o nawierzchni asfaltowej oraz żuźlowej w miejscowości Kraszkowice po robotach związanych z budową kanalizacji sanitarnej, komisja stwierdziła, że drogi zostały przywrócone do stanu pierwotnego z uwagami dotyczącymi uporządkowania terenu i poboczy, wyrównania ul. Żabiej i niektórych poboczy, termin usunięcia usterek określono na 12 maja 2015 roku.

W dniu 12 maja 2015 roku sporządzono kolejny protokół odbioru technicznego dróg, komisja potwierdziła usunięcie wcześniej stwierdzonych usterek.

W dniu 30 kwietnia 2015 roku złożono w Wojewódzki Inspektoracie Nadzoru Budowlanego zawiadomienie o zakończeniu budowy obiektu pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice”. W dniu 25 maja 2015 roku Łódzki Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego zawiadomił, że nie zgłasza sprzeciwu w sprawie złożonego zawiadomienia o zakończeniu budowy ww. obiektu.

W dniu 10 czerwca 2015 roku złożono w Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego w Wieluniu zawiadomienie o zakończeniu budowy obiektu pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice”. W dniu 17 czerwca 2015 roku Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego zawiadomił, że nie zgłasza sprzeciwu w sprawie złożonego zawiadomienia o zakończeniu budowy ww. obiektu.

W dniu 15 maja 2015 roku sporządzono protokół odbioru końcowego zadania pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice”, w którym stwierdzono brak kompletnej dokumentacji powykonawczej (protokoły badań i sprawdzeń) oraz brak stałego zasilania elektrycznego przepompowni od P1 do P6 (realizacji w gestii inwestora). Termin usunięcia usterek ustalono na 28 maja 2015 roku.

W dniu 28 maja 2015 roku sporządzono kolejny protokół odbioru ww. inwestycji, komisja potwierdziła usunięcie wcześniej stwierdzonych usterek, poza stałym zasilaniem przepompowni, które leży w gestii inwestora.

Ponadto w dniu 28 maja 2015 roku sporządzono również protokół zdawczo-odbiorczy przekazania terenu i placu budowy. Usterek nie stwierdzono.

W dniu 30 maja 2015 roku wykonawca przesłał zawiadomienie o zmianie nazwy.

Pozostałe koszty realizowanego zadania

W 2014 i 2015 roku Gmina Wierzchlas poniosła również następujące koszty w celu realizacji zadania „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice”:

- 1) zakup dziennika budowy na kwotę brutto 14,76 zł – FV nr 0436/FV z dnia 8 kwietnia 2015 roku (klasyfikacja 90001 § 6059), zapłacono w dniu 4 kwietnia 2015 roku,
- 2) przyłączy energetyczne na kwotę brutto 3.707,64 zł – FV nr 9002122065 z dnia 12 czerwca 2015 roku wystawiona na podstawie umowy nr 8772/08/2013 zawartej z PGE Dystrybucja S.A. w celu przyłączenia do sieci dystrybucyjnej przepompowni ścieków P4 przy ul. Leśnej, zapłacono w dniu 18 czerwca 2015 roku,
- 3) przyłączy energetyczne na kwotę brutto 3.707,64 zł – FV nr 9002122063 z dnia 12 czerwca 2015 roku wystawiona na podstawie umowy nr 8648/08/2013 zawartej z PGE Dystrybucja S.A. w celu przyłączenia do sieci dystrybucyjnej

przepompowni ścieków P2 przy ul. Kasztanowej, zapłacono w dniu 18 czerwca 2015 roku,

- 4) przyłącze energetyczne na kwotę brutto 1.059,33 zł – FV nr 9002117004 z dnia 1 czerwca 2015 roku wystawiona na podstawie umowy nr 8651/08/2013 zawartej z PGE Dystrybucja S.A. w celu przyłączenia do sieci dystrybucyjnej przepompowni ścieków P6 przy ul. Żabiej, zapłacono w dniu 18 czerwca 2015 roku,
- 5) przyłącze energetyczne na kwotę brutto 1.942,10 zł – FV nr 9002117000 z dnia 1 czerwca 2015 roku wystawiona na podstawie umowy nr 8645/08/2013 zawartej z PGE Dystrybucja S.A. w celu przyłączenia do sieci dystrybucyjnej przepompowni ścieków P3 przy ul. Kasztanowej, zapłacono w dniu 18 czerwca 2015 roku,
- 6) przyłącze energetyczne na kwotę brutto 1.942,10 zł – FV nr 9002131444 z dnia 1 lipca 2015 roku wystawiona na podstawie umowy nr 8752/08/2013 zawartej z PGE Dystrybucja S.A. w celu przyłączenia do sieci dystrybucyjnej przepompowni ścieków P1 przy ul. Kasztanowej, zapłacono w dniu 9 lipca 2015 roku,
- 7) opłata za aneks do umowy pożyczki 100 zł – aneks nr 1 do umowy nr 857/OW/PD/2014 pożyczki zawartej z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi,
- 8) przyłącze energetyczne na kwotę brutto 1.588,99 zł – FV nr 9002168482 z dnia 29 września 2015 roku wystawiona na podstawie umowy nr 9016/08/2013 zawartej z PGE Dystrybucja S.A. w celu przyłączenia do sieci dystrybucyjnej przepompowni ścieków P5 przy ul. Leśnej, zapłacono w dniu 1 października 2015 roku,
- 9) tablica informacyjna na kwotę brutto 25,00 zł – FV nr FV/37/10/2015 z dnia 15 października 2015 roku, zapłacono w dniu 19 października 2015 roku.

Łącznie poniesiono inne nakłady na zadanie inwestycyjne w kwocie 13.987,56 zł.

Kontrolujące stwierdziły, że w kosztach realizacji zadania inwestycyjnego nie uwzględniono kosztów odsetek bankowych od udzielonych kredytów i pożyczek na realizację ww. zadania inwestycyjnego w ogólnej kwocie 85.440,36 zł. Z dokumentacji źródłowej wynikało (co szczegółowo zostało opisane we wcześniejszej części protokołu dotyczącej kredytów i pożyczek), że Gmina Wierzchlas na realizację przedmiotowego zadania zaciągnęła:

- 1) kredyt w Nadwarciańskim Banku Spółdzielczym w Działoszynie w dniu 14 października 2014 roku w kwocie 2.171.512,60 zł, z tego tytułu do dnia 31 grudnia 2015 roku Gmina poniosła wydatki na odsetki w kwocie 66.711,02 zł,
- 2) pożyczkę w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w dniu 24 grudnia 2014 roku, z tego tytułu do dnia 31 grudnia 2015 roku Gmina poniosła wydatki na odsetki w kwocie 13.788,16 zł,
- 3) pożyczkę w Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 19 maja 2015 roku, z tego tytułu do dnia 31 grudnia 2015 roku Gmina poniosła wydatki na odsetki w kwocie 4.941,18 zł.

Niezaliczenie do kosztów wytworzenia środka trwałego kosztów obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania stanowi naruszenie art. 28 ust. 8 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z art. 28 ust. 8 ww. ustawy cena nabycia

i koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych obejmuje ogół ich kosztów poniesionych przez jednostkę za okres budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia, do dnia bilansowego lub przyjęcia do używania, w tym również:

- 1) niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy;
- 2) koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania i związane z nimi różnice kursowe, pomniejszony o przychody z tego tytułu.

Rozliczenie zadania inwestycyjnego

Koszty realizacji zadania inwestycyjnego „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice” wg ewidencji analitycznej konta 080 wyniosły **5.978.646,67 zł.**

Na koszty zadania inwestycyjnego złożyły się następujące pozycje:

dokumentacja projektowa	91.680,00 zł,
mapy	37.600,00 zł,
sprawdzenie dokumentacji	738,00 zł,
wykonanie oczyszczalni ścieków i kanalizacji	7.153.419,11 zł,
nadzór inwestorski	43.050,00 zł,
nadzór autorski	4.320,00 zł,
odsetki od kredytu i pożyczki	0,00 zł,
zwrot podatku VAT	- 1.366.248,00 zł,
pozostałe	14.087,56 zł,
Razem	5.978.646,67 zł.

Koszty realizacji zadania wg konta 080 w poszczególnych latach kształtowały się następująco:

2012 rok	-	36.900,00 zł,
2013 rok	-	1.438,00 zł,
2014 rok	-	1.839.903,98 zł,
2015 rok	-	4.100.314,69 zł,
Razem	-	5.978.646,67 zł.

Wykonaną kanalizację sanitarną wraz z przepompowniami przyjęto na stan środków trwałych na podstawie dokumentu OT nr 26/15 z dnia 31 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 588/1).

IX. EWIDENCJA MAJĄTKU GMINY. INWENTARYZACJA

1. ZASADY EWIDENCJI SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH (EWIDENCJA ILOŚCIOWA, ILOŚCIOWO–WARTOŚCIOWA)

Zasady ewidencji składników majątkowych określone zostały w zarządzeniu nr 62/2013 z dnia 31 grudnia 2013 roku Wójta Gminy Wierzchlas w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości, a w szczególności: [1] Zakładowym Planie Kont (załącznik nr 1), [2] Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo – księgowych (załącznik nr 2) oraz [3] Instrukcji określającej gospodarkę majątkiem trwałym,

inwentaryzację majątku i zasady odpowiedzialności za powierzone mienie (załącznik nr 3).

Środki trwałe ewidencjonuje się na koncie 011 wg rzeczywistych cen zakupu brutto tych środków. Ewidencja środków trwałych prowadzona jest w księdze inwentarzowej środków trwałych. Do środków trwałych zalicza się środki o wartości początkowej przekraczającej 3.500 zł i przewidywanym okresie ich użytkowania dłuższym niż jeden rok. Komputer, drukarka, urządzenie wielofunkcyjne, kserokopiarka albo notebook, jeżeli wartość początkowa tego sprzętu albo urządzenia przekracza 3.500 zł brutto i okres używania jest dłuższy niż jeden rok zalicza się do środków trwałych. Pozostałe środki trwałe o wartości początkowej nie wyższej niż 3.500 zł i równej lub wyższej od 50 zł finansuje się ze środków na wydatki bieżące; są ewidencjonowane na koncie 013 wg rzeczywistych cen zakupu brutto tych środków (ewidencja ilościowo – wartościowa). Ustalono dolną granicę wartości pozostałych środków trwałych podlegających ewidencji ilościowo – wartościowej na poziomie 1,43% dolnej wartości środków trwałych. Ewidencją ilościowo – wartościową należy objąć, bez względu na ich wartość, składniki majątkowe zaliczone do pozostałych środków trwałych obejmujące wyposażenie biur, jak: meble biurowe (szafy, biurka, krzesła, itp.), maszyny liczące i piszące, itp. Ewidencja wyposażenia prowadzona jest ręcznie. Pozostałe środki trwałe, których wartość jest niższa od 50 zł (z wyjątkiem drobnych jak: dziurkacze, nożyczki, zszywacze, itp.), podlegają jedynie ewidencji ilościowej prowadzonej przez pracownika księgowości. Środków tych nie ewidencjonuje się na koncie 013. Środki ewidencjonuje się w kartotekach osobistego wyposażenia pracownika. Telefony komórkowe, bez względu na ich wartość, ewidencjonuje się w kartotekach osobistego wyposażenia pracownika.

Środki trwałe wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia oraz wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy tytułu trwałej utraty wartości. Środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów pozostającym w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Środki trwałe stanowiące własność Gminy Wierzchlas jako jednostki samorządu terytorialnego otrzymane nieodpłatnie, na podstawie decyzji właściwego organu, wycenia się w wartości określonej w tej decyzji. Nieruchomości (grunty) wycenia się na podstawie pisemnej informacji sporządzonej przez Wydział Gospodarki Komunalnej, Nieruchomości i Planowania Przestrzennego wg cen ewidencyjnych na podstawie danych wynikających z ewidencji gminnego zasobu nieruchomości. Wycena gruntów następuje 31 grudnia każdego roku obrachunkowego. Inne nie wyszczególnione środki trwałe wycenia się wg cen nabycia lub wytworzenia.

2. EWIDENCJA ŚRODKÓW TRWAŁYCH – KONTO 011, 013.

2.1. Urządzenia księgowo

W okresie objętym kontrolą ewidencja syntetyczna środków trwałych i pozostałych środków trwałych w użytkowaniu w jednostce prowadzona była komputerowo.

Ewidencja analityczna prowadzona jest ręcznie w formie ksiąg środków trwałych. W przedłożonej do kontroli ewidencji zawarto dane charakteryzujące środek trwały tj. – jego nr inwentarzowy, datę jego nabycia wraz z określeniem rodzaju przychodu oraz wartość nabycia. Na koniec każdego roku sprawozdawczego wartości początkowe środków trwałych były wybijane na pasku maszyny liczącej i zsumowane według grup rodzajowych oraz zbiorczo, w celu uzgodnienia z ewidencją syntetyczną. Osobno

zsumowane były umorzenia środków trwałych. Szczegółowa kontrola ewidencji środków trwałych w grupie „2” wykazała, iż przedłożona księga środków trwałych w wielu przypadkach nie została uzupełniona o numery dowodu przyjęcia do użytkowania. W zakresie konta 011 – środki trwałe stwierdzono zgodność danych zawartych w ewidencji analitycznej z danymi zawartymi w ewidencji syntetycznej.

Ewidencją środków trwałych objęte były również grunty i drogi stanowiące własność Gminy Wierzchlas.

Ewidencja analityczna do konta 013 prowadzona jest w księgach inwentarzowych w podziale na rodzaje środków trwałych oraz miejsce użytkowania środka trwałego. Stwierdzono zgodność danych zawartych w ewidencji analitycznej z danymi zawartymi w ewidencji syntetycznej. Pozostałe środki trwałe umarzone są w 100% w momencie przyjęcia ich do użytkowania.

2.2. Udokumentowanie obrotów na kontach (zwiększenia, zmniejszenia) - 2015 rok

Konto 011

W kontrolowanym okresie obroty na koncie 011 przedstawiały się następująco:

Stan środków trwałych na dzień 1 stycznia 2015 roku wynosił 34.815.416,29 zł. Przychód środków trwałych w 2015 roku w kwocie 7.463.360,68 zł został zaewidencjonowany na podstawie, między innymi, następujących dokumentów:

- OT nr 5a/2015 z dnia 6 sierpnia 2015 roku na kwotę 7.000 zł – zakup ubijaka; miejsce użytkowania – UG Wierzchlas (hydrofornia). Zaewidencjonowano w dniu 6 sierpnia 2015 roku (poz. księg. 295/1),
- OT nr 6/2015 z dnia 6 sierpnia 2015 roku na kwotę 177.507,67 zł – przebudowa drogi gminnej Mierzyce Parcela Północna o długości 707 mb. Zaewidencjonowano w dniu 6 sierpnia 2015 roku (poz. księg. 297/1),
- OT nr 7/2015 z dnia 6 sierpnia 2015 roku na kwotę 199.422,49 zł – przebudowa drogi gminnej nr 11725SE w Kochlewie o długości 528 mb. Zaewidencjonowano w dniu 6 sierpnia 2015 roku (poz. księg. 299/1),
- OT nr 8/2015 z dnia 6 sierpnia 2015 roku na kwotę 121.033,59 zł – przebudowa drogi gminnej w Kraszkowicach (ul. Sportowa) o długości 321 mb. Zaewidencjonowano w dniu 6 sierpnia 2015 roku (poz. księg. 301/1),
- OT nr 9/2015 z dnia 6 sierpnia 2015 roku na kwotę 125.386,33 zł – przebudowa drogi gminnej nr 117258E w Toporowie (ul. Szkolna) o długości 367 mb. Zaewidencjonowano w dniu 6 sierpnia 2015 roku (poz. księg. 303/1),
- OT nr 16/2015 z dnia 1 grudnia 2015 roku na kwotę 180.810,00 zł – zakup ciągnika rolniczego z osprzętem. Zaewidencjonowano w dniu 1 grudnia 2015 roku (poz. księg. 508/1),
- OT nr 17/2015 z dnia 1 grudnia 2015 roku na kwotę 60.270,00 zł – zakup kosiarki wysięgnikowej. Zaewidencjonowano w dniu 1 grudnia 2015 roku (poz. księg. 508/2),

- OT nr 18/2015 z dnia 2 grudnia 2015 roku na kwotę 25.600,00 zł – zakup ładowacza czołowego. Zaewidencjonowano w dniu 2 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 514/1),
- OT nr 19/2015 z dnia 2 grudnia 2015 roku na kwotę 2.150,00 zł – zakup łyżki do ładowacza czołowego. Zaewidencjonowano w dniu 2 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 514/2),
- OT nr 20/2015 z dnia 2 grudnia 2015 roku na kwotę 2.450,00 zł – zakup wideł do ładowacza czołowego. Zaewidencjonowano w dniu 2 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 514/3),
- OT nr 21/2015 z dnia 2 grudnia 2015 roku na kwotę 10.650,00 zł – zakup pługu odśnieżnego. Zaewidencjonowano w dniu 2 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 514/4),
- OT nr 22/2015 z dnia 4 grudnia 2015 roku na kwotę 21.289,19 zł – budowa kanalizacji sanitarnej w Kraszkowicach (działki nr: 1405 i 1509). Zaewidencjonowano w dniu 4 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 520/1),
- OT nr 23/2015 z dnia 15 grudnia 2015 roku na kwotę 350,00 zł – zakup działki nr 165/5 o powierzchni 0,0175 ha położonej w Strugach. Zaewidencjonowano w dniu 15 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 537/1),
- OT nr 24/2015 z dnia 23 grudnia 2015 roku na kwotę 99.943,60 zł – przebudowa drogi gminnej w Mierzycach (za Kościołem) o długości 300 mb. Zaewidencjonowano w dniu 23 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 557/1),
- OT nr 25/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku na kwotę 9.200,00 zł – zakup pompy głębinowej z silnikiem. Zaewidencjonowano w dniu 31 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 586/1),
- OT nr 26/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku na kwotę 5.978.646,67 zł – budowa kanalizacji sanitarnej w Kraszkowicach o długości 15.826,70 mb. Zaewidencjonowano w dniu 31 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 588/1).

W 2015 roku rozchód środków trwałych wyniósł 136.301,58 zł i został zaewidencjonowany na podstawie następujących dokumentów:

- LT nr 1/2015 z 4 marca 2015 roku na kwotę 14.640,00 zł – likwidacja kserokopiarki wg sporządzonej ekspertyzy technicznej z 3 marca 2015 roku. Zaewidencjonowano w dniu 4 marca 2015 roku (poz. ksiąg. 71/1),
- LT nr 2/2015 z 18 sierpnia 2015 roku na kwotę 98.722,60 zł – sprzedaż samochodu STAR-P-244L OSP Mierzycy poprzedzona przetargiem (opinia rzeczoznawcy nr 9/07/15/IF z dnia 27 lipca 2015 roku). Zaewidencjonowano w dniu 18 sierpnia 2015 roku (poz. ksiąg. 320/1),
- LT nr 3/2015 z 28 grudnia 2015 roku na kwotę 20.000,00 zł – likwidacja samochodu STAR-28 OSP Toporów poprzedzona postanowieniem komisji likwidacyjnej (opinia rzeczoznawcy nr 26/11/15/IF z dnia 16 listopada 2015 roku). Zaewidencjonowano w dniu 28 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 560/1),
- LT nr 4/2015 z 30 grudnia 2015 roku na kwotę 2.938,98 zł – likwidacja komputera wg sporządzonej ekspertyzy technicznej. Zaewidencjonowano w dniu 31 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 571/1).

Kontrolą objęto 62% przychodów środków trwałych w 2015 roku, oraz 100% rozchodów środków trwałych w 2015 roku.

Stan środków trwałych na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił 42.142.475,39 zł.

Podstawę udokumentowania obrotów na koncie 011 stanowiły:

1. dokument OT dla składników majątkowych przyjętych do użytku,
2. dokument LT w przypadku likwidacji środka trwałego,
3. ekspertyzy techniczne, opinie rzeczoznawcy.

Konto 013

Stan pozostałych środków trwałych ewidencjonowanych na koncie 013 na dzień 1 stycznia 2015 roku wynosił 716.845,04 zł.

Przychód pozostałych środków trwałych w 2015 roku został zaewidencjonowany w kwocie 38.428,81 zł i dotyczył:

- faktura VAT nr 148/AA/15 z dnia 3 marca 2015 roku za zakup urządzenia wielofunkcyjnego KYOCERA TASKALFA 250ci na kwotę 3.198,00 zł. Zaewidencjonowano w dniu 4 marca 2015 roku (poz. ksiąg. 70/7),
- **MN nr 1/2015 z dnia 23 lutego 2015 roku na kwotę 1.537,20 zł – zmiana miejsca użytkowania (z Publicznego Gimnazjum w Mierzycach do Strażackiej Orkiestry Dętej w Wierzchlesie) 18 szt. krzeseł ISO. Zaewidencjonowano w dniu 6 marca 2015 roku (poz. ksiąg. 75/1),**
- faktura VAT nr 182/AA/15 z dnia 13 marca 2015 roku za zakup urządzenia wielofunkcyjnego KYOCERA FS-3040mfp+ na kwotę 3.075,00 zł. Zaewidencjonowano w dniu 13 marca 2015 roku (poz. ksiąg. 83/4),
- faktura VAT nr 161/WIE/2015 z dnia 29 kwietnia 2015 roku za zakup plandek (8 szt.) oraz worków polipropylenowych (1.000 szt.) do magazynu OC na kwotę 1.516,00 zł. Zaewidencjonowano w dniu 29 kwietnia 2015 roku (poz. ksiąg. 145/5),
- faktura VAT nr 2015-28-036313 z dnia 30 maja 2015 roku za zakup kompresora olejowego na kwotę 395,00 zł. Zaewidencjonowano w dniu 21 maja 2015 roku (poz. ksiąg. 174/13),
- faktura VAT nr 3371/WIL/2015 z dnia 19 maja 2015 roku za zakup mieszarki do kleju na kwotę 750,50 zł. Zaewidencjonowano w dniu 22 maja 2015 roku (poz. ksiąg. 177/9),
- faktura VAT nr 413/MG/2015 z dnia 6 maja 2015 roku za zakup 2 szt. zestawów komputerowych na kwotę 2.238,00 zł. Zaewidencjonowano w dniu 29 maja 2015 roku (poz. ksiąg. 186/4),
- faktura VAT nr FV/12/6/15 z dnia 3 czerwca 2015 roku za zakup młota udarowego BOSCH na kwotę 2.799,00 zł. Zaewidencjonowano w dniu 1 czerwca 2015 roku (poz. ksiąg. 192/8),
- faktura VAT nr SIZ0305/06/15/FVS z dnia 10 czerwca 2015 roku za zakup 3 szt. ozdobnych hełmów strażackich na kwotę 1.029,51 zł. Zaewidencjonowano w dniu 18 czerwca 2015 roku (poz. ksiąg. 206/12),
- faktura VAT nr 139/2015 z dnia 12 czerwca 2015 roku za zakup basenu strażackiego na kwotę 873,30 zł. Zaewidencjonowano w dniu 18 czerwca 2015 roku (poz. ksiąg. 206/13),

- faktura VAT nr 4427/WIL/2015 z dnia 29 czerwca 2015 roku za zakup szlifierki kątowej na kwotę 455,00 zł. Zaewidencjonowano w dniu 30 czerwca 2015 roku (poz. księg. 217/12),
- OT nr 2/2015 z dnia 8 grudnia 2015 roku na kwotę 1.742,41 zł – zakup stołów konferencyjnych (faktury VAT nr: 803/0/2015 z dnia 24 listopada 2015 roku na kwotę 756,07 zł, 416/1/2015 z dnia 30 listopada 2015 roku na kwotę 986,34 zł). Zaewidencjonowano w dniu 8 grudnia 2015 roku (poz. księg. 523/1),
- OT nr 1/2015 z dnia 8 grudnia 2015 roku na kwotę 1.172,73 zł – zakup szaf biurowych (faktura VAT nr 415/1/2015 z dnia 30 listopada 2015 roku). Zaewidencjonowano w dniu 8 grudnia 2015 roku (poz. księg. 523/2),
- faktura VAT nr 16/2015 z dnia 14 grudnia 2015 roku za zakup obciążnika balastowego na kwotę 2.976,60 zł. Zaewidencjonowano w dniu 16 grudnia 2015 roku (poz. księg. 541/5),
- faktura VAT nr 1165/MG/2015 z dnia 18 grudnia 2015 roku za zakup aparatu telefonicznego na kwotę 135,00 zł. Zaewidencjonowano w dniu 18 grudnia 2015 roku (poz. księg. 544/11),
- faktura VAT nr FV/2541/2015/WI z dnia 18 grudnia 2015 roku za zakup gaśnicy proszkowej na kwotę 109,26 zł. Zaewidencjonowano w dniu 18 grudnia 2015 roku (poz. księg. 544/15),
- faktura VAT nr FV/4262/15 z dnia 21 grudnia 2015 roku za zakup stalowej linki holowniczej na kwotę 268,29 zł. Zaewidencjonowano w dniu 22 grudnia 2015 roku (poz. księg. 547/28),
- faktura VAT nr FV/5763/12/2015 z dnia 18 grudnia 2015 roku za zakup 6 szt. zestawów ogrodowych (stół + ławki) na kwotę 1.950,00 zł. Zaewidencjonowano w dniu 23 grudnia 2015 roku (poz. księg. 555/24),
- faktura VAT nr 20788/1/15 z dnia 29 grudnia 2015 roku za zakup pilarki spalinowej na kwotę 1.557,04 zł. Zaewidencjonowano w dniu 30 grudnia 2015 roku (poz. księg. 563/11),
- faktura VAT nr FVS/15/04525 z dnia 30 grudnia 2015 roku za zakup ostrzałki do łańcuchów pił spalinowych na kwotę 442,75 zł. Zaewidencjonowano w dniu 30 grudnia 2015 roku (poz. księg. 563/13),
- faktura VAT nr 9533/WIL/2015 z dnia 30 grudnia 2015 roku za zakup gwintownicy PAMET na kwotę 790,00 zł. Zaewidencjonowano w dniu 30 grudnia 2015 roku (poz. księg. 563/14).

Rozchód pozostałych środków trwałych w 2015 roku został zaewidencjonowany w kwocie 7.763,01 zł i dotyczył:

- LN (likwidacja przedmiotu nietrwałego) nr 1/2015 z dnia 6 marca 2015 roku obejmujący 12 sztuk krzesel o łącznej wartości ewidencyjnej wynoszącej 365,58 zł. Zaewidencjonowano w dniu 6 marca 2015 roku (poz. księg. 52/1),
- LN (likwidacja przedmiotu nietrwałego) nr 2/2015 z dnia 11 marca 2015 roku obejmujący kalkulator o wartości ewidencyjnej wynoszącej 66,62 zł. Zaewidencjonowano w dniu 11 marca 2015 roku (poz. księg. 79/1),
- LN (likwidacja przedmiotu nietrwałego) nr 3/2015 z dnia 19 maja 2015 roku obejmujący radiomagnetofon o wartości ewidencyjnej wynoszącej 72,00 zł wg ekspertyzy technicznej. Zaewidencjonowano w dniu 19 maja 2015 roku (poz. księg. 171/1),

- LN (likwidacja przedmiotu nietrwałego) nr 6/2015 z dnia 20 maja 2015 roku obejmujący półkę na kwiaty o wartości ewidencyjnej wynoszącej 36,16 zł. **Zaewidencjonowano w dniu 14 lipca 2015 roku** (poz. ksiąg. 250/1),
- LN (likwidacja przedmiotu nietrwałego) nr 7/2015 z dnia 14 lipca 2015 roku obejmujący bindownicę REXEL o wartości ewidencyjnej wynoszącej 385,28 zł (ekspertyza techniczna, karta przekazania odpadu). Zaewidencjonowano w dniu 14 lipca 2015 roku (poz. ksiąg. 250/1),
- LN (likwidacja przedmiotu nietrwałego) nr 8/2015 z dnia 14 lipca 2015 roku obejmujący aparat telefoniczny OSCAR o wartości ewidencyjnej wynoszącej 85,00 zł (ekspertyza techniczna). Zaewidencjonowano w dniu 14 lipca 2015 roku (poz. ksiąg. 250/1),
- LN (likwidacja przedmiotu nietrwałego) nr 9/2015 z dnia 27 października 2015 roku obejmujący 2 szt. krzesła obrotowych o łącznej wartości ewidencyjnej wynoszącej 378,00 zł. Zaewidencjonowano w dniu 27 października 2015 roku (poz. ksiąg. 434/1),
- **MN (zmiana miejsca użytkowania przedmiotu nietrwałego z Urzędu Gminy Wierzchlas do Publicznego Gimnazjum im. J. Kochanowskiego w Mierzycach) nr 3/2015 z dnia 8 grudnia 2015 roku obejmująca 3 szt. stołów konferencyjnych o łącznej wartości ewidencyjnej 650,01 zł.** Zaewidencjonowano w dniu 8 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 522/1),
- **MN (zmiana miejsca użytkowania przedmiotu nietrwałego z Urzędu Gminy Wierzchlas do Publicznego Gimnazjum im. J. Kochanowskiego w Mierzycach) nr 4/2015 z dnia 8 grudnia 2015 roku obejmująca 3 szt. stołów konferencyjnych o łącznej wartości ewidencyjnej 1.110,00 zł.** Zaewidencjonowano w dniu 8 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 522/1),
- LN (likwidacja przedmiotu nietrwałego) nr 10/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku wg sporządzonej ekspertyzy z dnia 29 grudnia 2015 roku, obejmujący pilarkę spalinową o wartości ewidencyjnej wynoszącej 1.377,12 zł. Zaewidencjonowano w dniu 31 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 570/1),
- LN (likwidacja przedmiotu nietrwałego) nr 11/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku obejmujący 2 szt. aparatów telefonicznych o łącznej wartości ewidencyjnej wynoszącej 139,58 zł. Zaewidencjonowano w dniu 31 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 570/1),
- LN (likwidacja przedmiotu nietrwałego) nr 12/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku obejmujący 6 szt. znaków drogowych oraz 12 szt. uchwyty uniwersalnych do znaków o łącznej wartości ewidencyjnej wynoszącej 516,04 zł. Zaewidencjonowano w dniu 31 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 570/1),
- LN (likwidacja przedmiotu nietrwałego) nr 14/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku obejmujący przedmioty będące wyposażeniem jednostek OSP (m.in. węże, drabiny, kompresory, klucze nasadowe, gaśnice, krzesła, przełączniki) o łącznej wartości ewidencyjnej wynoszącej 2.248,62 zł. Zaewidencjonowano w dniu 31 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 602/1),
- LN (likwidacja przedmiotu nietrwałego) nr 15/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku obejmujący zlewozmywak wraz z obudową o łącznej wartości ewidencyjnej wynoszącej 335,00 zł. Zaewidencjonowano w dniu 31 grudnia 2015 roku (poz. ksiąg. 605/1).

Kontrolą objęto 68% przychodów oraz 100% rozchodów pozostałych środków trwałych.

Stan pozostałych środków trwałych na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosił 747.510,84 zł.

Podstawę udokumentowania obrotów na koncie 013 stanowiły dokumenty zakupu (faktury), dokument OT dla składników majątkowych przyjętych do użytku oraz dokument LN w przypadku likwidacji pozostałych środków trwałych.

Ustalenia kontroli

W wyniku badania dokumentów stwierdzono dwa przypadki niewprowadzenia składników majątku do ewidencji księgowej w miesiącu przekazania ich do używania, czym naruszono art. 16d ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity z 2011 roku, Dz. U. nr 74, poz. 397), który stanowi, że składniki majątku wprowadza się do ewidencji środków trwałych najpóźniej w miesiącu przekazania ich do używania oraz art. 6 ust. 1 i 20 ustawy o rachunkowości, w myśl których w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty oraz do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Ponadto stwierdzono również, że udokumentowanie obrotów (zwiększenia oraz zmniejszenia) związanych ze zmianą miejsca użytkowania środka trwałego między jednostkami organizacyjnymi na koncie 013 stanowił dokument MN - zmiana miejsca użytkowania przedmiotu nietrwałego. Zgodnie z Instrukcją sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo - księgowych oraz z Instrukcją określającą gospodarkę majątkiem trwałym, inwentaryzację majątku i zasady odpowiedzialności za powierzone mienie wprowadzone zarządzeniem nr 62/2013 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 31 grudnia 2013 roku w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości, drukiem MN dokonuje się przeniesień majątkowych składników wyposażenia między pomieszczeniami w ramach jednej jednostki organizacyjnej. W sytuacji, gdy przeniesienie majątkowe następuje między jednostkami organizacyjnymi podstawą udokumentowania obrotów jest protokół zdawczo - odbiorczy środka trwałego (PT).

2.3. Prawidłowość stosowanych odpisów umorzeniowych - 2015 rok

Kontroli poddano prawidłowość naliczania umorzeń dla środków zaewidencjonowanych na koncie 011. Prawidłowość stosowanych odpisów umorzeniowych sprawdzono w oparciu o umorzenia dokonane w 2015 roku.

Zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi obowiązującymi w Gminie Wierzchlas - środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne umarzone i amortyzowane są jednorazowo za okres całego roku pod datą 31 grudnia chyba, że okoliczności wymagają częstszego dokonania umorzenia i amortyzacji. Środki trwałe umarza się i amortyzuje od wartości początkowej, przy zastosowaniu stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych w jego dolnych granicach. Jednorazowo, poprzez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia do używania, umarza się: meble, sprzęt RTV, video; rzutniki, aparaturę nagłaśniającą; książki i inne zbiory biblioteczne; odzież i umundurowanie; meble i dywany; inwentarz żywy; inne - o wartości nie mniejszej niż 1,43% i nie większej niż 100% kwoty ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, które są uznawane za koszt uzyskania przychodów 100% ich wartości w momencie oddania do użytkowania. Ustalono, że nie umarza się gruntów oraz dóbr

kultury. Odpisom amortyzacyjnym (umorzeniowym) podlegają środki trwałe na koniec roku obrotowego i są one ewidencjonowane na koncie 071. Jednorazowo amortyzacji (umorzeniu) podlegają pozostałe środki trwałe w dniu ich przyjęcia do używania i są one ewidencjonowane na koncie 072.

Ewidencję pomocniczą prowadzoną dla konta 071 w celu naliczania odpisów umorzeniowych środków trwałych stanowiła w 2015 roku tabela amortyzacyjna, w której ujęto wszystkie środki trwałe (011) podlegające umorzeniu.

W wyniku kontroli stwierdzono ewidencjonowanie umorzenia środków trwałych w korespondencji z niewłaściwym kontem. Ujęcie operacji dokonywanych odpisów umorzeniowych następowało poprzez zapis na koncie Wn 800 – Fundusz jednostki w korespondencji z kontem Ma 071 – Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, co stanowiło naruszenie zasad ewidencji środków trwałych określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Prawdłowo umorzenia środków trwałych powinno zostać ujęte poprzez zapis na koncie 400 (Wn) w korespondencji z kontem 071 (Ma). Zgodnie bowiem z opisem do konta 400 – Amortyzacja, konto to służy do ewidencji naliczonych odpisów amortyzacji od środków trwałych (...), od których odpisy umorzeniowe są dokonywane stopniowo według stawek amortyzacyjnych. Na stronie Wn konta 400 ujmuje się zatem naliczone odpisy amortyzacyjne. Konto 400 może wykazywać w ciągu roku obrotowego saldo Wn, które wyraża wysokość poniesionych kosztów amortyzacji. Natomiast konto 071 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, które podlegają umorzeniu według stawek amortyzacyjnych stosowanych przez jednostkę. Odpisy umorzeniowe są dokonywane w korespondencji z kontem 400. Na stronie Ma konta 071 ujmuje się zwiększenia umorzenia wartości początkowej środków trwałych (...).

Kwota umorzenia wynosiła w 2015 roku – 1.505.633,94 zł. W zakresie prawidłowości zastosowanych stawek amortyzacyjnych kontroli poddano odpisy umorzeniowe dokonane w 2015 roku na kwotę 846.469,99 zł dotyczące wybranych obiektów inżynierii lądowej i wodnej, próba przyjęta do kontroli stanowiła 56,22%.

W wyniku kontroli stwierdzono, że dla dwóch obiektów inwentarzowych (boiska oraz Wiejskiego Centrum Kultury i Sportu) wymienionych w załączniku zastosowano nieprawidłowe stawki umorzeniowe tj. 4,5% zamiast 2,5%. Oba obiekty zostały sklasyfikowane w Klasyfikacji Środków Trwałych jako rodzaj 290 – budowle sportowe i rekreacyjne, dla których ustalona w załączniku nr 1 do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych stawka amortyzacyjna wynosi 2,5%. Powyższa nieprawidłowość spowodowała zawyżenie dokonanych odpisów umorzeniowych w roku 2015 na łączną kwotę 12.863,48 zł.

Ponadto ustalono, że w przypadku środków trwałych przyjętych do ewidencji w 2015 roku początek amortyzacji następował począwszy od roku 2016, w związku z czym nie dokonywano odpisów umorzeniowych przysługujących proporcjonalnie począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek trwały przyjęto do ewidencji do grudnia 2015 roku. Zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 22h ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, amortyzacji dokonuje się począwszy od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek trwały wprowadzony został do ewidencji.

Zestawienie środków trwałych objętych kontrolą naliczenia umorzeń stanowi załącznik nr 23 do protokołu kontroli.

3. INWENTARYZACJA

3.1. Instrukcja inwentaryzacyjna. Terminy przeprowadzania inwentaryzacji

Instrukcja określająca gospodarkę majątkiem trwałym, inwentaryzację majątku i zasady odpowiedzialności za powierzone mienie stanowiła załącznik nr 3 do zarządzenia nr 62/2013 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 31 grudnia 2013 roku w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości.

3.2. Prawdliwość przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji

W dniu 30 października 2015 roku Wójt Gminy Wierzchlas wydał zarządzenie nr 76/2015 w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w drodze: [1] spisu z natury, [2] uzgodnienia sald z kontrahentami, [3] weryfikacji stanów ewidencyjnych.

Zarządzeniem nr 77/2015 z dnia 30 października 2015 roku Wójt Gminy Wierzchlas powołał zespoły spisowe.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji inwentaryzacyjnej stwierdzono co następuje:

1. metodą spisu z natury przeprowadzono inwentaryzację:

Nazwa		Kwota spisana	Nr konta	Kwota w ewidencji księgowej	Różnica
Środki trwałe			011	23.016.863,06	-
Pozostałe środki trwałe	UG	173.111,11	013	448.813,83	-
	Oczyszczalnia	3.823,91			
	Hydrofornie	509,58			
	Magazyn OC	15.134,94			
	OSP razem	149.785,77			
Ośrodki zdrowia i gabinet stomatol. świetlice	960,07	105.488,45			
Materiały w magazynach - węgiel	UG	2.520,00	310	2.520,00	-
Kasa	UG	0,00	101	0,00	-

2. drogą weryfikacji sald zinwentaryzowano: [1] środki trwałe, do których dostęp jest utrudniony (grunty, sieci wodociągowe, kanalizację sanitarną), [2] wartości niematerialne i prawne, [3] inwestycje, [4] rozrachunki (saldy kont 201, 221, 225, 229, 231, 240, 245), [5] fundusze jednostki (saldy kont 800, 851, 853, 860).

Środki trwałe, takie jak drogi, pompy głębinowe, czyli takie do których dostęp jest utrudniony zinwentaryzowano w formie spisu z natury. Inwentaryzacja ww. składników majątkowych powinna być przeprowadzona drogą porównania danych ksiąg z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, co wynika z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości i uregulowań wewnętrznych, określonych w § 2 Instrukcji inwentaryzacyjnej,

3. drogą uzyskania potwierdzenia sald przeprowadzono inwentaryzację aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów.

Ustalenia kontroli

1. Inwentaryzację przeprowadzono na arkuszach spisu ponumerowanych i zaparafowanych jako druki ścisłego zarachowania,
2. przed przystąpieniem do spisu osoby materialnie odpowiedzialne złożyły oświadczenia, stosownie do § 14 pkt 1 Instrukcji,
3. po zakończeniu każdej strony spisu, zespół spisowy i osoby materialnie odpowiedzialne składały podpisy,
4. **na wszystkich arkuszach spisowych zarówno spisu, jak i wyceny dokonywała ta sama osoba. Natomiast w § 14 pkt 7 i 8 Instrukcji wskazano, że po zakończeniu spisu z natury zespół spisowy przekazuje arkusze do księgowości. Pracownicy działu księgowości wpisują ceny ewidencyjne stosowane w księgach rachunkowych i inwentaryzacyjnych,**
5. **na arkuszach spisowych brak było podpisów osób wyceniającej zinwentaryzowane składki majątku i sprawdzającej poprawność wyceny,**
6. komisja inwentaryzacyjna sporządziła sprawozdanie z zakończenia przeprowadzonej inwentaryzacji na dzień 31 grudnia 2015 roku. Ze sprawozdania wynikało, że komisja łącznie z zespołami spisowymi dokonała spisu z natury środków trwałych, pozostałych środków trwałych i materiałów na dzień 31 grudnia 2015 roku. Komisja nie stwierdziła różnic inwentaryzacyjnych,
7. po zakończeniu inwentaryzacji rozliczono arkusze inwentaryzacyjne.

X. ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE USTAW ORAZ POROZUMIEŃ Z JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ. POMOC FINANSOWA

POMOC FINANSOWA UDZIELANA INNYM JEDNOSTKOM SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO – 2015 ROK

---

1. Powiat Wieluński

Gmina Wierzchlas w 2015 roku udzieliła pomocy finansowej dla Powiatu Wieluńskiego na realizację wspólnego zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 4708 E Olewin – Wierzchlas-Przyclapy w miejscowości Wierzchlas, polegająca na przebudowie chodnika”.

Pomoc finansowa

Rada Gminy Wierzchlas w dniu 24 kwietnia 2015 roku podjęła uchwałę nr VI/48/2015 w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Wieluńskiemu przy realizacji zadań w ramach Inicjatyw Samorządowych. Pomoc finansowa miała zostać udzielona w formie dotacji celowej ze środków budżetu gminy na 2015 rok w wysokości 6.000 zł. Środki finansowe na udzielenie pomocy zabezpieczone zostały w budżecie na rok 2015, natomiast szczegółowe warunki udzielenia pomocy miały zostać określone w umowie.

Uchwałą nr VI/44/2015 z dnia 24 kwietnia 2015 roku wprowadzono zmiany w budżecie Gminy Wierzchlas polegające m.in. na zmniejszeniu wydatków bieżących w rozdziale

60016 o kwotę 6.000 zł a zwiększeniu wydatków majątkowych w rozdziale 75809 o kwotę 6.000 zł oraz wprowadzaniu do załącznika nr 4 – plan wydatków majątkowych na 2015 rok zadania pn. „Dotacja celowa na pomoc finansową dla Powiatu Wieluńskiego na realizację zadania pod nazwą: Przebudowa drogi powiatowej Nr 4518E Olewin – Wierzchlas - Przycłapy w miejscowości Wierzchlas” z przeznaczeniem na nie kwoty 6.000 zł.

Zarządzeniem nr 18/2015 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 24 kwietnia 2015 roku zmieniono plan finansowy Urzędu Gminy poprzez zwiększenie wydatków w rozdziale 75809 § 6300 - Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych, natomiast zmniejszono plan finansowy wydatków w rozdziale 60016 § 4300 o kwotę 6.000 zł.

W dniu 30 kwietnia 2015 roku Gmina Wierzchlas zawarła umowę nr 3/2015 z Powiatem Wieluńskim w sprawie realizacji zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 4518 E Olewin – Wierzchlas-Przycłapy w miejscowości Wierzchlas ul. Południowa”. Zgodnie z § 1 ww. umowy Gmina Wierzchlas udzieliła za swojego budżetu Powiatowi Wieluńskiemu pomocy finansowej w wysokości 6.000 zł na zadanie Przebudowa drogi powiatowej nr 4708 E Olewin – Wierzchlas-Przycłapy w miejscowości Wierzchlas ul. Południowa”, Powiat Wieluński przeznaczył w swoim budżecie na realizację zadania również kwotę 6.000 zł. Zgodnie z umową Gmina Wierzchlas przekaże pomoc finansową na pisemny wniosek Zarządu Powiatu w terminie 7 dni do dnia wpływu wniosku. Powiat zobowiązał się do wykorzystania środków na ww. cel w terminie 30 dni od dnia otrzymania środków finansowych oraz przedłożenia rozliczenia finansowego z zestawieniem wydatków i kserokopiami dowodów księgowych w terminie 14 dni od zakończenia zadania nie później niż do 30 listopada 2015 roku.

W dniu 24 listopada 2015 roku Starostwo Powiatowe w Wieluniu przesłało wniosek o przekazanie dotacji w kwocie 6.000 zł. Gmina Wierzchlas dokonała przelewu środków w dniu 26 listopada 2015 roku. Jednocześnie do powyższego pisma załączono kserokopię rachunku nr 6/2015 z dnia 26 sierpnia 2015 roku za wykonanie projektu budowlanego przebudowy drogi polegającej na budowie chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 4518 E w m. Wierzchlas (około 400m) na kwotę 12.000 zł. Ww. faktura została wystawiona na podstawie umowy nr ON.273.27.2015 zawartej w dniu 28 maja 2015 roku pomiędzy Powiatem Wieluńskim i Usługi Inwestycyjne ROKA Roman Kaczmarek z Wielunia na wykonanie projektu budowlanego przebudowy drogi polegająca na budowie chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 4518 E w m. Wierzchlas (około 400 m) w terminie do 31 lipca 2015 roku. Wynagrodzenie ustalono ryczałtowo w wysokości 12.000 zł, płatne w terminie 14 dni od daty wpływu faktury.

Pomoc rzeczowa

Rada Gminy Wierzchlas uchwałą nr V/41/2015 z dnia 27 marca 2015 roku wyraziła zgodę na udzielenie w 2015 roku z budżetu Gminy Wierzchlas pomocy rzeczowej Powiatowi Wieluńskiemu przy realizacji zadań w ramach Inicjatyw Samorządowych. Pomoc rzeczowa dla Powiatu Wieluńskiego miała zostać udzielona na realizację wspólnego zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 4518 E Olewin – Wierzchlas-Przycłapy w miejscowości Wierzchlas **polegająca na budowie chodnika**”. Na realizację zadania miały zostać przeznaczone środki finansowe z budżetu Gminy w wysokości 6.000 zł. Środki finansowe na udzielenie pomocy zabezpieczone zostały w budżecie na rok 2015. Uchwałą nr VI/47/2015 z dnia 24 kwietnia 2015 roku Rada Gminy Wierzchlas zmieniła uchwałę nr V/41/2015 poprzez przeznaczenie z budżetu Gminy środków finansowych w wysokości 34.000 zł.

Wg wyjaśnienia ustnego złożonego przez Skarbnika Gminy – Teresę Nowak powyższe zadanie zostało ujęte w bieżących wydatkach na remonty dróg

rozdział 60016 § 4300. Nie ujmowano tego zadania jako zadanie inwestycyjne w budżecie Gminy na 2015 rok. Kontrolujące stwierdziły, że powyższe wydatki powinny zostać zaplanowane w rozdziale dotyczącym dróg powiatowych, a nie dróg gminnych, gdyż zgodnie ze stanem faktycznym udzielona pomoc rzeczowa dla Powiatu Wieluńskiego dotyczyła drogi powiatowej, a nie gminnej.

W dniu 16 października 2015 roku Gmina Wierzchlas zawarła umowę nr 17/2015 z Powiatem Wieluńskim w sprawie realizacji zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 4518 E Olewin – Wierzchlas-Przycląpy w miejscowości Wierzchlas ul. Południowa”. Zgodnie z § 1 ww. umowy Gmina Wierzchlas udzieliła za swojego budżetu Powiatowi Wieluńskiemu pomocy rzeczowej w wysokości 34.000 zł na zadanie Przebudowa drogi powiatowej nr 4708 E Olewin – Wierzchlas-Przycląpy w miejscowości Wierzchlas ul. Południowa” – **budowa kanalizacji deszczowej**, natomiast Powiat Wieluński przeznaczył w swoim budżecie na realizację zadania 22.600 zł.

W kwestii rozbieżności pomiędzy zakresem zadania określonym w uchwale Rady Gminy Wierzchlas a zakresem zadania opisanym w umowie zawartej z Powiatem Wieluńskim kontrolującym przedłożono wyjaśnienie z którego wynikało, że treść uchwały jest wynikiem uzgodnień pomiędzy Powiatowym Zarządem Dróg w Wieluniu a Wójtem Gminy. Zgodnie z tymi uzgodnieniami Gmina miała udzielić pomocy Powiatowi Wieluńskiemu na opracowanie dokumentacji projektowej oraz wykonanie chodnika z remontem kolektora odprowadzającego wodę deszczową. Z uwagi na złożoność zagadnienia zadanie podzielono na dwie części: w 2015 roku wykonano dokumentację projektową oraz remont kanalizacji deszczowej, a na 2016 rok zaplanowano ułożenie nawierzchni chodnika.

Wyjaśnienie Wójta Gminy – Krzysztofa Bednarka w sprawie rozbieżności pomiędzy zakresem zadania określonym w uchwale Rady Gminy Wierzchlas a zakresem zadania opisanym w umowie zawartej z Powiatem Wieluńskim stanowi załącznik nr 24 do protokołu kontroli.

Kontrolującym przedłożono również projekt techniczny na przebudowę drogi powiatowej nr 4518E Olewin-Przycląpy oraz zgłoszenie robót budowlanych, z których to dokumentów wynikało, że w zakresie prac było między innymi wykonanie jednostronnego chodnika z kostki betonowej oraz wykonanie kraterów ściekowych wraz z przykanalikami do istniejącej kanalizacji deszczowej.

Akta kontroli strony nr kserokopie: projekt techniczny na przebudowę drogi powiatowej nr 4518E Olewin-Przycląpy oraz zgłoszenie robót budowlanych

W ramach realizacji zadania Powiat miał zorganizować i przeprowadzić postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego z zachowaniem przepisów Prawa zamówień publicznych na zakup materiałów (wymienionych w umowie). Powiat Wieluński materiały miał przekazać protokołem zdawczo-odbiorczym Gminie Wierzchlas, natomiast Gmina zobowiązała się do wykonania kanalizacji deszczowej na ul. Południowej w Wierzchlesie z powierzonego materiału (§ 2 i 3). Zasady rozliczenia środków finansowych zostały określone w § 6 umowy:

- 2) Powiat Wieluński po zakończeniu realizacji zadania prześle Gminie Wierzchlas zbiorcze rozliczenie środków finansowych potwierdzone kserokopiami faktur, najpóźniej do 30 grudnia 2015 roku.
- 3) Gmina Wierzchlas po zakończeniu realizacji zadania prześle Powiatowi Wieluńskiemu zbiorcze rozliczenie środków finansowych potwierdzone kserokopiami faktur i kosztorysów powykonawczych, najpóźniej do 30 grudnia 2015 roku.

Odbiór końcowy zadania został przeprowadzony w dniu 30 listopada 2015 roku. Nie stwierdzono żadnych usterek.

W dniu 22 grudnia 2015 roku Gmina Wierzchlas przesłała do Starostwa Powiatowego rozliczenie przekazanej pomocy rzeczowej, z pisma wynikało, że Gmina przeznaczyła na ten cel kwotę 34.000 zł, do rozliczenia załączono kserokopię faktury nr 19/2015 wystawionej w dniu 30 listopada 2015 roku za wykonanie kanalizacji deszczowej na ul. Południowej w Wierzchlesie na kwotę brutto 34.000 zł. Powyższa faktura została wystawiona na podstawie umowy nr 56/2015 zawartej w dniu 13 listopada 2015 roku z DROBUD Janusz Czyż z Osjakowa na wykonanie kanalizacji deszczowej w Wierzchlesie na ulicy Południowej. Prace miały być wykonane zgodnie z projektem technicznym z materiałów dostarczonych przez zamawiającego w terminie do 30 listopada 2015 roku. Wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy określono na 27.642,28 zł netto, 34.000 zł brutto, płatne w terminie 14 dni od daty doręczenia faktury.

W dniu 22 listopada 2015 roku Powiat przesłał rozliczenie wykonanej inwestycji w tym:

- Za wykonanie projektu budowlanego wg r-ku 6/2015 – 12.000 zł,
- Zakup materiałów kanalizacyjnych wg faktury nr 1664/14 – 17.515,67 zł.

Do rozliczenia załączono kserokopię faktury nr 1664/15 z dnia 27 października 2015 roku za zakup rur, kręgów betonowych, pokryw, bloczków betonowych i przykanalików na łączną kwotę 17.515,67 zł. Materiały miały być dostarczone w terminie 7 dni od podpisania umowy. Powyższa faktura została wystawiona na podstawie umowy nr ON.273.50.2015 zawartej w dniu 19 października 2015 roku z ZAGO s.c. R. Zadworny i Z. Goździk z Wielunia na dostawę materiałów kanalizacyjnych. Wynagrodzenie zostało określone na kwotę 14.240,38 zł netto, 17.515,67 zł brutto, płatne w terminie 14 dni od daty otrzymania faktury.

Kontrolujące ustaliły, że r-ek 6/2015 na kwotę 12.000 zł dotyczący wykonania projektu budowlanego był w połowie sfinansowany przez Gminę Wierzchlas w formie pomocy finansowej udzielonej Powiatowi Wieluńskiemu (pomoc opisana powyżej). Co oznacza, że Powiat Wieluński pokrył kwotę 6.000 zł. Zatem na środki zabezpieczone w budżecie Powiatu w kwocie 22.600 zł, złożyły się kwoty 6.000 zł za wykonanie projektu budowlanego oraz 17.515,67 zł za zakup materiałów kanalizacyjnych, co łącznie dało kwotę 22.515,67 zł.

2. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Wieluniu

Gmina Wierzchlas w 2015 roku udzieliła dotacji celowej dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Wieluniu na „zakup sprzętu specjalistycznego do ratownictwa wodnego”, na wniosek zgłoszony przez Komendę z dnia 30 marca 2015 roku.

Uchwałą nr VIII/51/2015 z dnia 25 czerwca 2015 roku wprowadzono zmiany w budżecie Gminy Wierzchlas polegające m.in. na zwiększeniu wydatków majątkowych w rozdziale 75410 o kwotę 5.000 zł oraz wprowadzaniu do załącznika nr 4 – plan wydatków majątkowych na 2015 rok zadania pn. „zakup sprzętu specjalistycznego do ratownictwa wodnego” z przeznaczeniem na nie kwoty 5.000 zł.

Zarządzeniem nr 32/2015 Wójta Gminy Wierzchlas z dnia 25 czerwca 2015 roku zmieniono plan finansowy Urzędu Gminy poprzez zwiększenie wydatków w rozdziale 75410 § 6170 - Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych.

Porozumienie w sprawie przekazania środków finansowych zostało zawarte w dniu 8 września 2015 roku pomiędzy Gminą Wierzchlas a Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Wieluniu. Przedmiotem porozumienia było przekazanie przez Gminę Wierzchlas w formie pomocy finansowej kwoty 5.000 zł z przeznaczeniem na „zakup sprzętu specjalistycznego do ratownictwa wodnego” dla Komendy Powiatowej

Państwowej Straży Pożarnej w Wieluniu. Środki miały zostać przekazane w terminie 15 dni od podpisania porozumienia na rachunek Wojewódzkiego Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi. Przyjmujący środki zobowiązał się natomiast do wykorzystania środków w terminie do 15 grudnia 2015 roku.

W dniu 18 listopada 2015 roku Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Wieluniu przesłała rozliczenie zakupu inwestycyjnego pn. na „zakup sprzętu specjalistycznego do ratownictwa wodnego dla KP PSP w Wieluniu”. Do pisma załączono:

- 1) Fakturę nr FS 5/MAG/11/2015 z dnia 6 listopada 2015 roku wystawioną przez Centrum Motorowodne Nowal z Tuszyna na kwotę 36.000 zł brutto,
- 2) Protokół odbioru techniczno-jakościowego sprzętu specjalistycznego dla ratownictwa wodnego – skuter wodny Yamaha Vx Sport,
- 3) OT nr 1/2015 z dnia 9 listopada 2015 roku przyjęcie Skutera Yamaha na kwotę 36.000 zł,
- 4) Potwierdzenie dokonania przelewu w dniu 16 listopada 2015 roku na rzecz dostawcy sprzętu.

XI. INNE USTALENIA

Jednorazowe dodatki uzupełniające dla nauczycieli za 2015 rok

Gmina Wierzchlas w 2015 prowadziła następujące szkoły, przedszkola i placówki oświatowo-wychowawcze:

- Szkoła Podstawowa w Kraszkowicach,
- Szkoła Podstawowa w Mierzycach,
- Szkoła Podstawowa w Łaszewie z oddziałem Przedszkolnym,
- Szkoła Podstawowa w Toporowie z oddziałem Przedszkolnym,
- Szkoła Podstawowa w Wierzchlesie,
- Gimnazjum Publiczne w Mierzycach,
- Gimnazjum Publiczne w Wierzchlesie,
- Przedszkole Samorządowe w Kraszkowicach,
- Przedszkole Samorządowe w Mierzycach,
- Przedszkole Samorządowe w Wierzchlesie

Obsługę finansowo-księgową jednostek oświatowych prowadzi Urząd Gminy w Wierzchlesie.

Wszystkie ww. jednostki były w 2015 roku jednostkami budżetowymi i stosowały zasady gospodarki finansowej przewidziane dla tych jednostek przez ustawę o finansach publicznych.

Kontroli poddano prawidłowość wyliczenia przez Gminę Wierzchlas kwoty różnicy między wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w 2015 roku, a iloczynem średniorocznej liczby etatów nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli ustalonych w danym roku (kwota, o której mowa w art. 30a ust. 2 ustawy Karta nauczyciela).

Gmina Wierzchlas sporządziła sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę, z uwzględnieniem wysokości wyżej wskazanej kwoty różnicy. Sprawozdanie zostało sporządzone w dniu 2 lutego 2016 roku, tj. w terminie wynikającym z art. 30a ust.4 ustawy Karta nauczyciela. Sprawozdanie zostało podpisane

przez Barbarę Holicką – inspektora ds. płac, jako osobę sporządzającą sprawozdanie oraz przez Wójta Gminy – Krzysztofa Bednarka.

W ww. sprawozdaniu zostały wykazane następujące dane:

stopień awansu zawodowego	średnie wynagrodz. 1.01-31.08	średnioroczna liczba etatów 1.01-31.08	Kol. 2 x kol. 3 x 8 m-cy	średnie wynagrodz. 1.09-31.12	średnioroczna liczba etatów 1.09-31.12	Kol. 5 x kol. 6 x 4 m-ce	Kol. 4 + kol. 7	Poniesione wydatki na wynagrodz.	kwota różnicy kol. 9 - kol. 8
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
naucz. Stażysta	2 717,59	1,9400	42 177,00	2 717,59	1,1600	12 609,62	54 786,61	50 848,89	-3 937,72
naucz. kontraktowy	3 016,52	9,3600	225 877,02	3 016,52	11,4500	138 156,62	364 033,63	330 995,58	-33 038,05
naucz. mianowany	3 913,33	29,7000	929 807,21	3 913,33	32,8100	513 585,43	1 443 392,64	1 369 815,86	-73 576,78
naucz. dyplomowany	5 000,37	38,8900	1 555 715,11	5 000,37	38,6400	772 857,19	2 328 572,30	2 256 087,31	-72 484,99

W sposób wrywkowy dokonano weryfikacji poprawności danych jednostkowych w oparciu o dokumenty źródłowe dotyczące zatrudnienia nauczycieli oraz wypłaconych na ich rzecz wynagrodzeń. Próba przyjęta do kontroli obejmowała wynagrodzenia nauczycieli mianowanych zatrudnionych w 2015 roku w jednostkach oświatowych Gminy Wierzchlas.

Informacje jednostkowe o strukturze zatrudnienia oraz faktycznych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli po przeprowadzeniu analizy - zgodnie z art. 30a ust. 1 ustawy Karta nauczyciela zostały sporządzone przez dyrektorów jednostek oświatowych (brak dat ich sporządzenia). Kontroli poddano prawidłowość wykazania w ww. informacjach ilości etatów oraz kwot wydatków poniesionych na wynagrodzenia nauczycieli w poszczególnych kategoriach awansu zawodowego nauczycieli.

Na podstawie przedłożonych informacji o liczbie etatów w poszczególnych jednostkach oświatowych, kart zasiłkowych oraz zestawień średniego zatrudnienia nauczycieli mianowanych w okresach 1.01-31.08.2015 r., 1.09-31.12.2015 ustalono średni wymiar etatu dla poszczególnych nauczycieli. *Wyliczenie średnich wymiarów etatu dla nauczycieli mianowanych stanowi załącznik nr 25 do protokołu kontroli.*

W sprawozdaniu wykazano w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2015 roku średnią liczbę etatów dla nauczycieli mianowanych – 29,70, natomiast w okresie od 1 września do 31 grudnia 2015 roku – 32,81. **Kontrolujące ustaliły, że w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2015 roku średnią liczbę etatów zaniżono o 0,08, prawidłowo w sprawozdaniu powinna zostać wykazana średnia etatów 29,78. Nieprawidłowość ta była spowodowana:**

- **niepoprawnym zaokrągleniem etatu dla nauczyciela dla którego miesięczny wymiar zatrudnienia ustalono następująco $1/24 + 0,5/25 = 0,06167$ w obliczeniach przyjęto że jego wymiar etatu wynosi 0,07; średni wymiar etatu zawyżono o 0,01,**
- **pominięciem przy obliczeniach struktury zatrudnienia w miesiącu czerwcu jednego z nauczycieli zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy tj. 1 etat, średni wymiar etatu zaniżono o 0,12,**
- **niepoprawnym przyjęciu przy obliczeniach w miesiącu sierpniu struktury zatrudnienia nauczyciela zatrudnionego w wymiarze 0,22 etatu (tj. 4/18) z dniem 1 września 2015 roku, średni wymiar etatu zawyżono o 0,03.**

Ponadto kontrolujące ustaliły, że w okresie od 1 września do 31 grudnia 2015 roku średnią liczbę etatów zawyżono o 0,03, prawidłowo w sprawozdaniu powinna zostać wykazana średnia etatów 32,78. Nieprawidłowość ta była spowodowana:

- niepoprawnym zaokrągleniem etatu dla nauczyciela dla którego miesięczny wymiar zatrudnienia ustalono następująco $1/24 + 0,5/25 = 0,06167$ w obliczeniach przyjęto że jego wymiar etatu wynosi 0,07; średni wymiar etatu zawyżono o 0,01;
- niepoprawnym wyliczeniem wymiaru etatu dla nauczyciela, który (...) ⁴¹, wymiar etatu w miesiącu grudniu obliczono na 0,93, natomiast wg kontrolujących obliczenia powinny zostać dokonane w następujący sposób $1 \text{ etat} / 21 \text{ dni} \times 4 \text{ dni} = 0,8095$; średni wymiar etatu zawyżono o 0,03.

Na podstawie list płac, kart wynagrodzeń oraz dokumentów zgromadzonych w teczkach akt osobowych ustalono, iż wszystkie składniki wynagrodzenia nauczycieli mianowanych zostały prawidłowo ujęte do wydatków na wynagrodzenia, o których mowa w art. 30 ust 1 Karty nauczyciela. Kontrolujący ustalili, że kwota wydatków na wynagrodzenia została prawidłowo obliczona.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w grupie nauczycieli mianowanych dokonano wypłaty jednorazowych dodatków uzupełniających dla nauczycieli w kwocie 73.576,78 zł. **W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że prawidłowa wartość jednorazowego dodatku uzupełniającego w grupie nauczycieli mianowanych powinna wynieść 73.243,58 zł. Ogólna kwota zawyżenia jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli mianowanych wyniosła 333,20 zł.**

Ponadto kontrolujący stwierdzili, że jednorazowy dodatek uzupełniający dla nauczycieli mianowanych został nieprawidłowo podzielony pomiędzy poszczególnych nauczycieli. Powyższa nieprawidłowość wynikała z następujących błędów:

- pomniejszenia osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego (stanowiącej podstawę podziału dodatku) o kwoty wynagrodzenia za czas choroby wypłaconych ze środków pracodawcy, co jest niezgodne z zasadami obliczania jednorazowego dodatku uzupełniającego określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 roku w sprawie sposobu opracowania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 roku nr 6 poz. 35 ze zm.). **Kontrolujące ponadto stwierdziły, że taka nieprawidłowość przy obliczaniu jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli została stwierdzona podczas poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej przez RIO w Łodzi w 2012 roku, w związku z tym zostały wystosowane do kontrolowanej jednostki zalecenia pokontrolne w powyższym zakresie. Należy**

---

⁴¹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

stwierdzić, że zalecenia pokontrolne w powyższym zakresie pozostają zatem niewykonane.

- **w pięciu wyżej opisanych przypadkach błędy wyniknęły z niewłaściwego określenia wymiaru etatu, co ma wpływ na osobistą stawkę wynagrodzenia zasadniczego.**

Zestawienie osobistych stawek wynagrodzenia dla poszczególnych nauczycieli mianowanych, podział jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli mianowanych oraz stwierdzonych różnic w tym zakresie stanowi załącznik nr 26 do protokołu kontroli.

Na podstawie dokumentów w postaci list płac stwierdzono, iż ustalona kwota różnicy dla poszczególnych stopni awansu zawodowego została wypłacona, w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego w dniu 26 stycznia 2016 roku. Łączna kwota wypłaconych dodatków uzupełniających dla wszystkich grup awansu zawodowego wyniosła 183.037,54 zł. Wypłaty dokonano na podstawie następujących list płac:

- „dodatek wyrównawczy SP Łaszew” z dnia 26 stycznia 2016 roku kwota brutto 15.546,84 zł,
- „dodatek wyrównawczy SP Toporów” z dnia 26 stycznia 2016 roku kwota brutto 15.488,98 zł,
- „dodatek wyrównawczy SP Mierzyce” z dnia 26 stycznia 2016 roku kwota brutto 18.254,88 zł,
- „dodatek wyrównawczy SP Kraszkowice” z dnia 26 stycznia 2016 roku kwota brutto 20.038,75 zł,
- „dodatek wyrównawczy SP Wierzchlas” z dnia 26 stycznia 2016 roku kwota brutto 26.955,24 zł,
- „dodatek wyrównawczy Przedszkole Mierzyce” z dnia 26 stycznia 2016 roku kwota brutto 8.068,64 zł,
- „dodatek wyrównawczy Przedszkole Kraszkowice” z dnia 26 stycznia 2016 roku kwota brutto 12.034,47 zł,
- „dodatek wyrównawczy Przedszkole Wierzchlas” z dnia 26 stycznia 2016 roku kwota brutto 12.412,09 zł,
- „dodatek wyrównawczy Gimnazjum Mierzyce” z dnia 26 stycznia 2016 roku kwota brutto 23.187,84 zł,
- „dodatek wyrównawczy Gimnazjum Wierzchlas” z dnia 26 stycznia 2016 roku kwota brutto 22.223,54 zł,

XII. USTALENIA KOŃCOWE. ZAŁĄCZNIKI.

Protokół zawiera 192 ponumerowanych i zaparafowanych stron. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli Urzędu Gminy w Wierzchlesie pod pozycją 2/2016.

W trakcie kontroli informacji i wyjaśnień udzielały niżej wymienione osoby:

1. Krzysztof Bednarek	- Wójt Gminy Wierzchlas
2. Teresa Nowak	- Skarbnik Gminy Wierzchlas
3. Leszek Gierczyk	- Sekretarz Gminy Wierzchlas

4. Arkadiusz Patyk	- inspektor ds. informatyki i zamówień publicznych
5. Magdalena Tronina	- inspektor ds. Ochrony Środowiska i Leśnictwa
6. Danuta Urbaniak	- inspektor ds. Zdrowia, Oświaty, Kultury, Sportu oraz Spraw Osobowych i Socjalnych
7. Sandra Kowalczyk	- inspektor ds. księgowości budżetowej
8. Agnieszka Kurpet	- podinspektor ds. gospodarki odpadami
9. Andżelika Kucharska-Bociąga	- inspektor ds. Funduszy Europejskich
10. Renata Pawlak	- inspektor ds. Księgowości Budżetowej
11. Barbara Holicka	- inspektor ds. Księgowości Budżetowej
12. Bożena Bąk	- inspektor ds. Poboru Podatków i Opłat
13. Ludmiła Wypych	- inspektor ds. Wymiaru Podatków i Opłat
14. Lidia Przywojska	- Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchlesie

Integralną częścią protokołu są następujące załączniki:

1. Szczegółowy wykaz zawartych umów o pożyczkę lub kredyt, kwoty zaciągniętych pożyczek lub kredytów, przeznaczenie kredytu lub pożyczki, okres spłaty, oprocentowanie
2. Terminowość regulowania zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek
3. Zestawienie podmiotów zwolnionych z podatku od nieruchomości przez Radę Gminy oraz obliczonych dla nich skutków zwolnień
4. Szczegółowe wyliczenie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku rolnym za okres 2014-2015
5. Szczegółowe wyliczenie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych za okres 2014-2015
6. Wyjaśnienie Andżeliki Kucharskiej-Bociągi w sprawie niezwrócenia na rachunek Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi niewykorzystanych środków na dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia pracowników młodocianych
7. Zestawienie zobowiązań wobec dostawców na dzień 31 grudnia 2015 roku
8. Zestawienie dokumentów stanowiących próbę dotyczącą terminowości regulowania zobowiązań
9. Wyjaśnienie Skarbnika Gminy – Teresy Nowak w sprawie wzrostu planowanych dochodów bieżących w 2017 roku
10. Zestawienie podatników podatku od nieruchomości – osoby prawne objętych kontrolą w latach 2014 – 2015
11. Terminowość zapłaty przez podatników podatku od nieruchomości – osoby prawne objętych próbą kontroli podatku z tytułu XI i XII raty za 2014 rok oraz I i II raty za 2015 rok
12. Szczegółowe informacje dotyczące podatników podatku od nieruchomości – osoby fizyczne objętych kontrolą w zakresie kwoty podatku ustalonej decyzjami wymiarowymi, dat wydania i doręczenia decyzji wymiarowych jak również korekt informacji podatkowych złożonych w trakcie okresu objętego kontrolą (2014 - 2015)
13. Wyjaśnienie Wójta Gminy w sprawie nie naliczania podatku od nieruchomości sklasyfikowanych jako K – użytki kopalne
14. Terminowość zapłaty przez podatników podatku od nieruchomości osoby fizyczne objętych próbą kontroli podatku z tytułu IV raty za 2014 rok oraz I raty za 2015 rok
15. Zestawienie pojazdów objętych kontrolą
16. Wykaz lokali użytkowych i nieruchomości gruntowych oddanych przez Gminę Wierzchlas w najem lub dzierżawę

17. Wyjaśnienie Krzysztofa Bednarka – Wójta Gminy dotyczące przyjętego sposobu ustalenia czynszu do umowy dzierżawy działki nr 993/1
18. Wyjaśnienie Krzysztofa Bednarka – Wójta Gminy dotyczące postanowień umowy użyczenia oraz zasad rozliczania należności za wynajem lokali komunalnych znajdujących się w budynku Szkoły Podstawowej w Strugach
19. Dane o wykonaniu rzeczowym zadań z zakresu pomocy społecznej
20. Szczegółowe zestawienie dotacji przyznanych w 2015 roku podmiotom spoza sektora finansów publicznych z budżetu Gminy Wierzchlas
21. Źródła finansowania inwestycji w poszczególnych działach i rozdziałach
22. Podstawowe dane o kontrolowanych zadaniach inwestycyjnych
23. Zestawienie środków trwałych objętych kontrolą naliczenia umorzeń
24. Wyjaśnienie Wójta Gminy – Krzysztofa Bednarka w sprawie rozbieżności pomiędzy zakresem zadania określonym w uchwale Rady Gminy Wierzchlas a zakresem zadania opisanym w umowie zawartej z Powiatem Wieluńskim
25. Wyliczenie średnich wymiarów etatu dla nauczycieli mianowanych
26. Zestawienie osobistych stawek wynagrodzenia dla poszczególnych nauczycieli mianowanych, podział jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli mianowanych oraz stwierdzonych różnic w tym zakresie
27. Zestawienie akt kontroli
28. Wyjaśnienie Sekretarza Gminy w sprawie ustalenia warunku posiadania placówki w odległości 300 m od budynku Urzędu
29. Dane dotyczące wydatków i postępowań na wybór wykonawcy na odbiór odpadów komunalnych

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i podpisano **w dniu 22 czerwca 2016 roku**. Jeden egzemplarz protokołu wraz z załącznikami pozostawiono w Urzędzie Gminy w Wierzchlesie.

Kierownika jednostki i Skarbnika poinformowano o przysługującym mu prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyn tej odmowy.

Kontrolujący:

Jednostka kontrolowana:

.....
(*Joanna Pączek*)

.....
(*Sylwia Ryl*)

.....
(*Alicja Gołębek*)

Kwituję odbiór 1 egzemplarza protokołu kontroli:

.....

(*data i podpis kierownika jednostki kontrolowanej*)

